

EUABC.com Szótár

Az Európai Unióban használt fogalmakról és kifejezésekről 1000 szócikk, 3000 internetes kapcsolat

Az Európai Unióba belépő új tagországok szakemberei, politikusai, vagy egyszerűen csak az Unió politikája iránt érdeklődők számos új fogalommal fognak találkozni az Unióhoz kapcsolódó munkájuk során. Az Európai parlament EDD csoportja (Europe of Democracies and Diversities – „Sokszínű és Demokratikus Európáért” Csoport) a jelen internetes szótár segítségével, magyar nyelven szeretné segíteni azokat, akiket munkájuk vagy érdeklődésük az Unióhoz köt.

Magyarázat a szótár használatához

Aláhúzott szavak

Az egyes szócikkek szövegében időnként aláhúzott szavakkal fog találkozni, ha ezekre a szavakra ráklikkel, akkor bővebb magyarázatot fog róluk kapni. De ezeket a kapcsoltokat csak akkor adjuk meg, ha úgy gondoljuk, az éppen olvasottakat célszerű lehet kiegészíteni. Az olyan gyakran használt szavakhoz, mint a „Tanács” vagy „Bizottság” általában nem adunk meg további magyarázatokat, hiszen azok a megfelelő szócikkeknel úgyis megtalálhatók.

További információk és korrekciós javaslatok

Néhány szócikk végén „További információk”-ra klikkelhet és ez esetben az adott szócikkkel kapcsolatos különböző dokumentumokat (például lexikonokat, újság- és folyóiratcikkeket, ábrákat, képeket és egyéb hasznos internet címeket) érhet el.

Ugyanakkor Ön is segíthet abban, hogy ez az internetes szótár még jobban szolgálja a célját, azzal, hogy megírja észrevételeit, felhívja a figyelmet a szótárban lévő esetleges hibákra, tévedésekre és új szócikkeket is javasolhat. Az Ön segítségével is e szótárt rendszeresen felújítjuk.

Mi az ami igazán érdekes? Európa jövője, a bővítés, az új alkotmány. Olyan kérdésekre kap it választ, mint például:

Az EU minden egyes olyan országgal ki fog bővülni, amelyek kormányai a 2002. decemberi Koppenhágai Csúcs alkalmával aláírták az egyezményt?

Valóban lesz alkotmánya az EU-nak?

Az Európai Uniót „Egyesült Európának” fogják-e nevezni, mint ahogy azt a Konvent elnöke, a korábbi francia államelnök Giscard d'Estaing javasolta?

E szótárnak az is a célja, hogy az Európa jövőjét érintő vitáról informáljon.

Számos olyan szócikk fog találni, amely a fentiek körüli politikai vitákkal, vagy egyéb, politikai feszültségeket is okozó problémakörökkel kapcsolatosak.

Akik egy föderatív elven felépülő Európát szeretnék e szótárban megtalálhatják mind az integráció elmélyítése mellett mind az ellene felhozható érveket csakúgy mint az Euro-szeptikusok és Euró-realisták, akik a saját érveik mellett megtalálhatják a föderalisták ellenérveit.

Azok akik a felvételüket kérő országokban az „IGEN”, vagy a „NEM” döntés érdekében fejtenek ki propagandát egyaránt megtalálhatják a nézeteiket alátámasztó érveket.

Vitát kezdeményezünk

Ezen szótár célja kettős. Mindenek előtt, hogy tényinformációkat adjunk, annyira objektíven, ahogy az csak lehetséges. Másodszor, hogy bemutassuk az Európa jövőjéről flytatott vitában felmerülő különböző nézeteket.

Ez az ABC egy rövid, könnyen hozzáférhető internetes szótár amely azzal a céllal készült, hogy az Európa jövőjéről szóló vitában résztvevőket segítse.

Ha kérdése, javaslata van, keressen bennünket

Azok számára, akik több információt kívánnak, számos tényanyagot biztosítunk, amelyek különböző nézőpontokból tárgyalnak meg egy-egy témakört. Ugyancsak biztosítjuk a kapcsolatokat az eredeti dokumentumokhoz és más az adott témára vonatkozó anyagokhoz.

Szándékaink szerint e szótár fejlesztésében olvasóink is részt fognak venni. Ha Ön nem talál egy kifejezést, vagy valamit korrigálni kíván, kérem küldjön üzenetet a következő címre: jbonde@europarl.eu.int.

Az ABC-t saját céljára (pdf file formájában) ingyenesen letöltheti.

Az ABC-ben részben az egyes szócikkek címei szerint lehet kutatni, de a rendszer a „find” funkcióval az szócikkeken belüli keresést is lehetővé teszi.

Szívélyes „online” üdvözléssel

© *Jens-Peter Bonde*

2003 május 1.

[A](#) [B](#) [C](#) [CS](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [GZ](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [NY](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [SZ](#) [T](#) [U](#) [Ü](#) [V](#) [W](#) [Y](#) [Z](#)

[A](#)

[A 133. cikkely alapján létrehozott bizottság](#)

[A mezőgazdaság és a csatlakozni kívánó országok](#)

[A tanács elnöksége](#)

[Aachen](#)

[Aarhus-egyezmény](#)

[Abitbol, William \(1949–\)](#)

[Abortusz](#)

[Abszolút többség](#)

[ACP-országok – társult közösségi országok](#)

[Adalékanyagok](#)

[Adenauer, Konrad \(1876–1967\)](#)

[Adonnino-bizottság](#)

[Adózás](#)

[AETR](#)

[Áfa](#)

[Agenda 2000](#)

[AGIS](#)

[AIDS](#)

[Airbus](#)

[Ajánlások](#)

[Akcíobizottság az Európai Egyesült Államokért, ACUSE](#)

[Aktív megfigyelői státusz](#)

[Alapvető jártasságok](#)

[Alapvető jogok chartája](#)

[Albánia](#)

[Alkalmazott jogkörök](#)

[Alkotmány](#)

[Alkotmányozó gyűlés](#)

[Alkotmánytervezet](#)

[Állami segélyek](#)

[Állami Vállalatok Európai Központja \(CEEP\)](#)

[Állatbetegségek](#)

[Állatok jóléte](#)

[Allergia](#)
[Allied Harmony](#)
[Általános forgalmi adó, áfa](#)
[Általános jelentés](#)
[Általános preferenciarendszer, GSP](#)
[Általános szolgáltatás kereskedelmi egyezmény, GATS](#)
[Általános vámtarifa- és kereskedelmi egyezmény, GATT](#)
[ALTENER](#)
[Amato, Giuliano \(1938–\)](#)
[Amszterdami szerződés](#)
[AMUE](#)
[Andorra](#)
[Andreasen, Marta](#)
[Andreotti, Giulio \(1919–\)](#)
[Angol–amerikai gazdasági modell](#)
[Antici-csoport](#)
[Arányosság elve](#)
[Árfolyam-mechanizmus](#)
[Ariane](#)
[Arushai egyezmény](#)
[ASEAN](#)
[ASSILEC](#)
[Aszimmetrikus sokk](#)
[Átláthatóság](#)
[Átmeneti időszak](#)
[Atomenergia](#)
[Atomfegyverek](#)
[Átruházott hatáskörök](#)
[Audovizuális politika](#)
[Ausztria](#)
[AVC](#)
[Az Európai Unió tagállamai](#)
[Az unió külképvisele](#)
[Azbeszt](#)
[Aznar, José-Maria \(1953–\)](#)
[Azo-színezékek](#)

B

[Balázs Péter](#)
[Balkáni országok](#)
[Banánháború](#)
[Barnier, Michel \(1951–\)](#)
[Barón Crespo, Enrique \(1944–\)](#)
[Befolyás](#)
[Beiktatás](#)
[Bel- és igazságügy, JHA](#)
[Belgium](#)
[Belső piac](#)
[Benelux](#)
[Bérek](#)
[Berlaymont](#)
[Berlin Plus](#)
[Berthu, Georges \(1950–\)](#)
[BEUC](#)
[Bevándorlás](#)
[Bikák után járó támogatás](#)

[Biogazdálkodás](#)
[Bioüzemanyagok](#)
[Birkelbach jelentés](#)
[Bíró által hozott törvények](#)
[Bírói jogkör](#)
[Bíróság/EU bíróság](#)
[Bírságok](#)
[Bizalmatlanság](#)
[Bizottság](#)
[Bizottsági elnök](#)
[Biztonsági mechanizmus](#)
[Blair, Tony \(1953–\)](#)
[Blokoló kisebbség](#)
[Blokland, Hans \(1943–\)](#)
[Bojkott](#)
[Bolkestein, Fritz \(1933–\)](#)
[Bonde, Jens-Peter \(1948–\)](#)
[Bortó](#)
[Bosman-ügy](#)
[Bosznia-Hercegovina](#)
[Bourlanges, Jean-Louis \(1946–\)](#)
[Bővítés](#)
[Brandt, Willy \(1913–1992\)](#)
[Bretton Woods \(1944–1971\)](#)
[Breydel](#)
[Brit engedmény](#)
[Brok, Elmar \(1946–\)](#)
[Brown, Gordon \(1951–\)](#)
[Bruges-csoport](#)
[Bruges-i beszéd](#)
[Brüsszel](#)
[Brüsszeli szerződés](#)
[Bruton, John \(1947–\)](#)
[Buiten, Paul van](#)
[Bulgária](#)
[Bulletin](#)
[Bundesbank](#)
[Busquin, Philippe \(1941–\)](#)
[Butel, Yves \(1948–\)](#)
[Byrne, David \(1947–\)](#)

C

[Calmfors-jelentés](#)
[Cardiffi folyamat](#)
[CARDS](#)
[Casagrande-ügy](#)
[Cassis de Dijon-ügy](#)
[CE](#)
[Cecchini-jelentés](#)
[CEEP](#)
[CEFIC](#)
[CEFS](#)
[Celex](#)
[CEN, CENELEC és ETSI](#)
[CENELEC](#)
[CEPS](#)

[Ceuta és Melilla](#)

[CFSP](#)

[Chirac, Jacques \(1932–\)](#)

[Christophersen, Henning \(1939–\)](#)

[Churchill, Winston \(1874–1965\)](#)

[Cigaretta](#)

[Ciprus](#)

[CLITRAVI](#) (Centre de Liaison des Industries Transformatrices de Viandes de l'UE)

[CNS](#)

[COFACE](#)

[Cohn-Bendit, Daniel \(1945–\)](#)

[Comenius](#)

[COMETT](#)

[Concordia](#)

[COPA](#)

[COPO](#)

[Corbett, Richard \(1955–\)](#)

[Cordis](#)

[COREPER](#)

[COREUR](#)

[COSAC](#)

[COST](#)

[Costa vs. Enel](#)

[Cotonoui megállapodás](#)

[Coudenhove-Kalergi, Count Richard \(1894–1972\)](#)

[Coughlan, Anthony \(1936–\)](#)

[Cox, Pat \(1952–\)](#)

[Craxi, Bettino \(1934–2000\)](#)

[Customs 2002](#)

CS

[CSA](#)

[Csalás](#)

[Csatlakozás](#)

[Csatlakozási okmány](#)

[Csatlakozási partnerség](#)

[Csatlakozni kívánó országok](#)

[Csatorna-szigetek](#)

[CSCE](#)

[CSE](#)

[Cseh Köztársaság](#)

[Csokoládé](#)

[Csomagmegoldás vagy politikai csomag](#)

[Csúcs](#)

D

[D'Hondt-rendszer](#)

[Dahlerup, Drude \(1945–\)](#)

[Dánia](#)

[Danner-ügy](#)

[Daphne](#)

[Davignon-jelentés](#)

[De Boissieu, Pierre \(1945–\)](#)

[De Gasperi, Alcide](#)

[De Gaulle, Charles \(1890–1970\)](#)

[Dehaene, Jean-Luc \(1940–\)](#)
[Delegált rendeletek](#)
[Delegált törvények](#)
[Dell’Alba, Gianfranco \(1955–\)](#)
[Delors, Jacques \(1925–\)](#)
[Demográfia/demográfiai válság](#)
[Demokráciadeficit](#)
[Demokráciafórum](#)
[Demokráciák Európája](#)
[Demokratikus legitimáció](#)
[Derogációk](#)
[Diamantoupoulo, Anna \(1959–\)](#)
[Differenciált integráció](#)
[Dinamikus interpretáció](#)
[Diplomáciai és konzulszintű védelem](#)
[Dohány](#)
[Dokumentumtípusok és megjelölések](#)
[Dolgozók alapvető szociális jogainak közösségi chartája](#)
[Dömpingellenes intézkedések](#)
[Dooge-bizottság](#)
[Dopping](#)
[Dublini egyezmény](#)
[Dublini Intézet](#)
[Duff, Andrew \(1950–\)](#)
[Duisenberg, Wim \(1935–\)](#)

E

[EBA](#)
[ECB](#)
[Echelon](#)
[ECLAS](#)
[ECOFIN](#)
[ECU](#)
[EDD-csoport](#)
[EDF](#)
[EDU](#)
[eEurope kezdeményezés](#)
[Egyenlő elbánás](#)
[Egyesülések](#)
[Egyesült Államok és Európai Unió](#)
[Egyesült Európa](#)
[Egyesült Királyság Függetlenségi Párt](#)
[Egyesült Királyság, UK](#)
[Egyesült Nemzetek Szervezete, ENSZ](#)
[Egyetértési eljárás](#)
[Egyeztetési eljárás](#)
[Egyeztető bizottság](#)
[Egyhangúság](#)
[Egyházak](#)
[Egységes európai légtér](#)
[Egységes európai okmány \(SEA\)](#)
[Egységes piac](#)
[Egyszerű többség](#)
[Egyszerűsítés](#)
[Együttdöntés](#)
[Együttes fellépés](#)

[Együttes ülés](#)
[Együtműködési eljárás](#) (TEC 252. cikkely)
[eHealth](#)
[ELDR csoport](#)
[Élelmiszer-biztonság](#)
[Elfoglalt terület](#)
[Elkötelezett kiadások](#)
[Elmélyítés](#)
[Elnökök konferenciája](#)
[Elnökségi határozat](#)
[Elnökségi következtetések](#)
[Előadó](#)
[Előbelépő \(pre-in\)](#)
[Előcsatlakozási alapok](#)
[Előcsatlakozási szabályok](#)
[Élőhely, fauna és flóra](#)
[Előzetes döntéshozatal](#)
[Elsőbbség](#)
[Elsődleges jog](#)
[Elsőfokú bíróság](#)
[Elszámolások](#)
[Elysée-szerződés](#)
[Emberi jogok](#)
[EMU-előirányzatok](#)
[Energiapolitika](#)
[Eper](#)
[Építések](#)
[EP-képviselők megválasztása](#)
[Epoque](#)
[EPP/ED csoport](#)
[EPP/PPE párt](#)
[EQUAL](#)
[Erasmus](#)
[Eredet](#)
[Erga omnes](#)
[Erős minősített többség](#)
[ESDP](#)
[Esetjog](#)
[Espace Judiciaire Européen](#)
[ESPRIT](#)
[Észak-atlanti Szabadkereskedelmi Társulás](#)
[Északi Tanács](#)
[Észtország](#)
[Etika](#)
[ETSI](#)
[EU célkitűzései](#)
[EU fővárosa](#)
[EU-Bíróság](#)
[EU-Bizottság](#)
[EU-biztos](#)
[EU-Domain](#)
[EU-elnökségek naptára](#)
[EU-jogszabályok](#)
[EU-keretjogszabály](#)
[EUObserver.com](#)
[EU-parlament](#)

[EUPM](#)
[Eurathlon](#)
[Euratom](#)
[Euratom-szerződés](#)
[Eureka](#)
[Eures](#)
[Eurhistar](#)
[Euristote](#)
[Euró](#)
[Eurobarometer](#)
[Eurocontract](#)
[Eurocontrol](#)
[Eurocorps](#)
[Eurocrats](#)
[Eurocron](#)
[Eurodac](#)
[Eurodicautom](#)
[Eurofighter](#)
[Eurogroup](#)
[Euro-JUS](#)
[Eurojust](#)
[Euroland](#)
[Eurolib](#)
[Euromyths](#)
[Euronews](#)
[Európa kulturális fővárosa](#)
[Európa Tanács](#)
[Európa-erőd](#)
[Európai Alapítvány az Élet- és Munkafeltételek Javítására](#)
[Európai Atomenergia Közösség \(Euratom vagy EAEC\)](#)
[Európai azonosságtudat](#)
[Európai Beruházási Alap \(EIF\)](#)
[Európai Beruházási Bank \(EIB\)](#)
[Európai Bíróság \(ECJ\)](#)
[Európai Bizottság magyarországi delegációja](#)
[Európai Bizottság tagjai](#)
[Európai Bizottság](#)
[Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencia, CSCE](#)
[Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, OSCE](#)
[Európai biztonsági és védelmi politika, ESDP](#)
[Európai Demokratikus Unió \(EDU\)](#)
[Európai Egyesült Államok](#)
[Európai Egyetemi Intézet, EUI](#)
[Európai egyházak konferenciája, CEC](#)
[Európai Emberi Jogok Bíróság \(ECHR\)](#)
[Európai emberi jogok egyezmény \(ECHR\)](#)
[Európai energiacharta](#)
[Európai év](#)
[Európai Fejlesztési Alap \(EDF\)](#)
[Európai Gazdasági Bizottság \(ECE\)](#)
[Európai gazdasági és szociális modell](#)
[Európai Gazdasági Közösség \(EEC\)](#)
[Európai gazdasági tér](#)
[Európai gazdasági térség \(EEA\)](#)
[Európai Gyáriparosok Kerekasztala, ERT](#)
[Európai Gyógyszer-értékelési Ügynökség](#)

[Európai hadsereg](#)
[Európai Hatalmak Főhadiszállása \(SHAPE\)](#)
[Európai himnusz](#)
[Európai Információs Központ \(EIC\)](#)
[Európai Ipari és Munkaadói Konföderációk Uniója \(UNICE\)](#)
[Európai Képzési Alapítvány, ETF](#)
[Európai Kifizetések Uniója, EPU](#)
[Európai Kollégium](#)
[Európai Kommunikációs Közalapítvány](#)
[Európai konferencia](#)
[Európai kongresszus](#)
[Európai Környezetvédelmi Ügynökség](#)
[Európai Közigazgatási Intézet \(EIPA\)](#)
[Európai Közösség Humanitárius Hivatala](#)
[Európai közösségek](#)
[Európai Központi Bank \(ECB\)](#)
[Európai kreditátváltási rendszer \(ECTS\)](#)
[Európai kulturális egyezmény](#)
[Európai kutatási térség](#)
[Európai letartóztatási parancs](#)
[Európai Menekült Alap, ERF](#)
[Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap \(EAGGF vagy FEOGA\)](#)
[Európai Monetáris Rendszer \(EMS\)](#)
[Európai Mozgalom](#)
[Európai Munkavédelmi és Egészségügyi Ügynökség](#)
[Európai Műsorszóró Unió \(EBU\)](#)
[Európai Parlament Bizottságai](#)
[Európai Parlament eljárási szabályai](#)
[Európai Parlament Irodája](#)
[Európai Parlament tagjai](#)
[Európai Parlament](#)
[Európai Pénzügyi Intézet \(EMI\)](#)
[Európai Politikai Együttműködés, EPC](#)
[Európai Regionális Fejlesztési Alap, ERDF](#)
[Európai Rendőrtiszti Főiskola, CEPOL](#)
[Európai stabilitási paktum](#)
[Európai Szabad Szövetség \(EFA\)](#)
[Európai Szabadalmi Hivatal](#)
[Európai Szabadkereskedelmi Társulás \(EFTA\)](#)
[Európai Szakszervezetek Szövetsége, ETUC](#)
[Európai Szén- és Acélközösség \(ECSC\)](#)
[Európai Szociális Alap, ESF](#)
[Európai szociális charta](#)
[Európai szociális program](#)
[Európai Szövetséges Parancsnokság](#)
[Európai Tanács](#)
[Európai Tejipari Egyesület \(EDA\)](#)
[Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank \(EBRD\)](#)
[Európai Újjáépítési Ügynökség \(EAR\)](#)
[Európai Unió díszpolgára](#)
[Európai Unió elleni népmozgalom](#)
[Európai Unió értékei](#)
[Európai Unió létrehozásáról szóló szerződés](#)
[Európai Unió rendőrségi missziója, EUMP](#)
[Európai Unió, EU](#)
[Európai Unióról szóló ünnepélyes nyilatkozat](#)

[Európai Ürügynökség, ESA](#)
[Európai útlevel](#)
[Európai választási törvény](#)
[Európai választások](#)
[Európai vállalatok](#)
[Európai Védelmi Közösség \(EDC\)](#)
[Európai zászló](#)
[Európa-megállapodások](#)
[Európa-nap](#)
[Europe – Europa](#)
[Europe á la carte](#)
[Europe Direct](#)
[Europol](#)
[Eurorealisták](#)
[Eurostat](#)
[Euroszeptikusok](#)
[Eurovision](#)
[Eurydice](#)
[Everything But Arms, EBA](#)
[Ex ante politikai monitoring](#)
[Exportellenőrzés](#)
[Export-visszatérítés](#)
[Expost törvényszéki felülvizsgálat](#)

F

[Factortame-ügy](#)
[FAIR](#)
[Fair chair platform](#)
[Falcone](#)
[Fegyverexport](#)
[Fehér könyv \(White Paper\)](#)
[Fehér szerda](#)
[Fejlesztéspolitika](#)
[Felsőbbség](#)
[Felülvizsgálat](#)
[Feröer-szigetek](#)
[Finnország](#)
[Fischler, Franz \(1946–\)](#)
[Föderáció](#)
[Föderalizmus](#)
[Foglalkoztatási politika](#)
[Fogyasztói politika](#)
[Főhatóság](#)
[Főigazgatóság, DG](#)
[Főképvislet](#)
[Fokozott együttműködés](#)
[Fontainebleau-megállapodás](#)
[Fouchet-terv](#)
[Főügyész](#)
[Franciaország](#)
[Francovich-ügy](#)
[Frassoni, Monika \(1963–\)](#)
[Független Államok Közössége \(FÁK\)](#)
[Független szakértői csoport](#)
[Függetlenítés](#)
[Funkcionalitás](#)

[FYROM](#), Former Yugoslav Republic of Macedonia (Macedónia korábbi Jugoszláv Köztársaság)

G

[G8](#)

[GAC](#)

[Galileo](#)

[GATT](#)

[Gazdasági ajánlások](#)

[Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet, OECD](#)

[Gazdasági és Monetáris Unió \(EMU\)](#)

[Gazdasági és pénzügyi bizottság \(EFC\)](#)

[Gazdasági és szociális bizottság \(ESC\)](#)

[Gazdasági koordináció](#)

[Genfi egyezmény](#)

[Genschel-Colombo-terv](#)

[Gépkocsi](#)

[Gibraltár](#)

[Gil-Robles, José Maria](#)

[Giscard d'Estaing, Valéry \(1926–\)](#)

[Goldsmith, Sir James \(1933–97\)](#)

[Görögország](#)

[Gottfried Péter \(1954–\)](#)

[Grönland](#)

[Grotius](#)

[Grundtvig](#)

[GUE/NGL csoport](#)

[Gymnich-találkozók](#)

GY

[Gyógyszerek Európai Értékelőügynöksége](#)

[Gyorsreagálású erők](#)

H

[Hágai csúcstalálkozó](#)

[Haider, Jörg](#)

[Halászati műholdak](#)

[Hallstein, Walter \(1901–82\)](#)

[Hänsch, Klaus](#)

[Harmonizáció](#)

[Határokon átvélő törvényhozás](#)

[Határozat \(európai uniós\)](#)

[Határozat](#)

[Határozatok a közös kül- és biztonságpolitikában](#)

[Határrendőrség](#)

[Hatásköri jegyzék](#)

[Hatásköri kategóriák](#)

[Hatáskörök](#)

[Hatok](#)

[Heathcoat-Amory, David \(1949–\)](#)

[Helyzetelemző központ \(Sitcen\)](#)

[Herman, Fernand \(1932–\)](#)

[Hetek](#)

[Hierarchia](#)

[Hivatalos lap](#)

[Hollandia](#)

[Honvédelem](#)

[Horvátország](#)
[Hozzáférés a dokumentumokhoz](#)
[Hozzájárulások és jövedelmek](#)
[Hozzárendelt hatalmi jogkör elve](#)

I

[Ifjak Európáért](#)
[Igazgatók](#)
[Igazgatóság](#)
[Igazgatótanács](#)
[Illegálisan bevándorlók hazaküldése](#)
[Indoklással ellátott állásfoglalás](#)
[Információpolitika](#)
[Integrációelmélet](#)
[Interpol](#)
[Interreg](#)
[Intervenció](#)
[Intézkedések és ösztönző intézkedések](#)
[Intézményközi megállapodások](#)
[Intézményes árak](#)
[Ioannina-kompromisszum](#)
[Ipar](#)
[Iparpolitika](#)
[Irányelv](#)
[Irányítás](#)
[Irányítóbizottságok](#)
[IRI Európa](#)
[Írország](#)
[Ismételt konzultáció](#)
[Izlandi Köztársaság](#)
[Izoglükózügy](#)

J

[Jegyzőkönyv](#)
[Jogi aktivizmus](#)
[Jogi eszközök](#)
[Jogi hierarchia](#)
[Jogi személyiség](#)
[Jogi szolgáltatások](#)
[Jogkörök végrehajtása](#)
[Jogok felfüggesztése](#)
[Jogtudós](#)
[Joint European Torus, JET](#)
[Jólét, szabadság és igazságosság](#)
[Jugoszlávia, JSZK \(Jugoszláv Szövetségi Köztársaság\)](#)
[Juhász Endre \(1944-\)](#)
[Júniusi Mozgalom](#)
[Justus Lipsius](#)

K

[Kabinet](#)
[Kábítószeres és Kábítószeres Európai Monitoringközpontja \(EMCDDA\)](#)
[Kábítószeres](#)
[Kalinyingrád](#)
[Kampányok](#)
[Kangaroo csoport](#)

[Kapcsolás](#)
[Karlsruhei bíróság](#)
[Katiforis, Georgios \(1935–\)](#)
[Kaufmann, Sylvia-Yvonne \(1955–\)](#)
[Kedvezmény](#)
[Kemény ECU](#)
[Kemény mag](#)
[Képviselői alapszabály](#)
[Kereskedelmi megállapodások](#)
[Kereszténydemokraták](#)
[Kétfokozatú Európa](#)
[Kétkalapos rendszer](#)
[Kettős mandátum](#)
[Kettős többség](#)
[Kezdeményezés joga](#)
[KGST \(1949–91\)](#)
[Kifizetés](#)
[Kilépési záradék](#)
[Kimaradás](#)
[Kinnock, Neil \(1942–\)](#)
[Kiotó protokoll](#)
[Kis országok](#)
[Kisebbségek](#)
[Kizárás](#)
[Kizárólagos jogkörök](#)
[KMP](#)
[Kodifikálás és egyesítés](#)
[Kohabitáció](#)
[Kohézió](#)
[Kohéziós alap](#)
[Kohl, Helmut \(1930–\)](#)
[Kohll- & Decker-ügyek](#)
[Kölcsönös elismerés](#)
[Köln-folyamat](#)
[Költségvetés](#)
[Költségvetési fegyelem](#)
[Költségvetési kifizetések](#)
[Komitológia](#)
[Kommunikációs stratégia a bővítés előtt](#)
[Kommunista csoport](#)
[Koncentrikus körök](#)
[Konföderáció](#)
[Konstruktív kétértelműség](#)
[Konstruktív tartózkodás](#)
[Konszenzus](#)
[Konvent Európa jövőjéről](#)
[Konvent hírek](#)
[Konventelnökség](#)
[Konvent munkacsoportok](#)
[Konver](#)
[Konvergenciakritériumok](#)
[Konzervatívok](#)
[Koppenhágai kritériumok](#)
[Korai figyelmeztető rendszer](#)
[Kormányközi együttműködés](#)
[Kormányközi konferencia, IGC](#)

[Költségvetés a 2003. évre](#)
[Környezetvédelmi jelzés](#)
[Környezetvédelmi kereszt-követelmények](#)
[Környezetvédelmi politika](#)
[Környezetvédelmi záradék](#)
[Kötelező jellegű kiadások](#)
[Kötelező kiadások](#)
[Közbeszerzés](#)
[Közegészségügy](#)
[Közelítés](#)
[Közérdekű szolgáltatások](#)
[Közyűlés](#)
[Közös állásfoglalás](#)
[Közös döntéshozás](#)
[Közös fizetőeszköz](#)
[Közös halászati politika](#)
[Közös kereskedelempolitika](#)
[Közös közlekedéspolitika](#)
[Közös kül- és biztonságpolitika](#)
[Közös külkereskedelmi politika](#)
[Közös Kutatóközpont, KKK \(Joint Research Centre, JRC\)](#)
[Közös Mezőgazdasági Politika \(KMP-CAP\)](#)
[Közös Parlamenti Közyűlés EU-AKCS \(afrikai, karibi és csendes-óceáni országok\)](#)
[Közös Piac](#)
[Közös piaci szervezet](#)
[Közös valuta](#)
[Közös vámtarifák](#)
[Közös védelmi politika](#)
[Közösségi jelleg erősítése](#)
[Közösségi jogszabály](#)
[Közösségi módszer](#)
[Közösségi növényi fajtagazdagsági hivatal](#)
[Közösségi preferencia](#)
[Közösségi törvénykezés elsőbbsége](#)
[Közösségi védjegygynökség](#)
[Közösségi vívmányok](#)
[Központi Bank átláthatósága](#)
[Központi Bankok Európai Rendszere, ESCB](#)
[Köztisztviselők](#)
[Közvádó](#)
[Közvetlen hatás](#)
[Közvetlen kifizetések](#)
[Krokodil Klub](#)
[Küldöttségek](#)
[Külképviselő](#)
[Különleges képviselők kinevezése](#)
[Kultúra 2000](#)
[Kulturális politika](#)
[Kupferberg-ügy](#)
[Kutatás](#)
[Kvóta](#)
[Kvótaugrás](#)

L

[Labdarúgás](#)
[Laeken-nyilatkozat az Európai Unió jövőjéről](#)

[Lamassoure, Alain \(1944–\)](#)
[Lamy, Pascal \(1947–\)](#)
[LEADER II](#)
[Leértékelés](#)
[Légi közlekedés](#)
[Legitimitás](#)
[Legkülső régiók](#)
[Leinen, Jo \(1948–\)](#)
[Lengyelország](#)
[Leonardo II](#)
[Lettország](#)
[Lex Austria](#)
[Liberálisok](#)
[Liechtenstein](#)
[LIFE](#)
[Liikanen, Erkki \(1950–\)](#)
[Linkek európai webhelyekhez](#)
[Lisszaboni folyamat](#)
[Litvánia](#)
[Lobbizók](#)
[Lomé-megállapodás vagy Lomé-egyezmény](#)
[Luxemburg](#)
[Luxemburgi kompromisszum](#)

M

[Maastrichti szerződés](#)
[MacDougall-jelentés](#)
[Macedónia](#)
[Maghreb](#)
[Magyarok a Bizottságban](#)
[Magyarország](#)
[Málta](#)
[Marco Polo-program](#)
[Marhahúsválság](#)
[Marleasing-ügy](#)
[Marokkó \(királyság\)](#)
[Marshall-terv](#)
[Martin, David \(1954–\)](#)
[Mashreg](#)
[Másodlagos jogszabály](#)
[MATTHAEUS](#)
[MEDA](#)
[Media Plus-program](#)
[Mediterrán politika](#)
[Medstat](#)
[Megállapodások más országokkal](#)
[Megfigyelők](#)
[Megkülönböztetés](#)
[Megosztott hatáskörök](#)
[Megsemmisítés](#)
[Méndez de Vigo, Inigo \(1956–\)](#)
[Menedékjog](#)
[MEP \(európai parlamenti képviselő\)](#)
[Mercosur](#)
[Messina konferencia](#)
[Metrikus rendszerre való áttérés](#)

[Mezőgazdasági árak](#)
[Mezőgazdasági földárak](#)
[Mezőgazdasági kiadások](#)
[Mezőgazdasági reform](#)
[Mezőgazdasági termékek készletezése](#)
[Mezőgazdasági vámok](#)
[Mikroállamok](#)
[Minimálbérek](#)
[Miniszterek Tanácsa](#)
[Minősített többségi szavazás \(QMV\)](#)
[Missoc](#)
[Mitterrand, François \(1916–96\)](#)
[Modulation](#)
[Molitor-csoport](#)
[Monnet, Jean \(1888–1979\)](#)
[Monnet-professzorok](#)
[Montenegró](#)
[Monti, Mario \(1943–\)](#)
[Mostar](#)
[Műholdas Európa \(EBS\)](#)
[Munkaidő](#)
[Művelésből való kivonás](#)

N

[NAFTA](#)
[Nagy Károly \(742-814\)](#)
[Napolitano, Giorgio \(1925–\)](#)
[Natali, Lorenzo \(-díj\)](#)
[NATO](#)
[Négy alapszabadság](#)
[Nem kötelező kiadások](#)
[Nem okmány minősítésű anyagok](#)
[Németh Zsolt](#)
[Németország](#)
[Nemzetek Európája](#)
[Nemzetek feletti pártok](#)
[Nemzetek felettiiség](#)
[Nemzetek Ligája](#)
[Nemzeti képviselők](#)
[Nemzeti parlamentek](#)
[Nemzetközi Bíróság \(International Court of Justice, ICJ\)](#)
[Nemzetközi Büntetőbíróság, ICC](#)
[Nemzetközi Fizetések Bankja](#)
[Nemzetközi Handelsgesellschaft- és Simmenthal-ügyek](#)
[Nemzetközi megállapodások](#)
[Népek Európája](#)
[Népesség](#)
[Népi Kongresszus](#)
[Népszavazás európai uniós ügyekben](#)
[Népszavazás Párt](#)
[Népszavazás](#)
[Netd_ys](#)
[NIC](#)
[Nielson, Poul \(1943–\)](#)
[NIS](#)
[Nizzai csúcstalálkozó](#)

[Nizzai szerződés](#)
[Nők](#)
[Norvégia](#)
[Növényvédő szerek](#)

NY

[Nyaraló és második ház](#)
[Nyári időszámítás](#)
[Nyelvek](#)
[NYEU](#)
[Nyilatkozatok](#)
[Nyílt koordináció módszere](#)
[Nyitottság](#)
[Nyugat Európai Unió, NYEU](#)
[Nyugat-európai Unió \(NYEU\) társult tagjai](#)
[Nyugdíjak](#)

O

[O’Sullivan, David](#)
[Obnova](#)
[Odüsszeusz program](#)
[Odüsszeusz-művelet](#)
[OISIN](#)
[Oktatási politika](#)
[OLAF](#)
[Olaszország](#)
[Olimpiai körök](#)
[Ombudsman](#)
[Önkéntes kilépés az Unióból](#)
[Önkormányzati választások](#)
[Optimális valutatárság](#)
[Organikus törvény](#)
[Oroszország](#)
[Összegezhetőség](#)
[Összeolvadási szerződés](#)
[Ösztönző intézkedések](#)
[Ózonréteg](#)

P

[Palacio, Loyola de \(1950–\)](#)
[Pán-Európa](#)
[Párizsi szerződés](#)
[Parlamenti képviselő \(MP\)](#)
[Partnerség a békéért](#)
[Partnerségi megállapodás](#)
[Pasqua, Charles \(1927–\)](#)
[Passarelle](#)
[Patten, Chris \(1944–\)](#)
[Pénelopé](#)
[Pénzügyi előirányzat](#)
[Pénzügyi jegyzőkönyv](#)
[PES/PSE csoport](#)
[Peterle, Alojz \(1948–\)](#)
[Petersberg-feladatok](#)
[Petíció](#)
[PHARE](#)

[Pillérek](#)
[Pleven-terv](#)
[Politikai Bizottság \(Comité Politique, COPO\)](#)
[Politikai csoportok](#)
[Politikai és biztonságpolitikai bizottság](#)
[Politikai igazgatók](#)
[Politikai pártok](#)
[Pontszámrendszer](#)
[Portugália](#)
[Pöttering, Hans-Gert \(1945–\)](#)
[Pozitív és negatív integráció](#)
[Preambulum](#)
[Prestige](#)
[PRINCE](#)
[Prodi, Romano \(1939–\)](#)

R

[Rák](#)
[Raphael](#)
[Rasszizmus és idegengyűlölet](#)
[Ratifikálás eszköze](#)
[Ratifikálás](#)
[RECHAR](#)
[Reding, Viviane \(1951–\)](#)
[Régiók bizottsága](#)
[Regionalizmus](#)
[RENAVAL](#)
[Rendőrségi és bírósági bűnügyi együttműködés](#)
[RESIDER](#)
[RETEX](#)
[Római szerződés](#)
[Romák](#)
[Románia](#)
[Rugalmasság](#)
[Rugalmassági záradék](#)

S

[S. O. S.-demokrácia](#)
[Saint-Josse, Jean \(1944–\)](#)
[Saját bevétel/Saját források](#)
[San Marino](#)
[Santer, Jacques \(1937–\)](#)
[Schengeni egyezmény](#)
[Schmidt, Helmut \(1918–\)](#)
[Schreyer, Michael \(1951–\)](#)
[Schuman, Robert \(1886–1963\)](#)
[Schuman-terv](#)
[Segély és fejlesztés](#)
[Semlegesség](#)
[Skandináv modell](#)
[Smidt, Steffen \(1946–\)](#)
[Socrates](#)
[Solana, Javier](#)
[Solbes Mira, Pedro \(1942–\)](#)
[Spaak, Paul-Henri \(1899–1972\)](#)
[Spaak-bizottság](#)

[Spanyolország](#)
[Spinelli, Altiero \(1907–1986\)](#)
[Sport](#)
[Stabilitási és növekedési paktum](#)
[Stabilitási paktum Délkelet-Európa számára](#)
[Stabilizációs és társulási folyamat \(SAP\)](#)
[Strasbourg](#)
[Strukturális alapok](#)
[Strukturált párbeszéd](#)
[Stuart, Gisela \(1955–\)](#)
[Stuttgarti nyilatkozat](#)
[Svájc](#)
[Svédország és az EMU](#)
[Svédország](#)

SZ

[Szabadkereskedelmi terület](#)
[Szabadság, biztonság és igazságosság térsége](#)
[Szabályozások](#)
[Szájer József \(1961-\)](#)
[Szakképzés-fejlesztési Európai Központ \(CEDEFOP\)](#)
[Számítógépes bűnözés](#)
[Számvevőszék](#)
[Szankciók](#)
[Szavazás a Tanácsban](#)
[Szavazás az Európai Bizottságban](#)
[Szavazás az Európai Parlamentben](#)
[Székhelyek](#)
[Szélesítés](#)
[Szellemi tulajdon](#)
[Szent-Iványi István \(1958-\)](#)
[Szervezett bűnözés](#)
[Szerződés változtatása](#)
[Szlovákia](#)
[Szlovénia](#)
[Szociális charták](#)
[Szociális dömping](#)
[Szociális fejezet](#)
[Szociális jegyzőkönyv](#)
[Szociális záradékok](#)
[Szociálpolitika](#)
[Szolgáltatási szabadság](#)
[Szolidaritási Alap](#)
[Szolidaritászáradék](#)
[Szorosabb együttműködés](#)
[Sztrájkok](#)
[Szubszidiaritás](#)
[Szubszidiaritási lap](#)
[Szülőházak Európája](#)
[Szuverenitás](#)

T

[TAC – Összes megengedett fogás \(Total Allowance Catch\)](#)
[TACIS](#)
[Tagállami jogkörök](#)
[Tagjelölt országok](#)

[Tájékoztatási eljárás](#)
[Takarmánykeverékek](#)
[Támogatás-kiegészítés](#)
[Támogató intézkedések](#)
[Támogató lépések](#)
[Társadalmi partnerek](#)
[Társadalombiztosítási rendszer és szociális védelem](#)
[Társasági törvény](#)
[Társulás az Európai Monetáris Unióért](#)
[Társulási megállapodás](#)
[Társulási Tanács](#)
[TEAM](#)
[TEC](#)
[Tejkvóta](#)
[TEMPUS](#)
[TEN, transzeurópai hálózatok](#)
[Tengerentúli országok és területek \(TOT\)](#)
[Tervező és korai előrejelző egység](#)
[Testületi szociális felelősség](#)
[Testvérvárosok](#)
[TEU](#)
[Teuro](#)
[Thatcher, Margaret \(1925–\)](#)
[Tindemans-jelentés](#)
[Tiszta közlekedés](#)
[Többségi szavazás](#)
[Többszörös megegyezés \(MFA\)](#)
[Tobin-adó](#)
[Tőkemozgások](#)
[Törökország](#)
[Történelmi archívumok](#)
[Törvényalkotás elmulasztása](#)
[Törvényhozás javítása](#)
[Törvényhozói hatalom](#)
[Törvénytár](#)
[Transzeurópai hálózatok](#)
[Trichet, Jean-Claude \(1942–\)](#)
[TRIPS](#)
[Trojka](#)
[Túlzott deficitre vonatkozó eljárás](#)
[Turizmus](#)

U

[Uborka és eper](#)
[UCLAF](#)
[UEF](#)
[UEN csoport](#)
[Ügynökségek](#)
[Újratárgyalás](#)
[Újszerű ételkészítés](#)
[Unió állampolgárság](#)
[Unió tanulmányok Magyarországon](#)
[URBAN](#)
[Üres székek válsága](#)
[Útlevél](#)
[Útmutató \(puha\) jogszabály](#)

Ü[Üvegházhatás](#)[Üzletalapítási szabadság](#)**V**[Vadászat](#)[Vajhegyek](#)[Választások megfigyelése](#)[Vallás](#)[Változtatható geometria](#)[Vámmentes áruk](#)[Vámok](#)[Vámunió](#)[Varsói Szerződés](#)[Vasutak](#)[Vatikánváros](#)[Védelmi ipar](#)[Végrehajtási törvények](#)[Végrehajtó hatalom](#)[Vegyes jogkörök](#)[Vegyes megállapodás](#)[Vegyi anyagok](#)[Vélemény](#)[Verheugen, Günter \(1944–\)](#)[Versenypolitika és vállalategyesítési politika](#)[Vészharangkongatók](#)[Vétó](#)[Videojátékok](#)[Világkereskedelmi Szervezet, WTO](#)[Világűr](#)[Vinci, Leonardo da](#)[Visegrádi országok](#)[Visszatérítés](#)[Vitorino, Antonio \(1957–\)](#)[Vizsgálóbizottság](#)[Voggenhuber, Johannes \(1950–\)](#)**W**[Wallström, Margot \(1954–\)](#)[Watson, Graham \(1956–\)](#)[Werner-jelentés](#)[Wurtz, Francis \(1948–\)](#)**Y**[Yaounde-egyezmény](#)**Z**[Zahradil, Jan](#)[Zöld könyv](#)[Zöldek](#)

A 133. cikkely alapján létrehozott bizottság

Az EU kereskedelemügyi bizottsága. Elnevezése azon az eredeti cikkelyen alapul, amely az EU-nak kereskedelmi megállapodások más országokkal való megkötésére hatáskört ad.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közös kereskedelempolitika](#).

Art. 133 Committee

A mezőgazdaság és a csatlakozni kívánó országok

2013-ra a tizenkét felvételt kérő ország mezőgazdasága az EU gazdálkodóinak 44 százalékát és a megművelt földterület 23 százalékát adja. Az EU-támogatásoknak azonban csak 14 százaléka jut nekik. Az első tíz felvételt kérő ország mezőgazdasága a GDP 4,6 százalékát állította elő 2000-ben, míg a jelenlegi EU-tizenöt esetében ez az arány két százalék. Továbbá a csatlakozni kívánó országok mezőgazdasága foglalkoztatja az összes munkaerő 21 százalékát, az EU-15-ben pedig csak 4,3 százalék ez az arány.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/agriculture/info.htm>

Agriculture and the applicant countries

A Tanács elnöksége

A tanács vezetését soros elnökség látja el, amely hathavonta másik tagállamra száll át.

A 25 vagy még annál is több tagállamot tartalmazó Európai Unióban 12 év is eltelhet, mire egy adott ország ismét elnökségi lehetőséget kap, ami azt jelenti, hogy a politikusok minden nemzedéke egyszer lehet az Európai Unió elnöke.

A jövő:

Ezt érvként használják fel a rotációs rendszer eltörlésének hívei, akik állandó elnökség vagy elnökségi csoportok bevezetése mellett érvelnek. A sevillai és koppenhágai csúcstalálkozón 2002-ben különböző kompromisszumos megoldásokat dolgoztak ki.

Franciaország és Németország azt javasolta a konventben, hogy az Európai Tanács tagjai ötéves időtartamra bízzák meg az Európai Unió elnökét, vagy két és fél évre, de akkor legyen újraválasztható. Dánia szerint egy állandó elnök kellene, aki felváltva kerülne ki a kis, közepes és nagy országokból. A z Európai Unió legtöbb kis országa elveti az állandó elnökség gondolatát, mert úgy gondolják, hogy ezt a pozíciót akkor kikerülhetetlenül valamelyik nagyobb országból tölti majd be valaki. A nagy országok mindegyike azt szeretné, ha állandó elnöke lenne az Európai Uniónak, mert akkor növelni lehetne az unió súlyát a nemzetközi porondon, és meg lehetne akadályozni, hogy a kicsiny tagállamok a hagyományos, régi európai nagyhatalmakkal azonos befolyású helyzetbe kerüljenek.

A Konvent végül egy állandó elnökséget javasolt az Európai Tanács számára. Az elnököt minősített többséggel választják meg 2,5 évre és egyszer újraválasztható. A többi tanácselnökség az egyenlőség elvét figyelembe vevő rotáción fog alapulni, mely szisztémát egyhangú döntéssel kell jóváhagyni.

Megjegyzések:

A gyakorlatban sokszor a kisebb tagállamok adták a legjobb elnökséget, mert tisztában vannak vele, hogy amíg ők a soros elnökök, addig nem képviselhetik saját érdekeiket.

Ha ugyanis egy ország saját érdekeinek érvényesítését helyezi előtérbe az Európai Unió elnökségének betöltése alatt, a többi tagállam gyanút fog, és igen nehézkessé válik a politikai konszenzus elérése. Ezért tekintik a kisebb államok az Európai Unió elnökségét elsődlegesen technikai feladatnak, amelynek célja, hogy a lehető legtöbb kompromisszumot érjék el és előmozdítsák az Európai Unió integrációjának közös teendőit.

Az unió elnöksége mindig a tanács állandó titkárságának szolgáltatásaira támaszkodik, valamint az adja az egyes miniszterek által alkotott tanácsok és a munkacsoportok minden ülésének elnökét.

Az Európai Unió elnökségével kapcsolatos eltérő koncepciók közötti kompromisszum egyike lehet a

jövőben, hogy megengedik a különféle munkacsoportoknak és minisztertanácsoknak, hogy tagjaik közül maguk válasszanak elnököt, és a különféle funkcionális elnökségek közül csak némelyiket váltogassák.

A rotáció rendje 2006-ig:

2003: Görögország (first half)
Olaszország (second half)
2004: Írország (first half)
Hollandia (second half)
2005: Luxembourg (first half)
Egyesült Királyság (second half)
2006: Ausztria (first half)
Finnország (second half)

Kapcsolat:

<http://ue.eu.int/en/presid.htm>

<http://ue.eu.int/en/summ.htm>

Presidency of the Council

Aachen

Német város a belga és holland határ közelében. Nagy Károly IX. századi birodalmának székhelye, és a császár sírjának színhelye. Ösztönzi az európai egység megvalósítására irányuló korszerű erőfeszítéseket.

Megjegyzés

Aachenben minden évben egy hírneves európai személyiség díjban részesül az európai integráció érdekében végzett munkájáért. 2003-ben a díjat [Giscard d'Estaing](#) kapta.

Kapcsolat:

<http://www-i5.informatik.rwth-aachen.de/mjf/stadt-aachen.html>

Aachen

Aarhus-egyezmény

Nemzetközi egyezmény, amely összekapcsolja a környezetvédelmi és emberi jogokat. Az EU ratifikálta az egyezményt és ennek révén lehetővé teszi, hogy az állampolgárok a környezetvédelmi ügyekben megfelelő tájákoztatást kapjanak, részt vegyenek a döntéshozatalban és bírósághoz fordulhassanak.

Megjegyzés:

Az egyezményt az Aarhus nevű város után nevezték el, ahol az egyezményt megkötötték.

Kapcsolat:

<http://www.unece.org/env/pp/>

Aarhus Convention

Abitbol, William (1949–)

Az Európai Parlament képviselője. Az Európai Parlament alkotmányügyi bizottságának alelnöke, az Európa jövőjét tervező [Konvent](#) póttagja. A francia RPF képviselőjében választották az Európai Parlament tagjává 1999-ben.

Kapcsolat:

http://wwwdb.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=4361&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Abitbol, William, (1949 -)

Abortusz

Az Európai Uniónak nincs hatásköre az abortusz kérdésében. 1991 szeptemberében azonban az Európai Bíróság úgy döntött a SPUC vs. Grogan-ügyben, hogy az abortusz a római szerződés 50. cikke értelmében vett szolgáltatásnak tekinthető.

Ennek következtében Írország, ahol szigorú abortuszellenes törvény van érvényben, kérte, hogy csatoljanak jegyzőkönyvet a [maastrichti szerződéshez](#), amely kizárja azt a lehetőséget, hogy ez az ítélet a nemzeti törvénynél erősebb közösségi vívmány rangjára emelkedjen. 2002 decemberében Málta hasonló rendelkezést ért el a csatlakozási tárgyalások folyamán. Lengyelország – egy másik olyan felvételt kérő ország, ahol az abortusz törvénybe ütközik – egyoldalú nyilatkozatot csatolt a csatlakozási szerződéshez az abortuszról és az erkölcsiségről.

Megjegyzés:

2002 júliusában az Európai Parlament határozata legálissá tette az abortuszt mindkét tagországban és a tagjelölt országban.

Kapcsolatok:

<http://www.ippf.org/regions/europe/choices/v28n2/legislation.htm>

<http://www.lifesite.net/ldn/2003/jan/03010204.html>

Abortion

Abszolút többség

Az Európai Parlament döntéseit rendszerint a szavazásban résztvevő képviselők [egyszerű többségével](#) hozza. Egyes esetekben, mint például az [együtt döntés](#) eseteiben, költségvetési ügyekben és a bővítéshez való hozzájárulás esetében abszolút többségre van szükség. Az abszolút többség azt jelenti, hogy a parlament tagjai többségének szavazatára van szükség, függetlenül attól, hogy hányan vannak jelen a szavazásnál.

2004. május 1-jéig a képviselők abszolút többségéhez a 626 lehetséges szavazat közül 314-re van szükség.

Megjegyzés:

Ha az Európai Parlament képviselői a Bizottságot [bizalmatlansági indítvánnyal](#) meneszteni kívánják, akkor egyszerre van szükség a jelenlévők szavazatának kétharmadára és az összes parlamenti képviselő szavazatának többségére.

A jövő:

A bővítés után az abszolút többség a 2004–2009 választási időszakban 367-re emelkedik (a lehetséges 732-ből). Ha 2007-ben Bulgária és Románia is belép az Európai Unióba, az abszolút többség a 786 lehetséges szavazat felére, 394-re emelkedik.

Kapcsolat:

http://www.europarl.eu.int/factsheets/1_4_1_en.htm

Absolute majority of members

ACP-országok – társult közösségi országok

Az EU-tagállamok korábbi afrikai, karib-tengeri és csendesóceáni (ACP) gyarmatai, amelyek különleges megállapodást kötöttek az EU-val. A korábbi Lomé V. egyezményt további húsz évre meghosszabbították, és átkeresztelték [cotonoui egyezmény](#) névre, mivel azt 2000-ben Benin fővárosában írták alá. Az egyezmény jelenleg 78 ACP-országra és 640 millió személyre terjed ki. Kuba tagsága vitatott.

Kapcsolat:

<http://www.euforic.org/actors/en/direct/acpcount.htm>

ACP countries – Associated Community Countries

Adalékanyagok

Az EU-irányelvek meghatározzák, hogy milyen anyagokat szabad az élelmiszerekhez hozzáadni. Külön irányelvek vonatkoznak az édesítőszerre, a színezékekre. Emellett az úgynevezett különböző adalékokról szóló irányelv szabályozza a nitrát-, szulfit- stb. tartalmat.

Kapcsolat:

Lásd még: [Környezetvédelmi záradék](http://www.elc-eu.org/approved.htm)
<http://www.elc-eu.org/approved.htm>

Additives

Adenauer, Konrad (1876–1967)

Német kancellár 1949 és 1963 között. CDU-politikus, aki 1963-ban aláírta az eredeti EC-szerződést, és a francia–német úgynevezett [Elysée-szerződést](#). Az Adenauer Alapítvány számos projektet bonyolít le a felvételüket kérő országokban, német állami támogatással.

Kapcsolat:

<http://www1.kas.de/stiftung/englisch/intro.html>

Adenauer, Konrad (1876 - 1967)

Adonnino-bizottság

Az EU-parlament olasz tagja, aki 1984-ben az Európai Tanács egyik munkacsoportját vezette, amely szélesebb hatókörű javaslatokat kezdeményezett a [Népek Európája](#) megalkotásáért.

Adonnino Committee

Adózás

Az adópolitika a nemzeti szuverenitás egyik jelképe és fontos eleme, amely az adott ország általános gazdaságpolitikájának része.

Az Európai Uniónak nincs hatalma az általános adózás befolyásolására, csak a közvetett adózással foglalkozhat és azzal is csak [egyhangú](#) döntés alapján.

A megkülönböztető adózás tilos, és ezt a szabályt használja fel az Európai Bíróság arra, hogy nyomást gyakoroljon a tagállamokra, például a nyugdíjak megadóztatásáról szóló ítéleteiben vagy döntéseiben. Az adótörvények közvetlen harmonizációjához az Európai Unió tagállamainak egyhangú döntésére van szükség.

A jövő:

Az alkotmánytervezet a vállalati adókkal kapcsolatos intézkedések terén, az államigazgatási és az adócsalással kapcsolatos együttműködés keretében, minősített többségi szavazást javasol (III-60. cikk). Ha egy terület a fenti szabály alá esik, a Tanács egyhangú döntésére van szükség.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/company_tax/index.htm

Taxation

AETR

A közlekedésügyet szabályozó európai egyezmény rövidítése. Tartalmazza a gépjárművezetők védelmére vonatkozó szociális szabályokat is. Ezen a téren a 22/70 sz. AETR-ügy óta az EU tárgyal a tagállamok nevében. Ebben a forradalmi újdonságot jelentő ügyben a luxembourgi Európai Bíróság kimondta azt az alapelvet, hogy az EU-nak automatikusan van külső tárgyalási hatásköre, ha a belső szabályok meghatározása EU-hatáskörbe tartozik. Belső hatáskör = külső hatáskör.

A nizzai szerződés értelmében ezt az elvet oly módon fejlesztették tovább, hogy a tanács döntéshozási eljárása ([egyhangúság](#) vagy [minősített többség](#)) rendes esetekben azonos lesz a külső és a belső

tevékenységek esetében.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolja, hogy az EU kapjon [jogi személyiséget](#), hogy nemzetközi szinten tárgyalhasson a tagállamok nevében.

AETR

Áfa

Lásd: [Általános forgalmi adó](#)

VAT

Agenda 2000

Az EU bővítési tárgyalásainak egyik fontos fejezete. Az Agenda 2000 az Európai Bizottság által 1997 óta a bővítés előtti és utáni kiadásokra vonatkozó tervezet. A 2000–2006 időszakot fedi le. Egy 1999-ben Berlinben megrendezett EU-csúcsértekezleten született róla megállapodás. A számadatok megváltoztak a 2002. decemberi koppenhágai csúcsértekezleten, amelyen megkötötték a bővítésre vonatkozó végleges megállapodást.

Agenda 2000

AGIS

Az EU jogi ügyekben is együttműködik. Az AGIS a büntetőügyekben való rendőrségi és igazságszolgáltatási együttműködés keretprogramjának rövidítése. A program 2003–07 között 65 millió euró költségvetéssel működik. Ez a program lép a Grotius II Criminal, az Oasin II, Stop II, Hippocrates és Falcone programok helyébe, amelyek 2002-ben befejeződtek.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/agis/wai/funding_agis_en.htm

AGIS

AIDS

Az EU támogatja a halálos kimenetelű AIDS-betegséggel kapcsolatos kutatást a Közösségi közegészségügyi akcióterv (2003–2008) elnevezésű program részeként. A fejlődő országok számára hozták létre az Európai cselekvési programot (a HIV/AIDS, a malária és a tuberkulózis leküzdésére irányuló gyorsított akcióprogram a szegénység csökkentésével összefüggésben). Az EU 2003-ban 42 millió euróval járult hozzá a globális egészségügyi alaphoz az EU költségvetéséből, plusz 42 millió euróval az [EDF](#)-ből.

AIDS

Airbus

A francia Aérospatiale-Matra, a British Aerospace, a német Daimler-Chrysler Aerospace és a spanyol CASA közötti repülőgépipari együttműködés alapján gyártott repülőgép neve. A vállalat székhelye Toulouse-ban van.

Megjegyzés:

A Boeing amerikai vállalat bírálta az Airbusnak nyújtott európai segélyeket, az európaiak pedig az amerikai versenytársaknak nyújtott hadiipari támogatást bírálják.

Kapcsolat:

<http://www.airbus.com/>

Airbus

Ajánlások

Nem kötelező határozatok, amelyek csak sürgetik valaminek a végrehajtását.

Egy tagállamot nem lehet megbüntetni az ajánlások be nem tartása miatt.

Más jellegű jogi eszköz a [vélemény](#), amely egy már folyamatban lévő ügyre, létező dokumentumra utal.

Recommendation

Akcióbizottság az Európai Egyesült Államokért, ACUSE

[Jean Monnet](#), az EU „atyja” és a [Főhatóság](#) első elnöke hozta létre ezt a bizottságot 1955-ben, a föderális Európáért indítandó kampány céljára.

Kapcsolat:

<http://www.jean-monnet.ch/anglais/pFondation/fondation.htm>

Action Committee for the United States of Europe, ACUSE

Aktív megfigyelői státus

A csatlakozási szerződés aláírását követően Magyarország megfigyelői státust tölt majd be az uniós intézményekben. Noha az új tagországok képviselői 2004-ig nem szólalhatnak fel például az Európai Parlament plenáris ülésén, a bizottsági munkába azonban már bekapcsolódhatnak.

Aktív megfigyelői státus

Alapvető jártasságok

Az Európai Parlament felkérte a bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki közös kereteket azokra a jártasságokra nézve, amelyeket minden tanulónak meg kell szereznie iskoláinak elvégzéséig.

A jövő:

Az Európai Parlament arra is felkérte a bizottságot, hogy készítsen tanulmányt ([zöldkönyv](#)) a jövőben kialakítandó európai felsőoktatási térségről.

Kapcsolat:

Lásd még: [Oktatásügy](#).

Basic skills

Alapvető jogok chartája

Az EU az alapvető jogok chartáját 2000 decemberében fogadta el Nizzában politikai nyilatkozatként. Ötvennégy cikkelyt tartalmaz, amelyeket elsősorban az [európai emberi jogok egyezményéből](#) vettek át. Az [Európai Bíróság](#) kijelentette, hogy hajlandó ítéleteiben figyelembe venni a chartát, még akkor is, ha nem vált jogilag kötelező érvényűvé. Az Európai Bíróság máris több esetben hivatkozott a chartára.

Megjegyzés:

A chartát külön konvent dolgozta ki, amely a nemzeti parlamentek harminc képviselőjéből, az Európai Parlament tizenhat képviselőjéből, az Európai Unió egy, és a tizenöt kormány egy-egy képviselőjéből állt.

A jövő:

A [Konvent](#) úgy határozott, hogy a chartát jogilag kötelező erővel beiktatja a javasolt EUalkotmányba. Az alkotmánytervezet 5. része az alkotmány szerves részévé teszi a chartát.

Kapcsolat:

Lásd még: A [Kartával foglalkozó konventmunkacsoport](#).

<http://european-convention.eu.int/docs/sessPlen/00369.en2.PDF>

<http://ue.eu.int/df/default.asp?lang=en>

Charter of the Fundamental Rights

Albánia

Albánia lakosainak száma körülbelül hárommillió, területe körülbelül 29 ezer négyzetkilométer. 1992 óta van kereskedelmi és együttműködési megállapodása az EU-val. A [stabilizációs és társulási folyamat](#) 1999-ben indult meg, de eddig még nem vezetett megállapodás megkötéséhez.

Megjegyzés:

Albánia még nem EU-felvételt kérő ország.

Kapcsolat:

<http://travel.state.gov/albania.html>

Albania

Alkalmazott jogkörök

A luxembourgi EU bíróság hozta létre az „alkalmazott jogkörök” koncepcióját, hogy ellássa az EU-t a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos tárgyalási kompetenciával olyan területeken, ahol az EU-nak belső törvényalkotási jogköre van. Lásd: [AETR](#)

A jövő:

A [Konvent](#) javaslata szerint az „alkalmazott jogkörök” általános szabállyá válik azáltal, hogy az alkotmány az Európai Uniót [jogi személyiséggel](#) ruházza fel. A jogi személyiség felhatalmazza az EU-t, hogy a tagállamokat a nem-EU tagállamokkal szemben képviselje.

Implied powers

Alkotmány

Az alkotmány valamely állam hatóságainak – ideértve a törvényhozókat is – hatalmát korlátozó alapvető játékszabályait rögzíti, és garantálja az állampolgárok alapvető jogait.

Az EU-t szuverén, saját nemzeti alkotmányú tagállamok együttműködése céljából alapították.

Az EU [luxembourgi EU bírósága](#) az EU-ban olyan jogrendszert dolgozott ki, amelyben az EU-jog [előnyt élvez](#) a nemzeti alkotmányokkal szemben is.

A bíróság az EU jogrendszerét nemzetek feletti alkotmányos rendszernek tekinti.

A jövő:

A [Konvent](#) az európai alkotmány megalkotására alkotmányjogi szerződést javasol. Az alkotmány szó az [alkotmánytervezet](#) első 16 cikkelyében harminckétszer fordul elő. Valamely ország az EU-t jelenleg csak [egyhangú határozatot](#) követően hagyhatja el (vagy az EU-törvény megsértése árán). Az új alkotmánynak lehet olyan záradéka, amely lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy saját elhatározásuk alapján lépjenek ki az Unióból..

Constitution

Alkotmányozó gyűlés

1984-ben az Európai Parlament az EU alkotmányának megalkotására alkotmányozó gyűlés megtartására hívott fel. [Altiero Spinelli](#) vezetésével elkészült az alkotmány első tervezete. A kezdeményezés és a [Konvent EU-alkotmány](#)-alkotó tevékenysége között világos összefüggés látható.

Constituent Assembly

Alkotmánytervezet

[Giscard d'Estaing](#) konventje megalkotta az alkotmány tervezetének vázát. Ezt Giscard d'Estaing 2002. október 28-án a [Konvent](#) brüsszeli értekezletén tette közzé. 2003. február 6-án Giscard d'Estaing nyilvánosságra hozta az alkotmány első 16 cikkelyét. Az első 16 cikkelyben az alkotmány szó

harminckétszer fordul elő.

Kapcsolat:

http://www.euobserver.com/index.phtml?selected_topic=12&action=view&article_id=1822
www.bonde.com

Draft Constitution

Állami segélyek

A nemzeti kormányok által üzleti vállalkozásoknak adott pénzügyi támogatás tilos az uniós jogszabályok értelmében, kivéve, ha azt a Bizottság jóváhagyta. Pénzügyi támogatás kivételesen adható, például szociális okokból olyan esetekben mint a természeti katasztrófák okozta károk, vagy a német újraegyesítés.

State aids

Állami Vállalatok Európai Központja (CEEP)

Az európai szociális partnerként elismert CEEP részt vesz az Európai Szakszervezeti Szövetséggel ([ETUC](http://www.etuc.org)) és az Európai Munkaadókkal ([UNICE](http://www.unice.org)) folytatott háromoldalú tárgyalásokban.

Kapcsolat:

<http://www.ceep.org/>

European Centre for Public Enterprises, CEEP

Állatbetegségek

Az EU-nak van [közös mezőgazdasági politikája](#) (CAP), amelyben szerepelnek rendelkezések az [állatok jólétére](#) és betegségeire nézve is. 2002-ben az Európai Parlament ideiglenes bizottságot állított fel a kiterjedt és súlyos költségeket előidéző száj- és körömfájás okozta válság elemzésére. Az egyes tagállamok nem hozhatnak létre saját kezdeményezésből a betegségek elleni védelemre állat-egészségügyi övezeteket. Ehhez [minősített többséggel](#) hozott közös döntés szükséges.

Animal diseases

Állatok jóléte

Az EU-nak van [közös mezőgazdasági politikája](#) (CAP), amelyben szerepelnek az állatok jólétére vonatkozó rendelkezések is. Az állatok jólétének kérdését először a politikai unióval foglalkozó kormányközi konferencia (1991–1992) alkalmából kiadott nyilatkozatban tárgyalták. Az EU-intézményeket azóta felkérlik arra, hogy vegyék figyelembe az állatok jólétét, amikor a közösségi jogszabályokat megfogalmazzák és megvalósítják a közös mezőgazdasági politika, a közlekedés, a [belső piac](#) és a kutatás területén. Noha az [amszterdami szerződéshez](#) csatoltak egy jegyzőkönyvet, amely megfogalmazza a közösségi intézmények és a tagállamok kötelezettségeit az állatokkal kapcsolatban, a belső piac kialakulása és a tagállamok határain korábban végzett állat-egészségügyi ellenőrzések elmaradása miatt az állatok szállítási körülményei rosszabbodtak.

Megjegyzés:

Az Európai Parlamentben működik az állatok jólétével foglalkozó belső csoport, amely bírálja a jelenleg érvényben levő szabályokat.

Animal welfare

Allergia

Az EU engedélyezte olyan színezékek használatát, amelyek allergiát válthatnak ki. Svédország elvesztette azt a pert, amelyben megkísérelte fenntartani jelenlegi rendeleteit.

Kapcsolat:

Lásd még: [Környezetvédelmi záradék](#).

Allergy

Allied Harmony

Macedóniában, a korábbi Jugoszlávia tagköztársaságában (FYROM) folyó NATO katonai művelet elnevezése, amelyet az EU 2003 márciusában vett át.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#).

<http://ue.eu.int/arym/>

Allied Harmony

Általános forgalmi adó, áfa

Minden tagállam köteles az összes termék és szolgáltatás után 15 százalék és 25 százalék közötti általános forgalmi adót felszámolni, ami alól csak nagyon kevés kivétel ([derogáció](#)) van.

Az áfaalap egy százalékát hozzájárulásként az Európai Unióba kell befizetni, és része az Európai Unió úgynevezett „saját bevételének” vagy más néven „[saját forrásának](#)”.

Megjegyzés:

Az adózással kapcsolatos európai uniós szintű döntéseknek [egyhangúnak](#) kell lenniük.

A jövő:

A [Konvent](#) minősített többségi szavazást javasol olyan területeken, ahol korábban a döntés egyhangúságot igényelt.

Value Added Tax, VAT

Általános jelentés

Az Európai Bizottság minden év februárjában megjelenteti az Európai Unió tevékenységeiről szóló általános jelentést. A 2002-es kiadás hatszáz oldalas, amit [havi közlöny](#) követ. Az általános jelentés elérhető az interneten:

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/abc/doc/off/rg/en/welcome.htm>

General report

Általános preferenciarendszer, GSP

Az EU [vámunió](#), amelyben az importot belépéskor megadóztatják. Bizonyos országokból érkező bizonyos termékekre vonatkozóan mentességet ([derogációt](#)) adnak annak érdekében, hogy segítsék a fejlődő országokat bizonyos termékmennyiségek eladásában az EU piacán egy minimális adózás mellett.

E mennyiségek eladási joga olyan értelemben hoz hasznot, hogy például egy póló eladási joga az EU-ban többbe kerül, mint maga a póló. Az eredeti szándék, hogy segítsenek a szegényeknek, így azoknak a gazdagoknak jelent hasznot, akiké a kvóták eladásának joga.

Megjegyzés:

A különböző vámtarifákat magába foglaló rendszer jó táptalaja a visszaéléseknek is.

Kapcsolat:

Lásd még: [Everything But Arms](#)

<http://www.eurunion.org/legislat/gsp/gsp.htm>

Generalized System of Preferences, GSP

Általános szolgáltatás kereskedelmi egyezmény, GATS

A [WTO](#) nemzetközi egyezménye arról, hogy a tagállamok piacgazdaságot és szabad kereskedelmet hoznak létre, például a szociális szolgáltatások területén.

Megjegyzés:

Az EU tárgyal a tagállamok nevében.

A tárgyalásra vonatkozó mandátum titokban maradt az EU parlament előtt.

A jövő:

A [Konvent](#) azt javasolja, hogy az EU-polgárok kapjanak bizonyos védelmét a [közérdekű szolgáltatások](#) tekintetében.

Kapcsolat:

<http://www.caut.ca/english/issues/trade/gats-stakes.asp>

General Agreement on Trade in Services, GATS

Általános vámtarifa- és kereskedelmi egyezmény, GATT

A kereskedelem bővítésére, a szabad kereskedelem és a vámtarifa-csökkentés elősegítésére 1948-ban létrejött ENSZ-szervezet. A GATT-nak 110 tagja volt, amikor 1995-ben átvette a [WTO](#).

Megjegyzés:

Az EU valamennyi tagállama nevében tárgyal kereskedelmi kérdésekben.

Kapcsolat:

<http://www.ciesin.org/TG/PI/TRADE/gatt.html>

General Agreement on Tariffs and Trade, GATT

ALTENER

EU-támogatási program a fenntartható energiaellátás biztosítására.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/energy/en/pfs_altener_en.html

ALTENER

Amato, Giuliano (1938–)

Olasz miniszterelnök 1983–87 között. Az összehasonlító alkotmányjog professzora. Amato a [föderalizmus](#) határozott híve. Jelenleg az [Európai Konvent](#) alelnöke és vezeti a konventnek az [alapvető jogok chartájával](#), valamint az [egyszerűsítéssel](#) foglalkozó munkacsoportjait.

Kapcsolat:

<http://www.geocities.com/giulianoamato/>

Amato, Giuliano (1938 -)

Amszterdami szerződés

A szerződést 1997-ben tárgyalták meg és 1999-ban lépett hatályba.

Az Amszterdami szerződés:

- a korábbiánál több területen ír elő [minősített többségi szavazást](#) a Tanácsban;
- bevezeti a Rendőrségi és bírósági bünyügi együttműködés fejezetét, amely az eddigi, a maastrichti szerződéssel bevezetett [Bel- és igazságügy](#) fejezet helyébe lép, beleértve a schengeni vívmányokat is.
- az úgynevezett [Petersbergi feladatok](#) keretében a honvédelmet beépítették a szerződésbe.
- rendelkezett a mélyebb integráció iránt elkötelezett, kemény magot képező európai uniós tagállamok

[fokozott együttműködéséről](#) is, ám ez [egyhangú szavazást](#) igényelt volna és soha nem használták. Most a nizzai szerződés minősített többségi szavazást ír elő a fokozott együttműködésre.

a közös kül- és biztonságpolitika képviselőjére létrehozta a külügyi és biztonságpolitikai [főképviseelő](#) funkciót.

Kapcsolatok:

<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/s50000.htm>

http://www.europa.eu.int/en/agenda/igc-home/intro/home_en.htm

Treaty of Amsterdam

AMUE

Az Association for the Monetary Union of Europe (Egyesület Európa Monetáris Uniójáért) 1987-ben kezdte meg az egységes fizetőeszközzel folytatott üzleti kampányát, amelyet Európa nagyvállalatai finanszíroztak.

Kapcsolat:

http://www.eurochallenger.be/euro1/euroc_art_sites00480_0790.htm

AMUE

Andorra

Lásd: [Mikroállamok](#).

Kapcsolat:

<http://www.andorra.ad/angles/index.htm>

Andorra

Andreasen, Marta

Spanyol számviteli szakértő, aki 2002-ben kapott megbízást az Európai Bizottság 130 személyt foglalkoztató számviteli osztályának vezetésére. Bírálta a rendszert, mert nem zárja ki a csalás lehetőségét. A bizottságnak nincs egységes rendszere, hanem Excel munkalapokat használ a számítások elvégzésére, amelyen az adatok nyom nélkül megváltoztathatók. Az EU-ban még mindig nem működik az alapvető kettős könyvelési rendszer, amely minden magánvállalkozásra nézve kötelező.

Andreasen asszony belső fórumokon hangoztatta bírálatát, de nem ért el eredményt főnökénél. Ezután írásban fordult a bizottsági tag [Schreyerhez](#), és a Bizottság elnökéhez, [Prodihoz](#). Megint nem kapott választ, és így az Európai Parlament költségvetés-ellenőrzési bizottságának tagjaihoz fordult, ily módon bírálatát sajtónyilvánosságot kapott. Ekkor a bizottság felfüggesztette Andreasen asszonyt az állásából, és jelenleg folyik az elbocsátását célzó fegyelmi eljárás ügyében.

Megjegyzés:

A számvetvőszék a kiadások mindössze öt százalékát képes ellenőrizni. A számvetvőszék 1994 óta minden évben bírálja a rendszert. A [kifizetési](#) eljárásban a Bizottság 2003-ra egy alapvető reformot ígért.

Kapcsolat:

Lásd még: [Buiteneni](#), [Bizalmatlanság](#), [Vészharangkongatók](#).

Andreasen, Marta

Andreotti, Giulio (1919–)

Olaszország kereszténydemokrata miniszterelnöke, aki lefolytatta az [Egységes Európai Okmánnyal](#) kapcsolatos tárgyalásokat.

Kapcsolat:

<http://www.bartleby.com/65/an/Andreott.html>

Andreotti, Giulio (1919 -)

Angol–amerikai gazdasági modell

Szabadpiaci gazdaság, rugalmas munkaerővel és a kormányzatnak a gazdasággal való csekély mértékű beavatkozásával. Gyakran szembeállítják az európai modellel, amelyben erősebb az állami szabályozás és több szociális norma érvényesül a dolgozók szempontjából, beleértve a kártérítés nélküli elbocsátás elleni védelmet is.

Kapcsolat:

Lásd még: [Skandináv modell](#) és [európai gazdaságmodell](#).

Anglo-American economic model

Antici-csoport

Minden állandó brüsszeli képviselő egy diplomatájának az a feladata, hogy előkészítse az európai csúcsterveket és a [Coreper](#) értekezleteit. A csúcstervek folyamán az Anticicsoport külön tárgyalóteremben tartja ülését a miniszterelnökök tárgyalóterme mellett. Csak a csoport tagjai jogosultak felkeresni miniszterelnököket, és feljegyzéseket átadni a többi munkatársnak a csúcstervek idején.

Megjegyzés:

A csoport nevét Paulo Antici olasz diplomata után kapta, aki az első Anticicsoport elnöke volt 1975-ben.

Antici-group

Arányosság elve

A szerződések egyik alapelve, amely azt jelenti ki, hogy az Európai Unió nemzetek feletti jogalkotása a lehető legenyhébb legyen és ne menjen túl azon a mértéken, amely szigorúan véve szükséges ahhoz, hogy a szerződés kitűzött céljai megvalósuljanak. Az EU [nemzetek feletti](#) jogalkotásában szintén alkalmazzák.

Proportionality

Árfolyam-mechanizmus

1979-től a Gazdasági és Monetáris Rendszer része.

Exchange-Rate Mechanism

Ariane

- (1) Európai rakéta, az Európai Űrkutatási Ügynökség (ESA) hosszú távú űrprogramjának része.
- (2) A szakirodalmi fordítások finanszírozását szolgáló EU projekt neve.

Ariane

Arushai egyezmény

Az eredeti hat EGK-ország, illetve Kenya, Tanzánia és Uganda között Arushában (Tanzánia) 1969-ben kötött kereskedelmi megállapodás, amely az 1971–75 időszakra terjedt ki. Belefoglalták a Lomé-egyezménybe (1975) és annak utódjába, a [cotonoui megállapodásba](#) (2000).

Arusha Convention

ASEAN

Association of South-East Asian Nations (Délkelet-ázsiai Nemzetek Társulása). 1967 óta áll fenn, jelenlegi tagjai a Fülöp-szigetek, Indonézia, Malajzia, Szingapúr, Thaiföld, Brunei, Laosz, Kambodzsa és Vietnam. A teljes [szabadkereskedelmet](#) 2008-tól kívánja megvalósítani. 1980 óta van együttműködési megállapodása az EU-val.

Kapcsolat:

<http://www.aseansec.org/>

ASEAN**ASSILEC**

A nevét „[Európai Tejipari Egyesület](#)”-re (European Dairy Association) változtatta.

ASSILEC**Aszimmetrikus sokk**

Olajválság, vagy más olyan külső esemény, amely a tagállamokat különböző mértékben érintheti. A [Gazdasági Monetáris Uniót](#) bírálókat érték azért, mert nem elég rugalmas ahhoz, hogy felfogja a különböző országokat eltérő módon érintő ilyen aszimmetrikus sokkokat.

Asymmetric shock**Átláthatóság**

Az átláthatóság a döntéshozói folyamat áttekinthetőségét, a dokumentumokhoz való hozzáférést és az értekezletken való részvételi lehetőséget jelenti.

Az átláthatósággal kapcsolatos legnagyobb haladást általában az [Európai Bíróság](#) érte el, amely kényszerítette a különféle intézményeket, hogy minden dokumentumot egyedileg bíráljanak el ahelyett, hogy a kérelmeket csak nagyüzemi módon elutasítsák.

A bíróság által elért haladás ma már része az átláthatóságról alkotott szabályozásnak, amely az [együtt döntési eljárásban](#) és a minősített többségi szavazásban ölt testet a TEC 255. cikkelye alapján.

Az egyes dokumentumok elérhetőségét indítványozó kérelmeket az adott intézménynek 15 munkanapon belül el kell bírálnia, de gyakran várnak tíz napot a megkapott levél nyilvántartásba vételével, aztán kérnek még 15 nap haladékot, majd megtagadják a választ.

Ekkor az állampolgároknak jogukban áll egy másik folyamodványt küldeni a kérdéses intézményhez, kérve, hogy vizsgálja felül álláspontját, végül az ombudszmanhoz, vagy az EU Bírósághoz fordulhatnak. Az intézmények javították átláthatóságukat, azáltal, hogy az állampolgárokat az interneten keresztül tájékoztatják.

Ám még mindig makacsul tagadják a törvényhozás belső folyamatának feltárását a nyilvánosság előtt, és még a nemzeti országgyűlések képviselői vagy az Európai Parlament tagjai előtt is titkolóznak.

Amikor az Európai Parlament a törvényjavaslatokat bizottságokban vitatja meg, sokszor teljesen idejétmúlt és elavult változatok alapján teszik ezt, miközben az állandó képviseleti szervek, az Európai Bizottság vagy a tanács fiatal asszisztensei, sőt diákok ülnek mögöttük az illetékes tanácsi munkacsoport – ahol a tényleges törvényhozás folyik – legfrissebb ülésén készült aktuális változattal. A tényleges törvényalkotás a Tanács munkacsoportjaiban folyik.

A 2002. júniusi sevillai csúcstalálkozó után a Tanács üléseinek elvileg nyilvánosnak kell lenniük.

Mégis olyan sok korlátozás maradt érvényben, hogy a 2003-as görög elnökség ideje alatt például a Tanács 170 ülése közül csupán nyolcat nyitottak meg a nagyközönség előtt.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolni fogja az összes olyan hivatalos ülés nyilvánossá tételét, amelyen új uniós jogi szabályozással foglalkoznak.

Ám a Konvent egyelőre továbbra sem nyitja meg a törvényhozói bizottságok működését és nem ad lehetőséget az állampolgároknak, hogy beletekintsenek, miként is hozzák meg a számukra is kötelező erejű törvényeket.

A leköszönő európai ombudsman, Jacob Söderman átláthatósági és adminisztratív reformra tett javaslatot. Az Európai Parlament azt javasolta, hogy összes ülése és dokumentuma legyen nyilvános, hacsak a képviselők 2/3-a másképp nem határoz.

E javaslatot a Konvent 200 tagja, illetve póttagja támogatta, ennek ellenére az elnökség nem foglalta bele az alkotmánytervezetbe.

Kapcsolat:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/home/en/default.htm>

Transparency**Átmeneti időszak**

Az átmeneti időszak egy olyan kialakult időszak, amelyben még nem kell alkalmazni az EU vonatkozó törvényeit.

Az Európai Unió a vívmányai alóli állandó felmentés megadása helyett inkább az átmeneti időszakokat részesíti előnyben.

A külföldiek második otthonának, házának adásvételi tilalmát csak Málta tarthatja fenn derogációként állandó módon. Máltának megengedték: mielőtt egy külföldinek második otthonát adna el, megkövetelje az illetőtől, hogy legalább öt évig az országban éljen.

Kapcsolat:

Lásd: [Derogációk](#)

Transition periods**Atomenergia**

Az Euratom-szerződést a római szerződéssel egyidejűleg írták alá 1957-ben, és meghatározza az EU-t 145 atomerőművével kapcsolatos EU politikát. Az atomerőművek száma 23-mal nő a tagjelölt országok csatlakozása után.

Megjegyzések:

Az energia formájának kiválasztása nemzeti jogkör.

Az EU Bizottság a több atomenergiát támogatja.

A belső piacra és a tisztességes versenyre vonatkozó szabályok ellenére az atomenergia az EURATOM-on segítségével támogatást kap.

A jövő:

A Konvent javasolja, hogy az energia olyan [megosztott jogkörök](#) közé tartozzon, amelyben az EU törvényalkotása hatálytalanítja a tagállamok törvényalkotását. ([Alkotmánytervezet](#) I-13 cikk.). A Konvent azt is javasolja, hogy az Euratom szerződés legyen befoglalva az alkotmányba.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/comm/energy/nuclear/nuclearsafety.htm#New%20proposals>

Nuclear power**Atomfegyverek**

Franciaországnak és az Egyesült Királyságnak vannak atomfegyverei.

Megjegyzések:

A francia elnök, [Jacques Chirac](#) tiltakozással szembesült az EU parlamentben, mert Franciaország atombombákat tesztelt 1995-ben Polinéziában és a Csendes-óceán déli térségében.

Kapcsolat:

<http://www.cdi.org/issues/nukef&f/database/index.cfm>

Nuclear weapons**Átruházott hatáskörök**

Az EU-nak csak az EU intézményeire szerződésekkel átruházott hatáskörei vannak.

Az át nem ruházott hatáskörökkel a tagállamok rendelkeznek. Ez hasonlít az USA alkotmányának 10.

módosítására és a svájci alkotmányra.

A jövő:

A hatáskörök átruházásának elvei az [alkotmánytervezet](#) 8.2 cikkelyében találhatók.

Conferred powers

Audiovizuális politika

Audiovizuális politika Az EU protekcionista politikát folytat az amerikai filmek importjával szemben. Kvótákat állapítanak meg a tévében bemutatandó európai filmekre nézve, ezeket közös irányelvek útján állapítják meg, azzal a céllal, hogy támogatásban részesítsék az európai filmeket és tévéprodukciókat. Az újonnan belépő országok kénytelenek lesznek a tévéműsorokkal kapcsolatos nemzeti kvótákat felváltani az EU-kvótákkal.

Audiovisual policy

Ausztria

Ausztria lakossága nyolcmillió fő, területe 83 860 négyzetkilométer. Ausztria 1995-ben lépett be az EU-ba. Jelenleg a tanácsban a 87 szavazat közül négygel, az Európai Parlament 626 képviselői helye közül pedig 21-gyel rendelkezik.

2000-ben Ausztriában a választások nyomán új kormány alakult, amelyben részt vesznek [Jörg Haider](#) pártja, az FPÖ miniszterei is, pedig ez a párt „szélsőségesen jobboldalinak” minősült. A többi EU-ország erre azzal válaszolt, hogy szankciókat vezetett be az osztrák politikusokkal és hatóságokkal szemben a hivatalos EU-értekezleteken kívüli mindennemű kapcsolatfelvétel megszakítottak vele. A szankciókat megszüntették, amikor ez szükségesnek bizonyult ahhoz, hogy az igen szavazatok kerüljenek többségbe a 2000. szeptember 28-i megtartott az euró bevezetésével kapcsolatos dán [népszavazáson](#). A dánok ennek ellenére nemmel szavaztak.

A [nizzai egyezményben](#) van egy úgynevezett lex-Ausztria cikkely. A TEU 7. cikkelyének megfelelően a tagállamok 4/5 része az Európai Parlament [abszolút többségének](#) támogatásával figyelmeztethet egy országot a közös elvek megsértése miatt. A figyelmeztetett ország szavazati jogát ezt követően felfüggeszthetik ha a Tanács [minősített többséggel](#) így szavaz és egyúttal az EU parlament képviselőinek 2/3-a is, akik egyben a parlamenti tagok abszolút többségét is alkotják.

A jövő:

A bővítés után a tanács 321 szavazata közül tízzel, az Európai Parlament 732 képviselői helye közül pedig 18-cal fog rendelkezni.

Kapcsolat:

<http://www.austria.com/pubs/redaktion/austria-english/>
<http://www.austria.gv.at>

Austria

AVC

Az Európai Parlament egyetértés-nyilvánítása (a francia avis conforme kifejezésből).

AVC

Az Európai Unió tagállamai

Jelenleg az Európai Uniónak 15 tagállama van.

Az Európai Uniónak figyelembe kell vennie a tagállamok nemzeti identitásait és a szubszidiaritás elvét A tagállamokat a lojalitás elve köti az Unióhoz.

A jövő:

2004-től az EU tíz új taggal fog [bővülni](#).

A tagállamok kormányainak web-oldalai:

Belgium: www.belgium.fgov.be

Dánia: www.stm.dk

Németország: www.bundesregierung.de

Görögország: www.government.gr

Spanyolország: www.la-moncloa.es

Franciaország: www.premier-ministre.gouv.fr

Irország: www.irlgov.ie

Olaszország: <http://palazzochigi.it>

Luxemburg: www.gouvernement.lu

Hollandia: www.regering.nl

Ausztria: www.austria.gv.at

Portugália: www.portugal.gov.pt

Finnország: www.valtioneuvosto.fi

Svédország: www.regeringen.se

Egyesült Királyság : www.gov.uk

Member States of the European Union**Az Unió külképviselője**

A Konvent külpolitikával foglalkozó [munkacsoportja](#) javaslatot tett arra, hogy az EU [közös kül- és biztonságpolitikájának](#) végrehajtása érdekében hozzanak létre egy EU külügyminiszteri posztot.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közös kül- és biztonságpolitika](#).

Foreign representative of the Union**Azbeszt**

Igen veszélyes anyag, amelynek alkalmazására közös EU rendelkezések vonatkoznak. Ezek célja a dolgozók védelme az azbeszt okozta veszélyek ellen. A rendeletek 0,001 azbesztszálát engedélyeznek egy köbméter levegőben. Megállapították, hogy az Európai Bizottság székhelyét adó jellegzetes Berlaymont-épületben köbméterenként 0,67-0,86 szál található, és ennek megfelelően az épületet 1992 óta átépítik.

Asbestos

Aznar, José-Maria (1953–)

Spanyol miniszterelnök és a Kereszténydemokrata Világmozgalom vezetője. 2004-ben mond le a spanyol kormányfői tisztségéről.

A jövő:

Külügyminisztere, Ana Palació mint lehetséges jelöltet említette Romano Prodinak, az EU bizottság elnökének utódjaként 2004–09 között.

Kapcsolat:

<http://www.sispain.org/english/politics/may6-96/jmalopez.html>

Aznar, José-Maria (1953 -)**Azo-színezékek**

Élelmiszerekhez használt adalékanyagok.

Allergiát okozhatnak, de az EU engedélyezi alkalmazásukat.

Svédország a Környezetvédelmi záradékot vette igénybe tiltó szabályainak megvédelmzésére.

Svédország elkobzott 350 kiló olyan cukrot, amelyet a Ponceau 4R anyaggal színeztek (E124), de az Európai Bizottság közbelépett, és Svédország elvesztette a luxembourgi Európai Bíróság előtt lefolytatott pert.

Megjegyzés:

Más jól ismert allergiaveszélyes azo-adalékanyagok a tartrazin és az ún. sunset yellow.

Azo colours**Balázs Péter**

A Külügyminisztérium integrációs és külgazdasági államtitkárságának vezetője, az Európai Konvent egyik magyar tagja.

Balázs Péter**Balkáni országok**

Általában a következő országokat tekintik balkáni államoknak:

Albánia,
Bosznia-Hercegovina,
Bulgária,
Horvátország,
Macedónia,
Szerbia és Montenegró,
Románia

Földrajzilag ezek az országok nyugat-balkáni országokra (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország és Macedónia, Montenegró és Szerbia), illetve délkelet-balkáni országokra (Románia és Bulgária) oszthatók. Az utóbbiak csatlakozni kívánó országok, amelyek 2007-re várják a felvételüket.

Az EU stabilizációs és társulási folyamatokat (SAP) indított meg a nyugat-balkáni országok számára, lehetséges EU-tagságukra való tekintettel. Eddig Horvátországgal és Macedóniával írtak alá stabilizációs és társulási megállapodásokat (SAA).

A jövő:

2003 januárjában a görög elnökség és az Európai Bizottság elnöke felhívta a balkáni országokat arra, hogy kérjék felvételüket az EU-ba. Horvátország 2003. február 21-én küldte meg felvételi kérelmét.

Balkan countries

Banánháború

Az Egyesült Államok és az EU között a banánbehozatalra kivetett vámmal kapcsolatos kereskedelmi vita. Az EU védelmezni kívánta az EU területén és egyes korábbi gyarmatok területén folyó banántermesztést a Kolumbiából, Costa Ricából, Nicaraguából és Venezuelából származó import ellen, ahol a banánt amerikai tulajdonban levő ültetvényeken termelik.

Az 1993. évi banánszabályzat óta a banánárak az EU-ban több mint negyven százalékkal emelkedtek. A [WTO](#) határozata szerint a saját banántermesztéshez nyújtott európai védelem ellentétben áll a [szabad kereskedelem](#) szabályaival. Az EU arra kényszerült, hogy változtassa meg rendelkezéseit, vagy fizessen kártérítést. 2001-ben az Egyesült Államok és az Európai Unió kompromisszumot kötött. 2001. július 1-jétől a „dollarbanán” importkvótája százezer tonnával 2,653 millió tonnára emelkedett.

Banana war

Barnier, Michel (1951–)

Az Európai Bizottság francia tagja, aki a regionális politikáért és a nem intézményi kérdésekért felelős. Az Európai Bizottságot a konventben képviselő két személy egyike. A konvent védelemmel foglalkozó munkacsoportjának vezetője volt. Chirac új UMP pártjának tagja.

Megjegyzés:

Korábbi francia környezetvédelmi miniszter és államtitkár.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/barnier/index_en.htm

Barnier, Michel (1951 -)

Barón Crespo, Enrique (1944–)

Az Európai Parlament elnöke 1989-1992 között, most a szocialista [PSE csoport](#) elnöke. Az Európai Parlament tagja 1986 óta a spanyol PSOE képviselőjeként.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.eu.int/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=1352&ipolgrp=PSE&ictry=ES&itempl=&ireturn=&imode=

Barón Crespo, Enrique (1944 -)

Befolyás

Az EU tagjai saját országaikon belül elvesztik szuverenitásukat és befolyásukat, de cserében befolyást nyernek az EUBan. Az EU tagjaként egy ország már nem hozhat önállóan döntéseket saját hazai és nemzetközi politikáiról, ennek jogköre átkerül a nemzetek feletti EU-szintre. Másrészt az ország befolyást nyer az Európai Unió döntéshozó tanácsaiban. Ez a befolyás az Európai Unió döntés-hozó testületeiben való részvételben nyilvánul meg.

Az EU-integráció hívei szerint a tagállamok „közös [szuverenitást](#)” élveznek, és ezáltal nagyobb befolyást nyernek, mivel más tagállamok, különös tekintettel a nagyobb államokra, kötelesek figyelembe venni a kisebb államok véleményét.

A tanácsban az egyes országoknak képviselőjük és platformjuk van saját nézetük kifejtéséhez, és [szavazás](#) útján dönthetnek az EU-politikák kérdésében. A szavazatokat nagy vonalakban a lakosság arányában osztották el, de a kisebb országok arányosan több tanácsai szavazattal bírnak, mint a nagyobb országok.

Az EU-országok szavazóinak közvetlen képviselője van az EU parlamentben.

Míg az EU parlament a Miniszterek Tanácsa által javasolt legtöbb törvényt módosíthatja, annyiban tér el a nemzeti parlamentektől, hogy nem kezdeményezhet semmilyen törvényalkotást. EU-tagként az egyes országok elveszítik önrendelkezési jogukat, de a többi tagállammal együtt közös befolyást nyernek. Ez az országokra egészében mint államokra vonatkozik.

A szavazók másrésztől jogkört veszítenek a határozathozatalok Brüsszelbe történő átvitelével, mert így a döntéshozatal átkerül a választóktól és a nemzetállamok választott képviselőitől a nemzetek felett álló [köztisztviselőkhöz](#) és miniszterekhez Brüsszelbe, pl. a törvényhozó hatalomtól a végrehajtó hatalomhoz.

A jövő:

Két alapvetően eltérő megoldás létezik erre a democráciadeficitre, amelyet a jövőbeni alkotmány kapcsán az EU konventben most vitatnak meg.

Kapcsolat:

Lásd még: [Demokráciadeficit](#)

Influence

Beiktatás

Amikor az EU parlament elkezd az EU bizottság elnökének és a biztosok testületének kinevezését.

A legfeljebb tíz új biztos meghallgatása az EU parlamentben előreláthatólag 2004 áprilisában történik majd.

Ez lehetővé teszi majd a kibővített EU bizottság formális megszavazását röviddel egy ünnepélyes ülés után, 2004 májusának elején.

Az EU-választások előtti ünnepélyes ülés jelzi majd az EU kibővítését 15-ről 25 tagra.

Az EU parlament választása után, 2004 júniusában az Európai Tanács fogja megnevezni jelöltjét az EU bizottság elnöki posztjára. Ezután lehet majd rá szavazni az EU parlamentben július végén. 2004. augusztus végére az EU bizottság összes jelöltjének nevét eljuttatják az EU parlamentbe, ezzel lehetővé téve az írásos kérdésfeltevést és a szóbeli meghallgatást a parlament előtt szeptemberben és októberben.

Az új bizottságot formálisan október utolsó hetében szavazhatják meg, ami lehetővé teszi, hogy az új EU bizottság 2004. november 1-jén hivatalba lépjen – annak ellenére, hogy ajelenlegi Bizottság mandátuma 2004. december 31-ig tart.

Investiture

Bel- és igazságügy (Justice and Home Affairs – JHA)

A bel- és igazságügy terén történő együttműködés célja a „szabadság, biztonság és igazság térségének” létrehozása.

A bel- és igazságügy az Európai Unió egyik pillére. Eredetileg a nemzetállamok közötti kormányközi együttműködésre épült, de később (az [Amszterdami szerződés](#) eredményeként) részben a [nemzetek feletti döntés](#) egyik területévé vált.

A büntetőjogi ügyekben történő rendőrségi és bírói együttműködéssel jelenleg a Maastricht- szerződés (Szerződés az Európai Unióról – TEU) VI. címe rész foglalkozik, ami magába foglalja a rasszizmus, terrorizmus, kábítószeres, fegyverek és csalás elleni együttműködést.

Rendőri együttműködés

A [TEU](#) szorosabb együttműködést sürget a rendőri erők és más hatóságok között, beleértve a hágai [Europol](#) közös felhasználását.

A rendőrségi együttműködés magában foglalja operatív együttműködést, együttes fellépést és koordinált vizsgálatokat.

Bírói együttműködés

A szorosabb együttműködés a bírói szervezetek között segítséget kap a közös bírói együttműködési egységtől, az [Eurojust](#)tól.

A törvényszéki együttműködés magába foglalja az ügyészégi felhatalmazásokat, a határon túlnyúló bűnözésben történő nyomozásokat és a kiadatásokat.

A tanács legtöbb határozatát [minősített többséggel](#) hozza, de az érzékeny kérdések [egyhangú döntést](#) igényelnek.

A közösségi szerződésben (TEC) a IV. cím szól a vízumokról, menedékjogról, bevándorlásról és más a személyek szabad mozgásával kapcsolatos politikákról. A határellenőrzés, menekültek és bevándorlás terén nemzetek fölötti együttműködést javasol.

Az egyhangúságot az érzékeny kérdésben 2004. május 1-jéig tovább használják, ezt követően a legtöbb kérdést minősített többségi szavazással döntenek el.

Nagy-Britannia, Dánia és Írország [derogációt](#) kapott.

A jövő:

A [Konvent](#) munkacsoportja azt javasolja, hogy a bel- és igazságügy [megosztott hatáskör](#) legyen, úgy, hogy a Tanácsban minősített többséggel döntsenek amihez az EU parlament együttdöntése szükséges. Ez alól kivételt képez a bírói és rendőri együttműködés.

Ilyen módon a kormányközi együttműködés teljes egészében nemzetek felettivé válik a bizottság kezdeményezési jogával és az EU bíróság ítélkezési jogával. a bel- és igazságügy bizonyos területein a tagállamok is kezdeményezhetnek törvényjavaslatokat. Lásd I-41. cikk.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/pol/justice/index_en.htm

http://www.ecdel.org.au/eu_guide/justiceandhomeaffairs.htm

Justice and Home Affairs, JHA

Belgium

Belgium lakossága 10,3 millió fő, területe 30 500 négyzetkilométer. Belgium az eredeti EKG-tagállamok egyike volt. Jelenleg a tanácsban a 87 szavazat közül ötlet, az EU parlament 626 képviselői helye közül 25-tel rendelkezik.

A jövő:

A kibővítés után a tanácsban 321 szavazat közül 12-vel, az Európai Parlamentben pedig a 732 képviselői helye közül 22-vel fog rendelkezni.

Kapcsolat:

<http://www.belgium.fgov.be>

Belgium

Belső piac

A belső piac kifejezést 1987-ben vezette be az [Egységes Európai Okmány](#) (EEO), jelezve az áruk, szolgáltatások, tőke és személyek szabad mozgásával kapcsolatot összes akadály elhárítását. Egyben olyan piacra is utal, ahol nagyfokú a kereskedelmi szabályokra, áruspecifikációkra stb. vonatkozó [jogharmonizáció](#). Mindazonáltal a szerződések még mindig vagy a közös piacra hivatkoznak a TEC 94. cikkében, ahol a törvényeket csak egyhangú szavazással lehet harmonizálni, vagy a belső piacra a TEC 95. cikkében, ahol a törvényeket [minősített többséggel](#) lehet harmonizálni a Tanácsban, az EU Parlamenttel való [együttes döntés](#) keretében.

A belső piacot legjobban úgy lehet definiálni, mint egységesebb és átfogóbb közös piacot.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) azt javasolja, hogy az egész belső piac legyen [megosztott hatáskör](#), ahol az EU-jog felülírja a nemzeti jogot.

Internal Market

Benelux

Kereskedelmi és vámunió Belgium, Hollandia és Luxemburg között 1948 óta, amelyet jelenleg az EU-

szerződések különösképpen engedélyeznek.

Kapcsolat:

Lásd a TEC 306. cikkét

Benelux

Bérek

Az Európai Unió intézményei több mint harmincezer köztisztviselőt foglalkoztatnak, messze az otthonit meghaladó fizetésekért. A fizetések szintje hasonló a tagállamok által Brüsszelben fenntartott követségek tisztviselőinek fizetéséhez.

Az európai köztisztviselők négy kategóriába oszthatók.

Az A kategóriás személyek rendszerint egyetemi végzettségűek;

a B kategóriás személyek adminisztratív dolgozók, ügyintézők;

a C kategóriások titkárnők és segédszemélyzet; míg a

D kategóriás dolgozók sofőrök, technikusok és gyakorlati segédszemélyzet (fizikai dolgozók).

A [Romano Prodi](#) vezette bizottság több ösztönző elemet tartalmazó reformot vezetett be a személyi állományánál, amely bizonyos ellenállást váltott ki a dolgozói szakszervezeteknél. A fizetéseken felül jár a családi pótlék, és levonják belőle az Európai Uniónak fizetendő, de rendkívül alacsony adót. A teljes munkaidőben Brüsszelben dolgozó tisztviselők a helyi adó megfizetése nélkül vásárolhatnak személyautót is.

Az Európai Parlamentben a politikai csoportosulások dolgozóit lehet ideiglenesen alkalmazni, ami azt jelenti, hogy addig tart a megbízatásuk, amíg három hónapos felmondási idővel el nem bocsátják őket. A valóságban számos „ideiglenes” alkalmazott évekig, sőt évtizedekig a helyén marad.

A dolgozókat kisegítői (auxiliary) munkakörben is lehet alkalmazni, alacsonyabb fizetésért, mint az ideigleneseket és legfeljebb három éven keresztül.

Az Európai Parlament tagjai személyi titkárokat is foglalkoztathatnak az úgynevezett személyes megbízási szerződéssel. Minden képviselő havonta 12 305 eurót használhat fel erre. Az alkalmazott titkárok listája nem publikus, és a képviselők családtagjaikat is alkalmazhatják.

Salaries of the EU civil servants

Berlaymont

Az Európai Bizottság jellegzetes csillag alakú brüsszeli központja. A tizenhárom emeletes épületet, amelynek felső szintjén vannak az EU-biztosok irodái, 1992-ben kiürítették és felújították, miután azbesztet találtak benne. Várhatóan 2003-ban lehet ismét használatba venni.

Kapcsolat:

<http://www.berlaymont2000.com/an/index.htm>

Berlaymont

Berlin Plus

Együtműködési megállapodás a NATO és az EU között, amelynek célja, hogy az EU katonai támogatást kapjon a NATO-tól.

Lásd még: [Honvédelem](#) és [Eurogroup](#).

Berlin Plus

Berthu, Georges (1950–)

Az Európai Parlament képviselője. Az Európai Parlament független képviselőinek koordinátora az alkotmányügyi bizottságban. Az MPF-ben tömörült francia szuverenitáspártiak választották meg 1994-ben.

Megjegyzés:

Az európai integrációról szóló számos könyv szerzője.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=2217&ipolgrp=&itempl=&i mode=&ireturn=

Berthu, Georges (1950 -)**BEUC**

Brüsszelben működő fogyasztói érdekvédelmi szervezet.

Kapcsolat:

<http://www.beuc.org>

BEUC**Bevándorlás**

Lásd: [Menedékjog](#)

Immigration**Bikák után járó támogatás**

Az Európai Unióban minden bika után támogatás jár.

Noha a [közös mezőgazdasági politika](#) megreformálása tart, a támogatás az 1987. évi 29 euróról 176-ra emelkedett 2000-ben, illetve 205-re 2001-ben.

Az egyéves támogatás most körülbelül a fele egy bika piaci értékének.

Bull premiums**Biogazdálkodás**

Az EU-nak közös biogazdálkodási szabályzata van, amely lehetővé tesz bizonyos nem szerves alapanyagokat is a bioélelmiszerekben.

Organic Farming**Bioüzemanyagok**

Az EU előmozdítja az alternatív üzemanyagok használatát a közúti közlekedésben, egy elfogadásra váró irányelv útján.

Biofuels**Birkelbach jelentés**

1962-ben készült jelentés, amelyet az Európai Parlament elfogadott, és amely támogatta a politikai integrációt és a nemzetek fölötti döntéshozást a korábbi [EGK](#)-ban, a jelenlegi EU-ban.

Birkelbach Report**Bíró által hozott törvények**

Lásd: [Jogi aktivizmus](#)

Judge-made laws

Bírói jogkör

Az EU-törvények értelmezésének és helybenhagyásának, valamint ezek konkrét esetekre történő alkalmazásának jogköre.

Kapcsolat:

Lásd: [Jogi aktivizmus](#)

Judicial Power**Bíróság/EU bíróság**

A luxembourgi bíróság az EU-szerződésekkel kapcsolatos ügyekben ítélezik. A szerződésekkel kapcsolatos EU jogügyekben jogerős értelmezésre jogosult szervezet.

Szervezetek vagy magánszemélyek által, a tagállamok által egymás ellen, a tagállamok által EU-intézmények ellen, illetve az EU intézmények által egymás ellen indított perekben ítélezik.

A bíróság a tagállamok által delegált egy-egy bíróból és kilenc, az ügyeket előkészítő általános ügyvédből áll. Több kamarára oszlanak.

A bíróság csak az [első pillér](#) ügyeiért (a nemzetek feletti ügyekért) felelős, ezért hivatalosan Európai Közösségi Bíróságnak nevezik.

A nizzai szerződés értelmében a bíróság illetékességet kap bizonyos [bel- és igazságügyben](#) is, és ezért ma már [EU bíróságnak](#) is nevezhető.

A luxembourgi bíróság jelentős szerepet játszott szerződések olyan interpretálásában, amely az EU-illetékességeket a lehető legszélesebb körre terjesztette ki.

1964-ben a [Costa vs. Enel](#) ügyben úgy határozott, hogy az EU-jognak elsőbbséget kell élveznie a nemzeti joggal szemben. 1970-ben az [Nemzetközi Handelsgesellschaft and Simmenthal](#) ügyben úgy határozott, hogy az EU-jog a nemzeti alkotmányokkal szemben is előnyt élvez.

A jövő:

Ha az [Alapvető Jogok Chartája](#) jogilag kötelező erejűvé válik, a bíróság a strasbourgi [Európai Emberi Jogok Bíróságának](#) riválisává válik, mivel mindkettő emberi jogi kérdésekkel foglalkozik.

A [Konventben](#) azt javasolják, hogy a Bíróságot Európai Legfelsőbb Bíróságnak nevezzék el.

Kapcsolat:

<http://curia.eu.int/>

Court of Justice/EU Court**Bírságok**

A tagállamok napi bírságokkal sújthatók, ha nem alkalmazzák az irányelveket. Az eurózóna (Euroland) tagjai bírsággal sújthatók, ha megszegik a közkiadások háromszázalékos plafonját.

Kapcsolat:

Lásd: [Gazdasági és Monetáris Unió](#), [EMU-számadatok](#), [Konvergencia kritériumok](#) és [Stabilitási és Növekedési Paktum](#).

Fines**Bizalmatlanság**

Az Európai Parlament bizalmatlansági indítvány megszavazásával menesztheti az Európai Bizottságot. Ehhez kétharmados többség és a tagok abszolút többsége (jelenleg 626-ból 314, a bővítés után feltehetően 732-ből 367) szükséges.

Megjegyzés:

Bizalmatlansági indítvány eddig még sohasem kapott többséget.

Atombombának is nevezik ezt az intézményt, mert az Európai Parlament megbuktathatja ugyan az Európai Bizottságot, de nem áll jogában újat kinevezni.

1999. március 15-én a Santer vezette Európai Bizottság, nem a parlament bizalmatlansági indítványa, hanem saját elhatározásából lemondott.

A nizzai szerződés értelmében az elnök egy tagot a bizottsági tagok többségének támogatásával lemondathat.

A jövő:

Az Európai Parlament csak az egész bizottságot mondathatja le, és jelenleg folynak a viták azért a jogért, hogy a parlament egyes EU-biztosokat is lemondathasson.

Censure

Bizottság

Egy bizottság normális esetben emberek egy csoportja, amelyek bizonyos kérdéseket vizsgálnak, például egy törvénytervezetet készítenek elő.

Az EU legfőbb törvényhozó és irányító szervezetét Bizottságnak nevezte el. Ilyen szervezet egyetlen országban sincs. Ez a szerv egyesíti magában a törvényhozó és a végrehajtó hatalmat. A bizottság az egyetlen olyan szerv az Európai Unióban, amely új törvényre tehet javaslatot. Ezt nevezik a [kezdeményezés monopóliumának](#).

Szerepe:

A Bizottság a legtöbb EU-jogszabály tekintetében saját maga dönt, a legfontosabb jogszabályokról azonban a [Tanács](#) dönt. A bizottság pénzbírságot róhat ki vállalatokra, és a bíróság elé idézheti a tagállamokat.

Kinevezések:

A Bizottságot az Európai Tanácsban összeült miniszterelnökök [minősített többséggel](#) nevezik ki, összetételét az Európai Parlament egyszerű többséggel hagyja jóvá.

A bizottság az Európai Parlament kétharmados többségével lemondatható.

A bizottságnak van főtitkársága (vezetője [David O'Sullivan](#)), továbbá vannak főigazgatóságai.

Tevékenység:

2002-ben a bizottság 46 ízben ült össze, 516 javaslatot küldött a tanácshoz és az Európai Parlamenthez, ezek közül 54 irányelv, 193 rendelet és 239 határozat volt. 265 közleményt és jelentést, továbbá három zöldkönyvet adott ki.

Egy svéd tanulmány szerint a Bizottság 1352 albizottságot, munkacsoportot felügyel. A szakértői csoportokat azért állítják fel, hogy munkaprogramokat állítsanak össze, törvénykezdeményezéseket készítsenek elő, támogatást szerezzenek bizonyos elképzeléseknek és hogy a vitatott kérdésekben konszenzust keressenek. Sokszor azt a célt is szolgálják, hogy egy-egy probléma megoldását elodázzák.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bizalmatlanság](#) és a [Bizottság elnöke](#).

www.regeringen.se/eso

<http://europa.eu.int>

Commission

Bizottsági elnök

A Bizottságot a Bizottság elnöke irányítja, jelenleg , a korábbi olasz miniszterelnök, [Romano Prodi](#). A következő elnököt a nizzai szerződés értelmében az Európai Tanácsban összeült miniszterelnökök [minősített többséggel](#) nevezik ki, és az EU parlament egyszerű többséggel hagyja jóvá.

A jövő:

Franciaország és Németország javasolta, hogy a bizottság elnökét az Európai Parlament nevezze ki.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bizottság](#) és [Bizalatlanság](#).

http://www.europa.eu.int/comm/commissioners/prodi/index_en.htm

Commission President

Biztonsági mechanizmus

A biztonsági mechanizmus lehetőséget ad egy államnak, hogy bizonyos, előre nem látható körülmények esetében felmentést (derogációt) kapjon egy szerződés hatálya alól.

A tagjelölt országokkal kötött Európa-megállapodások különleges biztonsági mechanizmust is tartalmaznak. A megállapodás egy részét fel lehet függeszteni, ha a tagjelölt országok nem teljesítik a vívmányokat, amelyekben megállapodás született.

Széles körű biztonsági mechanizmus létezik a belső piacra vonatkozóan és egy másik a [bel- és igazságügy](#) vonatkozásában. A különleges biztonsági mechanizmusok egyirányú utcák, amelyekhez csak a már meglévő tagállamok vagy a bizottság fordulhat.

Ezenkívül vannak általános biztonsági mechanizmusok is, amelyeket mind a tagállamok, mind a tagjelölt országok igénybe vehetnek nem várt események esetén.

Security mechanism

Blair, Tony (1953–)

1997 óta az Új Munkáspárt vezetője és brit miniszterelnök.

A jövő:

Lehetséges jelölt az európai elnök tisztségére, erre az új tisztségre, amelyet saját maga és más nagy tagállamok vezetői javasoltak az iraki háború előtt.

Ezt a javaslatot sokat vitatták a [Konventben](#).

Kapcsolat:

<http://www.pm.gov.uk/output/page97.asp>

Blair, Tony (1953 -)

Blokkoló kisebbség

A blokkoló kisebbség azon szavazatok száma, amelyek ahhoz kellene, hogy egy [minősített többségi](#) határozat elfogadását megakadályozzák. Jelenleg a Tanácsban ez 26 szavazatot jelent a 87-ből.

A jövő:

Az EU kibővítését követően a blokkoló kisebbség valószínűleg 69 szavazat lesz a 237 közül, a tervezett 27 tag esetében pedig a 345 szavazat közül 91.

Kapcsolat:

Lásd még: [Szavazás a tanácsban](#)

Blocking minority

Blokland, Hans (1943–)

Az [EDD-csoport](#) társelnöke az Európai Parlamentben 1999 óta. Az Európai Parlament képviselője 1994 óta a holland keresztény SGP/GPV/RPF pártok képviseletében.

Megjegyzés:

Korábban a [Nemzetek Európája](#) csoport társelnöke.

Kapcsolat:

<http://www.eurofractie.nl/>

Blokland, Hans (1943 -)

Bojkott

1982-ben az EU felfüggesztette az Argentínából származó importot, mivel az megszállta a Falkland- (más néven Malvin-) szigeteket. A [maastrichti szerződés](#) óta speciális jogalapjuk van a szerződésekben az ilyen bojkottintézkedéseknek – a TEC 301. cikke.

Boycott

Bolkestein, Frits (1933–)

A belső piac és a vámunió ügyeivel foglalkozó holland EUBiztos.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/bolkestein/index_en.htm

Bolkestein, Fritz (1933 -)

Bonde, Jens-Peter (1948–)

Az [EDD csoport](#) (Demokráciák és Sokszínűség Európája Csoport) és az [S.O.S.-Demokrácia](#) parlamenti csoportközi együttműködés elnöke az Európai Parlamentben. A [Demokrácia Fórum](#) társelnöke a [Konventben](#). Az Európai Parlament képviselője 1979 óta. A dán [Június Mozgalom](#) szóvivője.

Megjegyzések:

45 könyvet írt az európai integrációról
egyik alternatív EU egyezményt dolgozott ki

Kapcsolat:

<http://www.bonde.dk> és <http://www.bonde.com>

Bonde, Jens-Peter (1948 -)

Bortó

Az Európai Unió a [közös mezőgazdasági politika](#) részeként meghatározott céláron felvásárolja a piacon eladhatatlan bort.

A garantált minimumáron veszik meg és az uniós támogatás felhasználásával ipari alkoholt gyártanak belőle.

Wine lake

Bosman-ügy

Az Európai Bíróság 1995-ben ítéletet hozott a futballklubok közötti játékosátigazolási szabályok ellen. A hivatásos labdarúgás gazdasági tevékenység, amelyre az uniós szerződéseket kell alkalmazni.

Jean-Marc Bosman a Liege RC hivatásos labdarúgója volt. A klub 11 743 000 belga frank, vagyis 291 101 euró átigazolási díjat követelt. Az Európai Bíróság szerint az olyan rendelkezések, amelyek átigazolási díjat kötnek ki a szerződés lejártá után, nem egyeztetethetők össze a dolgozók szabad mozgásának elvével.

Annak érdekében, hogy a hazai fiatal játékosok fejlődését segítsék, néhány labdarúgó egyesület limitálta az egy-egy klub által a pályára küldhető külföldi játékosok számát. A Bíróság azt is megállapította, hogy azon játékosok számának korlátozását, akik egy másik tagállam állampolgárai, az Európai Uniót létrehozó Egyezmény kizárja. (A C-415/93 ügy)

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/sport/key_files/circ/b_bosman_en.html

Bosman case

Bosznia-Hercegovina

Lakossága 3 483 000 fő, területe 51 200 négyzetkilométer.

A korábbi [Jugoszláviát](#) alkotó öt ország egyike. 1992 óta független.

A [stabilizációs és társulási folyamatot \(SAP\)](#) 1999-ben fogadták el, és ez a folyamat stabilizációs és társulási megállapodás (SAA) megkötéséhez vezethet.

Az Európai Tanács feirai ülésén 2000-ben megállapította, hogy minden olyan ország, amelyre az SAP kiterjed, szóba jöhető jelölt az EU tagságra.

A 2002. decemberi koppenhágai csúcsértekezlet úgy határozott, hogy 2003. január 1-jétől átveszi a rendőri feladatokat ellátását Bosznia-Hercegovinában az Egyesült Nemzetek Szervezetétől. Ebben valamennyi tagállam részt vesz, 18 más országgal együtt.

Kivételes kereskedelmi intézkedéseket léptettek életbe Bosznia-Hercegovina számára, noha az állatok és állati termékek importját ideiglenesen felfüggesztették.

2003 januárjában a görög elnökség és az Európai Bizottság meghívta Bosznia-Hercegovinát az EU-ba való jelentkezésre.

Kapcsolat:

<http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/bk.html>

Bosnia-Herzegovina

Bourlanges, Jean-Louis (1946–)

Az Európai Parlament harmadik alkotmányügyi jelentésének megszövegezője, David Martinnal együtt.

2002-ben jelentést készített a normák hierarchiájáról az Európai Parlament számára. Az [EPP csoport](#) tagja.

Bourlanges, Jean-Louis (1946 -)

Bővítés

Az [EGK](#) eredeti hat tagállama, Németország, Franciaország, Olaszország, Belgium, Hollandia és Luxemburg a következőkkel bővült ki:

Ország	Pályázott	Csatlakozott
Írország	1961	1973
Egyesült Kir.	1961	1973
Dánia	1961	1973
Görögország	1975	1981
Portugália	1977	1986
Spanyolország	1977	1986
Ausztria	1989	1995
Svédország	1991	1995
Finnország	1992	1995

A jövő:

2004. május 1-jén az EU a következő tíz állammal bővíthet ki: Ciprus, Cseh Köztársaság, Észtország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia.

2003. májusában ez a tíz ország megfigyelővé vált és részt vesz a Tanács ülésein. A nemzeti parlamentek képviselői részt vesznek az Európai Parlament munkájában.

2007-ig Románia és Bulgária is csatlakozhat az EU-hoz.

Törökország 2004. december 1-jétől fog előcsatlakozási pénzeket kapni és pályázó országgént a 2004. decemberi EU-csúcson vizsgálhatja meg helyzetét.

Horvátország 2003. február 21-én kérte felvételét az EU-ba.

Norvégia kétszer, az 1972. és 1994. évi választásokon szavazott nemmel a tagságra. A norvég

Keresztény Néppárt miniszterelnöke, Kjell Magne Bondevik említést tett egy esetleges új norvég referendumról az EU-val folytatandó új tárgyalások előtt és után, amelyek eredményeként taggá válhat 2010 előtt. Az EU-Parlamenthez delegált norvég küldöttsége 2003 februárjában elképzelhetőnek tartott egy, a tagságról szóló új referendumot a 2005. évi következő általános választások után.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/enlargement/index_en.html

Enlargement

Brandt, Willy (1913–1992)

Német SPD-vezető, és egy időben német kancellár. Egyike az enyhülési Kelet-politika kialakítóinak, és ezért 1971-ben megkapta a Nobel-békedíjat. 1979 és 1983 között tagja az Európai Parlamentnek.

Kapcsolat:

<http://www.dhm.de/lemo/html/biografien/BrandtWilly/>

Brandt, Willy (1913 - 92)

Bretton Woods (1944–1971)

A Bretton Woodsban 1944 júliusában elfogadott pénzügyi rendszer, amely a pénznemeket az USA-dollárhoz kötötte. Ennek értékét az 1 uncia arany = 35 dollár szinten állapították meg. A Bretton Woods-i értekezlet hozta létre a Világbankot és a Nemzetközi Monetáris Alapot (IMF). Az értekezleten részt vevő államok pénznemüket az amerikai dollárhoz kötötték. Az árfolyamokat ebben a rendszerben egyoldalú döntéssel meg lehetett változtatni. Ez a monetáris rendszer 1971-ben összeomlott, és az aranyhoz való kapcsolódás megszűnt.

Kapcsolat:

<http://www.brettonwoodsproject.org>

Bretton Woods (1944 – 1971)

Breydel

Az Európai Bizottság új brüsszeli székhelyének neve [Berlaymont](#) után.

Breydel

Brit engedmény

Az 1984. évi fontainebleau-i csúcsértekezlet különleges kedvezményt engedélyezett Nagy-Britanniának a közösségi költségvetés finanszírozása tekintetében.

[Margaret Thatcher](#) brit miniszterelnök vissza akarta kapni „a pénzét”, és ezt el is érte. A brit engedményt minden évben az áfabevétel alapján számított következő évi hozzájárulásrész csökkentéseként állapítják meg.

Az Európai Parlamentnek nincs befolyása a költségvetés bevételi oldalára.

Az engedmény a bővítés után is fennmarad, és a felvételt kérő szegényebb országoknak is meg kell fizetniük a maguk részét a brit engedmény finanszírozása érdekében.

Elutasították Lengyelországnak a felvételi tárgyalások során előterjesztett kérését, hogy 2003-ban ne kelljen részt vállalnia az engedmény finanszírozásából.

Az engedményt a briteknek a [közös mezőgazdasági politika](#) elfogadása ellenében nyújtott kártérítésnek tekintik, mert ez a politika igen költséges a brit adófizetők és fogyasztók számára.

British rebate

Brok, Elmar (1946–)

Európai parlamenti képviselő, a külügyi bizottság elnöke. A [Konvent](#) tagja. A német CDU színeiben választották 1980-ban az Európai Parlament képviselőjévé.

Kapcsolat:

http://www.wdb.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=1263&ipolgrp=PPE-DE&ictry=DE&itempl=&ireturn=&imode=
<http://www.cdu-csu-ep.de>

Brok, Elmar (1946 -)**Brown, Gordon (1951–)**

Az 1997. évi munkáspárti győzelem óta brit pénzügyminiszter. Őt tekintik az egyik legfőbb akadállynak abban, hogy a britek elfogadják az eurót. Ragaszkodik ahhoz, hogy mind az öt gazdasági kritérium szigorúan teljesüljön az esetleges belépés előtt.

Megjegyzés:

Lehetséges vetélytársnak látszik [Tony Blair](#) miniszterelnök utódlása szempontjából is.

Kapcsolat:

http://www.hm-treasury.gov.uk/About/Ministerial_Profiles/minprofile_brown.cfm?

Brown, Gordon (1951 -)**Bruges-csoport**

Londonban működő eurokritikus csoport, amely nevét Margaret Thatcher [bruges-i beszéde](#) nyomán kapta.

Kapcsolat:

<http://www.brugesgroup.com>

Bruges group**Bruges-i beszéd**

[Margaret Thatcher](#) volt brit miniszterelnök híres beszédet mondott a belga Bruges városban, 1988-ban. Bírálta az EU nemzetek feletti törekvéseit és a Nemzetek Európájának gaulle-ista vízióját támogatta.

Megjegyzés:

Elgondolásainak támogatására Nagy-Britanniában megalakult a [Bruges-csoport](#). Azóta is sok fontos politikai beszéd hangzik el a brugesi [Európai Kollégium](#) előtt.

Kapcsolat:

<http://www.brugesgroup.com/mediacentre/index.live?article=92>

Bruges speech**Brüsszel**

A belga fővárosban majdnem egymillió, főleg francia nyelvű polgár él. Ez a város ad otthont a Miniszterek Tanácsának, a Bizottságnak, az Európai Parlament egy részének, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának – ezenfelül a NATO-nak és a hanyatlóban levő Nyugat-európai Uniónak.

Kapcsolat:

<http://www.brussels.org/>

Brussels

Brüsszeli szerződés

Közös védelmi szövetség az Egyesült Királyság, Franciaország és a Benelux-országok között, amelyet 1948-ban írtak alá, és amely napjainkra gyakorlatilag feloldódott az EU-ban. [Nyugat-európai Uniónak](#) (NYEU) is nevezik. Csak az 5. cikk maradt fenn, amely automatikus kölcsönös védelmet garantál az esetleges támadások ellen.

Megjegyzés:

Lehetséges az európai alkotmányba való beiktatása olyan külön jegyzőkönyvként, amely nyitva áll a kölcsönös védelemre kötelezettséget vállalni kívánó valamennyi EU-tagállam előtt.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#).

Brussels Treaty

Bruton, John (1947–)

Az ír parlamentet képviseli a Konvent elnökségében, és betöltötte az elnöki tiszteket a szabadsággal, biztonsággal és igazságügygel foglalkozó munkacsoportban. 1994–97 között ír miniszterelnök, a Fine Gael párt színeiben. Az [EPP csoport](#) tagja.

Bruton, John (1947 -)

Buitenen, Paul van

Az Európai Bizottság holland állampolgárságú köztisztviselője, aki 1998-ban az Európai Parlament frakcióvezetőjéhez fordult az Európai Bizottságban állítólag történt csalás ügyében. Belülről kísérelte meg megváltoztatni a rendszert, javaslatait azonban elutasították és az Európai Unió vészharangkongatóinak egyikévé vált.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bizalmatlanság](#) és [Andreasen](#)
<http://www.freedomtocare.org/page84.htm>

Buitenen, Paul van

Bulgária

Lakossága nyolcmillió fő, területe 111 000 négyzetkilométer.
Felvételt kérő ország, amely 2007-ben számíthat az Európai Unió tagságára.
1995 óta van Európa-megállapodása.
2002 decemberéig a 31 fejezet közül 23-ban sikerült lezárnia a tárgyalásokat, míg Romániának csak 16-ban.

A jövő:

Az euró bulgáriai bevezetése 2009 előtt valószínűtlen.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/bulgaria/index.htm> és
<http://www.government.bg>

Bulgaria

Bulletin

Az Európai Bizottság, az éves jelentésen felül, havonta tesz közzé jelentést az Európai Unió tevékenységeiről.

Kapcsolat:

Lásd még: [Általános jelentés](#)

<http://europa.eu.int/abc/doc/off/bull/en/welcome.htm>

Bulletin

Bundesbank

Az egységes pénznem bevezetésével a korábban nagyhatalmú német központi bank, a Bundesbank az [Európai Központi Bank](#) leánybankjává vált, éppúgy, mint a többi nemzeti központi bank.

Bundesbank

Busquin, Philippe (1941–)

A kutatás ügyeivel foglalkozó, belga EU-biztos 1999 óta. [A szocialista frakció tagja.](#)

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/busquin/index_en.htm

Busquin, Philippe (1941 -)

Butel, Yves (1948–)

Az Európai Parlament képviselője. Az [EDD-csoport társelnöke](#) az Európai Parlamentben 2002 óta, a somme-i vadászati egyesület elnöke, akit a francia CPNT párt képviselőjében választottak meg EU-képviselővé 1999-ben.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.eu.int/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=4414&ipolgrp=EDD&ictry=FR&itempl=&ireturn=&imode=

Butel, Yves (1948 -)

Byrne, David (1947–)

Az egészségügygel és a [fogyasztóvédelemmel](#) foglalkozó, ír állampolgárságú EU-biztos.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/byrne/index_en.htm

Byrne, David (1947 -)

Calmfors-jelentés

Huszonnyolc kötetet kitevő svéd jelentés a saját pénznem megszüntetésével és az [egységes fizetőeszközhöz](#) való csatlakozással járó előnyökről és hátrányokról. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy nincsenek olyan gazdasági érvek, amelyek a csatlakozás mellett szólnak, de lehetnek politikai érvek.

Megjegyzés:

Névét Lars Calmfors svéd közgazdászról kapta, aki a jelentés elkészítésével megbízott bizottság elnöke volt.

Calmfors Report

Cardiffi folyamat

A gazdasági strukturális politikák önkéntes összehangolása a tagállamok körében, amelynek célja a foglalkoztatás növelése.

Megjegyzés:

A Walesben 1998-ban megtartott EU-csúcstalálkozóról kapta nevét.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/update/economicreform/
http://europa.eu.int/comm/environment/integration/cardiff_status.pdf

Cardiff process

CARDS

A Nyugat-Balkánnak nyújtott EU-támogatási program 2000–2006-ig, amely [Albániára](#), [Bosznia-Hercegovinára](#), [Horvátországra](#), a korábbi [Jugoszláviára](#), valamint [Macedóniára](#), a korábbi Jugoszlávia tagköztársaságra terjed ki.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/see/news/ip01_1464.htm

CARDS

Casagrande-ügy

Nemcsak a munkavállalókkal, hanem az oktatási rendszerben tanuló személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés is tilos (9/74. ügy). 1974-ben a szerződés az oktatásügyre még nem terjedtek ki.

Megjegyzés:

Ez a [jogi aktivizmus](#) és a [hátrányos megkülönböztetés](#) egyik szemléletes példája.

Kapcsolat:

Lásd még: [Európai bíróság](#).

Casagrande case

Cassis de Dijon-ügy

Az Európai Bíróság egyik fontos, 1979. évi ítélete, amely általános szabályként leszögezi, hogy az egyik piacon jogszerűen forgalmazott termékek más EU-országokban is jogszerűen forgalmazhatók (120/78-as ügy). Az ítélet arra készítette a tagállamokat, hogy megállapodjanak egymással olyan közös normák tekintetében, amelyekről egyébként nem állapodtak volna meg.

A Cassis egy francia likőrfajta, amelynek alkoholtartalma 16 százalék. Németország nem engedélyezte volna e termék likőrként való értékesítését a német törvények értelmében, amelyek szerint a minimális alkoholtartalomnak 25 százaléknak kellett volna lennie.

Az ítélet 1987-től megnyitotta az utat a [minősített többséggel](#) való döntéshozáshoz az úgynevezett [belső piacon](#). A belső piac intézményét az [Egységes Európai Okmány](#) vezette be 1987-ben.

Cassis de Dijon case

CE

Számos terméken megtalálható EU-szabvány jelzés.

Megjegyzés:

A rövidítés az Európai Közösség francia nevének rövidítéséből származik.

CE

Cecchini-jelentés

A név egy közgazdásztól ered, aki 1987 előtt egy 16 kötet terjedelmű a [belső piacra](#) vonatkozó előrejelzést állított össze. Az előrejelzések 16 ezer vállalathoz intézett kérdéseken alapultak.

Cecchini report

CEEP

Lásd: [Állami Vállalatok Európai Központja](#)

CEEP**CEFIC**

Európai Vegyipari Tanács.

Az egyik legerősebb EU-érdekvédelmi csoport, amely a vegyipart és annak értékesítési törekvéseit, pl. az egyre több növényvédőszer értékesítésére való törekvést képviseli.

Kapcsolat:

<http://www.cefic.org>

CEFIC**CEFS**

Cukorgyártók Európai Bizottsága. A cukorgyártók érdekvédelmi szervezete, amelynek sikerült az EU-ban háromszor olyan magas cukorárakat fenntartani, mint amilyenek a világpiacon kialakultak.

Kapcsolat:

<http://www.cefs.org>

CEFS**Celex**

Korlátozott hozzáférésű adatbázis, amely tartalmazza az összes meglevő EUrendeletet, beleértve az EU-szerződéseket, a nemzetközi megállapodásokat, a törvényjavaslatokat és egyéb dokumentumokat.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/celex/htm/celex_en.htm

Celex**CEN, CENELEC és ETSI**

Szabványügyi szervezetek, amelyek közös szabványokat készítenek az EU és más európai nemzetek számára. A szabványokat az EU-területre vonatkozó EU-rendelkezőknek megfelelően [minősített többséggel](#) állapítják meg. Ha ezeknek a szervezeteknek valamelyike kidolgoz egy szabványt, akkor az ilyen szabvány elsőbbséget élvez a nemzeti jogszabályok fölött, és csak minősített többséggel lehet ismét módosítani.

Megjegyzés:

A CEN az általános szervezet (székhelye Brüsszel), tulajdonképpen az Európai Szabványügyi Bizottság,
a CENELEC az elektromos cikkek, az ETSI pedig az elektronikus kommunikációs termékekre vonatkozó szabványokért felelős.

CEN, CENELEC and ETSI**CENELEC**

Az elektromos cikkekkel foglalkozó szabványügyi szervezet.

Kapcsolat:

Lásd még: [CEN](#)

CENELEC

CEPS

Európai Politikai Tanulmányok Intézete, brüsszeli politikai tudományos központ, amelyet számos multinacionális vállalat és az Európai Bizottság támogat.

Kapcsolat:

<http://www.ceps.be/index.php>

CEPS**Ceuta és Melilla**

Spanyolország észak-afrikai birtokai.

Kapcsolat:

Lásd még: [Gibraltár](#)

Ceuta and Melilla**CFSP**

Lásd: [Közös kül- és biztonságpolitika](#)

CFSP**Chirac, Jacques (1932–)**

Franciaország elnöke, a rekordhosszúságú (ötnapos) nizzai csúcs házigazdája, amely 2000 decemberében létrehozta a [Nizzai Szerződést](#).

Kapcsolat:

<http://www.infoplease.com/ce6/people/A0811953.html>

Chirac, Jacques (1932 -)**Christophersen, Henning (1939–)**

A dán kormányt képviseli a [Konventben](#) és annak [elnökségében](#). Elnöki tisztséget töltött be a kiegészítő hatáskörrel foglalkozó munkacsoportban. Bírálatok érték, mivel jelentését nem az elnökség titkárságával íratta meg.

Megjegyzések:

A dán liberális párt korábbi vezetője. Külügyminiszter 1978–79 között. Pénzügyminiszter 1982–84 között. Az Európai Bizottság elnökhelyettese 1984–95-ig.

Kapcsolat:

Lásd még: a kiegészítő hatáskörökkel foglalkozó [konventmunkacsoport](#).
<http://www.csaspeakers.com/SubPages/Speakers/5031.htm>

Christophersen, Henning (1939 -)**Churchill, Winston (1874–1965)**

Brit miniszterelnök a második világháború idején, aki 1946-ban nevezetes beszédet mondott Fultonban (Missouri) a második világháború utáni Európát kettéosztó vasfüggönyről. Kedvezően nyilatkozott az európai egyesítésről az európai mozgalom megalapító, 1948. évi hágai európai kongresszuson. Sohasem tekintette azonban Európa részének az Egyesült Királyságot, azoknak a különleges kapcsolatoknak a következtében, amelyek az utóbbit az Egyesült Államokhoz és a brit nemzetközösséghez fűzik.

Megjegyzés:

1953-ban megkapta az irodalmi Nobel-díjat.

Az Európai Parlament egyik strasbourg-i épületét róla nevezték el.

Kapcsolat:

<http://www.winstonchurchill.org/>

Churchill, Winston (1874 - 1965)

Cigaretta

2004-től tilos light cigarettát eladni az Európai Unióban, és a cigaretták kátránytartalma nem érheti el a 10 mg-ot, nikotintartalma pedig az 1 mg-ot.

Kapcsolat:

Lásd még. [Rák](#)

Cigarettes

Ciprus

Ciprus lakóinak száma 760 000, területe 9 251 négyzetkilométer.

[Csatlakozni kívánó ország](#), amely 2004. május 1-jétől számít tagságra.

[Társulási megállapodása](#) 1972-től van.

1990-ben folyamodott tagságért.

Az EU-tagságára a 2002. decemberi koppenhágai csúcson mekapta a lehetőséget.

Megjegyzés:

A szigetet 1974-ben megszállták a [törökök](#), akik a sziget északi részét ma is ellenőrzésük alatt tartják.

A sziget békés egyesítését célzó [ENSZ](#)-tervezetet Ciprus török szektora még nem fogadta el.

A görög szektor elfogadta és csatlakozhat az EU-hoz, függetlenül attól, hogy a törökökkel sikerül-e megoldást kidolgozni.

2003 januárjában a 200.000 ciprusi török közül 50.000 tüntetett az ENSZ-béketerv elfogadásáért és Ciprus EU-keretek között történő újraegyesítéséért.

A jövő:

Az [EU Parlamentben](#) a 732 helyből hatot foglalhat el és a tanácsban a 321-ből négy szavazata van.

Kapcsolatok:

<http://www.kypros.org/> és

<http://www.cyprus.gov.cy>

Cyprus

CLITRAVI (Centre de Liaison des Industries Transformatrices de Viandes de l'UE)

A húsfeldolgozók érdekvédelmi szervezete az EU-ban.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/civil_society/coneccs/detail.cfm?CL=en&organisation_id=11

CLITRAVI (Centre de Liaison des Industries Transformatrices de Viandes de l'UE)

CNS

A [konzultációs eljárást](#) jelölő betűszó, amelyben az Európai Parlament véleményt nyilvánít az [együtt döntés](#) területén kívül.

CNS

COFACE

Az európai családvédelmi szervezetek érdekvédelmi szervezete.

COFACE**Cohn-Bendit, Daniel (1945–)**

Az Európai Parlament tagja. A [Zöldek/EFA-csoport](#) társelnöke az Európai Parlamentben. 1999-ben megválasztották a francia Zöldek vezetőjének.

Megjegyzés:

Az 1968. évi diáklázongások idején, amelyekben vezető szerepet játszott, kiutasították Franciaországból.

Korábban a német Zöldek pártjának tagja volt.

Kapcsolat:

<http://www.cohn-bendit.de/>

Cohn-Bendit, Daniel (1945 -)**Comenius**

Iskolai oktatási program.

Megjegyzés:

A Socrates-program részeként.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/comenius/>

COMENIUS**COMETT**

Szakképzési program, a [Leonardo da Vinci-program](#) részét képezi.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/cha/c11015a.htm>

COMETT**Concordia**

Lásd: [Allied Harmony](#)

Concordia**COPA**

Az erős brüsszeli mezőgazdasági lobbizás az összes farmerszervezetet tömöríti.

Kapcsolat:

<http://www.copa.be/>

COPA**COPO**

Lásd: [Politikai bizottság](#)

COPO

Corbett, Richard (1955–)

Az EU parlamentje szocialista csoportjának alkotmányügyi koordinátora. A brit Munkáspárt részéről 1996-ban választották meg. A [PES](#) tagja.

Megjegyzés:

Az EU Parlamentről és annak az európai integrációjára gyakorolt hatásairól szóló könyvek szerzője.

Kapcsolat:

<http://www.corbett-euro.demon.co.uk/>

Corbett, Richard (1955 -)**Cordis**

EU kutatási programok adatbázisa.

Kapcsolat:

<http://www.cordis.lu/en/home.html>

Cordis**COREPER**

Minden tagállamnak állandó, köztisztviselőkből álló, képvislete van Brüsszelben. képvislete. A képvisletet egy EU nagykövet irányítja, akit állandó képviselőnek hívnak. A nagykövetek (COREPER II) és azok helyettesei/képviselői (COREPER I) találkozóin készítik elő a Tanács összes határozatát.

Megjegyzés:

A COREPER II kül- és biztonságpolitikával, fejlesztéssel, pénzügy- és gazdaságpolitikával, rendőrségi és igazságszolgáltatási együttműködéssel, valamint költségvetési és intézményi kérdésekkel foglalkozik.

A COREPER I a belső piaccal és a szektorális politikával foglalkozik; és van egy, a mezőgazdasági ügyekért felelős speciális bizottság is, a [CSA](#).

Kapcsolat:

<http://drcwww.kub.nl/dbi/instructie/eu/en/T21.htm>

COREPER**COREUR**

A titkos kommunikáció információs rendszere a közös kül- és biztonságpolitikán belül.

COREUR**COSAC (Conference of Community and European Affairs Committees)**

Európai ügyekben a nemzeti parlamentek között folytatott speciális együttműködés, amelynek jogalapját a nemzeti parlamentek közötti együttműködést szabályozó szerződés [jegyzőkönyve](#) alkotja. A COSAC közös brüsszeli titkárság felállítását határozta el, és a szerződés változásaival és egyéb témákkal kapcsolatban az egyes véleményeket koordinálja. A COSAC-ot az Európai Unió elnökségét ellátó ország vezeti.

Kapcsolat:

<http://www.cosac.org/>

COSAC**COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research)**

1971-ben alapított, 34 európai országot tömörítő, részben az EU által finanszírozott európai tudományos és műszaki kutatási projekt. Részben az EU finanszírozza.

Kapcsolat:

<http://cost.cordis.lu/src/home.cfm>

http://www.europarl.eu.int/natparl/cosac/committees_en.htm

COST**Costa vs. Enel**

Az [EU-Bírószág](#) ítéleteinek legfontosabbika, amelyek az EU-törvény [primátusát](#) mondják ki. A 6/64. ügy.

Costa vs Enel**Cotonoui megállapodás**

Az Európai Unió és az [afrikai, karibi és csendes-óceáni államok](#) (ACP) viszonyát jelenleg a cotonoui megállapodás rögzíti, amelyet Benin fővárosában írtak alá 2000-ben. A korábbi Lomé V. egyezményt követően a cotonoui megállapodást húsz évre tárgyalták újra.

Cotonou fő újítása az EU-együttműködés politikai szférára történő kiterjesztése volt.

Megjegyzés:

Jelenleg 78 ACP-országot fed le.

Pénzügyi források 2000–2007-re: 25 milliárd euró.

Kapcsolatok:

Lásd még: [Segély és fejlesztés](#), és [Európai Fejlesztési Alap](#).

<http://www.acpsec.org/gb/cotonou/accord1.htm>

Cotonou Agreement**Coudenhove-Kalergi, Count Richard (1894–1972)**

Vezető [föderalista](#) és az összeurópai gondolat úttörő szószólója az 1920-as években, az [Európa Mozgalom](#) egyik atyja.

Coudenhove-Kalergi, Count Richard (1894 - 1972)**Coughlan, Anthony (1936–)**

Vezető ír [euroszkeptikus](#), aki részt vett abban a kampányban, amely azt szorgalmazta, hogy Írország 2000. június 7-én mondjon nemet a nizzai szerződésre. A dublini Trinity Egyetem szociálpolitikai vezető előadója és a Nemzeti Platform titkára.

Kapcsolat:

<http://www.nationalplatform.org>

Coughlan, Anthony (1936 -)**Cox, Pat (1952–)**

2002 óta az Európai Parlament írárnöke.

Intenzív kampányt folytatott a nizzai szerződés 2002 októberében megtartott második népszavazáson történő [íratifikálásáért](#).

A felvételt kérő országok megfigyelőinek jelenlétében 2002 novemberében széles körű vitát kezdeményezett az EU parlamentben.

Az [EPP](#), a [Liberálisok](#), az [UEN](#) és a legtöbb [zölkszervezet](#) támogatásával választották meg 298:237 arányban a szocialista [David Martin](#)nal szemben.

Az eurorealista Jens-Peter Bonde 76 szavazatot kapott a „[fair chair platform](#)”-jáért.

Megjegyzés:

Az [ELDR csoport](#) volt elnöke.

Kapcsolat:

<http://www.patcox.ie/>

Cox, Pat (1952 -)**Craxi, Bettino (1934–2000)**

Olasz szocialista miniszterelnök, aki Milánóban, 1985-ben az Európai Tanács ülésén elnökölt. Az [Európai Tanács](#) történetében először szavazattöbbséget ért el egy [kormányközi konferencia](#) ügyében, amelynek feladata annak a joganyagnak az előkészítése volt, amelyből az [egységes európai okmány](#) született. Később egy olasz bíróság által maffiakapcsolataiért kiszabott ítélete elől Tunéziába menekült.

Kapcsolat:

<http://www.uwgb.edu/galta/333/BIOS98/CRAXI.HTM>

Craxi, Bettino (1934 - 2000)**CSA**

Comité Spécial d'Agriculture, a tanács alá rendelt speciális mezőgazdasági bizottság. Harmadik [COREPER](#)-ként működik a mezőgazdasági miniszterek tanácskozásainak előkészítésében.

Megjegyzés:

Valószínűleg ez az a bizottság, amely a legtöbb, zárt ajtók mögötti EU-határozatot hozta parlamenti ellenőrzés nélkül.

CSA**Csalás**

A közösségi költségvetés tíz százalékát érintheti csalás gyanúja különböző tanulmányok szerint. A [számvevőszék](#) minden évben kritikai jelentéseket készít a csalásról és a nem hiteles adminisztrációról.

Fraud**Csatlakozás**

Az EU-hoz való csatlakozás érdekében a leendő tagállamok egy csatlakozási szerződést írnak alá a meglévő tagállamokkal. Tíz ország ezt 2003 április 16-án Athénben megtette. A csatlakozási szerződés kimondja, hogy az új tagállamoknak ugyanolyan jogaik és a kötelezettségeik vannak, mint a meglévő tagállamoknak. Egyes kötelezettségek csak a külön jegyzőkönyvben lefektetett [csatlakozási okmány](#) hatálybalépése után lépnek életbe. A csatlakozási szerződéseket és a csatlakozási okmányokat a jelenlegi tagállamoknak és az újonnan csatlakozóknak egyhangúlag kell elfogadniuk.

A csatlakozásról, Ciprus kivételével, valamennyi felvételt kérő országban [népszavazást](#) tartanak, amely a kormányokat felhatalmazza ratifikálásra. Ha valamely ország nem ratifikálja a szerződést, a szavazatok és a képviselői helyek számát, valamint a minősített többségi szavazásra vonatkozó számokat stb. arányosan vagy technikailag megváltoztatják, anélkül, hogy az összes tagállam között új tárgyalásokat kellene lefolytatni. Az ilyen változás jogi megalapozása be van iktatva a csatlakozási okmányokba.

Megjegyzés:

A szerződéshez való csatlakozás elfogadása után a csatlakozást ratifikálják és megküldik az Olasz Köztársaságnak, amely gyűjti és megőrzi az összes megerősítő okiratot.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/negotiations/index.htm>

<http://www.cyprus-eu.org.cy/eng/home.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/cig/g4000a.htm#a10>

Accession

Csatlakozási okmány

A csatlakozási szerződés megkötését mindenkor követi a csatlakozási okmány elfogadása, amelynek jogérvénye azonos. Az okmány meghatározza az elfogadandó [vívmányt](#), valamint a különböző intézményekben való képviselést.

Kapcsolat:

Lásd még: [Csatlakozás](#)

Act of accession

Csatlakozási partnerség

1998-ban a felvételt kérő közép- és kelet-európai országok a rájuk vonatkozó európai megállapodást csatlakozási partnerséggé bővítették ki.

Ezek az egyezmény a következőket tartalmazzák:

- a Bizottság rendszeres jelentéseiben egységes keretbe foglalják a további együttműködés kiemelt területeit;
- a pénzügyi eszközöket, amelyek az egyes országok rendelkezésére állnak az EUprioritások megvalósításának elősegítésére;
- az EUtámogatás feltételeit.

A [Nizzai Szerződés](#) értelmében a sajátos intézményi keretet teremtő, vagy jelentős költségvetési következményekkel járó megállapodások esetében az Európai Parlamentnek ki kell nyilvánítania [egyetértését](#).

Megjegyzés:

A Bizottság javasolta, hogy Grönland partnerségi megállapodást kössön a jelenlegi OCT-megállapodás helyett.

A Máltai Munkáspárt [partnerségi megállapodást](#) szeretne a teljes jogú EU-tagság helyett.

Kapcsolat:

Lásd még: [Megállapodások más országokkal](#)

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/aps.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/cig/g4000a.htm#a12>

Accession Partnership

Csatlakozni kívánó országok

Az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó országok.

2004 május 1. től az EU a következő tíz országgal bővül: Ciprus, Cseh Köztársaság, Észtország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia.

2003 áprilisától ez a tíz ország [megfigyelői státuszban](#) részt vesz az EU munkájában, de nincs szavazati joguk a Tanácsban és az Európai Parlamentben. Románia, Bulgária és Törökország szintén kérte a felvételt.

Míg Románia és Bulgária 2007-ben csatlakozhat az EU-hoz, Törökországgal még meg sem indultak a csatlakozási tárgyalások. Ennek ellenére Törökország 2004. december 1-jétől kap felvételt előkészítő pénzügyi támogatást, és helyzetét mint felvételt kérő országot a 2004. decemberi EU-csúcstalálkozón felülvizsgálják. Horvátország 2003 februárjában nyújtotta be a felvétel iránti kérelmét.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bővítés](#).

Kapcsolat a csatlakozni kívánó országok kormányainak honlapjaihoz:

Cseh Köztársaság: <http://vlada.cz>

Észtország: www.riik.ee
 Cyprus: www.cyprus.gov.cy
 Lettország: www.mk.gov.lv
 Litvánia: www.lrvk.lt
 Magyarország: www.ekormanyzat.hu
 Málta: www.gov.mt
 Lengyelország: www.kprm.gov.pl
 Szlovénia: www.sigov.si
 Szlovákia: www.government.gov.sk
 Bulgária: www.government.bg
 Románia: www.gov.ro
 Törökország: www.mfa.gov.tr

Applicant countries

Csatorna-szigetek

Az Egyesült Királysághoz tartozó Csatorna-szigetek és Man szigete nem az EU része.

Channel Islands and the Isle of Man

CSCE

Lásd: [Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencia](#).

CSCE

CSE

A ConSeil Européen rövidítése, az EU-csúcs dokumentumainak gyűjteménye.

CSE

Cseh Köztársaság

Lakóinak száma 10,3 millió, területe 78 866 négyzetkilométer.

Az EU-hoz [csatlakozni kívánó ország](#), amely a tagságra 2004. május 1-jén számíthat.

[Európa megállapodása](#) 1995 óta van.

A 2000. évi nizzai csúcson a cseheknek kétfővel kevesebb helyet ajánlottak meg annak ellenére, hogy a Cseh Köztársaságnak több lakosa van, mint Belgiumnak vagy Portugáliának.

Ezeket a számokat az Európai Parlamentben elhangzott súlyos kritikákat követően megváltoztatták.

A 2002. évi koppenhágai csúcson az EU parlament székeinek számát kétfővel megnövelték.

A jövő:

Az [EU parlamentben](#) a 732 helyből 24-et foglalhat el (2009 után 22-t), a tanácsban pedig a 321-ből 12 szavazat illeti meg.

Kapcsolat:

<http://www.czech.cz/>

Czech Republic

Csokoládé

Egy speciális [EU-irányelv](#) engedélyezi öt százalék növényi zsiradék felhasználását a kakaón kívül a csokoládé felirattal ellátott termékekben.

Chocolate

Csomagmegoldás vagy politikai csomag

Amikor a Tanács különböző témákat és törvényjavaslatokat vesz egybe és fogad el egyetlen kompromisszum formájában.

Kapcsolat:

Lásd: [Kapcsolás](#)

Parcel solution or policy package**Csúcs**

Lásd: [Európai Tanács](#)

Summit**Customs 2002**

A vámtisztviselők oktatását támogató EU program. Szemináriumokat és a vámtisztviselők cserelátogatásait finanszírozza az Unióban.

Megjegyzés:

A Matthaeus nevű programot váltotta fel 1999-ben.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/information_notes/c2002/c2002.htm

Customs 2002**D'Hondt-rendszer/D'Hondt-contenu**

Feltalálójáról, egy flamand alkotmányjogász professzorról elnevezett matematikai módszer.

Az arányos képviselő elvén alapuló választáson az egyes politikai pártokra leadott szavazatokból a parlamenti helyek számának meghatározására szolgál. A parlamenti helyeket a kapott szavazatok arányában osztja el. A rendszer jellemzője, hogy előnyben részesíti a nagy pártokat: a szavazatok harminc százalékával megszerezhető a parlamenti helyek többsége, míg tíz százalék egyetlen hely megszerzéséhez sem elegendő.

Megjegyzés:

Az EUParlament a D'Hondt-rendszert a legfontosabb mandátumok, úgymint elnöki, alelnöki, quaestori, bizottsági és interparlamentárisdelegáció-elnöki posztok elosztására alkalmazza.

Ennek következményeként a [kisebbségi csoportok](#) ki vannak zárva ezekből a mandátumokból.

D'Hondt system / Rolling D'Hondt**Dahlerup, Drude (1945–)**

Vezető dán [euroszkeptikus](#), aki részt vett az 1992. június 2-i [maastrichti szerződésre](#) és a 2000. szeptember 28-án bevezetendő [euróra](#) mondott dán nem kampányában.

Megjegyzés:

A [Június Mozgalom](#) egykori szóvivője.

A stockholmi egyetem professzora.

Kapcsolat:

www.juni-bevaegelsen.dk

Dahlerup, Drude (1945 -)**Dánia**

Dánia lakóinak száma 5,4 millió fő, területe 43 100 km². Dánia – az 1972. október 2-i népszavazást

követően – 1973-ban csatlakozott az EU-hoz. Jelenleg a tanácsban 87 szavazatból hárommal, míg az EU parlament 626 helyéből 16-tal rendelkezik. A bővítést követően a tanácsban 321 szavazatból 7-et, míg az EU parlamentben a 732 helyből 14-et birtokol.

A dán derogációk:

A szerződésekhez képest számos engedménnyel és [derogációval](#) rendelkezik.

Külön jegyzőkönyv teszi lehetővé Dániának a nem dán nemzetiségűek második lakásvásárlásának ellenőrzését.

Dánia nem köteles részt venni a közös valutarendszerben és a 2000. szeptember 20-án megtartott népszavazáson nem fogadta el nemzeti valutájának, a koronának eltörlését sem.

Dániára [bel- és igazságügyi](#) vonatkozásban nem kötelező az [első pillér](#) törvényhozás vagy az EU-állampolgárság.

Nem vesz részt az EU védelmi együttműködésében.

A különböző dán kormányok és parlamenti többségek igyekeznek megszabadulni ezektől az engedményektől (kivéve a második lakás kérdését), de a dán szavazók erről a kérdéstről népszavazásokon másként vélekednek. Dánia 1992. június 2-án visszautasította a maastrichti szerződést és új, átláthatóság, szomszédság és demokrácia által orientált európai közös napirendet szorgalmazott. A dán nemet követően Mitterrand francia elnök francia népszavazást tartott annak igazolására, hogy a franciák nagy többsége támogatja Maastrichtot. Meglepetésre a szerződést a francia választók csak 51 százaléka támogatta. Az 1992. decemberi edinburghi csúcstalálkozó különleges nyilatkozatban garantálta a dán engedményeket. Ezzel lehetővé vált a maastrichti szerződés tagállamok részéről való ratifikálása, Dániában ez az 1993. május 18-i népszavazáson mondott dán igen alapján valósulhatott meg.

Megjegyzés:

A dán kormányt az EU konventben [Henning Christophersen](#) képviseli.

Kapcsolat:

<http://www.denmark.dk>

Denmark

Danner-ügy

Ügy, amelyben az [EU-Bírószág](#) 2000-ben hozott határozatot. Egy finn–német állampolgár Németországban kapott nyugdíjat. Amikor Finnországba költözött, továbbra is német nyugdíjáért fizetett be. Finnország azonban nem adta meg a finnországi nyugdíjra vonatkozó adókedvezményt. A bíróság kimondta, hogy ez nem fér össze a megkülönböztetés tilalmának, valamint a szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának elvével. Ez a fontos ügy a közös nyugdíjpiac nyitánya lehet. C-136/00.

Danner case

DAHPNE

2000–03-ra szóló EU-program a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszak leküzdésére, ill. a szexuális kizsákmányolás ellen.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/daphne/wai/funding_daphne_en.htm

DAHPNE

Davignon-jelentés

1970-es jelentés a külpolitika jövőbeli koordinációjáról, amelyet Etienne Davignonról, a belga külügyi hivatal igazgatójáról, a [Bizottság](#) egykori elnökhelyetteséről neveztek el.

Davignon report

De Boissieu, Pierre (1945–)

A Tanács főtitkárhelyettese, a Tanács titkárságának vezetője és a váltott elnökség segítője – jelenleg az elnökség 6 havonta változik.

De Boissieu Franciaország állandó brüsszeli képviselője volt, és a volt francia elnök, [Charles de Gaulle](#) unokaöccse.

Megjegyzés:

A francia–német együttműködés eredményeként kapta kinevezését. Megválasztásakor 13 tagállam a dán parlamenti képviselőnek, Poul Skytte Christoffersennek kívánta adni a posztot. Csak két ország, Franciaország és Németország akarta Boissieut. Végül a francia Boissieu nyerte el a posztot két támogatóval, 13 ellenében.

A jövő:

E pozíció betöltéséről a jövőben [minősített többséggel](#) dönthetnek.

de Boissieu, Pierre (1945 -)**De Gasperi, Alcide**

Politician and Prime Minister of Italy (1945–53) who contributed to the material and moral reconstruction of his nation after World War II. In those days, he met often with Robert Schuman and Konrad Adenauer setting up the conditions of ulterior advancements in the European integration.

Alcide De Gasperi**De Gaulle, Charles (1890–1970)**

Francia elnök, aki kikényszerítette a [luxemburgi kompromisszumot](#).

De Gaulle az Európai Bizottságot „hontalan bürokratáknak” nevezte.

De Gaulle a kormányközi együttműködést, a [Nemzetek Európáját](#) szorgalmazta a nemzetek feletti integrációval szemben.

Kapcsolat:

<http://www.who2.com/charlesdegaulle.html>

de Gaulle, Charles (1890 - 1970)**Dehaene, Jean-Luc (1940–)**

Volt belga miniszterelnök, aki jelenleg az [Európai Konvent](#) alelnöke. Dehaene felelős a konvent, annak munkája és a civil szervezetek közötti kapcsolatokért.

Megjegyzések:

1994-ben a brit miniszterelnök, John Major megvétózta jelölését az EU-bizottság elnöki székébe.

A nizzai szerződés alapján ilyen vétóra már nincs lehetőség. A nizzai szerződés az elnök és a tagok kinevezéséhez [minősített többségi szavazást](#) vezet be.

Kapcsolat:

<http://european-convention.eu.int/CVs/pdf/Dehaene.pdf>

Dehaene, Jean-Luc (1940 -)**Delegált rendeletek**

A törvény lehetőséget adhat az EU-bizottságnak saját törvények alkotására, amelyek ugyanolyan érvénnyel bírnak, mint a tanács által hozott törvények. Az alkotmánytervezet I-35. cikkelye az EU-törvények és az EU-kerettörvények mellett a delegált törvények speciális kategóriájára tesz javaslatot.

Delegated regulations

Delegált törvények

A törvényhozók lehetőséget adhatnak az EU-bizottságnak, hogy az EU törvények, vagy kerettörvények bizonyos, nem-alapvető elemeit kiegészítsék, vagy megváltoztassák (ami azt jelenti, hogy dönthetnek felettük). Ezt az elvet, a Konvent elnökség javaslatának megfelelően, valószínűleg belefoglalják az alkotmányba.

Megjegyzés:

A delegált törvények nem tévesztendőek össze a végrehajtási tevékenységgel, amikor a végrehajtó testület, például a Bizottság csak végrehajtja a törvény rendelkezéseit.

A delegált törvények és a végrehajtási tevékenység megkülönböztetése sok esetben nem könnyű.

Delegated acts

Dell'Alba, Gianfranco (1955–)

Európai parlamenti képviselő. Az EU-parlament alkotmányügyi bizottsága független tagjainak koordinátora. 1994 óta a Bonino-lista olasz radikálisai választják be az EU-parlamentbe.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.europa.eu/ep5/owa/whos_mep_data?ipid=0&ilg=EN&iucd=2043&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Dell'Alba, Gianfranco (1955 -)

Delors, Jacques (1925–)

1985–1994 között az EU-bizottság erőskezü elnöke. 1981–1985 között francia pénzügyminiszter. A monetáris unió munkacsoport elnöke volt, és az 1989-es, ún. Delors-jelentésben játszott szerepe miatt a közös valuta egyik atyjának tekintik. 1979–81 között az EU-parlament gazdasági és monetáris bizottságát vezette. Delors jelenleg a párizsi Mi Európánk bizottságát vezeti, amelyet az EU finanszíroz és a további integrációt szorgalmazza.

Kapcsolat:

<http://www.encyclopedia.com/html/D/Delors-J1.asp>

Delors, Jacques (1925 -)

Demográfia/demográfiai válság

Európa népessége egyre örepszik, és az EU országainak egyre növekvő munkaerőimporttal kell szembenéznie, illetve a nyugdíjak jövőbeli finanszírozásában is nehézségek várhatók. Az EU-bizottság munkaanyagaiban és politikai jelentéseiben tárgyalják.

Demography / demographic crisis

Demokráciadeficit

A [föderalisták](#) és az [euroszeptikusok](#) egyetértenek abban, hogy a jelenlegi EU-t a fennálló demokráciadeficit miatt bírálják, de a megoldásokat illetően eltérő véleményen vannak. Demokráciadeficit akkor keletkezik, ha a határozatok meghozatalának joga a nemzeti parlamentektől és a tagállamok választóitól Brüsszelbe kerül át. Mivel itt a határozatokat hivatalnokok hozzák zárt ajtók mögött és a törvények nemzetek feletti módon születnek, az egyes országoknak nincs módjuk EU-törvényeket alkotni vagy azokat megváltoztatni. Ez azt jelenti, hogy az állampolgárok szavazatai és befolyása nemzeti szinten leértékelődik anélkül, hogy ezt EU-szinten bármi kompenzálná.

Megjegyzés:

A föderalisták a demokráciadeficittől olyan, valódi európai parlamentáris demokrácia bevezetésével kívánnak megszabadulni, ahol a törvényeket az EU-parlament hozza, nem pedig

a Miniszterek Tanácsában az államok képviselői.

Az [euroszkeptikusok](#) és az [eurorealisták](#) azt akarják, hogy az EU-szabályokat a választók és a tagállamok nemzeti parlamentjei alkossák meg.

Democratic deficit

Demokráciafórum

A konventnek [euroszkeptikusokból](#) és [eurorealistákból](#) álló ellenzéke van.

Alternatív szerződéstervezetre tettek javaslatot, amelyben a közös európai törvényeket a nemzeti parlamenteknek is jóvá kell hagyniuk.

Minden nemzeti parlament két saját biztost nevez ki, akik részt vesznek a nemzeti parlament Európai Bizottságának heti ülésein.

A Demokráciafórum társelnökei [Jens-Peter Bonde](#), [David Heathcoat-Amory](#) és [Jan Zahradil](#).

Kapcsolat:

<http://www.democracy-forum.com>

<http://www.Bonde.com>

Democracy-Forum

Demokráciák Európája

Egy európai együttműködési koncepció, amely elsődlegesen alulról felfelé szerveződik a nemzeti parlamentektől kiindulva ahelyett, hogy szupranacionálisan épülne fel felülről lefelé. Ez a neve a demokratikus EU-nak is, amelyet jelenleg dolgoz ki a [Demokráciafórum](#) csoport az Európa jövőjével foglalkozó [Konventben](#), és amely alternatív EUalkotmányban ölt testet. Szerepel az EU-parlament legkisebb csoportja, az [EDD-csoport](#) nevében is.

Kapcsolat:

<http://www.democracy-forum.com>

Europe of Democracies

Demokratikus legitimáció

Az EU-Bizottságnak nagy hatalma van, mert kizárólagos joga van az EU-törvények kezdeményezésére. A bizottság azonban nem választott testület.

Ezért a [föderalisták](#) azt javasolják, hogy a bizottság elnökét és kollégáit az EU-parlamentnek kell megválasztani, és azok az EU-parlamentnek tartoznának felelősséggel.

Az [eurorealisták](#) javaslata szerint minden nemzeti parlament saját nemzeti biztost választ, akit a nemzeti parlament vissza is hívhat.

A bizottság elnökét a nemzeti parlamentek által kellene megválasztani, mégpedig egyhangúlag.

Giscard d'Estaing, Írország és Dánia azt javasolta, hogy a Bizottság elnökét parlamenti képviselők és európai parlamenti képviselők [kongresszusa](#) válassza meg.

Democratic legitimacy

Derogációk

Más néven engedmények. Nem túl népszerűek az EU-Bizottságban, amely egész Európában egységes törvényeket szeretne látni.

Megjegyzések:

A bővítési tárgyalásokon az EU – Málta kivételével, amely állandó felhatalmazást kapott a szigeten második lakás vásárlásának ellenőrzésére – csak ideiglenes eltéréseket fogadott el. A csatlakozási szerződés értelmében [Málta](#) csak olyan külföldiek számára teszi lehetővé az eladásokat, akik öt évig laktak Máltán.

Kapcsolat:

Lásd még: [Dánia](#)

Az EUszerződés egyes fejezeteinek rendelkezéseitől való főbb eltérések, amelyeket a különböző csatlakozni kívánó országok számára a csatlakozási szerződés biztosít, a következők:

1 fejezet. Áruk szabad áramlása:

Ciprus:

2005. december 31-ig a gyógyszerekre vonatkozó értékesítési felhatalmazás megújítása.

Litvánia:

2007. január 1-jéig a gyógyszerekre vonatkozó értékesítési felhatalmazás megújítása.

Málta:

2006. december 31-ig a gyógyszerekre vonatkozó értékesítési felhatalmazás megújítása.

Lengyelország:

2008. december 31-ig a gyógyszerekre vonatkozó értékesítési felhatalmazás megújítása és 2005. december 31-ig a gyógyászati eszközökre vonatkozó engedélyek érvényessége.

2 fejezet. Személyek szabad mozgása:

Málta és Ciprus kivételével minden országra érvényes. Kétéves időszak, amely alatt a tagállamok nemzeti intézkedései alkalmazandók a csatlakozni kívánó országokra. Ennek öt éven belül meg kell szűnnie, de további két évvel meghosszabbítható, ha a munkaerőpiacon súlyos zavarok támadnak vagy ez várható. Ezzel a tagállamok a hetedik év végéig adhatnak biztosítékokat. Ausztria és Németország további támogatási intézkedésekre jogosult. Málta: biztosíték záradék 7 évre.

3 fejezet. Szolgáltatások szabad áramlása:

Ciprus:

a kooperatív hitel- és takaréktársaságok kizárása 2007 végéig.

Észtország:

alacsonyabb banki letéti garanciák és beruházói kompenzáció 2007 végéig.

Magyarország:

két specializált bank kizárása és alacsonyabb beruházói kompenzáció 2007 végéig.

Lettország:

hitelunió kizárása és alacsonyabb banki letéti garanciák és beruházói kompenzáció 2007 végéig.

Litvánia:

hitelunió kizárása és alacsonyabb banki letéti garanciák és beruházói kompenzáció 2007 végéig.

Lengyelország:

hitelunió és egy specializált bank kizárása; alacsonyabb szintű beruházói kompenzáció 2007 végéig.

Szlovákia:

alacsonyabb szintű beruházói kompenzáció 2006 végéig.

Szlovénia:

alacsonyabb szintű tőkeigény takaré- és kölcsönvállalkozásokhoz 2004 végéig.

4 fejezet. Tőke szabad mozgása:

Ciprus:

5 évig második lakás vásárlása, kivéve azokat, akik már Cipruson laknak.

Cseh Köztársaság:

5 évig második lakás vásárlása, kivéve azokat, akik már a Cseh Köztársaságban laknak; 7 évig (esetleg 10, ha a biztosíték klauzula életbe lép) termőföld és erdővásárlás, kivéve a magánvállalkozó gazdákat.

Észtország:

7 évig (esetleg 10, ha a biztosítékklauzula életbe lép) termőföld- és erdővásárlás, kivéve azon magánvállalkozó gazdákat, akik 3 éve laknak Észtországban.

Magyarország:

7 évig (esetleg 10, ha a biztosítékklauzula életbe lép) termőföld- és erdővásárlás, kivéve azon magánvállalkozó gazdákat, akik 3 éve laknak Magyarországon; 5 évig második lakás vásárlása, kivéve azokat, akik már 4 éve élnek Magyarországon.

Lettország:

7 évig (esetleg 10, ha a biztosítékklauzula életbe lép) termőföld- és erdővásárlás, kivéve azon magánvállalkozó gazdákat, akik 3 éve laknak Lettországon.

Litvánia:

7 évig (esetleg 10, ha a biztosítékklauszula életbe lép) termőföld- és erdővásárlás, kivéve azon magánvállalkozó gazdákat, akik 3 éve laknak Litvániában.

Málta:

állandó eltérés (nem csak átmeneti időszakra vonatkozóan) második lakás vásárlására, kivéve azokat, akik 5 éve Máltán laknak.

Lengyelország:

12 évig termőföld- és erdővásárlás, kivéve azon magánvállalkozó gazdákat, akik már 3 vagy 7 éve dolgoznak Lengyelországban; 5 évig második lakás vásárlása, kivéve azokat, akik 4 éve élnek Lengyelországban.

Szlovákia:

7 évig (esetleg 10, ha a biztosítékklauszula életbe lép) termőföld- és erdővásárlás, kivéve azon magánvállalkozó gazdákat, akik 3 éve laknak Szlovákiában.

*6. fejezet. Versenypolitika:**Ciprus:*

Összeegyeztethetetlen kincstári segítség megszüntetése 2005 végéig.

Cseh Köztársaság:

az acélipar rekonstrukciója 2006. december 31. határidővel.

Magyarország:

összeegyeztethetetlen kincstári segítség megszüntetése a kis- és középvállalkozásokhoz 2011 végéig; összeegyeztethetetlen kincstári segítség megszüntetése az off-shore cégek vonatkozásában 2005 végéig; összeegyeztethetetlen, helyi hatóságok által biztosított kincstári segítség megszüntetése 2007 végéig.

Málta:

összeegyeztethetetlen kincstári segítség megszüntetése a kis- és középvállalkozásoknak 2011 végéig; a hajógyártási szektor segítése 2008 végéig; üzleti támogatásként nyújtott operatív segítség megszüntetése 2008 végéig; a petróleumtermékek piacának korrekciója 2005 végéig.

Lengyelország:

összeegyeztethetetlen kincstári segítség megszüntetése kisvállalatok felé 2011 végéig; összeegyeztethetetlen kincstári segítség megszüntetése közepes vállalatok felé 2010 végéig; átmeneti intézkedések a környezetvédelem állami támogatására; acélipari rekonstrukció 2006 végéig.

Szlovákia:

az összeegyeztethetetlen kincstári segítség átváltása a gépjárműszektor kedvezményezéséről regionális beruházási támogatássá; kincstári segítség az acélszektor kedvezményezésére 2009-ig.

7. fejezet. Mezőgazdaság:

Általános megjegyzések: 2004 és 2013 között mind a tíz csatlakozó ország fokozatosan bekerül az EU mezőgazdasági közvetlen kifizetési rendszerébe. A jelenlegi rendszerhez képest 2004-ben 25 százalékkal, 2005-ben harminc százalékkal, 2006-ban pedig 35 százalékkal. A kifizetések tízszeresére lépésekben érik el a száz százalékos szintet 2013-ban.

Az új tagállamok speciális kiegészítő támogatást kapnak a vidékfejlesztéshez, illetve rövidebb időszakra vonatkozóan magasabb EU-társfinanszírozásban részesülnek vidékfejlesztési projektek végrehajtásához. Az új tagállamok a vidékfejlesztési alapokat a vidék speciális helyreállítási rendszeréhez használják fel.

A referenciamennyiségek (pl. kvóták) egyedi megállapodások tárgyai.

Egyes esetekben a közös agrárpolitikára vonatkozó EU-törvényhozás egyes részeinek megvalósításához átmeneti időszakokról állapodtak meg.

Derogations**Diamantopoulou, Anna (1959–)**

1999-től görög foglalkoztatási és szociális biztos. Szocialista.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/diamantopoulou/index_en.htm

Diamantopoulou, Anna (1959 -)

Differenciált integráció

Lásd: [Változtatható geometria](#)

Differentiated integration**Dinamikus interpretáció**

Lásd: [Jogi aktivizmus](#) és [Bíróság](#)

Dynamic interpretation**Diplomáciai és konzulszintű védelem**

Minden EU-állampolgárnak jogában áll segítséget kapni harmadik országban lévő EU-követségektől. Ez a jog az [EUállampolgárság](#) része.

Diplomatic and consular protection**Dohány**

Az Európai Unió a [közös mezőgazdasági politika](#) égisze alatt megközelítőleg évi egymilliárd euróval támogatja a dohánytermelést – a rák elleni küzdelmet pedig körülbelül évi kétmillió euróval.

Megjegyzések:

Ugyanakkor az EU irányelveket fogadott el a dohánytermékek reklámozásának tiltása érdekében. Az egyik irányelvet az Európai Bíróság hatályon kívül helyezte, mert megállapította, hogy nem tartozik az Európai Unió jogkörébe. 2002-ben a kérdéssel a Bizottság új javaslatot nyújtott be.

Tobacco directive**Dokumentumtípusok és megjelölések**

Az EU-bizottság dokumentumait általában COM-dokumentumoknak nevezik, a tanács dokumentumait SECdokumentumoknak. Az EU-parlament dokumentumai a PE-dokumentumok. A régiók bizottsága CDR, míg a szociális és gazdasági bizottság CES megjelölést használ. A dokumentumok rendszerint a törvényhozási eljárásról is informálnak: ACC megállapodás, AVC hozzájárulás, COD együttdöntés, CNB ECB konzultáció, ECB CNS konzultáció és SYN együttműködés.

Document types and designations**Dolgozók alapvető szociális jogainak közösségi chartája**

A különböző országok dolgozói bizonyos, a különböző nemzetközi megállapodásokból következő közös minimális jogokat élveznek. Az EU-nak is megvannak a maga minimumokra vonatkozó előírásai. Az Alapvető Jogok Chartáját az Európai Tanács, az egységes piac szociális vonatkozásainak hangsúlyozása céljából, 1989 decemberében fogadta el. A charta megállapítja azokat a főbb elveket, amelyeken az európai munkaügyi törvények modellje alapul, és általában a munka szerepét a társadalomban. Nem szabad összetéveszteni az [Európai Tanács Európai Szociális Chartájával](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Szociális charták](#).

http://www-ilo-mirror.cornell.edu/public/english/employment/gems/eo/eu/com_fsrw.htm

Community Charter of the Fundamental Social Rights for Workers**Dömpingellenes intézkedések**

Elvben akkor lehet a dömping meglétét kimondani, amikor valamely termelő egy terméket olcsóbban ad el, mint abban az esetben, ha más országba exportálja, vagy a belföldi piacon adja el. Az EU külön vámot vet ki az importra, ha külföldi társaságok olcsó termékeket adnak el az EU-ban. A nagyvállalatok gyakran kérik az Európai Bizottságtól dömpingellenes illeték kivetését külföldi versenytársaikkal szemben. Az

esetleges illetéket a tanács [minősített többségi szavazással](#) állapítja meg. A dömpingellenes illetékeket a közösséghez kell befizetni mint úgynevezett [saját bevételt](#), amilyen például a vámbevétel.

Megjegyzés:

Akármilyen csekély is a befizetett összeg, jól érzékelhető, mert fő következménye az import csökkentése és a belföldi árak emelkedése. Az ártöbbletet a fogyasztó fizeti meg, ez tehát a [költségvetésben](#) nem érzékelhető.

Anti-dumping

Dooge-bizottság

A bizottságot 1984-ben alapították annak az előkészítő munkának az elvégzésére, amelynek eredményeként 1987-ben létrejött az [Egységes Európai Okmány](#). Az ír szenátorról, James Dooge-ról nevezték el, aki a bizottság elnöke volt.

Dooge Committee

Dopping

Az EU a [sport](#) területén támogatja a doppingellenes kampányokat.

Doping

Dublini egyezmény

[Kormányközi](#) megállapodás az EU-tagállamok között a menedékjog kérdésében.

Az egyezmény kötelezi azt az országot, ahová a menedékjogért folyamodók először lépnek be, hogy a menedékjogi kérelmeket az összes többi tagállamra vonatkozó kérelemként értékelje. Ez az eljárás azt a célt szolgálja, hogy elkerülhető legyen a menekültek többszörös menedékjog-kérése, keresve a legkedvezőbb lehetőségeket.

A megállapodás 1990-ben született, de csak 1997-ben vált kötelező erejűvé.

2002 decemberében az [igazságügyi és belügyminiszterek](#) úgy határoztak, hogy ugyanezzel a céllal közösségi szintre emelik a szabályokat, és az EU-jogban nemzetek felettivé teszik.

A menedékjoggal kapcsolatos konfliktusokkal jelenleg a luxembourgi EU-bíróság foglalkozik.

Dánia aláírta a dublini egyezményt, de az EU nemzetek feletti határozathozatalát illetően eltérésre jogosult.

A jövő:

A nizzai szerződés ezen a területen megnyitja a [minősített többséggel](#) való határozathozatal lehetőségét.

Lásd még: [Dánia](#)

Dublin Convention

Dublini Intézet

Európai Alapítvány az Élet- és Munkafeltételek Javítására elnevezésű [EU-ügynökség](#), amelyet az ír fővárosban 1975-ben alapítottak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Ügynökségek](#).

<http://www.eurofound.ie/>

Dublin Institute

Duff, Andrew (1950–)

Európai parlamenti képviselő. Az EU-parlament liberális csoportjának alkotmányügyi és a [Konvent](#) liberális tagjainak koordinátora. A brit liberálisok választottja 1999 óta. Az európai integrációval kapcsolatos több könyv szerzője. Az [ELDR csoport](#) tagja

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.europa.eu/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=4514&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=
<http://www.andrewduffmep.org>

Duff, Andrew (1950 -)

Duisenberg, Wim (1935–)

Holland közgazdász, a frankfurti [Európai Központi Bank](#) vezetője.

Visszavonulása 2003-ban volt esedékes, de mindaddig a posztján marad, amíg az utódját megtalálják.

Pontosan teljesítette az ECB alacsony inflációs elvárásait

Megjegyzések:

Amerikai kollégájához, Allan Greenspanhez képest korlátozottabb funkciókat lát el. Emiatt az ECB sokkal konzervatívabb és kevésbé aktív kamatpolitikát folytat.

Greenspan, az USA Szövetségi Tartalék Bankjának kormányzója – az ECB-vel ellentétben – a foglalkoztatottság fenntartásával és a gazdasági növekedés előmozdításával megbízott személy.

Kapcsolat:

<http://www.ecb.int/>

Duisenberg, Wim (1935 -)

EBA

Lásd: [Everything but arms](#)

EBA

ECB

Lásd: [Európai Központi Bank](#)

ECB

Echelon

Az USA által működtetett, egész világra kiterjedő lehallgató rendszer. Az EU a kérdés felderítésére nyomozócsoporthoz hozott létre.

Kapcsolat:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/OM-Europarl?PROG=REPORT&L=EN&PUBREF=-//EP//TEXT+REPORT+A5-2001-0264+0+NOT+SGML+V0//EN&LEVEL=2>

Echelon

ECLAS

A Bizottság központi könyvtárának online katalógusa.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/eclas/>

ECLAS

ECOFIN

A Gazdasági és Pénzügyminiszterek Tanácsa népszerű rövidítése, amely a Gazdasági és Monetáris Uniót is irányítja.

A hivatalos találkozók előtt az eurózóna 12 országának miniszterei esetenként informális találkozót tartanak, amelyet bizalmas stílusban Eurolandnek neveznek. Ezeket a találkozót Euro-X találkozóknak is

nevezik, utalva azokra az időkre, amikor még nem volt biztos, hogy hány ország fogadja el valutaként az eurót.

A jövő:

A konvent formális szerepet javasolhat az eurót elfogadó országok ECOFIN-minisztereinek. Egy 25 országból álló EU-ban csak az országok fele lesz Euroland-tag, jóllehet minden csatlakozni kívánó ország kötelezettséget vállalt a csatlakozási szerződésben, hogy végül is csatlakozik a rendszerhez.

Kapcsolat:

<http://www.europa-web.de/europa/03euinf/10counc/econfina.htm>

ECOFIN

ECU

Európai valutaegység.

Az ECU a különböző nemzeti valuták kosarán alapult, amelyet az [Európai Monetáris Rendszer](#) (EMS) részeként alkalmaztak 1969-től. A kosárban minden valutát az adott országnak az EU GDP-jében és belső kereskedelmében lévő arányával súlyoztak.

Az EMS megelőzte az egységes euróvaluta, az [euro](#) létrehozását.

Az ECU-t az EU költségvetés céljaira használták 1999. január 1-jéig, amikor az eurót bevezették. Az eurót az ECU-vel megegyező árfolyamon vezették be.

Megjegyzés:

A maastrichti szerződésben Franciaországnak tett gesztusként az ECU nevet adták az egységes valutának, ami egy középkori francia aranyérme neve. Később, német kívánságra az ECU-t átnevezték euróra.

ECU

EDD-csoport

Az EU parlamentjében a Demokráciák és Sokféleségek Európájának csoportja, amely négy ország 18 euroskeptikus és eurorealista tagjából áll. A csoport két holland keresztény pártot, az Egyesült Királyság Függetlenségi Pártját, a francia CPNT-t, három francia szuverenistát és a dán Júnus Mozgalmat egyesíti. Az EDD-csoport elnöke Jens-Peter Bonde, társelnökei pedig Hans Blokland és Yves Butel.

Kapcsolat:

<http://www.europarl.eu.int/edd/>

<http://www.EDD-group.com>

EDD Group

EDF

Lásd: [Európai Fejlesztési Alap](#)

EDF

EDU

Az Európai Kábítószer Egység az [Europolban](#).

Kapcsolat:

Lásd: [Kábítószer](#).

EDU

eEurope kezdeményezés

A Bizottság egy eEurope akciótervet javasolt biztonságos Internet szolgáltatások, -alkalmazások és a tartalom kialakításának ösztönzésére.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/information_society/eeurope/action_plan/index_en.htm

eEurope initiative**Egyenlő elbánás**

A nőket és férfiakat egyenlő elbánásban kell részesíteni az EU-ban.

- Ezt az elvet a TEC 2 cikkelye, mint közösségi célt tartalmazza.
- Ezen túlmenően, a TEC megtiltja a nemzetiségen alapuló megkülönböztetést (12. cikkely).
- A diszkrimináció minden fajtája (alapuljon az nemi, etnikai, vallási különbségeken, testi fogyatékosságon, koron, vagy szexuális orientáltságon) elleni EU intézkedések a TEC 13. cikkelyén alapulhatnak, amelyet az Amszterdami Szerződés vezetett be.
- A nők és férfiak egyenlő elbírálása a fizetések, nyugdíjak, munkafeltételek, előléptetési kilátások stb. tekintetében a TEC 141 cikkelyén alapszik, ami [közvetlenül is hat](#) az állampolgárokra. Az [EU-Bíróság](#) egyik ítélete szerint a munkaadónak bizonyítania kell, hogy nem alkalmaz diszkriminációt a férfiakkal azonos munkát végző, de azoknál alacsonyabb fizetést kapó nőkkel szemben (109/88. sz. ügy).

A jövő:

A [Konvent szociális Európa munkacsoportjában](#) hosszú és kemény viták folytak a nők és férfiak közötti egyenlőségről mint az [unió közös értékrendjéről](#). Ezt végül is elfogadták és az első [alkotmánytervezetbe](#) mint az EU általános hitvallását belefoglalták (I-2 cikkely).

Kapcsolat:

Lásd még: [Megkülönböztetés](#)

http://www.europa.eu.int/pol/equopp/index_en.htm

Equal treatment**Egyesülések**

Lásd: [Versenypolitika és vállalategyesítési politika](#)

Mergers**Egyesült Államok és Európai Unió**

Egyszer az amerikai külügyminiszter, Henry Kissinger megkérdezte, kit hívjon fel, ha azt akarja tudni, mit gondol Európa.

Részben ez az érvelés bújik meg ama javaslat mögött, hogy hozzanak létre egy európai elnöki vagy külügyminiszteri pozíciót, aki kapcsolatba léphet az Egyesült Államokkal vagy más világhatalmakkal. Ez is egy példa arra, hogyan folyik az Európai Unióban egy olyan átalakulás, aminek az eredménye egy Egyesült Államok típusú szuperállam lesz.

A jövő:

Amint elfogadták az új alkotmányt, az Európai Uniónak, vagy ha úgy tetszik, az Egyesült Európának az Egyesült Államokkal azonos gazdasági ereje és másfélszer annyi állampolgára lesz.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/us/intro/index.htm

USA and EU

Egyesült Európa

[Giscard d'Estaing](#) javaslata az Európai Unió új nevére, de a Konvent elvetette.

Kapcsolat:

Lásd még: [Európai Egyesült Államok](#)

United Europe

Egyesült Királyság Függetlenségi Párt

[Euroszeptikus](#) politikai párt az Egyesült Királyságban, amely elkötelezett híve, hogy Nagy-Britannia lépjen ki az unióból. Három tagja jelen van az Európai Parlament [EDD csoportjában](#).

Kapcsolat:

<http://www.independence.org.uk/home.shtml>

United Kingdom Independence Party, UKIP

Egyesült Királyság, UK

Az Egyesült Királyság lakossága hatvanmillió fő, területe 244 000 km².

1973. január elsején népszavazás nélkül vált az Európai Unió részévé.

Jelenleg tíz szavazata van a tanács 87 szavazatából és az Európai Parlamentben 22 képviselői helye a 626-ból.

Megjegyzések:

A Harold Wilson vezette munkáspárti kormány 1975-ben újratárgyaltatta a tagsági feltételeket, és 1975-ben népszavazást tartott arról, hogy fenntartsák-e a tagságot.

[Margaret Thatcher](#) miniszterelnök 1984-ben [brit árendedményt](#) alkudott ki.

John Major miniszterelnök 1991-ben nem csatlakozott a maastrichti szerződés során egyeztetett [szociális jegyzőkönyvhöz](#).

[Tony Blair](#) miniszterelnök 1997-ben, amikor az Új Munkáspárt megnyerte a választásokat, elfogadta a szociális jegyzőkönyvet.

Az Egyesült Királyságot a [Konventben](#) a korábbi Európa-ügyekért felelős miniszter, Peter Hain képviseli.

A jövő:

A következő bővítés után a 321 tagúra növekedett tanácsban 29 szavazatot tudhat magáénak és 78 képviselői helyet kap a 732 tagú Európai Parlamentben.

Kapcsolat:

<http://www.ukonline.gov.uk/>

United Kingdom, UK

Egyesült Nemzetek Szervezete, ENSZ

Az 1948-ban létrehozott Egyesült Nemzeteknek 189 tagországa van.

Franciaország és az Egyesült Királyság a Biztonsági Tanács állandó tagja.

Az EU saját jogán nem tagja a Biztonsági tanácsnak.

Bár az Egyesült Nemzetek Alapszerződése megkívánja, hogy a katonai erő alkalmazását az ENSZ jóváhagyja, az EU ilyen jogosítványt saját biztonsági és védelmi politikáját tekintve nem kínál fel.

A jövő:

A Konvent egyik munkacsoportja azt javasolja, hogy a Biztonsági Tanács európai uniós tagállam tagjai egyeztessék álláspontjukat, és végső fokon a Tanácsban [minősített többségi szavazás](#) útján hozzanak az ENSZ-re vonatkozó döntéseket.

Kapcsolat:

<http://www.un.org/>

<http://www.un.org/aboutun/chart.html>

United Nations, UN

Egyetértési eljárás

Az Európai Parlamentnek a fontos nemzetközi szerződéseket és az EU-nak új országokkal való kibővítését az úgynevezett egyetértési eljárással kell jóváhagynia.

Lásd: [Megállapodások más országokkal](#) és [Társulási megállapodás](#)

Az új tagországok csatlakozásához az szükséges, hogy az Európai Parlament tagjainak abszolút többsége, a 626 képviselő közül 314 igennel szavazzon – ennek hiányában a javaslatot elutasítottaknak kell tekinteni. Ezt az intézményt az egységes európai okmány vezette be 1987-ben. Ennélfogva az Európai Parlament képviselői a kibővítés ellen kétféleképpen is szavazhatnak, vagy nem szavazat leadásával, vagy tartózkodással.

A jövő:

Az Európai Parlament azt kívánja, hogy a szerződésmódosítások is az egyetértési eljárás alkalmazásával történjenek.

Assent procedure

Egyeztetési eljárás

A legrégebbi módszer az EU-parlament bevonására az EUTörvényhozásba.

Az EU- Bizottság és a Tanács törvényhozási dokumentum megküldésével kéri ki az EU-parlament véleményét, mielőtt annak tartalma törvénytervezetté válna.

A parlament valamely [véleményről egyszerű többséggel](#) határoz.

A bizottság és a tanács nem köteles alávetni magát a határozatnak, sőt, a válasz elolvasására sem köteles. Az eljárást azonban be kell tartania. Az úgynevezett [izoglukoz esetben](#) az EU Parlament arra készítette az EU Bíróságot, hogy semmisítsen meg egy határozatot, ahol a konzultációs eljárást nem megfelelően vezették le.

Megjegyzés:

Az egyeztetési eljárást a kereskedelemben, a mezőgazdasági politikában, az igazságszolgáltatásban és a belügyekben használják.

A jövő:

A [Konvent](#) általános szabályként az [együttdöntés](#) intézményének bevezetését javasolja minden törvényhozási kérdésbe, nagyobb befolyást biztosítva ezzel az EUparlamentnek.

Consultation procedure

Egyeztető bizottság

Az [együttdöntési eljárásban](#) – a közös döntéshozásban – egyeztető bizottságot hoznak létre, ha a Tanács nem tudja elfogadni az Európai Parlamenttől származó módosításokat.

A bizottság a tagállamok 15 képviselőjéből és az Európai Parlament 15 tagjából áll.

A legjelentősebb tárgyalások az EU Tanács, az EU Bizottság és az EU Parlament alkotta úgynevezett triádban mennek végbe.

Megjegyzés:

Az egyeztetést a költségvetés jóváhagyásának folyamatában is igénybe veszik, amikor is az Európai Parlament delegációja tanácskozik a Tanács delegációjával a lehetséges kompromisszumról..

A jövő:

Az egyszerűsítéssel foglalkozó [konventmunkacsoport](#) attól tart, hogy a kibővített EU-ban túlságosan sok

lesz a képviselő, ezért kevesebb képviselői hely fenntartását javasolja. Ezt a javaslatot bírálókat érték, mert azt jelenti, hogy számos nemzetállam nem jut képviselőhöz, amikor a törvényekről végső soron az egyeztető bizottságban zárt ajtók mögött döntenek.

Conciliation committee

Egyhangúság

Az egyhangúság azt jelenti, hogy minden partner egyetért.

Az EU szerződésekben, számos érzékeny kérdés esetében, ez a döntéshozás módja.

A jövő:

Az alkotmánytervezet az EU törvényhozás általános szabályává a [minősített többségi szavazást](#) tette.

A szerződések módosításához, amelyek mostanáig egyhangú döntést igényeltek, [Giscard d'Estaing](#) és az Európai Bizottság az úgynevezett [erős minősített többségi](#) szavazást javasolt, amely a vétót teljesen eltörli. Ezt azonban a Konvent nem fogadta el és az alkotmánytervezetbe nem került be. Ehelyett a Konvent úgy döntött, hogy a miniszterelnökök (egyhangú döntéssel) az egyhangúságot minősített többségi döntéssé változtathatják, anélkül, hogy a szerződéseket módosítani kellene (Lásd I-24.2 cikk).

Kapcsolat:

Lásd: [Szavazás a Tanácsban](#) és [Szerződés változtatása](#)

Unanimity

Egyházak

Az európai egyházak konferenciájának (CEC) 123 egyház a tagja, és különböző kérdésekben folytat tárgyalásokat a Bizottsággal.

Az egyházak [Jacques Delors](#) „Leheljünk lelket Európába” projektjéhez kapcsolódnak.

Az amszterdami szerződéshez kapcsolódó, nem kötelező erejű nyilatkozatban említés történik arról, hogy az EU tiszteletben tartja az egyházakkal kapcsolatos nemzeti jogszabályokat.

A jövő:

A jelenlegi alkotmánytervezet részeként most hasonló szöveget javasolnak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Megkülönböztetés](#)

Churches

Egységes európai légtér

Lásd: [Légi közlekedés](#)

Single European Sky

Egységes Európai Okmány (SEA)

Egységes Európai Okmány a neve az egyik EU szerződésnek.

Az 1985 decemberében Luxemburgban elhatározott egységes európai okmány a Dániában és Írországbán tartott népszavazást követően 1987-ben lépett érvénybe.

A [maastrichti egyezmény](#)rel együtt ez volt eddig a szerződések legalapvetőbb megváltoztatása.

Bevezette a [belső piac](#)ot és az együttműködési eljárással kapcsolatos [minősített többségi szavazást](#), és az [együttműködési eljárást](#), amely lehetőséget ad az Európai Parlamentnek, hogy a törvénykezés egy részében módosításokat indítványozzon.

Kapcsolat:

Lásd még: [Környezetvédelmi záradék](#) és [Cassis de Dijon](#)
<http://www.historiasiglo20.org/europe/acta.htm>

<http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/treaties/selected/livre509.html>

Single European Act, SEA

Egységes piac

Lásd: [Belső piac](#)

Single Market

Egyszerű többség

Egyszerű többség a szavazók többsége.

Az az [abszolút többség](#) nem a szavazáson jelenlévő, hanem az adott testületben helyet foglaló összes tag többségét jelenti.

A minősített többség eléréséhez ennél többre, például kétharmados többségre, vagy mint a Tanácsban, 71,26 százalékra van szükség (62 szavazatra a 87-ből).

Megjegyzések:

Az Európai Parlamentben rendszerint a jelenlévők egyszerű többségi szavazáson hoznak döntést, kivéve a fontos második szavazásnál az [együttdöntési esetekben](#), továbbá a [hozzájárulási eljárások](#) és a költségvetési kérdések egy részénél, ahol az [abszolút többség](#) a követelmény.

Minősített kétharmados többség szükséges a Bizottság [menesztéséhez](#).

A miniszterek Tanácsa tagjainak abszolút többségi szavazásával dönt, kivéve azokat az eseteket, ahol a szerződések másképpen rendelkeznek. Tehát a tizenöt tagállamból nyolcnak kell igennel szavaznia. A Tanács azonban a legtöbb esetben minősített többséggel dönt.

Az Európai Bizottság mindig a biztosok abszolút többségi szavazásával dönt, ami azt jelenti, hogy a bővítés előtti állapotok szerint a húsz tagból legalább tizenegynek kell igennel szavaznia.

Simple majority

Egyszerűsítés

Az egyszerűsítés keretében az EU a komplikált döntéshozatali módszereket könnyebben átláthatóvá kívánja tenni.

A jövő:

A Konventnek volt egy egyszerűsítési munkacsoportja is, amelynek elnöke a korábbi olasz miniszterelnök, [Giuliano Amato](#).

A munkacsoport célja, hogy az unió jelenlegi 32 különböző döntéshozási módját jelentősen csökkentsék.

Az [alkotmánytervezet](#) megfogadta a javaslatot, és a jogilag kötelező jogszabályokat uniós törvényre, kerettörvényre és határozatra egyszerűsítette. A nem kötelező érvényű döntések neve [ajánlás](#) vagy [vélemény](#).

Simplification

Együttdöntés

Az együttdöntés az a döntési mód, amikor az EU Parlament és a Tanács együttesen dönt (TEC 251 cikkely). Az eljárást együttdöntési vagy egyeztetési eljárásnak nevezik, mert az Európai Parlament is részt vesz benne.

Az eljárás:

A Bizottságnak kizárólagos joga van arra, EU-törvényeket javasoljon.

A Tanács a Bizottság javaslatairól [minősített többséggel](#) dönt.

Az Európai Parlament megvétózhatja a törvényt, vagy módosításokat javasolhat, tagjainak [abszolút többségével](#).

Ha a Tanács nem fogadja el a képviselők abszolút többségének javaslatát, egyeztető bizottságot

állítanak fel.

Az egyeztető bizottság eredményeit a tanácsban minősített többséggel, az EU-parlamentben pedig egyszerű többséggel kell elfogadni.

Megjegyzés:

2002-ben a bizottság 74 javaslatot dolgozott ki az együttdöntési eljárás keretei között, az EU tanácsa és parlamentje pedig 79 doszsiét véglegesített. A javaslatok közül húszat első, negyvenet második olvasásban elfogadtak. Tizenkilenc esetben egyeztető bizottságot állítottak fel. A 19 eset közül kilencben közös szöveget fogadtak el vita nélkül („A” tétel). Különösen a környezetvédelmi és a társadalmi problémák igényeltek alaposabb megvitatást.

A jövő:

A [Konvent](#) az [alkotmánytervezetben](#) azt javasolja, hogy ez az eljárás váljon az EU jogszabályalkotás általános döntéshozatali szabályává. Ez erősíteni fogja az Európai Parlament szerepét.

Kapcsolat:

Lásd még: Az egyszerűsítéssel foglalkozó konventmunkacsoport

Co-decision

Együttes fellépés

Az Európai Unió létrehozó szerződés „[Közös Kül- és Biztonságpolitika](#)” nevet viselő címe keretében hozott határozat, amelyet minősített többséggel kell elfogadni. Az Európai Uniót külpolitikájának végrehajtását szolgáló intézkedésekről a miniszterek döntenek ugyancsak [minősített többséggel](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Közös kül- és biztonságpolitikai határozatok](#)

Joint action

Együttes ülés

Az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közös ülése, amelyet 1990-ben Rómában rendeztek meg a [maastrichti szerződés módosításának](#) előkészítésére.

A jövő:

A következő szerződés kidolgozása jelenleg a [Konventben](#) van, az eredményt később [kormányközi konferencia](#) elé terjesztik. Szó van arról, hogy a konvent összehívásának módszerét teszik a jövőben a szerződések normájává.

Assizes

Együttműködési eljárás

Az együttműködési eljárás lehetővé teszi, hogy az EU-Parlament az EU-ban folyó törvénykezés egy kisebb részét befolyásolni tudja (a TEC 252. cikkelye). Ez az eljárás az 1987. évi [egységes európai okmányból](#) származik. Ha az EU-parlament módosításokra tesz javaslatot, akkor azt a Tanács csak [egyhangú szavazással](#) utasíthatja vissza. A [nizzai szerződés](#) életbe lépése óta ezzel az eljárással, csak az [EMU](#)-ügyeket intézik.

A jövő:

A [Konvent](#) az eljárás megszüntetését és helyette [együttdöntés](#) és [konzultáció](#) bevezetését javasolja.

Co-operation procedure

eHealth

A bizottság elfogadott egy jelentést az egészségüggyel kapcsolatos webhelyek szabványairól.

eHealth

ELDR csoport

Az EU parlamentjében az Európai Liberális, Demokrata és Reformpárt csoportja. 53 tagjával ez a harmadik legnagyobb csoport (frakció) az [EPP/ED](#) és a [PES](#) csoportok után. Elnöke [Graham Watson](#).

ELDR Group

Élelmiszer-biztonság

A kergemarhakór-botrányt ([BSE](#)) követően az Egyesült Királyságban és a dioxinbotrány után Belgiumban az EU létrehozott Dublinban egy Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot.

Kapcsolat:

<http://www.efsa.eu.int/>

Food safety

Elfoglalt terület

Az úgynevezett elfoglalt terület doktrína olyan helyzetre utal, amikor az EU törvényhozói és politikameghatározói jogkörre tesz szert.

Amikor ez történik, a tagállamok elveszítik saját jogkörüket, akkor is, ha az EU még ténylegesen nem végzett törvényalkotást.

Megjegyzés:

Az EU által átvett politikai területek soha nem szállnak vissza az országos szintre.

Ez a szubszidiaritás elvének ellentettje, amely azt sugallja, hogy bizonyos ügyek visszahonosulnak a nemzetek feletti szintről nemzeti szintre.

Occupied field

Elkötelezett kiadások

Egy adott költségvetési évben elköltendő (engedélyezett) összegek.

Kapcsolat:

Lásd még: [Költségvetés](#)

Commitment appropriations

Elmélyítés

EU-teoretikusok az EU szélesítéséről és elmélyítéséről beszélnek. Az elmélyítés további integrációt jelent, míg a szélesítés az EU kibővítését. Eddig az elmélyítés mindig a szélesítés feltétele volt, különösen az EU-szerződések vonatkozásában, főleg azért, mert az alapító országok Európában föderalista fejlődést képzelnek el.

Deepening

Elnökök konferenciája

Az Európai Parlamentet politikailag az Európai Parlament elnöke szervezi a politikai csoportok elnökeivel együttműködésben az „[elnökök konferenciája](#)” formájában. Az adminisztratív ügyekben az Európai Parlament elnökéből, 14 alelnökből és öt quaestorból álló [iroda](#) határoz.

Conference of Presidents

Elnökségi határozat

Az Európai Unió csúcstalálkozóit követően a soros elnök egy politikai dokumentumot tesz közzé, amely a

csúcstalálkozón elfogadott határozatokat tartalmazza. A tervezet rendszerint már a csúcstalálkozó előtt elkészül, és az ülésen ezt vitatják meg utolsó lépésben a kormányfők és miniszterelnökök egymás között. A határozatok jogilag nem kötelező jellegűek, de azokat az EU Bíróság [útmutató \(puha\) jogszabályként](#) használja.

Conclusions of the presidency

Elnökségi következtetések

Minden csúcs után az elnökség közzétesz egy politikai állásfoglalást amely a csúcs konklúzióit és az EU jövőbeni tevékenységére vonatkozó ajánlásokat tartalmaz.

A tervezetet általában az ülés előtt készítik el és az ülésen megtárgyalják. Végül az elnökök és a miniszterelnökök vitatják meg.

Presidency conclusions

Előadó

Az [Európai Parlament](#) tagja, aki valamelyik parlamenti bizottság számára követi valamely ügy sorsát, és erről jelentést tesz.

Az előadói megbízásokat a politikai csoportok között a csoport nagyságával összefüggésben álló pontrendszer alapján osztják el.

Minden jelentéshez vagy várható jelentéshez bizonyos, a kérdés fontosságát tükröző nagyságú pontszámot rendelnek. Rendszerint a legnagyobb létszámú európai parlamenti csoportoknak jutnak a legérdekesebb jelentések, de a pontrendszer biztosítja, hogy egyes érdekes ügyek és jelentések a kisebb parlamenti csoportokból való előadókhoz jussanak.

Az előadó feladata, hogy hűségesen beszámoljon a bizottságban kialakult többségi véleményekről és döntésekről.

Megtörtént már, hogy egy előadó lemondott erről a beosztásáról, mert nem kívánta a nevét adni egy olyan jelentéshez, amely a sajátjával ellentétes véleményt támaszt alá vagy azzal ellentétes nézetet tükröz.

Rapporteur

Előbelépő (pre-in)

Olyan ország megnevezése, amely szeretne ugyan az Európai Unió vagy az eurózóna tagja lenni, de egyelőre nem felel meg a feltételeknek, például azért, mert nem teljesíti a Gazdasági és Monetáris Unió (GMU) [konvergenciakritériumait](#).

Pre-in

Előcsatlakozási alapok

Pénzügyi források, amelyeket az Európai Unió biztosít a tagjelölt államok számára a csatlakozáshoz való felkészüléshez. A három alap: a PHARE, az ISPA és a SAPARD működése hasonló a tagállamok számára hozzáférhető strukturális és kohéziós alapok működéséhez.

Előcsatlakozási alapok

Előcsatlakozási szabályok

Az Európai Unió előcsatlakozási projekteket bonyolít le a tagjelölt országok európai uniós tagságra való felkészítése érdekében. Egyrészt gazdasági segítségnyújtást ajánl; másrészt azonban keményen megköveteli, hogy a tagjelölt országok még a csatlakozás előtt a lehető legjobban összehangolják törvénykezésüket az Európai Unió 97 000 oldalas kivevő jogszabályaival. Ez a követelmény az már a tagság elnyerése előtt igen nagy terheket róhat a jelentkező országokra.

Kapcsolat:

Lásd még: [Törökország](#)

http://europa.eu.int/comm/enlargement/index_en.html

Pre-accession strategy

Élőhely, fauna és flóra

1992-es irányelv, amelynek célja a biológiai sokszínűség fenntartása az EU-ban speciális állatvédelmi területek kijelölésével.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/habdir.htm>

Habitat, Fauna and Flora

Előzetes döntéshozatal

A luxembourgi [Európai Bíróságot](#) felkérhetik, hogy az európai uniós törvénykezés valamilyen kérdésében, amelyet valamelyik tagállam legfelsőbb bírósága terjeszt eléje, előzetes döntéshozatalt végezzen.

Ezt arra lehet felhasználni, hogy országos szinten ítéletet hozzanak, és befolyásolhatja az európai uniós jogszabályok nemzetek feletti szinten történő fejlődését, még akkor is, ha a kérdéses ügy nem került hivatalosan az Európai Bíróság elé.

Preliminary ruling

Elsőbbség

Az elsőbbség azt jelenti, hogy mi előbbrevaló.

Az EU törvényei a nemzeti törvények felett állnak.

Ezt az elvet 1964-ben mondta ki az EU Bírósága a Costa-Enel ügy kapcsán.

1970-ben a Bíróság abban is határozott, hogy az EU törvényei a nemzeti alkotmányok felett állnak.

(Nemzetközi Handelsgesellschaft és Simmenthal ügyek).

Erre ügy is szoktak hivatkozni, mint az európai uniós jogszabályok felsőbbrendűségére, illetve magasabbrendűségére, amely analóg a szövetségi államokban, például az Egyesült Államokban, Kanadában, Indiában, Németországban vagy Oroszországban a szövetségi törvények elsőbbségéhez az egyes tartományokban vagy államokban hozott jogszabályokkal szemben.

A jövő:

Az alkotmánytervezet javasolja, hogy ezt az alapelvet egyértelműen illesszék be az alkotmányba az I-10 cikként.

A brit kormány képviselője ama érvelés alapján kritizálta a megszövegezést, hogy az összes hatalmi jogkör a tagállamoktól származik, és nem az új alkotmánytól.

Ezen a ponton komoly konfliktus kialakulására van lehetőség, hiszen – Írország kivételével – egyetlen tagállam sem ismerte el eddig kifejezetten, hogy az Európai Unió jogszabályai elsőbbséget élveznének saját nemzeti alkotmányuk felett.

Az ír alkotmány ugyanakkor 29.4.10 cikkében tartalmazza az európai uniós jogalkotás elsőbbségének elvét. Franciaország, Németország és Finnország alkotmánya megemlíti az Európai Uniót, de nem fogadja el az európai uniós jogszabályok elsőbbségét az alkotmánnyal szemben.

Primacy

Elsődleges jog

Az Európai Unióban az elsődleges jogszabályokat az Európai Gazdaság Közösséget, az Európai Szén- és Acél Közösséget, az Európai Atomenergia Közösséget létrehozó szerződésekben és azok módosításaiban (például a közös piaci szerződésben és a maastrichti, amszterdami, nizzai szerződésben) foglalt jogforrás. Ezzel szemben áll a másodlagos uniós jog, amely a precedensjogban és az Európai Bíróság által a nemzeti legfelsőbb bíróságok által beterjesztett ügyekben hozott állásfoglalásokban testesül meg.

Kapcsolat:

Lásd még: [Előzetes döntéshozatal](#)

Primary law

Elsőfokú bíróság

Az 1987. évi Egységes Európai Okmány szerint a luxembourgi EU-Bíróságot a kisebb jelentőségű ügyek tárgyalására [elsőfokú fokú bírósággal](#) egészítették ki, amelyek közül több foglalkozik személyzeti kérdésekkel. Az ítéletekkel szemben az EU-Bírósághoz lehet fellebbezni. Az elsőfokú bíróság különböző kamarákban működik. A [nizzai szerződés](#) további specializált EU-bíróságokról rendelkezik.

Kapcsolat:

<http://curia.eu.int/>

Court of First Instance

Elszámolások

A Számvevőszék minden évben jelentésben teszi közzé az EU éves elszámolásait, a bizottságtól kapott információ alapján. Az Európai Parlamentnek és a tanácsnak ezután el kell fogadnia az elszámolásokat, és „garantálnia kell a kifizetéseket”.

Megjegyzés:

Amikor 1998-ban az Európai Parlament nem volt hajlandó garanciát adni a kifizetésekre az 1996. évre vonatkozólag, ez 1999. március 15-én a Bizottság bukásához vezetett. A Számvevőszék 1994 óta minden évben kritizálta az elszámolások. Bírálja továbbá a Bizottságban alkalmazott számviteli rendszert.

Kapcsolat:

Lásd még: [Andreassen](#) és [Bizalmatlanság](#)

http://www.eca.eu.int/EN/COMPRESS/RAPPANNUEL/ra01_05_11-.htm

http://europa.eu.int/comm/commissioners/schreyer/Presse/accountingfacts_en.pdf

Accounts

Elysée-szerződés

A szoros francia-német együttműködés az 1963-ban létrejött Elysée szerződésen alapszik. Annak idején [François Mitterand](#) és [Helmut Kohl](#), [Giscard d'Estaing](#) és [Helmut Schmidt](#) szorosabb barátságban állt egymással, mint Gerhard Schröder és Jacques Chirac ma.

Ennek ellenére az Elysée szerződés negyvenedik évfordulójára kiadott közös nyilatkozattal a német-francia tengelyt felélesztették. Ezen túlmenően mindkét ország külügyminisztere, Joschka Fischer és Dominique de Villepin tag is, és közös javaslatokat terjesztettek be a honvédelem, az igazságügy és a belügy, valamint intézményi kérdések területén.

Kapcsolat:

<http://www.newsahed.com/NewWNF/Elysee%20treaty.htm>

Treaty of the Elysée

Emberi jogok

Ezekkel az [Alapvető Jogok Chartája](#) foglalkozik.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bíróság](#) és [Európai Emberi Jogok Egyezmény](#)

Human Rights

EMU-előirányzatok

Az Európai Központi Bank úgy döntött, hogy az infláció eurózónában előirányzott mértékének nulla és két

százalék között kell lennie.

1968-tól 1998-ig az infláció csak hat évben volt két százalék alatt Németországban.

Az EMUtagsághoz a nemzeti adósság hatvanszázalékos felső határának követelménye az átlagos adósság/GDP arányokon alapult a potenciális tagországokban, amikor az EMU létrehozásáról szóló tárgyalások folytak 1991-ben.

Az eurózónába tartozó tagországok számára a megengedett maximális költségvetési hiány GDP-hez viszonyított háromszázalékos felső határának megállapítását a [stabilitási és növekedési paktum](#) rendelkezései is megerősítik.

Szokásos pénzügyi években csak akkor jelentkezhet hiány, ha rendkívüli mértékű gazdasági visszaesés következik be.

Ilyen gazdasági visszaesés következett be 2002-ben Németországban, ami arra készítette Romano Prodit, a bizottság elnökét, hogy a költségvetési hiány háromszázalékos felső határának megállapítását ostobának nevezze. Az ugyanis megakadályozta a kormányokat abban, hogy a közkiadásokat növeljék a gazdasági visszaesés megfékezéséért.

Kapcsolat:

Lásd még: [Konvergencia kritériumok](#)

EMU figures

Energiapolitika

Az EU egyezmények nem szántak egy közvetlen fejezetet az energiapolitika számára, de a TEC 3. cikkelye az energiapolitikát mint az uniós együttműködés egyik területeként említi. Az energiapolitika kivitelezésére az EU-nak a belső piacra, a transzeurópai hálózatokra, a szociális és gazdasági kohézióra és a környezetvédelmi politikára vonatkozó szokásos közösségi szabályozások keretein belül is van lehetősége. A nukleáris energiával kapcsolatos kérdések az Euratom szerződés keretébe tartoznak.

A jövő:

Az alkotmánytervezet javasolja az energia megosztott hatáskörben való kezelését, ahol a tagállam jogszabálya érvényét veszti, amint az EU törvényt alkot az adott területen. Az EURATOM szerződést az alkotmányhoz fogják csatolni.

Energy policy

Eper

Az európai jogszabályok (2002. május 21-i 843/2002/EK rendelet) értelmében tilos a 18 milliméternél kisebb átmérőjű eper értékesítése. A részletes jogszabályok az üzletekben és a helyi piacokon történő értékesítést szabályozzák, de a lekvárgyáraknak ennél kisebb epret is el lehet adni.

Dánia és Finnország derogációt kapott, amely megengedi ennek a két országnak, hogy országon belül a csumájuk nélkül is eladhassák az epret, amennyiben a következő felirattal látják el: „csak (ebben a két országban) értékesíthető”.

Strawberries

Építészek

Az EU együttműködik a különböző szakmákban igényelt minimális kvalifikációk tárgyában is. Az építészdiplomák kölcsönös elismerését előíró irányelvrol majdnem 18 éven keresztül tárgyaltak.

Megjegyzés:

Az összes [harmonizálási intézkedésre](#) kiterjedő, [egyhangúságot](#) igénylő szavazás régi szabálya megnehezítette a megállapodás kialakítását. Jelenleg a szabályokat [minősített többséggel](#) lehet elfogadni.

Architects

EP-képviselők megválasztása

Magyarországon zárt listás szavazással választják majd meg az európai parlamenti képviselőket. A zárt listás választásnak megfelelően a pártok előre meghatározott sorrendben jelölhetnek képviselőket, a választók így csak azt befolyásolhatják, hogy az általuk preferált politikai tömörülés hány mandátumhoz jut. A megállapodás értelmében Magyarország egy választókerületet alkot. A 2004-ben esedékes választáson a hazánk számára biztosított 24 képviselői helyért csak pártok indulhatnak, a listaállításhoz legalább húszezer választópolgár ajánlása szükséges.

EP-képviselők megválasztása

EPOQUE (European Parliament Online QUery system)

Az EU parlamentjének jogalkotási adatbázisa.

EPOQUE

EPP/ED csoport

Az EU parlamentjében az Európai Néppárt (EPP), a kereszténydemokraták és az Európai Demokraták (ED) csoportja képviseli a legnagyobb erőt. Ez a csoport közvetlen örököse annak a tradíciónak, amelyet az ötvenes években teremtett meg a szövetséges Európa létrehozását célul kitűző [Robert Schuman](#), [Konrad Adenauer](#) és Alcide de Gasperi. A csoport elnöke Hans-Gert [Pöttering](#), aki a csoport legnagyobb létszámú tagjának, a német CDU-nak a vezetője.

Kapcsolat:

<http://www.epp-ed.org>

EPP-ED Group

EPP/PPE párt

Európai Néppárt (EPP) vagy franciául PPE. Az [EPP/ED](#) csoport része. Az 1976-ban alapított, vidéki bázisú kereszténydemokrata párt tagja az EU parlamentje legnagyobb csoportjának, az EPP/ED-nek, amely elkötelezett a további integráció mellett. Az ED az európai demokratákat jelöli. A brit konzervatívok az ED-frakción keresztül kapcsolódnak az EPP-hez.

Kapcsolat:

<http://www.eppe.org/home/default.asp>

EPP/PPE Party

EQUAL

EU-program a férfiak és nők közötti diszkrimináció ellen.

Kapcsolat:

Lásd még: [Egyenlő elbánás](#) és [Megkülönböztetés](#)

http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/index_en.html

EQUAL

ERASMUS

EU-program diákok cseréjére – jelenleg a Socrates II részeként.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/education/erasmus.html>

ERASMUS

Eredet

Az EU-nak közös szabályai vannak a különleges földrajzi eredetű mezőgazdasági termékek piaci védelmére.

Origin**Erga omnes**

Latin kifejezés, amelynek jelentése „mindenkiért”. A szociális irányelveket úgy kell megvalósítani, hogy azok kiterjedjenek az összes munkavállalóra és nem csak azokra, akik a szakszervezet tagjai.

Erga omnes**Erős minősített többség**

Az Európai Bizottság azt javasolta, hogy a szerződések és minden nagyon fontos alkotmányos döntés csak egy új döntéshozatali módszerrel legyen megváltoztatható, amely valahol a [minősített többségi szavazás](#) és az [egyhangú](#) döntés között helyezkedik el.

A javaslat szerint a tagállamok öthatoda dönthessen egy változtatás elfogadásáról.

Azt a tagállamot, amely ilyen döntést nem hagy jóvá, kizárják a tagságból.

Az erős minősített többség lehet kilencven százalék vagy valamilyen más számarány is a 71,26 százalék felett, amely ma a minősített többséget jelenti.

Superqualified majority**ESDP (European Security and Defence Policy)**

Lásd: [Honvédelem](#)

ESDP**Esetjog**

A luxembourgi Európai Bíróság konkrét ítéletei. Az EU-esetjog a további integráció egyik hajtóereje.

Az [Európai Bíróság](#) mindig felhasználta igazságszolgáltatási hatáskörét arra, hogy kitöltse a szerződésekben és a jogszabályok között mutatkozó jöghézagokat, és olyan elveket alakítson ki, amelyek előbbre lendítik az EU-integrációt.

Megjegyzés:

Az Európai Bíróság 1952-ben történt felállítása óta több mint 8600 eset került a bíróság elé. Az ügyek feldolgozásának támogatására 1989-ben az [egységes európai okmány](#) értelmében létrehozták az elsőfokú bíróságot.

Kapcsolat:

Lásd még: [Jogi aktivizmus](#)

Case law**Espace Judiciaire Européen**

1977-ben [Giscard d'Estaing](#), Franciaország akkori elnöke javasolta az „európai jogi térség” létrehozását, amely jelenleg a szerződések része a [bel- és igazságügy cím](#) alatt.

Espace Judiciaire Européen**ESPRIT**

Az EU információs technológiai programja.

Kapcsolat:

<http://www.cordis.lu/esprit/home.html>

ESPRIT

Észak-atlanti Szabadkereskedelmi Társulás

Lásd: [NAFTA](#)

Kapcsolat:

<http://www.nafta-sec-alena.org/english/index.htm>

North Atlantic Free Trade Association

Északi Tanács

Északi országok közötti együttműködés, amely magában foglal:

Eu országokat, mint Finnországot, Svédországot és Dánia
nem EU, de EFTA országokat mint Izland és Norvégia
Grönlandot
a Feröer szigeteket, amelyek különleges státussal Dániához tartoznak, de az EU-n kívüliek.
az Öland szigetek, amely Finnországhoz tartozik. Az Öland-szigetek az EU tagja, de különleges
vámmentes státussal.

2003-ban az Északi Tanács elnöke Inge Lønning, Norvégia konzervatív parlamenti képviselője, a Norvég
Európai Mozgalom volt elnöke, aki erős híve volt Norvégia EU-tagságának.

Kapcsolat:

<http://www.norden.org/>

Nordic Council

Észtország

Észtországnak 1.4 millió lakosa van, területe 45.226 km².

Korábban a Szovjetunió része volt. 1991-ben vált függetlenné.

Az Európai 1995-ben írta alá az [Európa-megállapodást](#), 1998-ban pedig a [csatlakozási partnerséget](#).

2004. május 1-jén az EU tagjává válhat. Észtország hat taggal rendelkezhet az Európai Parlament 732
tagjából és négy szavazattal a 321 szavazatból a tanácsban. Korábban a Szovjetunió egyik tagköztársasága.
Független állammá 1991-ben vált.

A jövő:

2004 május 1.-én az EU tagja lehet.

Észtországnak az EU parlament 732 helyéből hat hely jut és a Tanácsban a 321-ből négy szavazata lesz.

Kapcsolatok:

<http://visitestonia.com/> és

<http://www.riik.ee>

Estonia

Etika

Az európai etikai csoport (EGE) egyebek között véleményt tett közzé az emberi összegetek felhasználó
találmányok szabadalmaztatásának etikai vonatkozásairól.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/european_group_ethics/index_en.htm

Ethics

ETSI

Az elektronikus hírközlés szabványügyi szervezete.

Lásd még: [CEN](#)

ETSI**EU célkitűzései**

Az EU-nak elő kell segítenie:

- a gazdasági és szociális kohéziót
- a nemek közötti egyenlőséget
- a környezet védelmét
- a tudományos és technikai fejlődést beleértve az űrkutatást.

Ösztönöznie kell a generációk és államok közötti szolidaritást és egyenlő lehetőségeket kell biztosítani mindenki számára. Lásd még: [Az európai unió értékei](#)

Az Európai Közösség célkitűzéseit a TEC 2. cikkében határozza meg. Ezek jogilag nem kötelezők, de az EU bíróság figyelembe veheti azokat esetjogi döntéseinél.

Megjegyzések:

Az első és legfontosabb célkitűzés a közös piac létrehozása volt.

Az ezt követő szerződések határozták meg a [gazdasági és monetáris unió](#), a [közös kül-, biztonság- és védelempolitika](#), valamint a [bel- és igazságügy](#) létrehozásának célkitűzéseit.

A jövő:

A [Konvent](#) által javasolt jelenlegi [alkotmánytervezet](#) a célkitűzések még szélesebb körét tartalmazza.

Az unió célkitűzéseiről szóló javasolt 3. cikk többek között magába foglalja a béke és az EU állampolgárok jólétének elősegítését; a szabadság, biztonság és igazságosság határok nélküli térségének létrehozását; a kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen és társadalmi igazságosságon alapuló fenntartható fejlődést; a teljes foglalkoztatottságra, a magas szintű versenyképességre és életszínvonalra törekvő szociális piacgazdaságot; szabad egységes piacot.

Az Unió küzdeni fog a szociális kirekesztés és megkülönböztetés ellen, elősegíti a szociális igazságosságot és védelmet, a nemek közötti egyenlőséget, a generációk közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét.

Objectives of the EU**EU fővárosa**

Shops Brussels az EU fővárosának tekinteni, de technikai értelemben nincs egyetlen főváros. Az EU-intézmények [székhelyei](#) különböző városokban vannak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Brüsszel](#)

Capital of the EU**EU-Bíróság**

Lásd: [Bíróság](#)

EU Court**EU-Bizottság**

Lásd: [Európai Bizottság](#)

EU Commission

EU-biztos

Az Európai Bizottság tagja. A bizottság jelenleg húsz biztosból áll – minden tagállamnak legalább egy állampolgárából (Franciaország, az Egyesült Királyság, Németország, Spanyolország és Olaszország esetében két-két állampolgárából) áll. Az EU-biztosokat a tagállamok nevezik ki. Általános szakértelmük alapján választják ki őket, és (a delegáló ország intézményeitől) függetleneknek kell lenniük. Valamennyien politikai pozíciókat töltöttek be származási országukban, gyakran miniszteri szinten. A bizottságot öt évenként újítják meg. A bizottság tagjait az Európai Parlamentnek kell jóváhagynia.

A jövő:

A bizottság összetételének kérdése a kibővítés fényében sok vita tárgya. A probléma annak megállapítása, hogy mekkora az EU-biztosok optimális száma, amely szükséges a legitimitás, a kollektív felelősség és a hatékonyság biztosításához egy olyan intézmény esetében, amelynek célja a közérdek képviselése, és amelynek tagjai teljesen függetlenek.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/commissioners/index_en.htm

Commissioner

EU-domain

Az EU elfogadott egy rendeletet, amely EU-domaint nyit az interneten.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/internet/eu_domain/index_en.htm

EU Domain

EU-elnökségek naptára:

Az EU-elnökségek évente kétszer változnak.

2002: Belgium és Dánia

2003: Görögország és Olaszország

2004: Írország és Hollandia

2005: Luxemburg és az Egyesült Királyság

2006: Ausztria és Finnország

2007: Németország és Portugália

Az új országok bekerülhetnek ebbe a naptári beosztási rendszerbe, de az is lehetséges, hogy az egész rendszer radikálisan megváltozik.

Kapcsolat:

<http://ue.eu.int/en/summ.htm>

Calendar of EU presidencies

EU-jogszabályok

A Konvent azt javasolja, hogy ez legyen a szabályozások új neve.

Kapcsolat:

Lásd: [Szabályozások](#)

EU laws

EU-keretjogszabály

A [Konvent](#) azt javasolja, hogy ez legyen az [irányelvek](#) új neve. Az irányelvek általános rendelkezések, amelyek részleteit a nemzetállamok törvénykezése dolgozza ki.

Kapcsolat:

Lásd: [Irányelvek](#).

EU framework law**EUobserver.com**

Az Európai Unióra és a szélesebb értelemben vett európai ügyekre szakosodott internetes újság.

Az érdeklődők a híreket ingyen kaphatják meg, minden nap délelőtt 10:00, és délután 17:45-kor.

Az EUobserver elérhető még a <http://www.euobserver.com> web oldalon.

Az EUobserver fontosabb hírei összekapcsolódnak majd ezzel a szótárral és a szótár címszavai is az EUobserverrel.

Együtt használva a két internetes web-oldalt, az érdeklődők egy teljes információs hálózatba kerülnek bele, amely több ezer további kapcsolódási lehetőséget (linket) tartalmaz.

EUobserver.com**EU-parlament**

Az Európai Parlament 374 millió uniós állampolgár képviselőinek gyűlése. 1979 óta a képviselőket ötévenként választják meg közvetlen egyetemes választással.

Jelenleg a parlament 626 tagból áll, akik népességük arányában oszlanak meg a tagállamok között. A bővítést követően a parlament tagjainak száma 732 lesz.

Megjegyzések:

A Parlament megvizsgálja a Bizottság javaslatait és a jogalkotási folyamatban együttműködik a Tanáccsal (egyes esetekben társ-jogalkotóként).

A Parlament a Tanáccsal közösen gyakorolja a költségvetési hatáskört, így befolyásolhatja az EU költségeit. A Parlamentnek minden költségvetést jóvá kell hagynia, az eljárás végén ez „elfogadással” történik.

A parlament emellett demokratikus felügyeletet gyakorol a Bizottság fölött. Jóváhagyja a biztosok jelölését, és jogosult a Bizottság menesztésére.

Politikai felügyeletet is gyakorol az összes intézmény fölött.

Kapcsolat:

<http://www.europarl.eu.int>

EU Parliament**EUPM**

Lásd: [Európai Unió Rendőrségi Missziója](#)

EUPM**Eurathlon**

EU-program a sport támogatására.

A jövő:

Az alkotmánytervezet a sportolást támogató tevékenységnek minősíti.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/en/comm/dg10/incom/eurath98/en1.html>

Eurathlon**Euratom**

Lásd: [Európai Atomenergia Közösség](#)

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/abc/obj/treaties/en/entoc38.htm>

Euratom**Euratom-szerződés**

EU-szerződés az EGK-szerződést 1957-ben aláíró eredeti hat tag közötti nukleáris együttműködésről.

Kapcsolat:

Lásd még: [Energiapolitika](#) és [Atomenergia](#)
<http://europa.eu.int/abc/obj/treaties/en/entoc38.htm>

Euratom Treaty**Eureka**

1985-ben létrehozott Európai Kutatási Együttműködési Ügynökség, amely nem EU-intézmény.

Kapcsolat:

<http://www.eureka.be>

Eureka**EURES**

Munkahelyek adatbázisa az Európai Gazdasági Térségen belül. 1993 óta működik.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/eures/index.jsp>

EURES**Eurhistar**

Adatbázis az európai integráció történelmi kutatásához a firenzei Európai Egyetemi Intézetben.

Kapcsolat:

<http://www.iue.it/ECArchives/Eurhistar.shtml>

Eurhistar**Euristote**

Adatbázis az európai integráció kutatásához.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/dg10/university/euristote/archive_en.html

Euristote**Euró**

Az egységes EU-valuta neve – korábban [ECU](#)-nek hívták. 1 euró = 100 cent.

2002. január 1-jén vezették be a 12 tagállamban 15 közül.

2002 június 30.-a után az összes nemzeti pénzürméket beolvasztották, a bankjegyeket pedig elégették.

Az euró pénzürmék az egyik oldalon azonos kialakításúak egész Európában, a másik oldalon pedig nemzetenként eltérők.

1, 2, 5, 10, 20 és 50 centes, valamint 1 és 2 eurós pénzürméket hoztak forgalomba.

A pénzürméket kritizálták amiatt, hogy nikkelallergiát okoznak.

Az euró bankjegyek azonosak az egész EU-ban, és nemzeti sajátosságai nincsenek.

5, 10, 20, 50, 100, 200 és 500 eurós bankjegyeket hoztak forgalomba.

A monetáris uniós tagság azzal jár, hogy a nemzeti pénzürmék és bankjegyek forgalomba hozatala az [Euroland](#) tagállamaiban tiltott.

Kapcsolat:

Lásd még: [Gazdasági és Monetáris Unió](#)

<http://euro.eu.int>

<http://www.euro.ecb.int>

Euro

Eurobarometer

Az EU-bizottság által finanszírozott közvélemény-kutató intézet, amely rendszeres időközönként közvélemény-kutatásokat szervez a tagállamokban és a csatlazó országokban.

Méri az európai integráció és más kérdések támogatását. Évente két nagyobb jelentést ad ki ezekről a felmérésekről.

A 2002 tavaszán szervezett legutóbbi 57. sz. megkérdezés során a 15 tagállam közül 11-ben a válaszadók többsége azt mondta, hogy közömbös lenne vagy megkönnyebbülne, ha a jelenlegi EU megszűnne.

Csak 34 százalék sajnálná nagyon, ha az EU-t elvetnék.

Csak Luxemburgban, Olaszországban, Portugáliában és Írországban sajnálná a többség az EU megszűnését.

Másfelől 63 százalék támogatta az európai alkotmányt és csupán tíz százalék ellenezte azt.

Az EU bővítését minden ország támogatta, kivéve Franciaországot.

Átlagosan az összes EU-állampolgár ötven százaléka támogatja a bővítést, és csupán harminc százalék van ellene.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/public_opinion/

Eurobarometer

Eurocontract

Adatbázis – kutatási projekteken részt vevők számára.

Eurocontract

Eurocontrol

A légi közlekedés biztonsága érdekében 30 tagállam által 1960-ban létrehozott európai szervezet. Az EU 2002-ben úgy határozott, hogy létrehozza saját közös légtérelenőrző hatóságát az Eurocontrol rendszeren belül.

Kapcsolat:

<http://www.eurocontrol.be/>

Eurocontrol

Eurocorps

Franciaország, Németország, Belgium, Spanyolország és Luxemburg által létrehozott katonai egység közös tisztekkel és strasbourg-i parancsnoksággal. Az EU saját védelmi képességének megteremtéséért eredetileg Németország és Franciaország által 1992-ben létrehozott Eurocorps jelenleg 7000 tisztből és 60 000 közkatonából áll.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](http://www.eurocorps.org/site/index.php?language=en&content=home)
<http://www.eurocorps.org/site/index.php?language=en&content=home>

Eurocorps

Eurocrats

Az EU-intézményekben alkalmazott több mint 30 000 tisztviselő megjelölésére alkalmazott kifejezés.

Eurocrats

EUROCRON

Az általános EU-statisztikák adatbázisa.

EUROCRON

Eurodac

Az EU rendészeti szolgálatok ujjlenyomat-nyilvántartásainak adatbázisa, amelyet az EU országokba való illegális bevándorlás kezelésére használnak fel.

Kapcsolat:

Lásd: [Bel- és igazságügy](#)

Eurodac

Eurodicautom

Adatbázis fordításokhoz, rövidítésekhez és szakkifejezésekhez.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller>

Eurodicautom

Eurofighter

A Rafale elnevezésű francia projekttel versenyben az Egyesült Királyság, Németország, Spanyolország és Olaszország által elindított vadászpilóta-projekt.

Kapcsolat:

<http://www.eurofighter.com/home.asp>

Eurofighter

Eurogroup

A [NATO](#) európai oszlopa. NATO-eszközökre – különösen légi eszközökre – van szükség az EU gyors reagálású haderejének hatékonnyá tételéhez, ami azonban megköveteli Amerika, Kanada, Törökország és más, EU-n kívüli NATO tagok együttműködését.

A jövő:

A [Konvent](#) az Eurogroup-eszközök fokozott ellenőrzésére törekszik. Az EU katonai állományának finn parancsnoka, Gustav Hägglund szerint az EU katonasága kellő időben össze fog olvadni a NATO-val.

Kapcsolat:

<http://www.nato.int>

Eurogroup

Euro-JUS

A tagállamokban létrehozott EU-bizottsági hivatalokhoz kapcsolódó jogtanácsosok hálózata. Ingyenesen ad tanácsokat az Unió állampolgárainak, akik az EU-ban élvezett jogaikról akarnak tájékozódni.

Euro-JUS**Eurojust**

Az Európai Igazságügyi Együttműködési Egység, amely a tagállamok államügyészeinek, rendőrbíróinak vagy rendőrtisztjeinek testületéből áll. A nizzai szerződés alapján 2002-ben hozták létre a bűnüldözés koordinálására.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bel- és igazságügy](#)

http://europa.eu.int/comm/justice_home/unit/civil_en.htm

Eurojust**Euroland**

Azon országok köznyelvi megjelölése, amelyek megszüntették nemzeti valutáikat és azokat euróval váltották fel.

Euroland**Eurolib**

Az Európai Beruházási Bank (EIB), az Európai Kollégium, az Európa Tanács és az Európai Bíróság kiadványainak adatbázisa.

Kapcsolat:

<http://www.euolib.net>

Euolib**Euomyths**

Az EU-bizottság által használt szó az EU-val kapcsolatban – elsősorban az [euroszkeptikusok](#) részéről, különösen a brit sajtóban – terjesztett hazugságok és ferdítések megjelölésére. A bizottság létrehozott egy webhelyet azok megcáfolására.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/en/comm/dg10/em/euomyth.html>

Euomyths**Euronews**

Részben a bizottság által finanszírozott televíziós csatorna.

Kapcsolat:

<http://www.euronews.net>

Euronews**Európa kulturális fővárosa**

Az EU kulturális miniszterei minden évben megválasztják Európa kulturális fővárosát. 2003-ban: Graz. 2004-ben: Genova. 2005-ben: Lille.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/culture/eac/capeurcult_en.html

European City of Culture

Európa Tanács

Strasbourg székelyű, mintegy 45 európai tagállamot tömörítő összeurópai szervezet. A Hágában tartott [Európai kongresszust](#) követően alapították 1949-ben. Nem tévesztendő össze az EU [Európai Tanácsával](#).

Az Európai Tanács Strasbourgban parlamentáris közgyűléseket tart, az Európai Parlament közelében. A parlamentáris közgyűlés egy miniszteriális bizottságot hozhat létre, amely ajánlásokat dolgoz ki a tagállamok számára.

Az EU-val ellentétben az Európa Tanács nem hoz nemzetek feletti, kötelező érvényű határozatokat vagy törvényeket.

Számos nemzetközi egyezményért, különösen az [Európai Emberi Jogok Egyezményéért](#) volt felelős.

Megjegyzés:

Az EU kék-sárga, 12 csillagos lobogóját és Beethoven IX. szimfóniáját, amely most az európai himnusz szerepét tölti be, az Európai Tanácstól kölcsönözte. Ezért jelenleg két különböző európai intézmény használja ugyanazt a zászlót és melódiát szimbolikus azonosítására.

Kapcsolat:

<http://www.coe.int/>

Council of Europe

Európa-erőd

A kifejezés annak magyarázatát szolgálja, hogy az EU hogyan tartja meg a termékek versenyképességét az EU-n kívül védőtarifákkal és kereskedelmi politikákkal, és hogyan gátolja meg a bevándorlást a szegényebb államokból az „erődön” kívülről a közös külső határok szigorú ellenőrzésével.

Fortress Europe

Európai Alapítvány az Élet- és Munkafeltételek Javítására

EU-ügynökség. [Dublini Intézetnek](#) is nevezik.

Kapcsolat:

<http://www.eurofound.ie/>

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions

Európai Atomenergia Közösség (Euratom vagy EAEC)

A [római szerződéssel](#) egy időben, 1957-ben hozták létre a Közös Piaccaal együtt. 1958. január 1-jén kezdte meg működését. Az Euratom volt az Európai Atomenergia Közösség ügyintéző szerve, amely az európai atomenergia szerződésen alapult.

Kapcsolat:

Lásd még: [Energiapolitika](#)

<http://europa.eu.int/abc/obj/treaties/en/entoc38.htm>

European Atomic Energy Community, Euratom or EAEC

Európai azonosságtudat

Az 1973. decemberi koppenhágai csúcskonferencián kiadott hivatalos nyilatkozat, amely azt a célt tűzi ki, hogy a tagállamok közötti kapcsolatokat Európai Unióvá alakítja át 1980-ig.

European identity

Európai Beruházási Alap (EIF)

Létrehozásáról 1992-ben, az edinburghi csúcskonferencián állapodtak meg és olyan eszköznek szánták, amely – kereskedelmi alapon – támogatja a kis- és középvállalkozásokat.

Az EIF részvényesei, illetve tagjai az Európai Unió, az [Európai Beruházási Bank](#) (EIB) és más kereskedelmi bankok.

Az EIF kiegészíti az EIB tevékenységét.

Kapcsolat:

<http://www.eif.eu.int/>

European Investment Fund, EIF

Európai Beruházási Bank (EIB)

Független intézmény, amelyet az EU hozott létre pénz kölcsönzésére piaci feltételekkel, de támogatott kamattal EU-beruházási projektek megvalósításához. A római szerződés hozta létre 1958-ban. Tőkéje húszmilliárd euró. Az EU-parlament költségvetési ellenőrző bizottsága kifogásolta a tevékenységei feletti ellenőrzés hiányát. Az EIB nem adta meg a bizottságnak azokat az információkat, amelyeket az kért.

Kapcsolat:

<http://www.eib.org/>

European Investment Bank, EIB

Európai Bíróság (ECJ)

Lásd: [Bíróság](#)

European Court of Justice, ECJ

Európai Bizottság magyarországi delegációja

Alig két évvel azután, hogy Magyarország 1988-ban diplomáciai kapcsolatot létesített az Európai Közösséggel, a budapesti képviselő 1990 novemberében ünnepélyesen megnyitotta kapuit. A delegáció képviseli a bizottságot a magyar kormánnyal fenntartott kapcsolatokban, aktívan segíti Magyarország felkészülését az uniós csatlakozásra, és koordinálja a bizottság előcsatlakozási programjaival – Phare, ISPA, SAPARD – kapcsolatos feladatokat.

Kapcsolat:

www.eudelegation.hu

Európai Bizottság magyarországi delegációja

Európai Bizottság tagjai

Lásd: [EU biztos](#)

Members of the EU Commission

Európai Bizottság

Lásd: [Bizottság](#)

European Commission

Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencia, CSCE

A hidegháború idején, 1975-ben Helsinkiben 35 nyugat és kelet-európai ország, valamint az Egyesült Államok és Kanada részvételével összeurópai együttműködési konferenciát tartottak. A konferenciát az emberi jogokkal és a biztonságépítéssel foglalkozó szakkonferenciák követték. The CSCE az EU új védelmi dimenziói kidolgozásában játszik szerepet.

Megjegyzés:

A CSCE jelenlegi elnevezése [OSCE](http://www.osce.org/).

Kapcsolat:

<http://www.osce.org/>

Conference on Security and Co-operation in Europe, CSCE

Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, OSCE

Védelmi együttműködés valamennyi európai ország, a közép-ázsiai köztársaságok, Oroszország, az Egyesült Államok és Kanada között. 1975-ben a Helsinkii Egyezmény Záróegyezmény hozta létre, ma 35 tagja van.

Korábban CSCE-nek Európai Biztonsági és Együttműködési Konferenciának hívták, de 1990-95 között az OSCE-vé alakult át.

Az OSCE határozatait egyhangú szavazással hozza. A hidegháború vége óta az OSCE újrafogalmazta céljait az 1990-es párizsi chartában, amelyben a demokrácia, a béke és egység új korszakára utal Európában.

Kapcsolat:

<http://www.osce.org/>

Organisation for Security and Co-operation in Europe, OSCE

Európai biztonsági és védelmi politika, ESDP

Lásd: [Védelem](#)

Kapcsolat:

<http://www.eurunion.org/legislat/Defense/esdpweb.htm>

European Security and Defence Policy, ESDP

Európai Demokratikus Unió (EDU)

Kereszténydemokrata és konzervatív pártok szövetsége, amelyet 1978-ban alapítottak az EU parlamentjében bevezetett első közvetlen választások előtt.

Kapcsolat:

<http://www.eppe.org/home/default.asp>

European Democratic Union, EDU

Európai Egyesült Államok

Az Európai Unió „atyja”, [Jean Monnet](#) vezetett egy akcióbizottságot az Európai Egyesült Államokért.

A jövő:

A [Konventben Giscard d'Estaing](#) négy nevet is javasolt az Európai Unió számára: Európai Unió, Európai Közösség, Európai Egyesült Államok vagy Egyesült Európa. Giscard d'Estaing kedvence a legutolsó elnevezés: Egyesült Európa. Végül a Konvent az „Európai Unió” elnevezés mellett döntött.

United States of Europe

Európai Egyetemi Intézet, EUI

Posztgraduális oktatást és kutatást végez az európai integráció témájában. Központja Firenze mellett, Fiesoleban van. Az EU finanszírozza.

Kapcsolat:

<http://www.iue.it/>

European University Institute, EUI

Európai egyházak konferenciája, CEC

Lásd: [Egyházak](#)

Kapcsolat:

<http://www.cec-kek.org/English/>

Conference of European Churches, CEC

Európai Emberi Jogok Bíróság (ECHR)

Strasbourg-i székhelyű bíróság, amelyet az [európai emberi jogok egyezmény](#)vel kapcsolatos ítéletek meghozatalára hoztak létre – nem keverendő össze a luxembourgi székhelyű [EU-Bírósággal](#).

Kapcsolat:

<http://www.echr.coe.int/>

European Court of Human Rights, ECHR

Európai Emberi Jogok Egyezmény

Az ENSZ emberi jogokról szóló nyilatkozatának példája nyomán az Európai Bizottság létrehozta az európai emberi jogok és alapvető szabadságjogok egyezményt. A strasbourg-i székhelyű Emberi Jogok Bírósága ítélkezik az emberi jogok megsértéséről.

Az egyezményt 1950-ben írták alá Rómában, és 1953-ban léptették hatályba.

Az egyezményt aláíró államok polgárai pert indíthatnak saját kormányaik ellen az egyezményben rögzített emberi jogok megsértésének vádjával.

Az összes EU-tagállam és pályázó ország aláírta az európai emberi jogok egyezményt, de az EU-intézményekre nézve az jelenleg nem kötelező. Az EU mint közös intézmény még nem írta alá.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) a tagállamok mellett az EU-nak is jogi alapot teremt az [emberi jogok egyezményhez](#) való csatlakozásra [jogi személyiség](#) megszerzése révén anélkül, hogy ez az 5. cikkben foglaltaknak megfelelően érintené az unió hatásköreit.

A megfogalmazás nem ad elsőbbséget az emberi jogok egyezménynek, ahogy azt az eurokritikusok felvetik a charta egyezményben.

Ha vita merül fel a strasbourg-i Emberi Jogok Bírósága és a luxembourgi [EU-bíróság](#) között, az EU-bíróság álláspontját kell irányadónak tekinteni.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bíróság](#)

<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/CadreListeTraites.htm>

European Convention on Human Rights

Európai energia charta

Nem EU-rendelet, hanem összeurópai energetikai együttműködés. 1992-ben írták alá, és 1998-ban lépett hatályba.

Kapcsolat:

<http://kubnw5.kub.nl/web/globus/Lubpdfs/Ecology/Ecolo112.pdf>

European Energy Charter

Európai év

2003 a fogyatékosok európai éve. Az év törekvése, hogy a fogyatékosok egyenlő jogokat kapjanak.

Európa-szerte a figyelem az európai társadalom számos olyan területére irányul, ahol még mindig élnek a tizből egy fogyatékos európaival szembeni akadályok és a megkülönböztetés.

Kapcsolat:

<http://www.eypd2003.org/eypd/index.jsp>

European Year

Európai Fejlesztési Alap (European Development Fund – EDF)

Az EDF-eszköz az [ACP-országokkal](#) megkötött [cotonoui megállapodás](#) alapján megvalósuló együttműködés finanszírozására. Költségvetése: 13,5 milliárd euró a 2000–2005 közötti időszakra. A tagállamok közvetlen befizetéseivel finanszírozott EDF-et kritizálták amiatt, hogy az Európai Parlamentnek nincs ellenőrzése felette. Eljárásrendje megakadályozza, hogy igen jelentős pénzüsszegeket a terv szerint költsenek el – általában tíz évre van szükség ahhoz, hogy egy ötéves EDF-kiutalást elköltsenek, amikor is a kiadások egy része visszakérül a tagállamokhoz, a rászoruló fogadó országok számára pedig elvész.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolja, hogy a fejlesztési alapra az általános EU-költségvetési szabályok vonatkozzanak.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/r12102.htm>

<http://www.odi.org.uk/tropics/funds/EDF.htm>

European Development Fund (EDF)

Európai Gazdasági Bizottság (ECE)

Az ENSZ ügynöksége, amelyet 1947-ben alapítottak az európai nemzetek közötti gazdasági együttműködés előmozdítására. Titkárságának székhelye Genfben van.

Kapcsolat:

<http://www.unecce.org/>

Economic Commission for Europe, ECE

Európai gazdasági és szociális modell

Gyakran szembeállítják a feltételezett európai és [amerikai gazdasági modellt](#).

Az európai gazdasági modell a következőkkel jellemezhető:

- jóléti állam;
- széles körű állami szociális gondoskodás;
- a munkaerőpiac védelme és
- a dolgozók végkielégítés nélküli elbocsátásának tilalma

Az [angol-amerikai modellt](#) a következők jellemzik:

- alacsony állami részvétel;
- a dolgozók védelme alacsony szintű.

De az európai államokban is jelentős eltérés mutatkozik az állami beavatkozás és a dolgozók védelmének mértékében, ugyanakkor Nagy-Britanniában és Amerikában is magas színvonalú a szociális védelem.

Kapcsolat:

Lásd még: [Skandináv modell](#)

European economic and social model

Európai Gazdasági Közösség (EEC)

1958-ban hozták létre a római szerződéssel az úgynevezett „közös piacot”. Ma az Európai Unió első pilléréhez tartozik.

1972-ig az EEC (EGK) betűszó volt az ennek megjelölésére általánosan használt rövidítés. Ezt követő az Európai Közösséget jelölő EC (EK), majd az 1993. évi maastrichti szerződéstől kezdődően az Európai Uniót jelölő EU.

Kapcsolat:

Lásd még: Európai közösségek

http://europa.eu.int/comm/external_relations/eea/

European Economic Community, EEC

Európai gazdasági tér

Az Európai Gazdasági Térség másik neve.

European Economic Space

Európai gazdasági térség (EEA)

Az EU-országok, valamint Norvégia, Izland és Liechtenstein szabadkereskedelmi területe. A szabad kereskedelem nem terjed ki a mezőgazdasági termékekre és a halászatra.

Norvégia, Izland és Liechtenstein változtatás nélkül átvett mintegy 4000 jogszabályt, amelyek főként az egységes piacra vonatkoznak. Formálisan ezek az országok különleges vétójoggal rendelkeznek e tekintetben, amellyel azonban eddig nem éltek.

Az EEA-szerződés kötelezi Norvégiát, Izlandot és Liechtensteint arra, hogy befizetést teljesítsenek az EU strukturális alapjaiba. Ennek összege nagyobb lesz, miután az EU kibővül 2004-ben. Az EU-bizottság kérte Norvégiától, hogy a korábbinál 23-szor nagyobb összeget fizessen a kibővített EU piacára való szabad bejutásért.

Az EEA-t egy évente kétszer ülésező tanács és egy magas beosztású köztisztviselőkből álló közös bizottság irányítja, amely havonta legalább egyszer ülésezik.

Az EU-parlamentben működik egy közös delegáció, amelyben részt vesznek Norvégia, Izland és Liechtenstein parlamentjének tagjai.

A szerződést a társulási megállapodásokra vonatkozó EU-szabályoknak megfelelően kötötték meg, amelyek a tanácsban egyhangúságot, az EU-parlamentben pedig a tagok abszolút többségével megadott hozzájárulást követelnek meg.

Az EEA-szerződés létrehozott egy speciális EEA-bíróságot az EU-ban és az EFTA országokban érvényes szabályok azonos értelmezésének biztosítására.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/eea/

European Economic Area, EEA

Európai Gyáriparosok Kerekasztala, ERT

A gyáriparosok befolyásos lobbicsoportja, amely az első javaslatokat tette a belső piacra, a közös valutára, az EU-bővítésre, és a legtöbb fontos lépést tette az európai nemzetek fölötti integráció útján. 17 ország 45 tagja képviseli a négymillió alkalmazottat foglalkoztató gyáriparosokat. Nettó forgalmuk mintegy 700 milliárd eurót tesz ki

Kapcsolat:

<http://www.ert.be/>

European Round Table of Industrialists, ERT

Európai Gyógyszer-értékelési Ügynökség

Londoni székhelyű intézet, amely új gyógyászati termékeket vesz nyilvántartásba.

Kapcsolat:

Lásd: [Ügynökség](#)

<http://www.hilsonmoran.co.uk/fitout/fo2.html>

European Medicines Evaluation Agency

Európai hadsereg

Az európai védelmi közösségre és európai hadseregre vonatkozó Pleven-tervet 1950-ben terjesztették elő, amely azonban megbukott, mivel a francia nemzetgyűlésben nem kapott többséget.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#) és [Eurocorps](#)

<http://www.let.leidenuniv.nl/history/rtg/res1/pleven.htm>

European army

Európai Hatalmak Főhadiszállása (SHAPE)

A [NATO](#) parancsnoki egysége az Európai Unióval egy [kétkalapos rendszernek](#) nevezett módszerrel oszthatja meg a parancsnoki létesítményeket.

Kapcsolat:

<http://www.nato.int/shape/>

Supreme Headquarters Allied Powers Europe, SHAPE

Európai himnusz

Beethoven IX. szimfóniájának utolsó része és Schiller Örömdója az EU himnusza, amelyet az [Európa Tanácsról](#) vettek át a 12 csillagos kék és sárga zászlóval együtt.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/abc/symbols/anthem/index_en.htm

European anthem

Európai Információs Központ (EIC)

1987-ben hozták létre. Jelenleg 258 központ működik, amelyek ingyenesen szolgáltatnak EU-információs és -propagandaanyagokat az állampolgároknak.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/networks/eic/eic.html>

<http://www.euro-info.org.uk/>

European Info Centre, EIC

Európai Ipari és Munkaadói Konföderációk Uniója (UNICE)

A munkaadók uniós szintű szerveződése, amely megállapodást köthet más munkaadói szervezetekkel (CEEP) és az [ETUC](#)-ba szerveződött szakszervezetekkel.

Kapcsolat:

<http://www.unice.org/Content/Default.asp?>

Union of Industrial and Employer Confederations of Europe, UNICE

Európai Képzési Alapítvány, ETF

Segítséget nyújt a munkaerőképzésben, a tagjelölt országoknak is.

Kapcsolat:

Lásd: [Ügynökség](#)

http://europa.eu.int/agencies/etf/index_en.htm

European Training Foundation, ETF**Európai Kifizetések Uniója, EPU**

1950-ben hozták létre az államok közötti kifizetések liberalizálására.

Kapcsolat:

<http://wwwarc.iue.it/pdf/inv-epuema.pdf>

European Payments Union, EPU**Európai Kollégium**

A Bruges-ben, egy belga városban 1949-ben létrehozott speciális kollégium.

Évente 200, mintegy húsz különböző országból származó posztgraduális hallgatót oktat, az EU-integráció tárgykörében.

Jelenleg egy fiókintézménye is működik a lengyelországi Natolinban.

Megjegyzés:

Az EU támogatását élvezi.

Kapcsolat:

<http://www.coleurop.be>

College of Europe**Európai Kommunikációs Közalapítvány**

A közalapítvány és az általa felügyelt EU Kommunikáció Központ (EUKK) létrehozásáról 2002 novemberében döntött a kormány, amikor jóváhagyta az uniós csatlakozásra való felkészüléssel kapcsolatos tájékoztatás és társadalmi párbeszéd alapelveit. Az alapítvány pártoktól és a kormánytól független szervezetként kezdhette meg működését. Az EUKK célja, hogy a lehető legtöbb embernek, civil szervezetnek és önkormányzatnak tudjon tájékoztatást és segítséget nyújtani a csatlakozásra való felkészüléshez.

Kapcsolat:

<http://www.eukk.hu>

Európai Kommunikációs Közalapítvány**Európai konferencia**

Ez a konferencia határozott az EU és a pályázó országok közötti politikai együttműködésről 1997-ben.

Kapcsolat:

<http://www.frw.ruu.nl/jecc/>

European Conference**Európai kongresszus**

1948 májusában az európai integráció legfőbb szószólói európai kongresszust hívtak össze Hollandia fővárosába, Hágába. Megszületett az [Európai Mozgalom](#), röviddel ezt követően az [Európa Tanács](#), majd annak emberi jogok egyezménye.

Kapcsolat:

<http://www.eurplace.org/thehague.congress/>

Congress of Europe**Európai Környezetvédelmi Ügynökség**

A környezetvédelmet folyamatosan figyelemmel kísérő EU-ügynökség, amelyet 1993-ban hoztak létre Koppenhágában.

Kapcsolat:

Lásd: [Ügynökség](#)

<http://www.eea.eu.int/>

European Environment Agency**Európai Közigazgatási Intézet (EIPA)**

Maastrichti székhelyű intézet, amelyért a tagállamok fizetnek és amelyet részben az EU támogat annak érdekében, hogy a tagállamokból érkező jogászokat, ügyintézőket és egyetemi oktatókat oktasson európai témákban. Számos hasznos jelentést tesz közzé.

Kapcsolat:

<http://www.eipa.nl/>

European Institute of Public Administration, EIPA**Európai Közösség Humanitárius Hivatala, ECHO**

Az EU humanitárius ügynöksége. Az adminisztrációs túlkapások (pld. Hurricane Mitch-csel kapcsolatban) és a túlközpontosítás kritikája reformokhoz vezetett, például 2000 óta a kiértékeléseket már külső szakértők végzik.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/echo/index_en.htm

European Community Humanitarian Office, ECHO**Európai közösségek**

A nemzetek feletti Európai Közösséget (EC) együttesen alkotó három közösség a következő:

- az [Európai Gazdasági Közösség](#) (EEC), amelyet a [Római Szerződés](#) hozott létre 1957-ben, (most EC);
- az [Európai Atomenergia Közösség](#) (EURATOM), amelyet az [Euratom-szerződés](#) hozott létre szintén 1957-ben;
- az eredeti [Európai Szén- és Acélközösség](#) (ECSC), amelyet az európai szénés acélszerződés hozott létre 1951-ben.

A három közösség intézményeit az [Összeolvadási Szerződés](#) egyesítette 1967-ben, bár maguk a közösségek jogilag elkülönültek maradtak.

Az Európai gazdasági Közösség (EEC) nevet az Európai Közösséggel jogilag az Európai Unióról szóló 1992. évi [Maastrichti Szerződés](#) alapozta meg, amely az [Európai Uniót](#) is létrehozta olyan módon, hogy összekapcsolta a közösségi jog [nemzetek feletti](#) területeit a [kül- és biztonságpolitika](#) és a [bel- és igazságügy kormányközi](#) területeivel.

Megjegyzés:

Az Európai Közösséget jelölő EC rövidítést ma már általánosan felváltotta az Európai Uniót jelölő EU rövidítés, bár az Európai Közösség jogilag továbbra is létezik.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) javasolja a közösség és az unió egyesítését egyetlen politikai intézménybe, amely felöleli az együttműködés összes területét és az EU-nak jogi személyiséget biztosít.

European Communities**Európai Központi Bank (ECB)**

A [Gazdasági és Monetáris Unió \(EMU\)](#) központi bankja, amely tagja a [Központi Bankok Európai Rendszerének \(ESCB\)](#). Az ECB elnöke [Wim Duisenberg](#). 1999. január 1-jén kezdte meg teljes körű működését. Ügyvezető igazgatóságát a tagállamokkal és a tanáccsal való megállapodás alapján nevezik ki, miután konzultáltak az EU-parlamenttel. A nemzeti jegybankok igazgatói szintén tagjai az igazgatóságnak. Felelős az egységes európai pénzügyi politikáért, független a nemzeti kormányoktól és kizárólagosan jogosult engedélyezni az euró bankjegyek használatát.

Megjegyzés:

2003-ban a bank javaslatot tett a tagállamok közötti rotációs rendszer alkalmazására az igazgatók igazgatótanácsba küldésében.

Kapcsolat:

<http://www.ecb.int/>

European Central Bank, ECB**Európai kreditátváltási rendszer (ECTS)**

Diákok tanulmányi eredményeinek átváltási rendszere az EU-ban.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/ects.html>

European Credit Transfer System, ECTS**Európai kulturális egyezmény**

1954-ben hozta létre az [Európa Tanács](#), hogy támogassa az együttműködést a kultúra, az oktatás és a sport területén.

Kapcsolat:

<http://fletcher.tufts.edu/multi/www/bh312.html>

European Cultural Convention**Európai kutatási térség**

A Bizottság közös európai kutatási térséget javasolt.

Kapcsolat:

Lásd még: [Kutatás](#)

http://www.europa.eu.int/comm/research/era/index_en.html

European Research Area**Európai letartóztatási parancs**

Javaslat a letartóztatási parancsok kölcsönös elismerésére az EU-országokban.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bel- és igazságügy](#)

European Arrest Warrant

Európai Menekült Alap, ERF

A közös EU költségvetésből finanszírozott alap, amely az EU-ban lévő menekülteket, vagy hontalanokat támogatja. 1999-ben alapították a [Jugoszláviai](#) krízis nyomán. 2000-tól 2002-ig 16 millió euró kiadást könyvelt el.

Kapcsolat:

<http://www.european-refugee-fund.org/>

European Refugee Fund, ERF**Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EAGGF vagy FEOGA)**

Az EU-költségvetés mezőgazdasági kiadásokat finanszírozó része, amely [strukturális alapokra](#) és árgarancia-alapokra oszlik.

Kapcsolat:

http://www.library.pitt.edu/subject_guides/westeuropean/wwwes/agriculture2_guide.html

European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, EAGGF (or FEOGA)**Európai Monetáris Rendszer (EMS)**

1979-ben létrehozott rendszer, amelyben az ahhoz csatlakozó EU-tagállamok vállalják, hogy valutájuk árfolyamát szűk sávon belül tartják egymáshoz viszonyítva. A [Gazdasági és Monetáris Unió](#) elődjének és előkészítőjének tekinthető.

Kapcsolat:

<http://www.factmonster.com/ce6/history/A0817895.html>

European Monetary System, EMS**Európai Mozgalom**

1948-ban alapították az európai integráció propagálására a szövetségi Európával szemben.

A mozgalomnak 32 országban vannak nemzeti ágai.

Az EU költségvetése támogatja nemzetközi szinten és a különböző nemzeti szekciók szintjein.

Megjegyzés:

Nemzetközi elnöke Valéry Giscard d'Estaing volt nyolc éven keresztül.

Mai elnöke José Maria Gil-Robles, az EU-parlament volt elnöke.

Kapcsolat:

<http://www.europeanmovement.org/>

European Movement**Európai Munkavédelmi és Egészségügyi Ügynökség (EASHW)**

A spanyolországi Bilbaóban 1993-ban létrehozott EU-ügynökség.

Kapcsolat:

Lásd: [Ügynökségek](#)

<http://europe.osha.eu.int/>

European Agency for Safety and Health at Work, EASHW**Európai Műsorszóró Unió (EBU)**

A genfi székhelyű EBU nem EU-ügynökség, de a MEDIA programon keresztül vannak kapcsolatai az EU-val.

Kapcsolat:

<http://www.ebu.ch/index.php>

European Broadcasting Union EBU**Európai Parlament bizottságai**

Az Európai Parlamentnek 17 állandó bizottsága van, amelyek előkészítik a teljes ülésen eldöntendő jelentéseket. Az új szabályok szerint a bizottságok saját hatáskörükben dönthetnek bizonyos kérdésekben.

Kapcsolat:

Honlap: http://www.europarl.eu.int/committees/home_en.htm

Az EU Parlament eljárási szabályzata:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PROG=RULES-EP&L=EN&REF=TOC>

Committees of the EU Parliament**Európai Parlament eljárási szabályai**

Lásd:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PROG=RULES-EP&L=EN&REF=TOC>

Európai Parlament eljárási szabályai**Európai Parlament Irodája**

Az Európai Parlament hat kormányzó szervének egyike. Az elnökből, 14 alelnökből és öt jegyzőből (quaestor) áll.

Kapcsolat:

Lásd még: [Elnökök konferenciája](#)

Bureau of the EU Parliament**Európai Parlament tagjai**

Lásd: [MEP](#) és [EU Parlament](#)

Members of the EU Parliament**Európai Parlament**

Lásd: [EU-Parlament](#)

European Parliament**Európai Pénzügyi Intézet (EMI)**

Az [Európai Központi Bank](#) elődje az [EMU](#) részeként.

European Monetary Institute, EMI**Európai Politikai Együttműködés, EPC**

Önkéntes külpolitikai koordináció a tagállamok között 1970-ben.

Kapcsolat:

Lásd: [Közös kül- és biztonságpolitika](#)

European Political Co-operation, EPC

Európai Regionális Fejlesztési Alap, ERDF

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapot az [Európai Szociális Alappal](#) együtt 1975-ben a [Strukturális Alapok](#) részeként hozták létre annak érdekében, hogy támogassák az EU szegényebb régióinak infrastrukturális fejlesztését.

Megjegyzés:

Ahogy az EU tagországainak száma gyarapodott az ERDF a fő regionális különbségek mérséklésének legfőbb eszközévé vált. Segítette az elmaradott térségek fejlődését, gazdasági és szociális átalakulását.

Kapcsolat:

http://www.europarl.eu.int/factsheets/4_4_2_en.htm
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l60015.htm>

European Regional Development Fund, ERDF

Európai Rendőrtisztviszt Főiskola, CEPOL

Az EU Finnországban, Tamperében tartott 1999-es csúcstalálkozója határozatot fogadott el egy közös rendőrtisztviszt főiskola létrehozásáról az EU-határokon túlnyúló bűnözés területén dolgozó rendőrtisztek képzésére.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bel- és igazságügy](#)
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l14006.htm>

European Police College, CEPOL

Európai stabilitási paktum

[Közös fellépés](#) az 1995. évben elfogadott [közös kül- és biztonságpolitikában](#) a Kelet-Közép-Európai határok stabilizálása érdekében, amelyet Balladur francia miniszterelnök kezdeményezett.

Megjegyzés:

Nem ösztöztetvesztendő a [stabilitási és növekedési paktummal](#).

Kapcsolat:

<http://193.114.50.5/reference/briefs/pactstab.html>

Pact on Stability in Europe

Európai Szabad Szövetség (EFA)

Európai regionalista pártok, amelyeknek saját transznacionális pártjuk van és amelyek az EU-parlamentben politikai csoportot (frakciót) alkotnak a Zöldekkel.

Kapcsolat:

Lásd: [Politikai csoportok](#)
<http://www.greens-efa.org/>

European Free Alliance, EFA

Európai Szabadalmi Hivatal

A müncheni Európai Szabadalmi Hivatal adja ki a szabadalmi védelmi jogokat annak a 20 országnak, amely aláírta az Európai Szabadalmi Megállapodást. 2003 óta valamennyi EU tagországra kiterjed.

A jövő:

Megállapodás történt arról, hogy 2010-ig egy új Európai Szabadalmi Hivalt és egy Európai Szabadalmi Bíróságot hoznak létre.

Kapcsolat:

<http://www.european-patent-office.org>

European Patent Office**Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA)**

Az EFTA-t 1959-ben hozták létre, működését 1960. május 3-án kezdte meg. Főtitkársága Genfben van.

Az EFTA egy [szabadkereskedelmi térség](#), amelyen belül az árukat [vámmentesen](#) lehet eladni. Az EEC ellenében vagy konkurenciájaként - különböző vámokat alkalmaz más országokkal szemben.

Az Egyesült Királyság volt az EFTA kezdeményezője. Az EFTA tagja volt még Ausztria, Dánia, Portugália és Svédország, amelyek mindegyike később csatlakozott az EU-hoz. Finnország, Izland és Liechtenstein később csatlakozott az EFTA-hoz. Finnország 1995-ben lépett ki Svédországgal és Ausztriával együtt, hogy csatlakozzon az EU-hoz.

Mára már csak Norvégia, Izland és Liechtenstein maradtak az EFTA tagjai. Norvégiának, Izlandnak és Liechtensteinek az EU-val egy úgynevezett [EEA](#) megállapodása van, míg Svájc hét kétoldalú megállapodást kötött az EU-val.

Megjegyzés:

Az EFTA-ban az angol a munkanyelv.

Kapcsolat:

<http://secretariat.efta.int/>

European Free Trade Association, EFTA**Európai Szakszervezetek Szövetsége, ETUC**

Az európai nemzeti szakszervezetek ernyőszervezete. Tárgyal a nemzetek közötti megállapodásokról a munkaadói érdekképviseléssel, az [UNICE](#)-vel és a [CEEP](#)-el.

Megjegyzés:

Főtitkára, Emilio Gabaglio tagja az [EU-konventnek](#).

Kapcsolat:

<http://www.etuc.org>

European Trade Union Confederation, ETUC**Európai Szén- és Acélközösség (ECSC)**

A kezdetben létrehozott három európai közösség egyike az [Európai Gazdasági Közösség](#) és az [Európai Atomenergia Közösség](#) mellett.

Eredetileg [Robert Schuman](#) francia külügyminiszter javasolta létrehozását 1950. május 9-én, amely azóta az [Európa-nap](#).

A párizsi szerződés alapította 1951-ben, és 1952 júliusa óta állt fenn. 2002 júniusában megszűnt.

A szén- és acélkészletekkel közösen rendelkező nemzetek feletti közösség létrehozásának elképzelését először Jean Monnet francia konyakkereskedő és diplomata vetette fel.

A Franciaország, Németország, Olaszország és a Benelux-államok szén- és acélkészleteit kezelő főhatósága előképe volt a nemzetek feletti EU-Bizottságnak.

Parlamentáris gyűlése az [Európai Parlamentnek](#) volt az előképe.

European Coal and Steel Community, ECSC**Európai Szociális Alap, ESF**

Az első strukturális alap, amelyet EU-költségvetés részeként, a Római Szerződés alapján létrehoztak. Ez az alap az EU munkahelyek létrehozását és védelmét szolgáló politikájának fő finanszírozója. Az Európai Szociális Alap végső soron az EU egyes régiói közötti életszínvonalbeli különbségek mérséklését szolgálja.

Kapcsolat:

<http://www.esfnews.org.uk/>

http://www.europarl.eu.int/factsheets/4_8_2_en.htm

European Social Fund, ESF**Európai Szociális Charta**

A Charta az aláíró országokat arra kötelezi, hogy bizonyos alapvető szociális jogokat, mint például a munkához való jog, a szervezkedéshez való jog, a szociális biztonsághoz való jog, elismerjenek. Az [Európa Tanács](#) 1961-ben Torinóban hozott döntést róla.

Megjegyzés:

A Charta kikényszerítésére nincs jogi mechanizmus, ehelyett egy európai szakértői bizottság kíséri figyelemmel a Charta előírásainak betartását.

Nem szabad összetéveszteni a [Dolgozók alapvető szociális jogainak közösségi chartájával](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Szociális charták](#)

<http://www1.umn.edu/humanrts/euro/z31escch.html>

European Social Charter**Európai Szociális Program**

Egy program, amely szerint úgy kell az EU politikáját formálni, hogy Európában fenntartható növekedést lehessen elérni, több és jobb munkahely biztosítása valamint nagyobb szociális kohézió mellett.

Az Európai Szociális Programot az EU lisszaboni csúcsértekezletén fogadták el 2000-ben. Az úgynevezett lisszaboni folyamat – amely a nyílt koordináció módszerét is bevezette – olyan célokat tűzött ki, amelyek szerint 2010-re az EU átalakul a világ legversenyképesebb, legdinamikusabb, tudásalapú gazdaságává. E cél elérésének javasolt módszere a célmeghatározás és a benchmarking.

A jövő:

A Konvent néhány tagja, döntéshozatali módszerként, egy úgynevezett [nyílt koordinációs módszer](#) bevezetését javasolta, de a Konvent elvetette az indítványt.

Kapcsolat:

http://www.esteri.it/eng/archives/arch_press/miscpapers/do200799eb.htm

European Social Agenda**Európai Szövetséges Parancsnokság**

Az európai NATO-parancsnokság, amelynek feladata az EU [gyors reagálású erőinek](#) parancsnoki struktúrában való támogatása.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#)

Allied Command Europe**Európai Tanács**

Az EU tagállamok állam- és kormányfőinek rendszeres ülésezése.

Az elnökök és miniszterelnökök – az EU-bizottság elnökével együtt – évente átlagosan négyszer üléseznek.

A 2000. decemberi nizzai csúcskonferencia úgy határozott, hogy minden második EU-csúcskonferenciát Brüsszelben kell tartani.

A jövő:

Miután az unió 2004-től kibővül, minden EU-csúcskonferenciát Brüsszelben tartanak majd a nizzai

szerződésbe foglalt 22. sz. hivatalos nyilatkozatnak megfelelően.

Kapcsolat:

<http://ue.eu.int/>

European Council

Európai Tejipari Egyesülés (European Dairy Association – EDA)

Az európai tejipar érdekében lobbizó szervezet Brüsszelben

Kapcsolat:

<http://eda.euromilk.org/>

European Dairy Association, EDA

Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD)

1991-ben hozták létre londoni székhellyel európai léptékű fejlesztési és újjáépítési projektek finanszírozására. Székhelye Londonban van és nem EU-intézmény. Az EBRD segít a volt kommunista országoknak a piacgazdaságra való áttérésben.

Megjegyzés:

Korábbi vezetője Mitterand tanácsadója, Jacques Attali volt, aki pénzügyi botrányba keveredett. Jelenlegi vezetője Jean Lemierre.

1997-ben a bank tőkéjét megkétszerezték, ami most eléri a húszmilliárd eurót.

Kapcsolat:

<http://www.ebrd.com>

European Bank for Reconstruction and Development, EBRD

Európai Újjáépítési Ügynökség (EAR)

2000 óta Thessalonikiben székelő EU-ügynökség Koszovó és Szerbia-Montenegró megsegítésére.

Kapcsolat:

Lásd: [Ügynökségek](#)

<http://www.ear.eu.int/>

European Agency for Reconstruction, EAR

Európai Unió díszpolgára

Az 1998. évi bécsi EU-csúcs [Helmut Kohl](#)-nak az Európai Unió Díszpolgára címet adományozta. Ebben a megbecsülésben előtte csak [Jean Monnet](#) részesült 1974-ben.

European Citizen of Honour

Európai Unió elleni népmozgalom

Dán mozgalom, amelyet 1972 áprilisában azzal a céllal hoztak létre, hogy ellenezze Dánia európai uniós tagságát. Az Európai Parlament baloldali GUE/NGL-csoportjában van egy képviselője.

Kapcsolat:

<http://www.folkebevaegelsen.dk/>

People's Movement against the EU

Európai Unió értékei

Az [alkotmánytervezetben](#) szerepel egy cikk "Az unió értékei" címmel (2. cikk).

Az Unió tiszteletben tartja az emberi méltóságot, szabadságot, demokráciát, a törvény szavát és az emberi jogokat.

Kapcsolat:

Lásd még: [Az Európai Unió célkitűzései](#)

Values of the European Union

Európai Unió létrehozásáról szóló szerződés

Lásd: [Maastrichti szerződés](#)

Treaty of the European Union

Európai Unió rendőrségi missziója, EUMP

Az európai rendőrség első feladatát 2003. január 1-jén Boszniában kezdte meg a dán rendőrtiszt, Sven Frederiksen parancsnoksága alatt.

Kapcsolat:

<http://ue.eu.int/eupm/homePage/index.asp>

European Union Police Mission, EUMP

Európai Unió, EU

A maastrichti szerződés hozta létre 1993-ban a három „pillér” alapján.

1. Az első, a [nemzetek feletti](#) közösségi jog pillére, amely magába foglalja a három már korábban létrejött [közösséget](#), az [Európai Gazdasági Közösséget](#) (EEC), az [Európai Atomenergia Közösséget](#) és az [Európai Szén- és Acélközösséget](#). A Maastricht-i egyezmény óta az EEC-t Európai Közösségnek hívják.

A két kormányközi pillérrel,

2. a [kül- és biztonságpolitikával](#) és

3. az [igazság- és belügyi politikával](#) együtt

az Európai Közösség [jogi személyiséggel](#) rendelkezik, az Európai Unió viszont nem.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) teljes körű jogi személyiséggel fogja ellátni az EU-t.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/>

European Union, EU

Európai Unióról szóló ünnepélyes nyilatkozat

Lásd: [Genscher-Colombo](#) és [Stuttgart deklaráció](#)

Solemn Declaration on European Union

Európai Űrügynökség, ESA

A szervezet célja, hogy tagjai együttműködjenek a békés célokat szolgáló űrkutatásban. Nem EU-[ügynökség](#), de szorosan együttműködik a Bizottsággal és például részt vesz a [GALILEO](#) navigációs rendszer fejlesztésében.

A jövő:

A Bizottság éppen most adott ki egy Zöld Könyvet az európai űrkutatásról. Abban a [közös kül- és biztonságpolitika](#) kialakítása összekapcsolódik a az űrkutatás katonai célokra való hasznosításával.

Kapcsolat:

<http://www.esa.int>

http://europa.eu.int/comm/space/futur/greenpaper_en.html

European Space Agency, ESA**Európai útleveél**

A bordó színű közös EU-útlevelet 1985-ben hozták létre a közös EU-állampolgárság eszméjének előmozdítása érdekében. Valamennyi útlevelet a nemzetállamok bocsátják ki, de közös formában és színben, ugyanazzal az Európai Unió felirattal a borítólapon.

European passport**Európai választási törvény**

Az EU-parlamentbe való közvetlen választás szabályainak megváltoztatása jelenleg van folyamatban. A nizzai szerződés egyetlen közös választási törvényt követel meg. A Tanács 2002. szeptember 23-án határozott az új szabályokról.

Kapcsolat:

<http://www.irlgov.ie/bills28/acts/2002/a402.pdf>

European Elections Act**Európai választások**

Ötévenként minden tagállamban közvetlen választásokkal lehet tagokat küldeni az EU parlamentjébe. A következő választások 2004. június 10–13. között lesznek.

Megjegyzés:

A részvételi arány az EU egészében az 1979. évi 63 százalékról 49 százalékra csökkent 1999-ben.

European elections**Európai vállalatok**

Az európai vállalatokkal kapcsolatos szabályokat harminc éve tárgyalják.

2001-ben végül elfogadták az európai vállalatok alapszabályát.

„Európai vállalatok” 120 000 euró minimális tőkével hozhatók létre minimálisan két ország egy-egy vállalatából.

Jelenleg még nincsenek azonos szabályok a tőzsdén jegyzett vállalatok dolgozóinak szerepére.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/company/news/01-1376.htm

European companies**Európai Védelmi Közösség (EDC)**

Lásd: [Európai hadsereg](#) és [Honvédelem](#)

European Defence Community, EDC**Európai zászló**

A kék zászlót a 12 sárga csillaggal eredetileg az Európai Tanácstól vették át az [európai himnusszal](#) együtt. A 12 csillag a szépséget és harmóniát szimbolizálja.

A zászló egyike a nemzetállami szimbolizmust követő számos EUszimbólumnak, amely táplálja a közös európai azonosságtudatot és közösségi érzést az [Adonnino-bizottság](#) Népek Európájáról szóló tervének megfelelően.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/abc/symbols/emblem/index_en.htm

European flag**Európa-megállapodások**

Az EU Európa-megállapodásoknak nevezett [társulási megállapodásokat](#) kötött az összes pályázó országgal. A megállapodások tartalmazzák a politikai párbeszédet és a legtöbb termék szabad kereskedelmét, kivéve a mezőgazdasági termékeket, amelyek tekintetében a pályázó országok igen versenyképesek. Az Európa-megállapodások nem gátolták meg a pályázó országokat abban, hogy egyre növekvő hiányt halmozzanak fel kereskedelmi mérlegükben az EU viszonylatában. Az Európa-megállapodások előcsatlakozási segítyt is tartalmaznak, amelyet a pályázó országok kapnak, hogy megbirkózhassanak jogszabályaik EU [harmonizációs](#) feladatával.

Kapcsolat:

Lásd még: [Megállapodások más országokkal](#)

Europe agreements**Európa-nap**

Május 9. 1950-ben ezen a napon kezdeményezte Robert Schuman francia külügyminiszter az [Európai Szén- és Acélközösség](#) létrehozását.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/abc/symbols/9-may/index_en.htm

Europe Day**Europe – Europa**

Az európai kontinens ógörög földrajzi neve. Politikai kifejezésként eredetileg maga Görögország egy részének megjelölésére használták, majd a rómaiak kiterjesztették a Római Birodalomra, pontosabban annak európai részére. Az EU integrációpártiak az EU alatt rendszerint Európát értenek, bár sok európai állam létezik az EU-n kívül is. Manapság az Atlanti-óceántól az Urálig terjedő Európáról beszélnek, mikor a földrajzi Európára akarnak utalni, vagy arról vitatkoznak, hogy Törökország része-e Európának. Lásd: [Törökország](#). A görög mitológiában Európa Agénor lánya, akit Zeusz elcsábított. Zeusz átváltoztatta magát bikává, és Európát elhurcolta Kréta szigetére.

Europe - Europa**Europe á la carte**

A jelenleginél rugalmasabb EU-ra utaló koncepció, amelyben a tagállamok kiválaszthatják a számukra legalkalmasabb jogszabályokat és politikákat. A kifejezést az EU integráció védelmezői pejoratív értelemben használják.

Kapcsolat:

Lásd még: [Változó geometria](#)

Europe à la carte**Europe Direct**

Az EU-bizottság 1998-ban indított kampánya, amelynek az a célja, hogy megismertesse az állampolgárokat az EU törvények szerinti jogaikkal a szabad mozgás, állampolgárság stb. tekintetében. A bizottság az Európai Unióról ingyenes tájékoztató szolgáltatást hozott létre. A díjmentesen hívható, könnyen megjegyezhető telefonszám: 00-800-6-7-8-9-10-11

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/europadirect/en/index_en.html

Europe Direct

Europol

Az európai rendőrségi szervezet, székhelye a holland fővárosban, Hágában van. 2002-ben négyszáz alkalmazottja volt. Vezetője: Jürgen Storbeck német rendőrtiszt.

Kapcsolat:

<http://www.europol.eu.int/>

Europol

Eurorealisták

Olyan szervezetekre és személyekre használt kifejezés, akik szkeptikusak az EU teljes integrációjával szemben olyan területeken, amelyeket szerintük hatékonyabban lehet kezelni nemzeti szinten az országos parlamentek által elfogadott intézkedésekkel. Az eurorealisták a szoros együttműködést azokon a területeken részesítik előnyben, ahol a nemzeti parlamentek nem képesek a hatékony irányításra. Nem lehet ugyan őket föderáció-ellenesnek tekinteni, de nem hisznek egy olyan európai nép létezésében, amely alapja lehetne az európai demokráciának.

Kapcsolat:

<http://www.democracy-forum.com>

Euro-realists

Eurostat

Az EU Statisztikai Hivatala Luxembourgban.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/printcatalogue/EN?catalogue=Eurostat>

Eurostat

Euroszeptikusok

Olyan szervezetekre és személyekre használt kifejezés, akik szkeptikusak az EU-n belüli túlzott mértékű integrációval szemben. Féltik a nemzeti demokráciát és a nemzetállamok jogait.

Kapcsolat:

Lásd még: [Eurorealisták](#) és [Demokrácia-fórum](#)

Euro-sceptics

Eurovision

Európai dalfesztivál, amely nem kapcsolódik hivatalosan az EU-hoz, de az eseményeit időnként az EU szponzorálja.

Kapcsolat:

<http://www.eurovision.tv/>

Eurovision

Eurydice

Harminc oktatási rendszerből álló információs hálózat. Az [Eurostattal](#) együttműködve egy EU-hálózat hozta létre. Az Eurydice adta ki a „Alapadatok az európai oktatásról” c. kiadványt és még számos egyéb hasznos publikációja van.

Kapcsolat:

<http://www.eurydice.org/>

Eurydice**Everything But Arms, EBA**

1995-ben a [Világkereskedelmi Szervezet](#) (WTO) fejlett tagjai elkötelezték magukat, hogy megnyitják piacaikat a 48 legszegényebb ország (LDC) számára. Mivel ezt követően alig történt e tekintetben valami, 2001 februárjában az EU beindította saját EBA programját, amely a világ 48 legszegényebb országának biztosít a vám- és kvótamentes hozzáférést az EU piacához valamennyi termék tekintetében a fegyverek kivételével.

E program része az [általános preferenciarendszernek](#) (GSP).

Nyolcéves mentesség vonatkozott a cukorra, a banánra és a rizsre, amelyek számos szegény ország legfontosabb exportcikkei közé tartozik. Ezt a mentességet emiatt súlyos kritikákkal illették.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/trade/miti/devel/eba3.htm>

http://www.deltha.cec.eu.int/en/special_features/everything_but_arms.htm

Everything But Arms, EBA**Ex ante politikai monitoring**

A [Konventben](#) használt kifejezés, amely arra a törekvésre vonatkozik, hogy ellenőrizni kell a [szubszidiaritás](#) elvének esetleges megszegését, mielőtt ex ante az EU Tanácsa egy törvényjavaslattal foglalkozni kezd.

Ex-ante political monitoring**Exportellenőrzés**

1996 óta a 33 állam által kötött wassenaari megállapodás szabályozza a fegyverek és a fejlett technika eladását. A Konvent közös EU-szabályokat javasol a fegyverek gyártására és eladására vonatkozóan. Az állandó titkárság központja Bécsben található.

Kapcsolat:

<http://www.wassenaar.org/>

Export control on weapons**Export-visszatérítés**

A nemzeti FEOGA-ügynökségeken ([Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap](#) EAGGF vagy FEOGA) keresztül a közös költségvetésből fizetik ki az olyan mezőgazdasági exportőröket, akik a közös mezőgazdasági politika részeként [intervenció](#) útján megvásárolt termékeket az EU-n kívül értékesítik. A különböző minőségű termékek támogatási összegeinek különbségei folyamatosan visszaélések forrásai lehetnek.

Kapcsolat:

<http://www.wassenaar.org/>

Export restitution**Expost törvényszéki felülvizsgálat**

Az [EU-Bírószág](#) vagy egy speciális alkotmánybíróság lehetősége a [szubszidiaritás](#) ellenőrzésére. A [Konvent](#) azt javasolja, hogy a nemzeti parlamenteknek és a régiók bizottságának legyen lehetősége a luxembourgi EU-bírószághoz fordulni a szubszidiaritás elve megsértésének ügyeiben.

Ex-post judicial review

Factortame-ügy

Az [EU-Bíróság](#) fontos ítélete, amely az EU-jog értelmében jogokkal ruházta fel az állampolgárokat és a társaságokat olyan esetekben is, amikor a nemzetállamok elmulasztják az EU-jogszabályok bevezetését. C 218/89. ügy ([kvótaugrást](#) érintően).

Kapcsolat:

<http://www.dal.ca/~wwwlaw/kindred.intllaw/Factortame.htm>

Factortame case

FAIR

Mezőgazdasági, halászati és erdészeti kutatási program, amely jelenleg az általános kutatási program részét képezi.

Kapcsolat:

<http://www.nf-2000.org/secure/Fair/S32.htm>

FAIR

Fair chair platform

Az EU-parlament reformját célzó politikai program. Célja az egyéni képviselők jogainak bővítése és az egyenlőség megteremtése a politikai csoportok között. Létrehozója az [S. O. S.-demokrácia](#).

Kapcsolat:

<http://www.bonde.com/index.phtml?sid=57>

Fair Chair Platform

Falcone

A rendőrök és az esküdtek cseréjének és oktatásának EU támogatási programja 1998–2002-ig, amelyet a híres olasz bíróról neveztek el, akit 1992-ben a maffia meggyilkolt. A Falcone-program célja a szervezett bűnözésben részt vevő személyek és szervezetek együttműködésének és cseréjének elősegítése. Jelenleg a programot felváltotta az [AGIS](#), amely 2007-ig tart.

Megjegyzés:

Az EU-bizottság tipikus kezdeményezése a közösségi fellépés és az EU-Bizottság bevonásának bővítésére egy olyan területen, amely eredetileg a kormányközi harmadik [pillérben](#) szerepelt (és ennél fogva nem a Bizottság hatáskörébe tartozott).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/falcone/wai/funding_falcone_en.htm

Falcone

Fegyverexport

Az EU-ban közös szabályokat dolgoztak ki a legtöbb fegyver exportjára nézve.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolhatja közös fegyverpiac és beszerzési ügynökség kialakítását, beleértve valamennyi fegyverzet és katonai felszerelés értékesítésére vonatkozó közös szabályok kidolgozását.

Arms exports

Fehér könyv (White Paper)

Az Európai Bizottság jelentése valamely politikai területen hozandó jogszabályok konkrét tervezetével. A fehér könyv gyakran konzultációk eredményeit tartalmazza és kifejti a Bizottság álláspontját. A fehér könyvet sokszor éppolyan módon küldhetik meghallgatásra, mint a [zöld könyveket](#).

White Paper

Fehér szerda

1992. szeptember 16-án az angol fontot kibillentették a lekötött fix árfolyam-lebegtetési rendszerből (Exchange Rate Mechanism, ERM), és leértékelték a német márkához, valamint az ahhoz kötött egyéb valutákhoz képest.

Ezt a napot fekete szerdának nevezték, de amióta a brit gazdaság magához tért, és ennek eredményeként magasabb növekedési mutatókat ért el, ugyanezt a napot manapság már inkább emlegetik fehér szerda vagy arany szerda néven.

Ez a háttér annak, amikor Blair és pénzügyminisztere Gordon Brown azzal érvel, mennyire fontos Nagy-Britanniának, hogy elvégezzék az öt gazdasági tesztet, mielőtt az ország csatlakozna az eurózónához. Azt is magyarázza, hogy az Egyesült Királyságban miért oly nagy a nagyvállalatok és a közvélemény ellenállása a közös valutával szemben.

Lásd még: [EMU](#)

http://www.samuelbrittan.co.uk/spee23_p.html

White Wednesday

Fejlesztési politika

A Tanácsban határoznak róla minősített többséggel az EU-parlamenttel együtt döntéssel. Az EU fejlesztéspolitikájának középpontjában jelenleg a szegénység csökkentése áll.

Megjegyzések:

Más EU-politika kedvezőtlen hatással volt a szegény országokra, és komoly kritika érte.

A dán EU-fejlesztési biztos, Poul Nielson az EU mezőgazdasági politikáját perverznek nevezte, mert a támogatott EU-mezőgazdasági termékek szegény országokba irányuló dömpingjéhez vezet, aláásva a helyi farmer termelők pozícióit.

Per Pinstrup-Andersen, a Nemzetközi Politikakutató Intézet munkatársa 2002-ben úgy nyilatkozott, hogy a gazdag országok ötvenmilliárd dollárt költöttek fejlesztési segélyekre, de 350 milliárdot a saját farmerek védelmében a támogatott mezőgazdaságra.

Development policy

Felsőbbség

Valamely törvény [előbbrevalósága](#), felsőbb szintje. Az az elv, hogy konfliktus esetén az Európai Unió által hozott jogszabály a szerződések által szabályozott kérdésekben elsőbbséget élvez a nemzeti törvények felett.

Ezt az elvet az Amszterdami szerződéshez csatolt 30.2-es számú jegyzőkönyv közvetve elismeri.

Bár eredetileg a szerződések megalkotói nem így határoztak, forradalmi bírósági ügyek – a van Gend&Loos-NL- és [Costa-Enel](#)-ügy – kapcsán, 1963-ban és 1964-ben elismerték.

Az Európai Unió törvényei a nemzetek alkotmányát is felülírják.

Ezt először az [Internationale Handelsgesellschaft-ügyben](#) (11/70-es ügyiratszám) mondta ki a Bíróság.

Az elvet még ma sem fogadja el minden tagállam legfelső bírósága.

A karlsruhei német alkotmánybíróság elfogadja az elvet akkor, amikor mindennapi témákról van szó, de nem veszi figyelembe, ha a kérdés a német alkotmányban lefektetett alapvető jogokat érinti. A német bíróság kijelentette, hogy csak akkor fogadja el az elsőbbséget, ha a némettel egyenértékű alapvető jogok szerepelnek európai szinten is.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) I-10 cikke tartalmazza a közösségi törvénykezés elsőbbségét.

Az alkotmánytervezet III-280. cikke szerint végső soron az EU Bíróság tagjai határoznak, ha a hatáskörök tekintetében kétség merül fel.

Mivel az EU Chartája, mint alapvető jogok közös alapja beépítésre került az alkotmányba a tagállamoktól elvárják majd, hogy elfogadják az összes közösségi jogszabály elsőbbségét saját országuk törvényei és alkotmánya felett.

Superiority**Felülvizsgálat**

Minden demokratikus parlamentnek és kormányzási rendszernek megvan a maga ellenőrző és kiegyenlítőrendszere.

Az Európai Unióban a felügyeleti funkciók igen gyengék:

Az ombudsmannak megbízatása alapján nem áll jogában az Európai Bizottság összes dokumentumába betekinteni.

Az Európai Számvevőszék nem kapja meg az összes kért számadatot és dokumentumot.

2003 tavaszán az Európai Parlament költségvetési vizsgálóbizottsága igen kritikus volt az Európai Bizottság könyvelési rendszerével szemben, amelyet a Számvevőszék korábban szintén bírált. De végül is az elszámolásokat jóváhagyták.

Kapcsolat:

Lásd még: [Andreasen](#), [Buitinen](#), [Bizalmatlanság](#)

Scrutiny**Feröer-szigetek**

Észak-atlanti szigetek dán fennhatóság alatt, nem tagja az EU-nak. Szabadkereskedelmi megállapodása van az EU-val.

Kapcsolat:

<http://www.tourist.fo/>

<http://www.tinganes.fo/>

Faeroes, The**Finnország**

Finnország lakossága 5,2 millió fő, területe 304 500 km². Finnország 1995-ben csatlakozott az EU-hoz.

Jelenleg a 87 szavazatból 3 szavazattal rendelkezik, illetve az EUparlament 626 képviselői helyéből 16-tal.

A jövő:

Az első bővítés után a tanácsban 321 szavazatból 7 szavazat lesz az övé, az EU-parlament 732 képviselői helyéből pedig 14.

Kapcsolat:

<http://virtual.finland.fi/>

Finland**Fischler, Franz (1946–)**

Ausztria mezőgazdasági, vidékfejlesztési és halászati biztosa. Tagja az [EPP-csoportnak](#).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/fischler/index_en.htm

Fischler, Franz (1946–)

Föderáció

A föderáció olyan állam, ahol a hatalom megoszlik a szövetségi, illetve a tartományi vagy régiók szintjei között, és ahol a tartományoknak, államoknak vagy Ländereknek (mint Németországban) nincs szuverenitásuk.

Az EU a föderáció és a [konföderáció](#) keveréke.

Alkotó tagállamai átadják szuverenitásukat a [nemzetek fölötti](#) EU-intézményeknek a gazdasági, szociális és politikai élet jelentős területei fölött, míg megtartják formális egyenlőségüket egymással szemben a fennmaradó területeken, ahol továbbra is kizárólagos hatalmat élveznek a politikákra vonatkozó döntéshozatalban.

Megjegyzések:

Az EU 1964 óta rendelkezik a szövetségi állam jellemzőivel, amit jelez, hogy az EU-Bíróság állásfoglalása szerint az EU-jog bármely ügyben elsőbbséget élvez a nemzeti joggal szemben.

A szövetség szót törölték a maastrichti szerződés tervezetéből 1991-ben mint politikailag túl kényes megfogalmazást.

Giscard d'Estaing [alkotmánytervezetében](#) az Unió bizonyos hatásköröket föderatív alapon gyakorol, mely kifejezést „közösségi módszerre” változtattak.

A nemzetek fölötti politikai területeket folyamatosan bővítették az egymást követő EU-szerződésekben.

Federation

Föderalizmus

Olyan kormányzati rendszer, amelyben az államhatalom megoszlik a központi szövetségi kormány és a tartományok vagy régiók szintjei között, mint Németországban, Ausztriában, az Egyesült Államokban, Kanadában, Ausztráliában, Indiában, Nigériában és sok más országban.

A szövetségi államok annyiban mások, mint az egységes államok, hogy ezekben a hatalom nem oszlik meg a két szint között, mint például Franciaországban, Olaszországban, Dániában és Norvégiában.

A föderalizmus elképzelése az, hogy a határon átnyúló ügyeket ugyanolyan demokratikus alapon lehet elintézni, mint a nemzeti kérdéseket a parlamentáris demokráciákban.

A szövetségi demokráciát tipikusan kétkamarás törvényhozó testület igazgatja, mint az Egyesült Államokban.

Ebben a modellben egy kamara képviseli a részt vevő államokban élőket a lakosság arányában, míg a másik képviseli a részt vevő államokat egyenlő számú képviselővel az államok méretétől függetlenül – ahogy például az Egyesült Államokban, ahol két-két szenátor képviseli az egyes államokat.

Föderalizmus Európában

A legtöbb euroszövetséget propagáló azt szeretné, ha az EU-parlament az Egyesült Államok képviselőházához hasonlóan működne az egyes államok lakosságával arányos, széles körű képviselettel, míg a miniszterek tanácsa lenne az Egyesült Államok szenátusának megfelelője az egyes államok egyenlő számú képviselőjével.

Az amerikai szenátusban minden állam egyenlő. A képviselőházban a választók egyenlők. Az EU intézményein belül a kisebb tagállamok túlképviselete valósul meg az EU-parlamentben és a miniszterek tanácsában.

A szövetségi elképzelések azon a koncepción alapulnak, hogy az EU polgárai a nemzetállamokhoz hasonló közösségi szelleműtől áthatott emberek, így az EU az Egyesült Államokhoz, Németországhoz vagy más nemzeti demokráciához hasonló demokráciává válhat, amennyiben hasonló kormányzati intézményei vannak.

Az euroszövetség kritikusai ezt tagadják. Szerintük az EU polgárai soha nem lesznek a nemzeti közösségekhez hasonló nép, és az intézmények nemzeti szinthez hasonló EUszintű kialakítása nem fogja figyelembe venni az EU [demokráciadeficitjének](#) problémáját. Hangsúlyozzák, hogy az állampolgári elkötelezettség és azonosulás elsősorban a saját ország vagy nemzet irányában történik meg. Sokan közülük a nemzetközi együttműködés olyan kormányközi módozatai mellett teszik le a voksukat, amelyben az

egyes államok mind szuverének a köztük lévő egyenlőtlenségek ellenére is, és amelyben minden államnak egy szavazata van – mint például az ENSZ közgyűlésében –, függetlenül attól, hogy nagyok vagy kicsik, erősek vagy gyengék, gazdagok vagy szegények.

A nemzetközi együttműködés általános elve az egy állam – egy szavazat elve.

Federalism

Foglalkoztatási politika

A nizzai szerződés külön fejezetben foglalkozik a foglalkoztatási politikával (125–130. cikk, EK-szerződés). A tanácsban [minősített többséggel](#) és az EU parlamentjével [közös döntéssel ösztönző intézkedések](#) és kísérleti projektek határozhatók el, de a nemzeti foglalkoztatási szabályok [harmonizálására](#) és a foglalkoztatás maximalizálására irányuló közös EU-gazdaságpolitika alkalmazására nincs lehetőség. Az EU helyett irányelvek segítségével igyekszik befolyásolni a nemzeti foglalkoztatási politikákat. Az úgynevezett [lísszaboni folyamat](#) szintfelméréssel és az önkéntes koordináció más formáival igyekszik hatást gyakorolni a foglalkoztatási kérdésekre. Ezt nevezik [nyílt koordinációs módszernek](#).

A jövő:

A [Konvent szociális Európa munkacsoportja](#) és az [alkotmánytervezet](#) javasolta, hogy az EU egyik célkitűzésként szerepeljen a teljes foglalkoztatás megvalósítása. A nyílt koordinációs módszer szintén belefoglalható az EU tervezett alkotmányába. Az alkotmánytervezet I-14 cikke a [gazdasági együttműködés](#) új módjairól rendelkezik.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/pol/socio/index_en.htm

Employment policy

Fogyasztói politika

A fogyasztói politikáról a Tanácsban [minősített többséggel](#) határoznak, ami az EU-Parlament [együttdöntését](#) is igényli.

Jelenleg a tagállamok a szabályokban rögzített közös minimumnál magasabb szintű védelmet határozhatnak el. A nemzeti szabályoknak azonban összhangban kell lenniük a [belső piac](#) előírásaival és elveivel. A vitás kérdésekről a luxembourgi [EU-Bírság](#) hozhat végleges határozatot.

Az EU fogyasztói politikával összefüggő illetékessége a TEC 153. cikkelyében van lefektetve. Eszerint az EU fogyasztóvédelmi politikájának a tájékoztatás, az oktatás és az önszerveződés javításával a fogyasztók egészséggel, biztonsággal és gazdasággal kapcsolatos érdekeit kell védenie. Intézkedések a belső piac kiteljesítése vagy nemzeti intézkedések támogatása, kiegészítése és monitorozása vonatkozásában tehetők. A felelős megbízott [David Byrne](#).

Megjegyzés:

Az európai fogyasztók a [BEUC](#)-ben szerveződnek.

A jövő:

Az alkotmánytervezet a fogyasztóvédelmet megosztott hatáskörként javasolja értelmezni, mikor is az EU-törvény előnyt élvez a nemzeti törvénnyel szemben.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/dgs/health_consumer/index_en.htm

Consumer policy

Főhatóság

Az Európai Szén- és Acélközösséget egy főhatóság irányította törvényhozói, végrehajtói és törvénykezési

jogkörrel – a szén és az acél nagyon korlátozott területén. Ennek célja a háborúban használt erőforrások közös igazgatása volt.

Ez a történelmi háttér az egyre erősödő EU-Bizottságnak, amelynek monopóliuma a törvényalkotás kezdeményezése az EU-ban.

Megjegyzés:

A Bizottság jelenleg nagyon széles törvényalkotási területet ölel fel, amely hagyományosan a parlamentáris demokráciához tartozik. Ez a fejlemény járult hozzá a [demokráciai deficit](#) és a [demokratikus legitimitáció](#) vitáihoz.

High Authority

Főigazgatóság, DG

Az EU bizottság főigazgatóságokra oszlik, amelyeket biztosi felelősséggel felruházott főigazgató irányít.

Megjegyzések:

A DG-ket korábban számokkal jelölték.

Az EU bizottság elnöke, Romano [Prodi](#) a rendszert úgy változtatta meg, hogy azokat most különböző nevekkkel jelölik. A DG3 például a Ipari DG, míg a DG11 a Környezetvédelmi DG nevet kapta.

Directorate General, DG

Főképviselet

A főképviselet általában olyan valaki aki egy szervezetet külföldön képvisel. A volt spanyol külügyminiszter és korábbi NATO-főtitkár, [Javier Solana](#) a [Tanács](#) főtitkára és egyidejűleg a [közös kül- és biztonságpolitika](#) főképvisele. Mint főképviselet egyben segíti a Tanács a kül- és biztonságpolitikájának kialakítását. Solana gyakran utazik a hivatalban lévő elnökkel vagy annak külügyminiszterével a közlekedési béketervek megtervezésére, vagy máshová.

A jövő:

A [Konventben](#) az a javaslat született, hogy a főképviseleti tisztség szűnjön meg, és az EU alkalmazzon közös külügyminisztert. A külügyminisztert az Európai Tanács miniszterelnökei nevezik ki minősített többséggel. Szükséges a Bizottság elnökének egyetértése és végül a Bizottság többi tagjával együtt az Európai Parlamentnek kell jóváhagynia. A külügyminiszter egyben a Bizottság egy speciális státuszban lévő alelnöke.

Kapcsolat:

<http://ue.eu.int/en/summ.htm>

High Representative

Fokozott együttműködés

Az 1998. évi amszterdami szerződés lehetővé tette az egyes tagállamok számára, hogy felhasználva az EU közös intézményeit, szorosabb együttműködést hozzanak létre egymás között, feltéve, hogy a létrehozott együttműködés nincs ellentétben a [közösségi vívmányokkal](#) és a [közös kül- és biztonsági politikával](#).

Bármely fokozott együttműködést az Európai Tanácsnak [egyhangúan](#) kellett jóváhagyni. Ez az egyedi országok számára lehetővé tette a vétőjog gyakorlását. Emiatt a fokozott együttműködésre vonatkozó formulát nehéz volt alkalmazni és sohasem használták.

2003. február 1-jétől a nizzai szerződés lehetővé teszi a fokozott együttműködést nyolc ország között – a külpolitika területén is – ha azt [minősített többséggel](#) hagyják jóvá, kivéve azokat a területeket, amelyek [kizárólag az EU hatáskörébe](#) tartoznak vagy katonai és [védelmi kérdéseket](#) érintenek.

Egyes eurokritikusok úgy látják, hogy az EU-tagállamok bizonyos csoportjainak biztosított fokozott

együttműködés jogi alapul szolgál egy kétszintű, két osztályba sorolt EU létrehozásához. Ha a tagállamok egy elég nagy csoportja megegyezik egymással, képesek lesznek az EU-t irányítani, anélkül, hogy a többiekkel konzultálnának.

Mások ezt a rugalmasság biztosítása eszközének látják. A [konvent védelmi munkacsoportja](#) és egy védelemre vonatkozó francia– német javaslat ajánlotta, hogy a fokozott együttműködést terjesszék ki a védelmi kérdésekre is. A fokozott együttműködésre vonatkozóan az alkotmánytervezet meghatározott szabályokat javasol.

A jövő:

Lásd az alkotmánytervezet I-43 cikkét.

Enhanced co-operation

Fontainebleau-megállapodás

1984 júniusában az Egyesült Királyság miniszterelnöke, [Margaret Thatcher](#) kiharcolta a híres brit „rabattot” az [EU-költségvetésbe](#) történő befizetésben. A brit hozzájárulás csökkenésével kompenzálni kellett a strukturális egyenlőtlenségeket az EU költségvetési rendszerében, ami azt jelentette, hogy az Egyesült Királyság kevesebb haszonhoz jutott a [közös mezőgazdasági politikából](#).

Megjegyzés:

Tony Blair kormánya elutasította a csökkentés enyhítését, amikor Franciaország a kérdést felvetette a bővítés zárótárgyalásai előtt 2002-ben.

Kapcsolat:

http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/march/21/newsid_2546000/2546127.stm

Fontainebleau Agreement

Fouchet-terv

Francia diplomata, aki 1961-ben a francia elnök, [Charles de Gaulle](#) nevében egy olyan közös piaci együttműködést javasolt, amelyben a [kormányközi](#) kapcsolatok sokkal erőteljesebb szerepet kaptak volna (a nemzetek feletti irányítási módszerekhez képest). A [föderalisták](#) elutasították, és ez az Egyesült Királyság tagsága elleni francia vétóhoz vezetett 1963-ban, valamint az [üres székek válságához](#) és a [luxemburgi kompromisszumhoz](#) 1965-ben és 1966-ban.

Fouchet Plan

Főügyész

A luxembourgi [Európai Bíróságnál](#) bírák mellett nyolc főügyész is működik, akik segítenek az ítéletek meghozatalában. A főügyészek írásbeli vélemények kidolgozásával támogatják a bíróság elé kerülő esetek előkészítését, amelyek nem kötik a bíróságot, de befolyásolják a döntéseket.

A jövő:

A bővítés után a főügyészek új számát a tanács határozza meg a bíróság véleményének meghallgatása után.

Advocate general

Franciaország

Franciaország lakossága 59,3 millió, területe 544 000 km². Franciaország egyike volt az eredeti EGK-tagállamoknak. Jelenleg a Tanácsban 87 szavazatból 10, az EU-parlament 626 képviselői helyéből 87 az övé.

Megjegyzés:

Franciaország és Németország az Európai integráció motorjának tekintik magukat. Ez a felfogás szükségessé tette, hogy a kettőjük közötti kapcsolatokban kölcsönösen elfogadható kompromisszumokat

találjanak.

Így Franciaország végül is elfogadta a német újraegyesítést, de a feltétel a politikai hatalom megosztása volt.

Amíg Németország, állampolgárainak akarate ellennére, bevezette az eurót, Franciaország beleegyezett abba, hogy közös kül-és biztonságpolitikát alakítsanak ki, amely magában foglalta a francia nukleáris fegyverek megosztását Németországgal.

Mint az ENSZ Biztonsági Tanácsa állandó tagjának és mint nukleáris hatalomnak, Franciaországnak sokkal nagyobb a befolyása a világpolitikában, mint Németországnak, míg az utóbbi Európa vezető gazdasági ereje. Így a megállapodás mindkét ország számára előnyös volt. E megállapodás a politikai unió viszonzásaként a Monetáris Unióban öltött testet.

A jövő:

Az első bővítés után a Tanács 321 szavazatából 29, az EU-Parlament 732 helyéből 78 illeti meg.

Kapcsolat:

<http://www.france.com/>

France

Francovich-ügy

Jelentős EU-bírószági ügy, amely megteremtette azt az elvet, hogy a kormányokat kötelezni lehet arra, fizessenek kártérítést polgáraiknak, ha az állam elmulasztotta valamely EU-irányelv nemzeti jogba való átültetését (C-6/90 és C-9/90. sz. ügy.)

Francovich case

Frasconi, Monica (1963-)

A [Zöld/EFA](#) csoport társelnöke az EU-parlamentben 2002 óta [Cohn-Bendittel](#) együtt. 1999-ben választották az EU-parlamentbe, miután a Zöld csoport asszisztenseként dolgozott több éven keresztül. Belgiumban él, és Olaszországban választották meg.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.europa.eu/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=4254&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Frasconi, Monika (1963 -)

Független Államok Közössége (FÁK)

1991-ben Oroszország és a korábbi Szovjetunióból kiváló szomszéd államok között létrehozott együttműködés, amelyben Litvánia, Lettország és Észtország nem vett részt. Támogatásban részesül a [TACIS](#) részéről.

Kapcsolat:

<http://www.cisstat.com/eng/cis.htm>

Commonwealth of Independent States, CIS

Független szakértői csoport

Az 1995. évi EU elszámolás elutasítását követően 1999-ben egy független szakértői csoportot kértek fel az EU-Bizottság munkájának értékelésére. E szakértők azt állították, hogy egyetlen olyan személyt sem találtak, aki a legkisebb felelősséget vállalta volna.

Amikor az első jelentést 1999. március 15-én nyilvánosságra hozták, a [Jacque Santer](#) által vezetett Bizottság lemondott.

Megjegyzések:

A független szakértők André Middelhoeck (elnök), Inga-Britt Ahlenius, Juan Antonio Carillo Salcedo, Pierre

Lelong és Walter van Greven voltak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bizalmatlanság](#), [Buitenen](#) és [Andreasen](#)
<http://www.bullen.demon.co.uk/default.htm>

Independent expert group

Függetlenítés

Az EU-bizottság azt javasolta, hogy a mezőgazdasági jövedelmek támogatását függetleníteni kell a korábbi termeléstől, és a gazdákat aktuális termelésüktől függetlenül támogatassák.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közvetlen kifizetések](#)

De-coupling

Funkcionalitás

Az európai integráció egy korai elmélete szerint a kormány funkcióinak feltétel nélkül át kell kerülniük nemzeti szintről [nemzetek fölötti szintre](#), mert ezeket nem lehet megfelelően ellátni nemzeti szinten a kisebb méretek, a kisebb méretarányos gazdaságosság, a hatékonytalanság stb. miatt. Hajlamos túlértékelni a méret fontosságát, és alábecsülni a demokratikus elszámoltathatóság fontosságát a jogok és felelősségek államokra ruházásakor.

Functionalism

FYROM, Former Yugoslav Republic of Macedonia

(Macedonia, a korábbi Jugoszláv Köztársaság)

Macedónia lakossága 2.03 millió, területe 25.713 km². 1991-ben népszavazást tartottak a Jugoszláviától való elszakadás kérdésében, amely mellett 74 százalék szavazott igennel. Görögország ragaszkodott a Macedónia, a korábbi Jugoszláv Köztársaság névhez, mert Macedónia igényt tarthat az ókori Macedónia területére. A FYROM megállapodást kötött az EU-val a [stabilizációs és társulási folyamat](#) (SAP) alapján, és támogatást kap a [CARDS](#)-ból.

Lehet, hogy ez lesz az EU-s katonai jelenlét első helyszíne, amikor a NATO átadta a vezetést az ENSZ békefenntartó projektjének 2003 márciusában.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/see/fyrom/
<http://www.gov.mk>

FYROM, Former Yugoslav Republic of Macedonia

G8

A világ legnagyobb országai rendszeresen találkoznak a valutakérdések és más témák megvitatására. Az Egyesült Államok, Kanada, Japán, az Egyesült Királyság, Németország, Franciaország, Olaszország és most már Oroszország is.

Megjegyzés:

Az EU-bizottság elnöke és az EU-elnökség szintén részt vesznek a találkozókön. Az EU állásfoglalásait – a konkrét relevanciájú gazdasági és monetáris unió témáiban – a [minősített többség](#) határozata alapján alakítják ki a nizzai szerződés értelmében.

Kapcsolat:

<http://www.genoa-g8.it/eng/index.html>

G8

GAC

Általános ügyek tanácsa (GAC) – külügyminiszterek megbeszélései. A vezető köztisztviselők közül álló brüsszeli GAC csoport készíti elő a külügyminiszteri találkozókat.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/gac/date/150402.htm

GAC**GALILEO**

Az EU tervezett műholdas navigációs rendszere, amelynek célja, hogy felvegye a versenyt az amerikai GPS rendszerrel.

Fontos része az EU azon ajánlattételének, hogy átvegye az [eurokontrollt](#) a légiközlekedés-irányítási rendszerek következő generációjával.

Fontos része még az „európai védelmi identitásnak”, hiszen a katonai repülőgépek igénylik a műholdas navigálást, illetve az intelligens bombák jelenlegi generációja is igényli ezt a technológiát a precíziós célmeghatározással kapcsolatos információgyűjtéshez.

Bár a Galileo az amerikai rendszer utánpótlása, amely szabadon hozzáférhető minden felhasználó számára az egész világon, az EU szeretne saját, független rendszert az Egyesült Államoktól való függés csökkentése érdekében.

Megjegyzés:

Az [Európai Űrügynökség](#) (European Space Agency – ESA) szintén részt vesz a GALILEO programban.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/galileo/index_en.htm

GALILEO**GATT**

Lásd: [Általános Vámtarifa- és Kereskedelmi Egyezmény](#)

GATT**Gazdasági ajánlások**

Az EU minden évben ajánlásokat tesz tagállamainak gazdaságpolitikájára. Az ajánlások jogilag nem kötelezők.

Megjegyzés:

Ez eltér az EMU jogilag kötelező szabályaival. Az utóbbiak tekintetében a tagállamok akár pénzbírságot is fizethetnek, ha megsértik az EMU [Stabilitási és Növekedési Paktumban](#) lefektetett követelményrendszerét.

Economic recommendations**Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, OECD**

Gazdasági együttműködés Kanada, az Egyesült Államok, Ausztrália és a nyugat-európai országok között. Párizsban hozták létre, majd ezt követte az OEEC (Európai Gazdasági Együttműködési Szervezet) 1960-ban. Jelenleg 30 tagállama van, és számos hasznos publikációt jelentet meg.

Kapcsolat:

<http://www.oecd.org/>

Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD

Gazdasági és Monetáris Unió (EMU)

Az 1993. évi [Maastrichti Szerződés](#) hozta létre.

Az EMU megállapítja az állami kiadások felső határát és a közkiadások finanszírozásának módját, nem utolsósorban korlátozva a nemzeti valuta nyomtatását és forgalomba hozatalát.

Az előkészítés harmadik szakasza 2001. január 1-jén indult a [közös valuta](#), az euró bevezetésével.

Az EMU rendelkezik a közös [Európai Központi Bankról](#) (ECB) is, amely kibocsátja a valutát az eurózónába tartozó 12 ország számára, és ezáltal ellenőrzi a hitelkibocsátást a teljes zónában.

A maastrichti szerződés kötelezi az ECB-t, hogy az inflációt évi kétszázalékos vagy alacsonyabb szinten tartsa az eurózónában.

Az ECB politikailag független, és a szerződés értelmében nem fogadhat el utasítást semmilyen kormánytól vagy EU-intézménytől. A szerződés megköveteli, hogy a tagkormányok általános gazdaságpolitikájukat az ECB pénzügyi politikájával összhangban folytassák.

Annak érdekében, hogy az országok csatlakozhassanak az EU-hoz négy követelményt kell teljesíteniük ([konvergencia-kritériumok](#)). A csatlakozás után az országoknak el kell fogadniuk, hogy kiadásait egy meghatározott szinten belül tartják ([Stabilitási és Növekedési Paktum](#)).

A Stabilitási és Növekedési Paktum alapján azokra a kormányokra, amelyek túlzott mértékű költségvetési hiányt halmoznak fel, és nem tesznek korrekciós intézkedéseket, bírság szabható ki.

Kapcsolat:

<http://special.northernlight.com/euro/>

Economic and Monetary Union, EMU

Gazdasági és pénzügyi bizottság (EFC)

Mindegyik EU-tagállam két képviselőjéből, az EU-bizottság két tagjából és az Európai Központi Bank két tagjából áll. Előkészíti a tanács [EMU](#)- (Gazdasági és Monetáris Unió) ügyeivel foglalkozó üléseit.

Economic and Financial Committee, EFC

Gazdasági és szociális bizottság (ESC)

Az EU létrehozott egy 222 tagból és a nemzeti kormányok által jelölt 222 póttagból álló tanácsadó bizottságot. Az ESC főként szakszervezeti, munkaadói és fogyasztói képviselőkből áll. Az ESC-ben a legfeljebb 344 tag megoszlása a következőképp fog alakulni a bővített EU-ban.

Németország	24
Egyesült Királyság	24
Franciaország	24
Olaszország	24
Spanyolország	21
Lengyelország	21
Románia	15
Hollandia	12
Görögország	12
Cseh Köztársaság	12
Belgium	12
Magyarország	12
Portugália	12
Svédország	12
Bulgária	12
Ausztria	12
Szlovákia	9
Dánia	9
Finnország	9
Írország	9

Litvánia	9
Lettország	7
Szlovénia	7
Észtország	7
Ciprus	6
Luxemburg	6
Málta	5

Kapcsolat:

<http://www.ces.eu.int/>

Economic and Social Committee**Gazdasági koordináció**

Bár az eurózóna tagállamai ugyanazt a valutát használják, a gazdaságpolitikát – különösen az adó-, a közkiadási és a költségvetési politikát, valamint a bér- és jövedelempolitikát – nagyrészt továbbra is nemzetállami szinten határozzák meg.

A [Maastrichti Szerződés](#) megköveteli, hogy az eurózóna kormányai általános gazdaságpolitikájukat oly módon folytassák, amely összhangban van az infláció elkerülésének céljával a zónában. Azokra a kormányokra, amelyek túlzott mértékű költségvetési hiányt halmoznak fel, pénzbírságot róhatnak ki a [Stabilitási és Növekedési Paktum](#) alapján.

A [föderalisták](#) és mások felhívásokat intéztek az eurózóna tagjaihoz, hogy a monetáris unió mellett hozzanak létre egy költségvetési uniót, vagyis egy adózási és közkiadási uniót.

Az összes szuverén állam költségvetési és monetáris uniót alkot, amely képes a gazdaságpolitikák optimális keverékét kialakítani.

Megjegyzések:

John Maynard Keynes brit közgazdász gazdasági expanziót tanácsolt nehéz időszakokban. Ezt a tanácsot a túlköltekezés büntetése miatt nagyon nehéz követni az EMU-ban.

Közös gazdaságpolitika helyett az EU önkéntes gazdasági koordinációt valósít meg az ugynevezett [Lisaboni](#), [Cardiff-i](#) és [Kölni](#) folyamatokon keresztül.

A jövő:

A Konvent gazdasági munkacsoportja, amelyet [Klaus Hänsch](#), az EU-parlament volt elnöke vezet, nem tudott megállapodni egy közös gazdaság- és adópolitikában.

A [Konvent](#) várhatóan közös általános adópolitikát nem, csupán közös minimális adók alkalmazását fogja javasolni a közös piacon.

Az [alkotmánytervezetben](#) szerepel egy külön 13. cikk a gazdasági koordinációról. Részletes szabályok vonatkozhatnak az eurózóna országaira.

Economic co-ordination**Genfi egyezmény**

1951 óta az ENSZ menedékjogra vonatkozó szabályzata. Minden menekültnek jogot biztosít arra, hogy menedéjogért folyamodjék, és legalábbis válaszolni kell a beadványra abban az országban, ahol a kérelmezés történt.

A jövő:

A Konvent semmilyen kötelezettséget nem állapított meg a menedéjog elbírálásával kapcsolatban. Emiatt írták alá a [Dublini Egyezményt](#).

Kapcsolat:

<http://www.asociety.com/geneva1.html>

Geneva Convention

Genscher–Colombo-terv

A német liberális külügyminiszter, Hans-Dietrich Genscher, valamint olasz kereszténydemokrata kollégája, Emilio Colombo erősebb politikai együttműködést javasolt az EU-n belül 1981-ben. Erről a „[Stuttgarti Nyilatkozat](#)”-ban állapodtak meg 1983-ban.

Genscher-Colombo Plan

Gépkocsi

Az EU fellépett az ellen, hogy a gépkocsigyártók különböző árakat érvényesítenek a különböző piacokon. A beavatkozás áremelkedést váltott ki azokban az országokban, ahol a gyártóvállalatok olcsón adták el gépkocsijaikat a magas belső adózás miatt. Az EU engedélyezi a gépkocsik párhuzamos importját, és tiltja a piacok felosztását.

Az EU-ban az új gépkocsik regisztrációs díja eltérő, és [harmonizálás](#) csak egyhangú döntéssel lehetséges.

Az EU fellépett a használt gépkocsik pótlólagos megadóztatása ellen is, ami akkor történik, ha alacsony adójú országból magas adójú országba visznek be gépjárműveket.

Cars

Gibraltár

Brit terület Spanyolország déli részén 1713 óta.

Ennek az EU-területnek nincs képviselője az EU-Parlamentben, de az várható, hogy a következő parlamenti választásokon az Egyesült Királyság területként vesz részt.

A brit kormány megpróbált tárgyalni a spanyol kormánnyal Gibraltár átadásáról Spanyolországban, mely ország Gibraltárt spanyol területnek tekinti.

Gibraltár polgárai magukat brit nemzetiségűnek tekintik. Egy népszavazáson elsőprő többséggel elutasították alkotmányos helyzetük megváltoztatását.

Megjegyzés:

Spanyolországban hasonló területei vannak Észak-Afrikában, de nem tervezi Ceuta és Melilla átadását Marokkónak.

Kapcsolat:

<http://www.gibraltar.gi/>

Gibraltár

Gil-Robles, José Maria (1935 -)

Az Európai parlament néppárti csoportjának ([EPP](#)) tagja, a Nemzetközi [Európa Mozgalom](#) elnöke. 1997-1999 között az Európai Parlament elnöke.

Gil-Robles, José Maria (1935 -)

Giscard d'Estaing, Valéry (1926–)

Franciaország elnöke 1974-1981 között, jelenleg a [Konvent](#) elnöke.

Ő vezette be az [Európai Tanácsot](#) mint EU-intézményt, és szorosan együttműködött a német szocialista [Helmut Schmidt](#) kancellárral a Gazdasági és Monetáris Unió létrejöttének elősegítésében, illetve ő vezette be az európai jogi térséget.

Továbbá nyolc éven keresztül elnöke volt a nemzetközi [Európai Mozgalomnak](#).

2001 decemberében kinevezték az európai egyezmény elnökének, és ő vezeti az európai [alkotmány](#) tervezetének kidolgozását.

Giscard d'Estaing az EU-parlament liberális frakciójának vezetője volt 1989-től. Azután 1991-ben a kereszténydemokratákhoz csatlakozott az [EPP](#) keretén belül.

Kapcsolat:

http://www.ccre.org/document/vge_an.html

Giscard d'Estaing, Valéry (1926 -)**Goldsmith, Sir James (1933–97)**

Angol–francia milliárdos, aki az eurokritikusok listáját támogatta Franciaországban 1994-ben, és létrehozta a [Nemzetek Európája](#) csoportot az EU-parlamentben.

Létrehozta a Brit Népszavazás Pártot, hogy részt vegyen az 1997-es választásokon az Egyesült Királyságban. Rossz szavazati arányt ért el, de sikerült ígéreteket kicsikarnia a többi párttól arra vonatkozóan, hogy tartsanak népszavazást, még mielőtt Nagy-Britannia csatlakozna a közös európai valutához.

1999-ben az [Egyesült Királyság Függetlenségi Pártjának](#) három parlamenti képviselőjét beválasztották az EU-parlamentbe ugyanazon szavazók és jelöltek támogatásával.

Kapcsolat:

<http://www.bbc.co.uk/politics97/news/07/0719/goldsmith.shtml>

Goldsmith, Sir James (1933 - 97)**Görögország**

Görögország lakossága 10,9 millió fő, területe 132 000 km². Görögország 1981-ben csatlakozott az EU-hoz. Jelenleg a 87 szavazatból 5 szavazata van a Tanácsban, az EU-parlament 626 képviselői helyéből pedig 25 az övé.

A jövő:

Az első bővítés után a tanács 321 szavazatából 12, az EU-parlament 732 képviselői helyéből pedig 24 illeti majd meg.

Kapcsolat:

<http://www.greece.com>

<http://www.government.gr/>

Greece**Gottfried Péter (1954–)**

A Külügyminisztérium integrációs államtitkárságának helyettes vezetője.

Gottfried Péter (1954–)**Grönland**

Grönland lakossága 56 000 fő, területe pedig 2 157 529 km². Dán terület.

OCT- (tengerentúli országok és területek) megállapodása van az EUval 1985 óta, amikor Grönland kilépett az EU-ból egy 1982-es népszavazást követően.

A tagállamok az EU-ból történő kilépést egyhangúlag elfogadták.

Grönland korlátok nélkül hozzáfér az EU piacaihoz és fordítva.

Továbbá egy pénzügyi jegyzőkönyvvel is rendelkezik, ami az EU által a halászati jogokért fizetendő éves összeget tartalmazza.

A jövő:

Grönland most bővített partnerségi megállapodást szeretne.

Kapcsolat:

<http://www.geographia.com/denmark/greenland.html>

www.greenland.com

Greenland

Grotius

Jogi együttműködésre vonatkozó EU-támogatási program.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/funding/grotiuscriminal/wai/funding_grotiuscriminal_en.htm

Grotius

Grundtvig

Felnőtt-együttműködésre vonatkozó EU-támogatási program, amelyet arról a XIX. századi dán teológusról és reformerről neveztek el, aki létrehozta a vizsgák nélküli általános főiskolákat.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/adult/home.html>

Grundtvig

GUE/NGL csoport

Lásd: [Politikai csoportok](#) és [Kommunista csoport](#)

GUE/NGL Group

Gymnich-találkozók

Az EU külügyminisztereinek informális találkozóit, amelyet az 1974-ben a németországi Gymnich-kastélyban tartott első informális találkozóról neveztek el.

Gymnich meetings

Gyógyszerek Európai Értékelőügynöksége (EAEMP)

Londoni EU-ügynökség 1995 óta.

Kapcsolat:

Lásd még: [Ügynökségek](#)

<http://www.emea.eu.int/>

http://europa.eu.int/agencies/emea/index_en.htm

European Agency for the Evaluation of Medicinal Products, EAEMP

Gyors reagálású erők

Egy egységes európai katonai erő létrehozásának gondolata már évek óta napirenden van.

A közös európai védelmi erő létrehozására az első konkrét javaslat a Helsink csúcson hangzott el 1999. decemberében.

A Gyorsreagálású erők létrehozása véglegesen az EU védelmi minisztereinek 2000 februárjában tartott értekezletén döntött el, akik megerősítették elkötelezettségüket, hogy 2003-ig egy 60 ezer fős haderőt hoznak létre.

Ez a gyorsreagálású erő, a NATO-val mintegy kiegészítő erőként működne együtt. Az elképzelés erős támogatója Franciaország, amely önálló európai hadsereget szorgalmaz. Más tagállamok aggódnak amiatt, hogy ez, a NATO lehetséges megosztása miatt, sérti az amerikai érdekeket.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#)

Rapid Reaction Force

Hágai csúcstalálkozó

A hágai csúcstalálkozón, 1969. december 1–2-án, az EU elhatározta, hogy tárgyal a bővítésről az Egyesült Királysággal, Írországgal, Dániával és Norvégiával.

Ez a történelmi jelentőségű találkozó a Davignon, illetve a Werner-bizottság létrehozásával egyben kezdeményezte az EU jövőbeli külpolitikájával és a Gazdasági és Monetáris Unióval kapcsolatos kérdések vizsgálatát is.

Kapcsolat:

Lásd még: [Davignon-jelentés](#) és [Werner-jelentés](#)

<http://www.dip-badajoz.es/eurolocal/entxt/emu/antecedentes/chaya.htm>

Hague Summit

Haider, Jörg

Az osztrák FPÖ pártvezetője, aki arra készítette az EU-t, hogy szankciókkal éljen Ausztriával szemben, amikor pártja 2000-ben csatlakozott a konzervatív vezetésű kormányhoz.

Kapcsolat:

Lásd még: [Ausztria](#) és [Szankciók](#)

http://www.adl.org/backgrounders/joerg_haider.asp

Haider, Jörg

Halászati műholdak

2000-től műholdak figyelik a tagállamok vizein tartózkodó EU-halászhajókat.

Fish satellites

Hallstein, Walter (1901–82)

1958 és 1967 között az EU-bizottság első (német) elnöke, a politikai integráció élharcosa, De Gaulle francia elnök ádáz ellenfele.

Kapcsolat:

Lásd még: [Fouchet terv](#)

<http://www.eurunion.org/news/press/2001/2001086.htm>

Hallstein, Walter (1901 - 82)

Hänsch, Klaus (1938 -)

1979 óta az Európai parlament [szocialista csoportjának](#) tagja, 1994-1997 között az EU Parlament elnöke, a [Konvent elnökségének](#) tagja.

Hänsch, Klaus (1938 -)

Harmonizáció

Ha a nemzeti törvényeket harmonizálják az az egész EU-ban egységes elvek szerint történik.

Az 1987-es [Egységes Európai Okmány](#) előtt a jogharmonizáció a Tanácsban [egyhangúságot](#) igényelt.

Jelenleg a legtöbb jogharmonizációs határozat meghozható [minősített többséggel](#). Fontos mentességek léteznek ott, ahol nem lehetséges az EU közvetlen jogharmonizációja a nemzeti törvényekkel, pl. a nemzeti oktatás és kultúra területén.

Harmonisation

Határokon átvívelő törvényhozás

Olyan törvénykezés, amely nem csak egy országra vonatkozik.

Sokan vannak azon a véleményen, hogy az EU-nak a határokon átvitelő témákra kell összpontosítania, és a belföldi határozatokat az illetékes nemzeti parlamentekre kell hagynia.

[Kompetenciakatalógus](#) összeállítását szorgalmazzák, amelyet a szerződésekbe kell belefoglalni, és amelynek feladata a nemzeti törvényhozás szférájának védelme lenne a felesleges központosításokkal szemben.

A határokon átvitelés nem csupán az eurorealisták alternatív forгатókönyvének kulcskifejezése, hanem egyes föderalisták is használják, akik úgy vélik, hogy az EU decentralizáltabb alapokon demokratikusabban működne.

Cross-border legislation

Határozat (európai uniós)

Az EU határozatai kötelező érvényűek a határozatban megnevezett személyekre, vállalatokra és tagállamokra, de – a szabályozásokkal (regulation) ellentétben – nem kötelezőek mindenkire.

A jövő:

Az alkotmánytervezet azt javasolja, hogy a „határozat”, mint döntéshozatali eszköz, a külpolitika kialakításának általános eszköze legyen.

Decision

Határozat

Jogilag nem kötelező érvényű ajánlás, például az Európai Tanács határozata, amely a jövőben megvalósítandó politikai kezdeményezések irányát jelöli ki.

A határozatokat az Európai Bíróság értelmezési célokra is felhasználhatja. Néha úgy szoktak hivatkozni rájuk, mint a [puha \(útmutató jellegű\)](#) jogszabályokra.

Resolution

Határozatok a közös kül- és biztonságpolitikában

Az „általános elveket”, „iránymutatásokat” és „közös stratégiákat” az európai csúcsertekezletek határozzák meg az érdekelt miniszterek [egyhangú határozatával](#). Lehetőség van azonban arra, hogy aki akar „[konstruktív tartózkodás](#)” formájában elállhat a szavazástól. „Együttes fellépésről”, „közös álláspontról” és a [különleges képviselők](#) kinevezéséről [minősített többséggel](#) határoznak. A tagállamok „együttműködnek” TEU Art. 12. és 23. cikkely.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) szerint külpolitikai kérdésekben általában „határozatok” formájában kell kialakítani az álláspontokat.

Decisions in Common Foreign and Security policy

Határrendőrség

Öt tagállam indította meg járőrszolgálatát a Földközi-tenger és az Atlanti-óceán felől érkező illegális bevándorlás ellen, a jövőben kialakítandó közös határrendőrség kísérleti projektje gyanánt.

Kapcsolat:

Lásd még: [Odüsszeusz-művelet](#)

Border police

Hatásköri jegyzék

Számos szövetségi államban érvényesül a hatalom megosztása a nemzeti, regionális és helyi szintek között, illetve (nemzetközi föderációk esetében) a nemzeti és a nemzetek fölötti szintek között.

Egyes hatáskörök a föderációnál maradnak, mások a részt vevő tagállamokhoz kerülnek. Lehetséges vegyes, vagy megosztott hatáskör és szabály arra vonatkozólag, hogy ki gyakorolja a megosztott

hatásköröket.

A jövő:

A Giscard d'Estaing-féle [alkotmánytervezet](#) tartalmaz egyfajta besorolást:

- a 11. cikkely sorolja fel a kizárólagos jogköröket,
- a 12. cikkely a megosztott hatásköröket,
- a 15. cikkely pedig a támogató tevékenységek területeit.

Kapcsolat:

Lásd még: [Hatásköri kategóriák](#) és [Konventmunkacsoportok](#)

Catalogue of competence

Hatásköri kategóriák

A [konvent elnöksége](#) által 2003. február 6-án közzétett [alkotmánytervezet](#) különböző hatásköri kategóriákat tartalmaz.

Kizárólagos jogkörök

A 11. cikk a vámuniót, a közös kereskedelempolitikát, az euróországok monetáris politikáját, valamint a tengeri biológiai erőforrások közös halászati politika alapján való megőrzését [kizárólagos jogkörökként](#) határozza meg. Ezekben a kérdésekben a tagállamoknak nincs joguk saját jogszabályok alkotására.

Megosztott hatáskörök

A 12. cikkely a belső piacot, a szabadság, a biztonság és az igazságosság területét, a mezőgazdaságot és a halászatot, a közlekedést, a transzeurópai hálózatokat, az energiát, a szociálpolitikát, a gazdasági és társadalmi kohéziót, a környezetvédelmet, a közegészségügyet és a fogyasztók védelmét [megosztott hatáskörökként](#) nyilvánítja. A nemzetállam ebben a kategóriában is elveszti a jogszabályalkotásra való jogosultságát, ha az EU hoz jogszabályokat.

Egyéb:

A kutatás, a technológiai fejlesztés és az űrkutatás területén mind az EU, mind pedig a tagállamok hozhatnak döntéseket a programokkal kapcsolatban, és tehetnek lépéseket.

Az együttműködés és a humanitárius segély fejlesztése szempontjából az unió hatáskörébe tartozik a cselekvés és a közös politika irányítása, ez azonban nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy saját hatásköröket gyakoroljanak.

A 13. cikkely koordináló hatáskört ad az EU-nak a gazdaságpolitika tekintetében, és lehetővé teszi, hogy konkrét rendelkezéseket határozzon el az euróövezet országai tekintetében.

A 14. cikkely kötelezi a tagállamokat, hogy aktív és fenntartás nélküli támogatást nyújtsanak az unió közös kül- és biztonságpolitikájához.

A 15. cikkely a foglalkoztatást, az ipart, az oktatásügyet, a szakképzést, az ifjúság, a kultúra és a sport ügyeit, továbbá a katasztrófák elleni védekezést támogató tevékenységek számára nyitva álló területté nyilvánítja.

A konkrét jogalapokat az alkotmány második részében vezetik be, de ezek nem vonhatják maguk után a tagállamok jogszabályainak közvetlen harmonizálását.

Categories of competence

Hatáskörök

Az EU-hatáskörök a következő kategóriákra oszthatók:

[kizárólagos EU-hatáskörök](#), amelyek esetében a tagállamoknak nincs joguk saját jogszabályt alkotni;

[megosztott hatáskörök](#), amikor a tagállamok abban az esetben hozhatnak törvényt, ha az unió nem alkotott jogszabályt. Ha az Unió az adott területen törvényt alkot, az a nemzeti

törvénykezés felett áll;
 olyan területekre, ahol a tagállamok törvénykezhetnek és az EU [ösztönző](#), vagy [támogató](#)
 intézkedéseket tehet.

A jövő:

A [Konvent](#) javaslatot tett a hatáskörök megosztására az [alkotmánytervezetben](#).

Kapcsolat:

[Lásd még: Hatásköri kategóriák](#)

Competence

Hatok

Az [Európai Gazdasági Közösség](#) hat alapító tagja: Németország, Franciaország, Olaszország, Belgium, Hollandia és Luxemburg.

Amikor az [EFTA](#)-nak hét tagállama volt, heteknek nevezték.

Most a hét EFTA-tag már csak négy lesz, és a hatok pedig nemsokára 25 tagállammá [bővülnek](#).

Six, The

Heathcoat-Amory, David (1949–)

Brit konzervatív parlamenti képviselő, aki lemondott miniszteri posztjáról, tiltakozásul a párt akkori pozitív EUpolitikájával szemben. A [Konvent](#) tagjaként kilépett az [EPP-csoportból](#) annak föderalista nézetei miatt.

A Konvent [Demokrácia Fórum](#) nevű ellenzéki csoportjának társelnöke.

Kapcsolat:

<http://www.v63.net/wellsconservatives/Pages/Biography.html>

Heathcoat-Amory, David (1949 –)

Helyzetelemző központ (Sitcen)

Titkosszolgálati intézmény, amelyet [Javier Solana főképvisező](#) vezetése alatt fejlesztenek ki. Első feladata, hogy adatokat gyűjtsön az Európai Unió első katonai küldetéséhez [Macedóniában](#).

Kapcsolat:

<http://www.dgap.org/english/tip/tip0103/schneckener.html>

Situation Centre, Sitcen

Herman, Fernand (1932–)

Vezető belga szövetség melletti politikus, aki megfogalmazta az EU-parlament második alkotmánytervezetét. 1994-ben fogadták el 154 igen, 84 nem szavazattal és 46 tartózkodással.

Kapcsolat:

http://www.europarl.eu.int/charter/docs/pdf/a3_0064_94_en_en.pdf

Herman, Fernand (1932 -)

Hetek

Lásd: [Hatok](#)

Seven, The

Hierarchia

Az EU-bizottság a francia központi igazgatáshoz hasonlóan nagyon hierarchikus struktúrában épül fel, ahol a köztisztviselők csak közvetlen felettesükkal beszélhetnek.

Az alacsonyabb szinteken nincs döntéshozatali jogkör, hanem követniük kell a feljebbvalók döntéseit. A leveleket hosszú hierarchiai lépcsőkön keresztül válaszolják meg, és követik a Bizottság írásban megfogalmazott, kézikönyv szerinti tanácsát: l'Expression écrite dans les services de la Commission des Communautés européennes.

Megjegyzés:

Egyszer Prodi kapott egy feljegyzést tíz aláírással, mire megkérdezte: Közülük ki az, aki tényleg elolvasta a feljegyzést? Amikor mindenki felelős, senki nem vállalja a felelősséget. Amikor csak egyszemélyi felelős van, mások nem figyelnek oda.

Hierarchy

Hivatalos lap

Az Európai Unió Hivatalos Lapja valamennyi EU-határozatot és törvényjavaslatot mind írásos mind elektronikus formában publikál.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/eur-lex/en/oj/>

Official Journal

Hollandia

Hollandia lakossága 16,1 millió fő, területe 41 500 km².

Hollandia egyike volt a hat eredeti EGK-tagállamnak.

Jelenleg a tanács 87 szavazatából 5-tel, az EU-parlament 626 helyéből 31- gyel rendelkezik.

A jövő:

Az első bővítés után a tanács 321 szavazatából 13, az EU-parlament 732 helyéből 27 hely lesz az övé.

Kapcsolat:

<http://www.holland.nl>

<http://www.holland.com>

Netherlands

Honvédelem

A Maastricht-i egyezmény 1993-ban történt életbelépése óta az EU a Közös Kül- és Védelmi politika (Common Foreign and Security Policy – CFSP) keretében Közös Biztonsági és Védelmi politikát folytathat (Common Security and Defence Policy – CSDP). A Közös Biztonsági és Védelmi Politika megvalósításáról véglegesen az 1999. évi Köln-i Csúcson határoztak.

A Közös Biztonsági és Védelmi Politika keretében hozott döntések a tagországok részéről egyhangúságot igényelnek.

Az EU gyorsreagálási erői

A Petersberg-i feladatokat az EU hatvanezer fővel megalapította a [gyors reagálási hadereje](#) fogja kivitelezni, amely egy év időtartamra békefenntartó és béketeremtő feladatokra használható fel. Hatvanezer bevetett katona minden valószínűség szerint kétszázezer fős ellátócsapatot igényel.

Ez nem állandó EU hadsereg, hanem kötelezettségvállalás az EU-államok részéről bizonyos körülmények között csapatok rendelkezésre bocsátására. Ebben a vonatkozásban hasonlít a NATO tagok kötelezettségvállalásához. Az EU-szerződés értelmében ennek az erőnek a bevetéséhez nem szükséges ENSZ felhatalmazás. (Lásd még: [Petersbergi feladatok](#).)

Megjegyzések:

Svédország és Írország úgy nyilatkozott, hogy csak ENSZ-felhatalmazással indított EU-s katonai akciókban vesz részt.

Az első EU-s katonai művelet 2003 márciusában kezdődött ([FYROM](#)-ban, volt Macedónia) 4,7 millió euró körüli teljes költségvetéssel, amelyet a normál EU-költségvetésből finanszíroznak. Az EU közös kül- és biztonságpolitikája részeként indított első művelet a boszniai rendőri akció volt, amely 2003 januárjában kezdődött. Az EU-védelmet az EU katonai bizottsága, az EU vezérkara és a politikai és biztonsági bizottság koordinálja.

A jövő:

[Giscard d'Estaing alkotmánytervezete](#) külön fejezetben foglalkozik a védelemmel. A konvent védelmi munkacsoportja a francia biztos, [Michel Barnier](#) vezetésével a [fokozott együttműködés](#) szabályainak megfelelő, közös EU-védelem kialakítására tett javaslatot.

A Konvent [védelemmel](#) foglalkozó [munkacsoportja](#) a védelmi kérdések tekintetében egy [konstruktív tartózkodási](#) formulát is javasol azok számára, akik nem akarnak a közös katonai akciókban részt venni, de mely tartózkodás ugyanakkor a többiek számára lehetővé teszi a katonai akciók végrehajtását.

Az [alkotmányhoz](#) különleges [jegyzőkönyvet](#) csatolnának, amely megbízást adna azon államoknak, amelyek egyetértenek a NATO-szerződés 5. cikkelyéhez hasonló, közös védelmi kötelezettség vállalásában és a WEU-szerződés 5. cikkelyéhez hasonló, automatikus közös védelmi kötelezettség vállalásában.

Ez a javasolt cikkely, amelyet esetenként szolidaritási paragrafusnak is neveznek, problémát jelent az el nem kötelezett és semleges országoknak, valamint a speciális védelmi felfogású Dániának.

Kapcsolat:

<http://european-convention.eu.int/amendemTrait.asp?lang=EN>

Defence

Horvátország

Horvátország erülete 56 610 km², lakóinak száma 4,381 millió fő.
A volt Jugoszláviát alkotó öt ország egyike. 1992 óta független állam.

Horvátország teljes jogú résztvevő a [stabilizációs és társulási folyamatban](#) (SAP), amelyet 1999-ben fogadtak el, és amely valószínűleg a stabilizációs és társulási szerződés (SAA) megalkotásához vezet. A Feira Európai Tanács 2000-ben kimondta, hogy az SAP résztvevői potenciális EU-tagságra pályázó államok.

2003 januárjában a görög elnökség és az EU-bizottság meghívta Horvátországot, hogy pályázzon az EU-tagságra. Horvátország 2003. február 21-én tette meg beadványát.

Kapcsolat:

<http://www.vlada.hr>

Croatia

Hozzáférés a dokumentumokhoz

Elvben minden EU-állampolgárnak és jogi személynek lehetősége van arra, hogy hozzáférjen az EU-dokumentumokhoz. Van azonban számos kivétel.

Kapcsolat:

Lásd még: [Átláthatóság](#)

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/acc_doc/index_en.htm

<http://register.consilium.eu.int/utfregister/frames/introfsEN.htm>

Access to documents

Hozzájárulások és jövedelmek

A tagállamok hozzájárulást fizetnek be az EU költségvetésébe. Egyes tagállamok, például Németország többet fizetnek be, mint amennyit kapnak; ezeket nettó befizetőknek nevezzük, míg más országok, mint Görögország, Portugália és Írország támogatásban részesülnek.

A különböző országok teljes nettó pozícióját nem könnyű meghatározni. Ha valamely mezőgazdasági terméket az EU piacon magasabb áron értékesítenek, akkor ebből exportörként haszon realizálható, amely azonban a költségvetésben nem jelenik meg.

Ha valamely mezőgazdasági terméket az EU piacon kívül értékesítenek, akkor a költségvetésben megjelenő [export-visszatérítésről](#) van szó. Ha például a vámot Rotterdamban fizetik meg lengyelországi felhasználáshoz, akkor a hivatalos EU-adatok szerint Hollandia befizetőként jelenik meg, még akkor is, ha a vámot a lengyelek fizetik be és fordítva. Németország ipari termékek és szolgáltatások területén fennálló szabad kereskedelmének haszna a költségvetésben nem jelenik meg, és ugyanez a helyzet például a közös halászati politika nettó nyerteseivel és veszteseivel is.

Contributions and receipts

Hozzárendelt hatalmi jogkör elve

Az Európai Uniónak csak olyan jogosítványai vannak, amelyeket a szerződések az Európai Unió intézményeihez rendelnek. A hozzá nem rendelt jogkörök megmaradnak a nemzetállamok birtokában.

Ezt az alapelvet megismétli Giscard d'Estaing [alkotmánytervezete](#) is, és hasonló szerepel az Egyesült Államok alkotmányának 10. módosításában és a svájci alkotmányban is.

Ez még nem akadályozta meg az Egyesült Államokat abban, hogy egy teljes mértékben föderatív állammá fejlődjön.

A fontos kérdés az, hogy ki döntsön a tagállamok és az Európai Unió intézményei között fennálló nézeteltérés esetén.

Ez a szerep a Luxembourgban székelő [Európai Bíróságnak](#) jutott, és az a határokat idővel olyan mértékben kitolta, hogy Koen Leonarts holland bíró kijelentette, nincs a nemzeti önrendelkezésnek olyan magja, amit az Európai Unió el ne érhetne.

Kapcsolat:

Lásd még: [Rugalmassági záradék](#)

Principle of allocated powers

Ifjak Európáért

Az Európai Unió által finanszírozott ifjúsági projekt.

A jövő:

Az alkotmánytervezet javaslata szerint az ifjúságpolitika a támogatási tevékenységek területére esik.

Kapcsolat:

<http://www.youthforeurope.org/>

<http://europa.eu.int/comm/education/youth.html>

Youth for Europe

Igazgatók

Az Európai Központi Bankot elnök, alelnök és négy tag irányítja. Együttesen ők alkotják az igazgatótanácsot.

Kapcsolat:

Lásd még: [Gazdasági és monetáris unió](#) és [Európai Központi Bank](#)

Directors

Igazgatóság

Az igazgatóság vagy politikai igazgatóság kifejezés az EU három vagy négy legjelentősebb országát jelenti.

Directorate**Igazgatótanács**

Az [Európai Központi Bank](#) vezetői: egy elnök, egy elnökhelyettes és négy tag. Ők együtt alkotják az igazgatótanácsot.

Executive board**Illegálisan bevándorlók hazaküldése**

Az Európai Unió közös szabályokat dolgoz ki az illegálisan az unióban tartózkodók hazaküldésére.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bel- és igazságügy](#)

Return of illegal residents**Indoklással ellátott állásfoglalás**

Mielőtt egy, az Európai Bizottságot is érintő bírósági ügy megkezdődne, a Bizottság indoklással ellátott állásfoglalást ad ki. A jogi lépést fontolgató tagállam ekkor vagy figyelembe veszi az állásfoglalást, vagy a Bírósághoz fordul, ahol fennáll a veszély, hogy veszít.

Reasoned opinion**Információpolitika**

Az EU számos információs programot futtat, és most vitatja meg az információs reformot az EU-ban a közigazgatási hatóságok bevonásával. Az EU-nak 784 információs központja van szerte a világon a tájékoztatásra az EU-ban folyó munkáról. Minden tagállamban képviseleti irodát tart fenn mind a bizottság, mind pedig az EUparlament.

A jövő:

2003-tól 2006-ig új, 267 millió eurós információs program jön létre a közvélemény tájékoztatására az EU-ról. E modernizált programnak az alapköve az összes hivatalos EU-információ különböző formátumokban való létrehozása a célcsoportok elérése érdekében. Az összes információt közvélemény-kutatási csoportok ellenőrzik a tagállamokban, és korrigálják a vizsgálatok eredményei alapján. A felfrissített információs programokban a támogatott kulskonceptciók a bőség, a szabadság és az igazságosság. Ezen túlmenően újságírók képzését is belefoglalták az információs stratégiába.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>

Information Policy**Integrációelmélet**

Az európai integrációval kapcsolatban különböző integrációs elméletek léteznek. A legismertebb integrációs elmélet a [funkcionalista elmélet](#). Ez az elmélet a tovaggyűrűző hatásra épül. Eszerint az európai integráció egyes lépései generálják a további lépések igényét.

Integration theories**Interpol**

Nemzetközi rendőrségi együttműködés a világ körülbelül 180 államában.

Nem tévesztendő össze az EU saját rendőrségi együttműködésével, az Europollal.

Kapcsolat:

<http://www.interpol.int/>

Interpol

Interreg

Az EU támogatási programja a határokon túlnyúló regionális együttműködésre. Része az EU [strukturális alapjainak](#).

Kapcsolat:

http://www.interreg.ch/ir3_e.html

Interreg

Intervenció

Az EU beavatkozik a mezőgazdasági piacba akkor, amikor egy mezőgazdasági termék ára egy politikailag rögzített referenciaár vagy megcélzott ár alá esik. Ezeket az árakat politikai döntés alapján rögzítik.

A [közös mezőgazdasági politika](#) keretében (CAP) az EU, hogy a mezőgazdasági árakat tartani tudja, mesterségesen magas áron felvásárolja a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeket, [raktározza](#), majd megsemmisíti, vagy az EU-n kívülre értékesíti.

Ez szinten tartja a gazdálkodók árait, de a fogyasztókkal megfizetett nagyobb árak révén. A közös mezőgazdasági politika költségeit valamennyi tagállam adófizetői fizetik a közös EU-költségvetésen keresztül. Az intervenciókat a nemzeti hatóságok irányítják, amelyek érdekeivel gyakran találkozunk a minél nagyobb beavatkozás támogatása az EU pénzeihez való hozzáférés érdekében. Így a megtakarításra és a visszaélések elkerülésére vonatkozó motiváció gyenge. A fogyasztók és adófizetők költségei általában sokkal magasabbak, mint a gazdák összes nettó jövedelme. Az intervenció nyeresége inkább a közvetítőkhöz, mintsem az EU-gazdákhoz vándorol.

Megjegyzések:

a támogatott EU mezőgazdasági termékek szegény országok piacain való tömeges megjelenése ezen országok farmereit sújtja.

Az intervenció inkább a nagyobb EU-gazdáknak kedvez, és nem annyira a kisebbeknek, hiszen a termelés volumenéhez kapcsolódik.

Kapcsolat:

Lásd még: [Mezőgazdasági reform](#)

Intervention

Intézkedések és ösztönző intézkedések

Kötelező érvényű [szabályozásokat](#) magukba foglaló határozathozatali módszerek.

A jövő:

A [Konvent](#) el fogja törölni ezt a határozattípust, amelyet felváltanak a [támogató intézkedések](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Egyszerűsítés](#), [Ösztönző intézkedések](#) és [Támogató intézkedések](#)

Measures and incentive measures

Intézményközi megállapodások

A Bizottság, a Parlament és a Tanács félalkotmányos törvényeket dolgozhat ki közös megállapodás alapján, elkerülve a meglévő szerződések módosítását. Ezek az úgynevezett intézményközi megállapodások kötelező érvényűek a szerződéskötő intézmények számára.

Az EU-parlament így kapta költségvetési jogkörét. A nizzai szerződés csak intézményközi megállapodásokat tesz lehetővé azokban az esetekben, amelyekben mind a három intézmény részt vesz. Ehhez a Tanács ragaszkodott az EU-bizottsággal kötött, bizonyos minúsított dokumentumokhoz való hozzáférést szabályozó megállapodást követően.

Inter-institutional agreements

Inzézményes árak

Mezőgazdasági támogatott árak és más juttatások, amelyeket a Bizottság javaslatára, a Parlamenttel konzultálva a Tanács határoz meg

Institutional prices

Ioannina-kompromisszum

1994-ben Spanyolország olyan kompromisszumot ért el, hogy nem szavazható meg egy intézkedés, ha 23 szavazat van ellene, a [blokkoló kisebbséget](#) jelentő 26 szavazat helyett.

A név ahhoz a Görögország északi részén lévő városhoz (Ioannina) kapcsolódik, ahol a paktumot megkötötték.

Kapcsolat:

Lásd még: [Luxemburgi kompromisszum](#)

Ioannina compromise

Ipar

Lásd: [Iparpolitika](#)

Industry

Iparpolitika

A nizzai egyezmény bevezette a minősített többségi szavazását az európai ipar versenyképességét elősegíteni hivatott iparpolitikát [támogató intézkedések](#) területén. Az iparpolitika területén a nemzeti jogharmonizáció nem megengedett (a TEC 157. cikkelye).

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) azt javasolja, hogy az iparpolitika váljék a [támogató lépések](#) területének részévé, ahol a nemzeti törvényeket nem lehet közvetlenül harmonizálni.

Kapcsolat:

<http://www.eurunion.org/legislat/iiprop/iiprop.htm>

Industrial Policy

Irányelv

Az irányelv az EU törvények egyik típusa, amely arra kötelezi a tagállamokat, hogy azt meghatározott időn – tipikusan 18 hónapon – belül a nemzeti törvényekbe kell foglalni.

Ennek elmulasztása esetén az irányelvet [közvetlenül alkalmazandó](#) irányelvnek kell tekinteni.

Az irányelvek megvalósítását elmulasztó tagállamokat a saját állampolgáraik vagy más államok perelhetik az EU bíróságán.

Az irányelveket a nemzeti parlamentek vagy [delegált hatáskör](#) révén egyre gyakrabban a kormányok formálják nemzeti törvényekké.

Az irányelvek megkülönböztetendők az EU-jogrenden belüli rendeletektől. A rendeletek kibocsátásuktól

kezdve közvetlenül alkalmazandók és kötelező erejűek anélkül, hogy a nemzeti parlamentek azt tárgyalnák.

A jövő:

A Demokráciafórum az irányelvek eltörlését és nem kötelező erejű ajánlásokká formálását javasolja. Az alkotmánytervezet az irányelvek megtartását és EU-kerettörvénnyé átnevezését irányozza elő.

Directive

Irányítás

A Bizottság 2001-ben állította össze az európai irányításról szóló fehér könyvét, amelyet most vitatnak meg.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/governance/white_paper/index_en.htm

Governance

Irányítóbizottságok

Tagállamok köztisztviselőiből álló és az EU-bizottság által vezetett bizottságok, amelyek feladata az EU-törvények végrehajtása a közös mezőgazdasági politika, a CAP (Common Agricultural Policy) területén.

Megjegyzések:

2002-ben

- a cukor irányítóbizottsága 47-szer ülésezett, és 175 véleményt fogadott el,
- a gabona irányítóbizottsága 45-ször ülésezett, és 608 véleményt fogadott el,
- másrésről a száraztakarmány irányítóbizottsága csak egyszer ülésezett, és egy véleményt fogadott el.

Kapcsolatok:

Lásd még: [Komitológia](#)

Management committees

IRI Európa

A Kezdeményezési és Népszavazási Intézet azt javasolja, hogy az [alkotmánytervezetről](#) egy időben valamennyi tagállamban tartsanak népszavazást. Az IRI független kutató intézet, amelyet 2001-ben alapítottak, a referendumokkal kapcsolatos kérdések kutatására, és azért, hogy elősegítse a közvetlen demokrácia érvényesülését.

Kapcsolat:

<http://www.iri-europe.org>

IRI Europe

Írország

Írország lakossága 3,9 millió fő, területe 68 900 km².

Írország Nagy-Britanniával és Dániával együtt csatlakozott az EU-hoz 1973-ban.

Jelenleg a 87 szavazatból 3, a 626 EU-parlamenti helyből 15 az övé.

Hat hónappal késleltette az egységes európai okmány és a belső piac hatálybalépését, mivel jogilag megkérdőjeleződött ratifikálási módjának alkotmányossága a Crotty-ügyben 1987-ben. Népszavazás során nemmel szavazott a nizzai szerződésre 2001. június 7-én, így potenciálisan blokkolta a ratifikáció folyamatát.

Az ír kormány egy második népszavazást tartott eltérő szabályok szerint, másfajta kérdésfeltevéssel 2002 októberében, és 62,89 százalék igen szavauatot kapott.

A jövő:

Az első bővítés után a tanács 321 szavazatából 7, az EU-parlament 732 helyéből 13 illeti meg.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/abc/eu_members/ireland/index_en.htm

<http://www.irlgov.ie>

Ireland

Ismételt konzultáció

Az [Európai Parlamenttel](#) ismételt konzultációt kell folytatni, ha az Európai Bizottság vagy az Európai Tanács a Bizottság eredeti javaslatához képest fontos módosításokat hajtanak végre.

Re-consultation

Izlandi Köztársaság

Izland lakossága 280 000, területe 103 660 km².

Az [Európai Gazdasági Térség](#) és egyúttal az [Európai Szabadkereskedelmi Társulás](#) (EFTA) tagja.

Kapcsolat:

<http://www.iceland.org/>

<http://www.stjr.is>

Iceland, Republic of

Izoglükózügy

1979-ben az EU-parlament megnyert egy olyan bírósági ügyet, amely semmisnek nyilvánított egy olyan EU határozatot, amellyel kapcsolatban a parlamentet nem hallgatták meg. A [konzultációs eljárás](#) értelmében, az EU Parlamenttel konzultálni kell, még akkor is, ha senki nem köteles figyelembe a véleményét. A 138/79-es eset.

Isoglucose case

Jegyzőkönyv

A jegyzőkönyv egy jogi szöveg, amelyet általában egy-egy szerződéshez csatolnak és amely egy bizonyos témakört magyaráz.

A szerződések mellé rendelt jegyzőkönyvnek ugyanolyan jogi státusa lesz, mint magának a szerződésnek, ha a tagállamok ratifikálják azt.

A szerződéshez csatolt nyilatkozatok ellenben jogilag nem kötelezők, és nem tekintik azokat a szerződés részének, bár lehet valamelyest politikai értékük.

Protocol

Jogi aktivizmus

A luxembourgi [EU-bíróság](#) speciális szerepére utaló kifejezés.

Az EU-bíróság nem csak értelmezi az EU-törvényeket, ahogy ezt a szerződések tartalmazzák, hanem saját jogkörének és általában az EU-intézmények [jogkörének](#) kiterjesztésével alakítja is a törvényeket.

Az EU-bíróság határozatai olyan elveket állítottak fel mint például:

az EU-jog [elsőbbségét](#) a nemzeti jogalkotás felett,

az EU-jog [közvetlen hatálya](#) még akkor is, ha azt nem ment keresztül a nemzeti kormányokon és parlamenteken (ha az EU elfogadott egy törvényt, bizonyos körülmények között az akkor is közvetlenül alkalmazható a tagállamokban, ha nem történt meg a nemzeti törvényekbe való belefoglalása).

Kapcsolat:

Lásd még: [Bíróság](#)

Legal activism

Jogi eszközök

Az EU-jog legfontosabb jogi eszközei a [szabályozások](#), az [irányelvek](#) és a [határozatok](#). Ezek kötelező érvényűek. Az [ajánlások](#) és [vélemények](#) jogi értelemben nem kötelező érvényűek.

Csak az [Európai Közösség](#) használhat jogi eszközöket, mert az [Európai Unió](#) (az új alkotmány elfogadása előtt) nem rendelkezik [jogi személyiséggel](#).

A jövő:

A Konvent a következő hat jogi eszközt javasolja:

- európai törvények (a szabályozásokat helyettesítik)
- európai kerettörvények (az [irányelveket](#) helyettesítik)
- európai rendeletek (új jogi eszköz, amelyet [delegált](#), vagy [végrehajtási rendeletként](#) alkalmaznak)
- [határozatok](#)
- [ajánlások](#)
- [vélemények](#)

Legal instruments

Jogi hierarchia

Ma az EU-ban a törvénykezésnek csak két szintje létezik: a szerződések törvénycikkei és az úgynevezett másodlagos törvények – szabályozások, irányelvek, határozatok, javaslatok és vélemények.

Az EU-parlament 2002 decemberében elfogadta az EU-törvények hierarchiájáról szóló Bourlanges-jelentést.

A jövő:

A Konvent megvitattott egy további magas szintű törvénykezési formát, beleértve az „[organikus törvényeket](#)”. Ez a kifejezés egy a szerződések cikkelyei és az EU törvények és kerettörvények közötti jogi eszközre utal, végül azonban a javaslatot nem fogadták el. Lásd még „[delegált törvények](#)”.

Kapcsolat:

Lásd még: a [Konvent](#)-munkacsoport [egyszerűsítésről](#) szóló jelentése

Hierarchy of acts

Jogi személyiség

Jelenleg az Európai Közösség jogi személyiség, és ennél fogva jogában áll valamennyi EU-államot képviselni a kötelező érvényű nemzetközi kötelezettségvállalásokban. Az EU-nak nincs ilyen joga.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolja, hogy az egész unió kapjon jogi személyiséget, és szüntesse meg az első, második és harmadik pillér kérdései közötti különválasztottságot. Ez az EU-t szuverén nemzetközi szereplővé teszi, hasonlóan ahhoz, amilyenek tagállamai hagyományosan voltak. Ez azt fogja jelenteni, hogy kívülről nézve az EU államként fog feltűnni.

Legal personality

Jogi szolgáltatások

Mind a Bizottság, mind pedig a Tanács jogi szolgálatot működtet, amely ellátja a döntéshozókat jogi tanáccsal. Ezek a szolgáltatások ellenőrzik az összes törvényjavaslatot, és évente több ezer jogi feljegyzést készítenek. A jogi feljegyzések nem nyilvánosak vagy hozzáférhetők a parlamenti képviselők és az EU-parlamenti képviselők számára.

Megjegyzések:

A Bizottság jogi szolgálatának vezetője Michel Petite, [Romano Prodi](#) volt kabinetfőnöke.

A Tanács jogi szolgálatát egy másik francia köztisztviselő, Jean Claude Piris vezeti. Az EU-parlamentnek egy kisebb jogi szolgálata van, amelyet egy spanyol köztisztviselő, Gregorio Garzón Clariana vezet, akit „[jurisconsult](#)”-nak, jogtudósnak neveznek.

Legal services

Jogkörök végrehajtása

Az EU törvények a nemzeti törvények felett állnak. Ez azt jelenti, hogy ha egyszer az EU elfogadott egy olyan törvényt, amely a tagállamokban [közvetlenül](#) nem alkalmazható, akkor a tagállamoknak az EU törvényt be kell illeszteniük saját jogrendszerükbe, úgy, hogy az kötelező erővel érvényesüljön. Mivel a döntéshozatal a tagállamoktól átkerült az EU-hoz (lásd: [átruházott hatáskörök](#)), az EU törvénykezés legtöbbször a tagállamok felügyelik és hajtják végre. Ezt a mindennapi életben az „EU törvények végrehajtásának” nevezik.

A törvények végrehajtásáért EU szinten az Európai Bizottság felelős. E jogosítványát a szerződésekben a „jogkörök végrehajtásának” hívják.

A Bizottság segítése érdekében gyakran hoznak létre speciális bizottságokat. 2002-ben tanácsadási területen egy tucat, igazgatási területen több mint ötven és szabályozási kérdésekben is több mint ötven bizottság működött (lásd még: [komitológia](#)).

Megjegyzések:

A „végrehajtás” kifejezés ellentmondást hordoz magában, mert nem csak a törvények végrehajtását tartalmazza (lásd: [végrehajtási törvények](#)), hanem a részletesebb törvények tagállamokhoz, vagy a Bizottsághoz való delegálását is (lásd [delegált törvények](#)).

2002-ben a Bizottság 2,251 végrehajtási dokumentumot küldött ki az EU-parlament tájékoztatására.

A Bizottság végrehajtó jogköreit a TEC 202. és 211. cikkelye szabályozza.

Az EU törvények tagállamok általi végrehajtásának szabályait a TEC 10. és 249. cikkelye tartalmazza.

Implementing powers and implementation of EU law

Jogok felfüggesztése

A tagállamok a szerződések alapján elveszthetik bizonyos jogaikat, ha más országok úgy találják, megsértették az [emberi jogokat](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Szankciók](#) és [Ausztria](#)

Suspension of rights

Jogtudós (Jurisconsult)

Az EU-parlament jogtudósa Gregorio Garzón Clariana.

Jurisconsult

Joint European Torus, JET

Jelentős termonukleáris energia kutatási projekt az Egyesült Királyságban (Culham), amelyet az EU és Svájc finanszíroz.

Kapcsolat:

http://www.fusion-eur.org/fusion_cd/strategy.htm

Joint European Torus, JET

Jólét, szabadság és igazságosság

Kulcsszavak az Európai Unió új kommunikációs politikájában.

Prosperity, freedom and Justice

Jugoszlávia, JSZK (Jugoszláv Szövetségi Köztársaság)

A Balkán korábbi szövetségi állama, amelyben Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Montenegró, Bosznia és Macedónia vett részt.

Háttér:

1986: Szlobodan Milosevics lett Jugoszlávia elnöke.

1991: Milosevics Nagy-Szerbia iránti elkötelezettsége oda vezetett, hogy 1991-ben Horvátország és Szlovénia függetlenségi nyilatkozattal kilépett a szövetségből.

1999: Ezt követően polgárháború söpört végig Horvátországon, Bosznián és végezetül Koszovón, ahol 1999-ben a NATO is beavatkozott.

2000: A 2000. októberi forradalom után Vojislav Kostunica lett Jugoszlávia új elnöke.

2003: Elnöksége 2003 februárjában vége ért, amikor a Jugoszlávia nevet, amelynek jelentése déli szlávok földje, elvetették, és Jugoszlávia alkotórészeire, Szerbiára és Montenegróra esett szét.

Szerbia és Montenegro

Szerbia és Montenegro területe 102 172 km², lakosainak száma 11,2 millió fő.

Az új parlament a montenegrói Szvetozár Marovicsot választotta meg az új unió első elnökének. Az elnök kifejezte azon óhaját, hogy Szerbia-Montenegro az Európai Unió tagjává válhasson.

2003 márciusában merénylet áldozatává vált a szerb miniszterelnök, Zoran Djindjics.

Az országnak már van kereskedelmi egyezménye az Európai Unióval, és a [CARDS-program](#) is támogatja. Albániához és Bosznia-Hercegovinához hasonlóan a korábbi Jugoszlávia e két maradék állama is éppcsak elkezdte a [stabilizációs és társulási folyamatot](#) (SAP) az EU-val, míg FYROM (Macedónia) és Horvátország már sikeresen megkötötte a stabilizációs és társulási megállapodást (SAA).

Kapcsolat:

<http://travel.state.gov/yugoslavia.html>

Yugoslavia, FRY (Federal Republic of Yugoslavia)

Juhász Endre (1944–)

Brüsszeli főtárgyaló, valamint az EU mellett működő brüsszeli magyar misszió vezetője. A májusban létrehozandó – az európai uniós kérdésekben koordináló – tárca nélküli miniszteri poszt várományosa.

Juhász Endre (1944–)

Júniusi Mozgalom

1992 augusztusában létrejött dán mozgalom, melynek célja, hogy fenntartsa a dán NEM választ a Maastricht-i Szerződéssel szemben.

A Júniusi Mozgalom kezdeményezte a TEAM (Európai Maastricht-ellenes Szövetség) létrehozását Edinburghban 1992 decemberében.

Megjegyzések:

Részt vesz az EU választásokon, de a hazaiakon nem.

A Júniusi Mozgalomnak három tagja van az EU-parlament EDD-csoportjában.

Kapcsolat:

<http://www.junibevaegelsen.dk/>

<http://www.bonde.com>

June Movement

Justus Lipsius

A Tanács új épülete Brüsszelben, amelyet egy klasszikus belga filológusról és humanistáról neveztek el, aki számos művet írt az ókori sztoicizmus felélesztésére a kereszténységgel összeférő formában.

Justus Lipsius

Kabinet

A kabinet fontos tanácsadók egy csoportja akik, elnökök, miniszterek, bizottsági tagoknak munkáját segítik..

Minden [EU-biztosnak](#) van kabinetje. Rendszerint hét tanácsadóból és titkári személyzetből, valamint egy személyi gépkocsivezetőből áll. Most már követelménynek számít, hogy a kabinetekben több ország is képviselve legyen.

A kabinetfőnököket az Európai Bizottság főtárgya, az írástudó állampolgárságú [David O'Sullivan](#) köztisztviselő irányítja. Ő tárgyal a kabinetfőnökökkel, és előkészíti a bizottság üléseit. A kabinetfőnököknek széles jogkörük van, mivel az EU-biztosoknak részt kell venniük valamennyi döntésben, és ritkán van erre idejük. Így az esetek 90%-ában a Bizottsági döntéseket a kabinetfőnökök hozzák.

A nizzai szerződés az EU-biztosok kinevezését [minősített többségtől](#) tette függővé, és bevezette az országok közötti rotációt a 27 tagúra bővülő EU-ban. Ez a változás – ha megvalósul – meggyengíti a mindennapi kapcsolatokat az emberek és az Európai Bizottság között, mert a kabinetek szerepe most már nem az lesz, hogy támogassák a velük azonos állampolgárságú EU-biztosokat.

Megjegyzés:

A bizottsági tag szóvivője most már nem egy személyi szóvivő, hanem a szóvivő által irányított kollektív szóvivői rendszer része, amely fölött a felügyeletet az Európai Bizottság elnöke gyakorolja.

A bonyolult EU-rendszerben a kabinetek gyakran támogatják a vállalatokat és a helyi hatóságokat a tagállamokban abban, hogy érintkezésbe lépjenek a megfelelő főigazgatóságokon a megfelelő személyekkel.

Az Európai Parlament elnökének szintén van személyi kabinetje, tanácsadókkal és munkatársakkal, a számvevőszéknek is saját kabinet áll rendelkezésére.

Cabinet

Kábítószeres és Kábítószeres Európai Monitoringközpontja (EMCDDA)

1995 óta működő EU-[ügynökség](#), amelynek székhelye Lisszabonban van.

Kapcsolat:

<http://www.emcdda.org/>

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA

Kábítószeres

A kábítószerrel összefüggő egészségkárosodások a közegészségügy részét alkotják, és azokkal a nizzai szerződés 152. cikkelye foglalkozik. A tanácsban intézkedések [minősített többséggel](#), az EU-Parlament [egyetértésével](#) fogadhatók el. Az illegális nemzetközi kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem az [Europol](#) rendőrségi együttműködés része.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) szerint a közegészségügy [megosztott hatáskör](#), ahol az EU-jog a nemzeti jog felett áll.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/s22001.htm>

Drugs

Kalinyingrád

Kalinyingrád egy orosz enklávé Lengyelország és Litvánia között, amelyet a bővítés után az Európai Unió területe vesz majd körül.

2002-ben az EU beleegyezett, hogy a terület egy speciális vízumkonstrukciót élvezzen.

A brüsszeli 2002. novemberi EU-csúcstalálkozón az EU megállapodott egy könnyített vasúti tranzitdokumentumban és – a schengeni vízum helyett – egy egyszerűsített vízumkonstrukcióban ama orosz állampolgárok számára, akik a kalinyingrádi régió és Oroszország között utaznak.

Kapcsolat:

<http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/doc02/EDOC9570.htm>

Kaliningrad

Kampányok

Az EU-költségvetés a [közös mezőgazdasági politika](#) keretei között támogatja az olívaolaj, az alma, a narancs, a hal és egyéb termékek fogyasztásának növelésére irányuló nyilvános kampányokat. Ezért láthatunk hirdetéseket a heti és a napi sajtóban, alattuk kis EU-zászlóval, amelyek arra szólítják fel az embereket, hogy fogyasszanak többet ezekből a termékekből. Az ilyen kampányok támogatására az EU az összes költségek 56-60 százalékát fedezi.

Campaigns

Kangaroo csoport

Erős lobbicsoport az EU-parlamentben az igazi egységes piac gátjainak megszüntetésére. Nevét az ausztrál állat után kapta, amely könnyen átugorja a nehézségeket.

Kapcsolat:

<http://www.cenorm.be/resources/pressrelease.pdf>

Kangaroo Group

Kapcsolás

Az a nemzetközi tárgyalásokban szokásos gyakorlat, amely szerint egy kérdésben megegyeznek, feltéve, ha egy ahhoz teljességgel nem kapcsolódó másik kérdésben is egyetértésre lehet jutni.

Megjegyzés:

Ez a kapcsolat jellemző az EU-kompromisszumokra, különösen a miniszterek tanácsának törvényalkotásával kapcsolatban, amelyeket gyakran teljesen különböző témák kapcsolásával érnek el egy [csomagmegoldásban vagy politikai csomagban](#).

Linkage

Karlsruhei bíróság

A német alkotmánybíróság híresen kritikus ítéletet hozott a maastrichti szerződésről 1993-ban.

Azt állította, hogy a német parlamentnek kellene megszavaznia a német márka eltörlését, még ha ez része is Németország szerződésben vállalt kötelezettségeinek.

A karlsruhei bíróság azt mondta, hogy végső soron a német parlament, a Bundestag és a Bundesrat

feladata azt eldönteni, hogy az EU tiszteletben tartotta-e a helyes határvonalakat az EU és az azt alkotó nemzetállamok között.

A bíróság egyben úgy jellemezte az EU-t, mint államszövetséget (Staatenbund), és nem mint [föderalista](#) államot (Bundesstaat), amilyen maga Németország is.

Karlsruhe Court

Katiforis, Georgios (1935–)

A görög kormány képviselője a konventben. Elnökségi tagja az EU-parlamentnek, megválasztása a görög PASOK nevű párt révén történt. A konvent szociálpolitikai munkacsoportjának elnöke volt. [PES](#)

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=2181&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Katiforis, Georgios (1935 -)

Kaufmann, Sylvia-Yvonne (1955–)

A [GUE/NGL](#) csoport koordinátora az EU-parlament alkotmányos bizottságában, valamint tagja a [Konventnek](#) és a [föderalista](#) pártközi csoportnak. 1999 óta választott tagja a német PDS-nek.

Kapcsolat:

<http://www.europarl.eu.int/gue/tree/gstruct/en/members/kaufmann.htm>

Kaufmann, Sylvia-Yvonne (1955 -)

Kedvezmény

Minden tagállam hozzájárulást fizet az EU finanszírozása céljából. 1984-ben Margaret [Thatcher](#) egy különleges engedményt ért el az EU-val való tárgyalások során, amelyet évente újra és újra kiszámítanak. A brit költségvetési hozzájárulás csökkentését szakszóval kedvezménynek [abatement] nevezik, de elterjedtebb a brit költségvetési engedmény (rebate) vagy visszatérítés (refund).

Kapcsolat:

Lásd még: [Brit engedmény](#)

<http://www.parliament.the-stationery-office.co.uk/pa/ld199900/ldhansrd/pdvn/lds02/text/20722-01.htm>

Abatement

Kemény ECU

A brit kormány javaslata 1990-ben a közös valuta elkerülésére. A kemény ECU közös fizetőeszköz lett volna – nem a [közös valuta](#) –, amely az egyes nemzeti valuták mellett lett volna forgalomban.

Kapcsolat:

<http://econpapers.hhs.se/paper/fmgfmgsp/sp0028.htm>

Hard ECU

Kemény mag

1994-ben a német kereszténydemokraták bevezették az EU-tagok kemény magjának fogalmát (az EU-alapító országokra, tehát Németországra, Franciaországra, Olaszországra és a Benelux országokra vonatkozóan) a szorosabb integráció elősegítésére.

Az ebből az alkalomból megjelentetett Karl Lamers-könyv vezette be a ma [fokozott együttműködés](#)ként ismert fogalmat. 2003 februárjában a francia európai parlamenti képviselő, [Jean Louis Bourlanges](#) javaslatot tett egy Franciaország és Németország által létrehozandó szövetség körüli kemény magra.

Hard core

Képviselői alapszabály

Az Európai Parlament tagjait jelenleg ugyanazon az alapon a nemzeti kormányok fizetik, mint a nemzeti országgyűlések képviselőit.

Adózni is honfitársaikhoz hasonlóan adóznak.

A nizzai szerződés 2003. február elsején a képviselői alapszabállyal kapcsolatban minősített többségi szavazást vezetett be a Tanácsban.

Az Európai Parlament egy végleges tervezeten dolgozik, amely minden képviselőnek azonos fizetést adna, körülbelül havi 8000 eurót, amely után csak alacsony közösségi adót kellene fizetni.

Svédország, Dánia és esetleg Finnország, valamint az Egyesült Királyság várhatóan derogációt kap, amely megengedi további országos adó kivetését, így módon közelítve a képviselők fizetését az országgyűlési képviselők fizetéséhez.

A reform kisebb fizetést jelent a legtöbbet fizető országok képviselőinek, Olaszországnak, Ausztriának, az Egyesült Királyságnak és Németországnak, de emelkedést a legtöbb más ország képviselőinek.

A Tanács számára az új fizetési rendszer fogantatásának feltétele, hogy a parlament tisztázza az „utazási visszaéléssel” kapcsolatos jelenlegi tényállást. Jelenleg a képviselők a parlamenti ülésekre utazáskor akkor is első osztályú repülőjegyeket kapnak minden héten, ha turistaosztályon utaznak.

A jövő:

A javasolt reformokat követően a képviselők csak a tényleges útiköltségek, valamint a taxiköltség, a családi utak stb. fedezésére szolgáló juttatás megtérítésére tarthatnak igényt.

Statute for MEPs

Kereskedelmi megállapodások

Lásd: [Közös kereskedelempolitika](#) és [Megállapodások más országokkal](#)

Trade agreements

Kereszténydemokraták

A legerősebb politikai irányzat napjaink Európájában, amely a legnagyobb frakcióval rendelkezik az Európai Parlamentben.

Kapcsolat:

Lásd még: [EPP/ED](#)

<http://www.epp-ed.org/home/en/default.asp>

Christian Democrats

Kétfokozatú Európa

Lásd: [Változó geometria](#) és [Kemény mag](#)

Two-speed Europe

Kétkalapos rendszer

A megalapítandó EU-hadsereg mind a NATO, mind az EU alatt szolgál kettős parancsnoki rendszer formájában. A kifejezés a lehetséges jövőbeli EU-elnökre vagy külpolitikai képviselőre is vonatkozik, akit az EU-bizottság nevez ki, és aki egyben az Európai Bizottság alelnöke is lesz.

Double hatting

Kettős mandátum

Az a lehetőség, hogy valaki egyidejűleg a nemzeti és az EU-parlament tagja legyen, a legtöbb országban

tiltott.

A jövő:

A kettős mandátum a 2009-es EU-választásokat követően minden országban tilos lesz. A 2004-es választásokon egyes országok bizonyos derogációkra kapnak lehetőséget.

Dual mandate

Kettős többség

Az amszterdami szerződés a Tanácsban kettős többségi szavazást irányzott elő.

Eszerint a szavazatokat először a szokásos módon számolják össze, hogy meg van-e a [minősített többség](#). Majd a minősített többséget csak akkor tekintik érvényesnek, ha az az EU-polgárok többségével rendelkező államokat is reprezentálja.

Ezt az intézkedést a bővítés előtt hozták annak elkerülésére, hogy a sok kisebb tagállam ne kerüljön túlságosan erős szavazási pozícióba.

Alternatív megoldásként szolgált a nagyobb országok szavazatainak erősebb súlyozása.

A nizzai szerződés mindkét lehetőséget elfogadta.

Megnövelt szavazati súly: A négy legnagyobb állam szavazatai egyenként 10-ről 29-re nőttek, míg a kisebb államok, mint Írország, Dánia és Finnország szavazatai 3-ról csak 7-re emelkedtek.

„Minősített” minősített többség: A minősített többségnek az EU-polgárok 62 százalékával bíró országokat kell reprezentálnia.

Ezt a speciális „kettős többséget” Németország kárpótlására vezették be, mert elfogadta, hogy a tanácsban Franciaországgal azonos számú szavazata legyen, jóllehet Németországnak 82 millió állampolgára van, míg Franciaországnak csak 60 millió.

Double majority

Kezdeményezés joga

Az [Európai Bizottságnak](#) egyedüli és kizárólagos joga van arra, hogy uniós jogszabálytervezetet terjesszen be. Így az Európai Bizottságból egy törvénygyár lesz, amely folyamatosan önti magából az uniós jogszabályokat. A nem választott főbiztosok kivételével senkinek sincs kizárólagos joga jogszabályi javaslatot tenni.

Megjegyzések:

Ha akár a hatékonyság, akár a demokrácia szempontjából nézve ez a rendszer hasznos lenne, elgondolkozhatnánk, miért nem tiltották meg eddig a tagállamok az országgyűléseiknek, hogy törvényjavaslatokat hozzanak, és miért nem adták át ezt a monopóliumot vezető köztisztviselőknek.

Az Európai Bizottság és az Európai Parlament vigyáznak arra, hogy megtartsák az Európai Bizottság eme monopóliumát és ezzel megőrizzenek egy olyan erős, nemzetek feletti intézményt, amely az egyre szorosabb európai integráció motorja. Mind a nemzetek feletti testületeknek, az Európai Bizottságnak és magának az Európai Parlamentnek is természetes közös érdeke ennek fenntartása. Az európai uniós kompetencia és a nemzetekfelettség további kiterjesztése ezen intézmények mindegyikének további hatalmat jelent a nemzeti kormányok, parlamentek és választópolgárok felett. A folyamat növeli az [Európai Bíróság](#) jogkörét is.

Másrészt viszont több kisebb EU-tagállam úgy tekint az Európai Bizottságra, mint amely segít nekik érdekeik érvényesítésében. A bizottságnak elvileg mint a szerződések oltalmazójának, az Európai Unió közös érdekeit kellene képviselnie, és biztosítania kellene, hogy még a legkisebb tagállam érdekei is érvényesüljenek az újabb uniós jogszabályok kialakításánál. A kisebb tagállamok ezért inkább hajlanak arra, hogy az erős bizottságot támogassák és helyeslik, hogy monopóliuma van uniós jogszabályok beterjesztésére.

Initiative, right of

KGST (1949–91)

Szovjet befolyás alatt álló közös piac, amelyet 1949-ben hoztak létre, és 1991-ben oszlattak fel.

Comecon (1949 - 91)**Kifizetés**

Az EU-Parlament minden évben jóváhagyja, vagy „kifizethetőnek nyilvánítja” a Bizottság éves elszámolásait. A tagállamok ezután megteszik befizetéseiket.

Megjegyzések:

1998-ban az EU-parlament megtagadta a kifizetést, mert nem találta megfelelőnek az elszámolásokat.

Ezért az EU-bizottság vezetője, Jacques Santer 1999. március 15-én lemondott tisztségéről.

Kapcsolat:

Lásd még: Bizalmatlanság

Discharge**Kilépési záradék**

Lásd: [önkéntes kilépés](#)

Exit Clause**Kimaradás**

Egy vagy több ország valamely EU-szerződés vagy irányelv alóli mentessége ([derogáció](#)).

Kapcsolat:

Lásd például: [Dánia](#) és a Bizottság web oldalát:

http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/qual/en/1bbaa_en.htm

Opt-out**Kinnock, Neil (1942–)**

A Bizottság elnökhelyettese és az igazgatási reform brit megbízottja, az Egyesült Királyságban született. A brit Munkáspárt korábbi vezetője. [PES](#).

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/commissioners/kinnock/index_en.htm

Kinnock, Neil (1942 -)**Kiotó protokoll**

Az ENSZ éghajlatra vonatkozó csúcstalálkozója Japánban 1997-ben határozatba foglalta a Kiotó protokollt a gáz és más anyagok levegőbe bocsátásának évi ötszázalékos korlátozásáról a globális felmelegedés megakadályozására.

Az EU 8%-os csökkentési célt fogadott el 2008–12-re. Az Európai Környezetvédelm Ügynökség (EEA) szerint az üvegházhatást kiváltó gázok kibocsátása 2001-ben 1%-kal volt a 2000. évi szint felett, ami nagyon valószínűtlen, hogy az EU a Kyotói Egyezményrel kapcsolatos ígéreteit teljesíteni tudja.

Kapcsolat:

<http://unfccc.int/resource/convkp.html>

Kyoto protocol

Kis országok

Az olyan országoknak, mint Dánia, Finnország vagy Írország csupán országonként három szavazatuk van a Tanácsban.

A nizzai szerződés alapján már hét szavazat illeti meg őket, míg a nagy országok szavazatai tízről 29-re emelkednek, kárpótlásul második [biztosuk](#) elvesztéséért.

Kapcsolat:

Lásd még: [Mikroállamok](#)

Small countries

Kisebbségek

A Romák alkotják a legtöbb európai országban a kisebbségeket. De vannak magyarok Romániában, a dánul beszélő emberek Németországban és németek Dániában.

Az [EU alapjogi chartája](#) és a TEC 13. cikke tiltja a nemzeti kisebbségekkel szembeni megkülönböztetést.

A [koppenhágai kritériumok](#) része, hogy a tagjelölt országoknak tiszteletben kell tartaniuk saját nemzeti kisebbségeiket, és őket teljes és egyenlő jogokban kell részesíteniük.

Ez azokra az országokra is vonatkozik, amelyek polgárai rákényszerülhetnek a volt Szovjetunió területéről érkező bevándorlók befogadására.

Európa számos különböző nemzetiségének közös irodája van a német Flensburgban.

Kapcsolat:

Flensburg: <http://www.ecmi.de/doc/index.html>

Alapvető jogok kartája: http://www.europarl.eu.int/charter/default_en.htm

Európa Tanács: <http://www.coe.int/>

Minorities

Kizárás

Az EU-szerződések aláírása örökre szól. A tagállamok egyhangú határozattal léphetnek ki az EU-ból.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) azt javasolja, hogy egy ország, szándéka bejelentése után két évvel, kiléphet az Unióból.

Exclusion

Kizárólagos jogkörök

Ahol az EU-nak kizárólagos jogköre van, ott a tagállamok nem törvénykezhetnek. Ha az EU-nak [megosztott hatásköre](#) van, mind az EU-nak, mind a tagállamoknak van törvényalkotási joguk.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) 12. cikkében kizárólagos jogkörként definiálja a vámuniót, a közös kereskedelmi politikát, a monetáris politikát az euróországokra vonatkozóan, valamint a tengeri természeti kincsek megőrzését a közös halászati politika égisze alatt. Bizonyos körülmények között az EU-nak a nemzetközi megállapodások végrehajtásában is kizárólagos jogköre van.

Exclusive competence

KMP

Lásd: [Közös mezőgazdasági politika](#)

CAP

Kodifikálás és egyesítés

Az EU úgy határozott, hogy összesíti a hasonló területekre vonatkozó valamennyi jogszabályát, és egyszerűsíti a rendelkezéseket. Ezt az eljárást nevezik kodifikálásnak.

Egy hasonló projekt konszolidálja a jogszabályokat oly módon, hogy beépíti a módosításokat a szövegbe. A fő jogszabályt és az esetleg több későbbi módosítást tartalmazó különböző dokumentumok különválása a laikusok számára lehetetlenné teszi, sőt még a szakértők számára is nagyon megnehezíti a tényleges jogi helyzet megállapítását.

A jövő:

2003 februárjában a bizottság elhatározta, hogy 2005-ig a Hivatalos Közönyben jelenlegi 97 ezer oldalra rúgó jogszabályszöveget 35 ezer oldallal csökkenti.

Codification and consolidation

Kohabitáció

Az elnök és a miniszterelnök politikai együttélése Franciaországban, amikor a két tisztséget eltérő politikai áramlatokhoz tartozó személyiségek töltik be. Alkalmazták ezt a kifejezést az alkotmányról folytatott vitában is a lehetséges jövőbeli együttműködés szemléltetésére, ha például a szociáldemokrata [Tony Blair](#) lenne az egyesült Európa elnöke és a kereszténydemokrata [José-María Aznar](#) az EU bizottságának elnöke.

Co-habitation

Kohézió

A gazdasági fejlettség [harmonizálása](#) az EU különböző részei között.

Cohesion

Kohéziós alap

A [Gazdasági és Monetáris Unióhoz](#) tartozó gyengébb országok támogatására szolgáló EU-alap.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/intro/regions1_en.htm

Cohesion Fund

Kohl, Helmut (1930–)

Német kancellár 1982 és 98 között, aki egyesítette Németországot 1989-ben a fal leomlása után. Kohl is a maastrichti szerződés híve volt szoros együttműködésben [Mitterand](#) francia elnökkel 1991-ben. 1998-ban az EU-csúcstalálkozón Bécsben Kohlt európai díszpolgárrá avatták. Egyedül [Jean Monnet](#) volt az, aki rajta kívül megkapta ezt a kitüntető címet 1974-ben.

Kapcsolat:

http://www.chronik-der-welde.de/english/biographie.jsp?key=E_Kohl_Helmut

Kohl, Helmut (1930 -)

Kohll- & Decker-ügyek

Ezekben az ügyekben a bíróság kijelentette, hogy a társadalombiztosítási rendszerekre és ennél fogva a közegészségügyre is vonatkoznak a szolgáltatás nyújtásának szabadságának (Kohll) és az áruk szabad mozgásának (Decker) elvei.

A Kohll-ügyben (C-158/96.) a bíróság úgy ítélt, hogy egy biztosított személy részesülhet orvosi ellátásban egy másik tagállamban biztosításának előzetes hitelesítése nélkül.

A Decker-ügyben a bíróság kijelentette, hogy a biztosítótársaság általi előzetes hitelesítési igény egy másik tagállamban történő gyógyszer megvásárlásához nem egyeztetendő össze az áruk szabad mozgásának elvével.

Ennélfogva a bíróság kimondta, hogy még ha a társadalombiztosítás nem érvényesül is a nemzeti szabályok területén, ez akkor sem zárja ki a szerződés elveinek alkalmazását.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) a közegészségügyet [megosztott jogkörként](#) javasolja, ahol az EUjog felülírja a nemzeti jogot.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közegészségügy](#)

Kohl & Decker cases

Kölcsönös elismerés

Az egész EU-ra kiterjedő szabványharmonizáció kikényszerítése helyett az EU gyakran a szabványok kölcsönös elismerésének módszerét használja, tehát ami nemzeti szabvány egy országban – például a termékspecifikációk tekintetében –, az mindegyikben érvényes.

Ez előidézheti, hogy egy tagállam legalacsonyabb szintű szabványa redukálhatja a szabványok magasabb színvonalát a többi országban.

Ez mindenkit arra készíthet, hogy hozzájáruljon egy, az egész EU-t érintő szabványokra vonatkozó kompromisszumhoz, amelyet egyébként nem fogadtak volna el.

A módszer egyben hatékony és gyors módja az egységes piac kialakulásának anélkül, hogy meg kellene várni az államok közötti hosszadalmas nemzeti jogharmonizációs tárgyalásokat.

Kapcsolat:

Lásd még: [Cassis de Dijon](#)

Mutual recognition

Köln-folyamat

EU-makrogazdasági politikák önkéntes koordinációja, amelyet a német városban, Kölnben tartott EU-csúcs után neveztek el.

Megjegyzés:

Különösen Franciaország hirdette gyakran a kötelező gazdasági koordinációt az EU-ban közös gazdasági kormányzat útján. Ehelyett Németország a munkaadók, a munkavállalók, az ECOFIN-miniszterek és az Európai Központi Bank közötti kompromisszumos megoldást hirdetett.

Köln-process

Költségvetés

A költségvetést az Európai Bizottság állítja össze, ezután dönt róla a Tanács és az Európai Parlament. A tanácsban helyet foglaló miniszterek mondják ki az utolsó szót az úgynevezett [kötelező kiadásokról](#), amely elsősorban a mezőgazdasági kiadásokat tartalmazza.

Az Európai Parlament a [nem kötelező kiadások](#) terén rendelkezik döntési hatáskörrel, ezek a legtöbb egyéb célra vonatkoznak.

Sok csatározás folyt a besorolások körül, aminek eredményeként az Európai Parlament az évek folyamán egyre nagyobb hatalomra tett szert. A hetvenes években a nem kötelező kiadások a költségvetés nyolc százalékát tették ki, 2003-ban viszont már 58 százalékra emelkedtek. A besorolásról jelenleg az [intézményközi megállapodás](#) dönt.

A költségvetés bevételi oldaláról kizárólag a Tanács dönt a vámok, a mezőgazdasági lefölözések, a pénzbüntetések, az áfaalap egy százaléka plusz a GNP-hez kapcsolódó hozzájárulás megállapítása révén.

Az összes EU-bevételnek ([saját források](#)) van felső határa: az összes GNP 1,27 százaléka alatt kell

maradnia. A költségvetés csak a tagállamok egyhangú hozzájárulásával emelkedhet 1,27 százalék fölé.

A jövő:

A konvent javaslatai szerint a jövőben eltörlik a kötelező és a nem kötelező kiadások közötti megkülönböztetést, és az Európai Parlamentnek adják a döntési jogot a kiadásokkal kapcsolatban, illetve a tanácsnak az EU-bevételekkel és annak forrásaival kapcsolatban.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/pol/financ/index_en.htm

Budget

Költségvetési fegyelem

Az EU-költségvetés nem haladhatja meg a bizottság, a tanács és a parlament által a TEC 270. cikk alapján megkötött [intézményközi megállapodásban](#) elfogadott [pénzügyi előirányzatot](#).

Budgetary discipline

Költségvetési kifizetések

Egy költségvetési éven belül kifizetendő összegek.

Lásd még: [Költségvetés](#)

Payment appropriations

Komitológia

Az EU-ban működő rengeteg (a becslések szerint körülbelül 1500) bizottság és munkacsoport vizsgálatainak és munkálatainak elnevezése.

A komitológia kifejezéssel illetik az EU-jogszabályokkal kapcsolatos tanácsadást és végrehajtást végző, 237 darab, különböző feladatokkal foglalkozó bizottságot. Bizonyos értelemben azonban mind az 1500 bizottság és munkacsoport az EU-jogszabályokkal kapcsolatban ad tanácsot, illetve azokat hajtja végre.

1999-óta a hivatalos munkabizottságoknak jelentést kell tenniük tevékenységükről az Európai Parlamentnek. A legtöbb bizottság azonban választott parlamenti tagok és európai parlamenti tagok teljes körű felügyelete nélkül működik. Az Európai Parlament tagjai még a résztvevők névsorát sem tudják megszerezni.

Megjegyzés:

Különböző szabályok vannak érvényben a tanácsadó, a szabályozással foglalkozó, és az irányítóbizottságok számára, de nincs ami szabályozza az informálisabb munkacsoportok tevékenységét.

A Tanács felügyelete alatt is 297 munkabizottság működik.

Comitology

Kommunikációs stratégia a bővítés előtt

A bizottság széles körű tevékenységbe kezdett a csatlakozni kívánó országok állampolgárainak a [bővítés](#) előtti tájékoztatására az Európa bővítésének kifejtése című jelentésben.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/comm/enlargement/communication/>

Communication strategy before enlargement

Kommunista csoport

Az Európai Parlament kommunista képviselőcsoportját jelenleg egyesült baloldali csoportnak ([GUE/NGL](#))

nevezik, és hagyományos kommunista pártokból, megreformált pártokból és társult baloldali erőkből áll.

Megjegyzés:

Az olasz kommunisták 1992-ben a szocialista csoporthoz csatlakoztak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Politikai csoportok](#)
<http://www.europarl.eu.int/gue/>

Communist group

Koncentrikus körök

Az az elgondolás, amely szerint az EU-t különböző körök gyanánt lehet megszervezni, oly módon, hogy a maghoz azok az államok tartozzanak, amelyek az integráció valamennyi területén részt vesznek, a perifériához pedig azok, amelyek nem. Franciaország teljes körű hivatalos föderációt javasolt az EU tagországai számára, a mindenkire kiterjedő szélesebb körű konföderáción belül.

Kapcsolat:

Lásd még: [Változtatható geometria](#), amely kifejezés azt a helyzetet írja le, amikor a tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy különböző formákban működjenek együtt.

Concentric circles

Konföderáció

Független államok egyesülése, amelyben mindegyik állam megőrzi szuverenitását az egyenlőség alapján. A [föderáció](#) olyan egyesülés, amelyben a tagállamok alávetik magukat a magasabb szövetségi szintnek, bizonyos hatásköröket viszont megtartanak saját maguknak.

Megjegyzés:

Svájc konföderációnak nevezi önmagát, valójában azonban föderációvá fejlődött. Kevés történeti példát találunk konföderációra, a föderációk azonban igen gyakoriak. Az EU megalakulásakor inkább konföderáció jellegű volt, de egyre inkább föderális jellegűvé vált az egymást követő szerződések következtében, és annak az elvnek a következtében, amely [elsőbbiséget](#) biztosít az EU-jogszabályoknak a nemzeti jogszabályokhoz képest.

Kapcsolat:

Lásd még: [Föderalizmus](#)

Confederation

Konstruktív kétértelműség

Kompromisszum célú eurobeszéd, amelyet a különböző országok eltérően értelmezhetnek.

Megjegyzés:

Ezenkívül egyes esetekben az EU-törvények eltérő fordításait adják meg a tagállamok megbékítésére, a kompromisszumok elősegítésére és a feszültségek minimalizálására. Tanácsos tanulmányozni az EU-szöveg francia változatát, mert az EU-bírószék hivatalos nyelve a francia. A joggal kapcsolatos ügyeket mind a Tanácsban, mind a Bizottságban több francia hivatalnok irányítja.

Constructive ambiguity

Konstruktív tartózkodás

Valamely ország tartózkodhat a szavazástól, lehetővé téve a többieknek egyhangú határozat meghozását. Ez az elv bekerült a [közös kül- és biztonságpolitikába](#).

A jövő:

A [konvent védelmi munkacsoportja](#) [védelmi](#) kérdésekben is javasolja a konstruktív tartózkodás intézményének bevezetését mindazok számára, akik nem óhajtanak részt venni közös katonai tevékenységekben, de ezt lehetővé kívánják tenni a többieknek.

Constructive abstention**Konszenzus**

Általában azt jelenti, hogy a határozatot a teljes egyetértéshez nagyon közeli körülmények között hozzák meg jelentősebb különvélemények nélkül.

A jövő:

Az [Konventben](#) azonban [Giscard d'Estaing](#) elnök a konszenzus egy másik, sokkal rugalmasabb interpretációját vetette fel. Eszerint a konszenzus több mint a vélemények ötven, és kevesebb mint száz százaléka.

Consensus**Konvent Európa jövőjéről**

A konvent általában pártok, szakmák, szervezetek nagyobb összejövételét jelenti.

Az állam- és kormányfők 2001 decemberében megtartott brüsszeli–laekeni csúcstalálkozóján speciális konvent létrehozását határozták el a [nizzai szerződést](#) követő új szerződés kidolgozására.

A konvent az EU Parlament 16 tagjából, a nemzeti parlamentekből származó 32 tagból, a nemzeti kormányokból küldött 15 tagból és két, a bizottság által delegált tagból áll.

A tagjelölt országok, ideértve Törökországot is, nemzeti parlamentjeikből 26 tagot, míg kormányaikból 13 főt küldenek a bizottságba.

A konventet elnöki minőségben [Giscard d'Estaing](#), míg alelnökként a volt olasz miniszterelnök, [Guliano Amato](#), és a belga exminiszterelnök, [Jean-Luc Dehaene](#) vezeti. Giscard d'Estaing a fontos konventelnökséget is vezeti, amelynek feladata a napirend meghatározása, következtetések levonása és a [konventmunkacsoportok](#) felállítása.

Az elnökséget kivéve minden tag alternatív tagokkal rendelkezik, akik a konferenciateremben tartózkodhatnak, de szólási joguk csak akkor van, ha a rendes tag nincs jelen.

Megjegyzés:

A Konventben Magyarországról a kormányt Balázs Péter, a Külügyminisztérium integrációs és külgazdasági államtitkárságának vezetője, az Országgyűlést Vastagh Pál (MSZP) és Szájer József (Fidesz) képviseli.

Kapcsolat:

Lásd még: [Alkotmány](#)

<http://european-convention.eu.int>

Convention on the Future of Europe**Konvent hírek**

A [Konventnek](#) hivatalos weboldala van, ahol valamennyi dokumentumot publikálnak.

Lásd:

<http://european-convention.eu.int/>

A Demokráciafórum minden ülés után hírleveleket publikál weboldalán:

http://www.bonde.com/index.phtml?selected_topic=35

News from the Convention

Konventelnökség

Az [EU-Konventet](#) az elnökség 13 tagja működteti, beleértve az EU Bizottság két képviselőjét. Az elnökség vezetője a volt francia államfő, Giscard d'Estaing.

A kereszténydemokratákat heten, a szocialistákat öten, míg a liberálisokat a dán kormány képviselőjében [Henning Christophersen](#) képviseli. Az EU-parlament négy további politikai csoportosulásának nincs képviselője az elnökségben. Kifogásolták, hogy nincs betekintésük a konvent törvény-előkészítő tevékenységébe.

Megjegyzés:

Az elnökség gyakorta tárgyal javaslatokat addig, míg mindenki egyetértését sikerül elnyerni. Amennyiben megegyeztek a szövegen, azt a Konvent már nehezen tudja megváltoztatni. A nemzeti parlamentek csendes tiltakozásukat fejezték ki bevonásuk hiánya miatt. A tiltakozást körülbelül ötvenen írták alá.

Kapcsolat:

<http://european-convention.eu.int/Praesidium.asp?lang=EN>

Convention Praesidium

Konventmunkacsoportok

A [Konvent elnöksége](#) tizenegy munkacsoportot és néhány szakértői csoportot állított fel. A munkacsoportok már elkészítették zárójelentésüket.

Kapcsolat:

http://european-convention.eu.int/doc_wg.asp?lang=EN

Convention working groups

KONVER

Az EU támogatási programja olyan területeknek, amelyeket súlyosan érintett a fegyvergyárak számának csökkentése.

Kapcsolat:

<http://acp.gn.apc.org/networks/fddn/konver.html>

KONVER

Konvergenciakritériumok

A közös valutához való csatlakozás érdekében az EU-tagállamoknak négy kritériumot kell teljesíteniük, amelyek jegyzőkönyvben kerültek rögzítésre (a költségvetés túllépéséről szóló jegyzőkönyvben) és egyúttal az TEC 121. §-át alkotják. Ezek a kritériumok a következők:

- (1) Árstabilitás: Az inflációs ráta nem lépheti túl 1,5 százaléknál nagyobb mértékben a három legjobban teljesítő tagállam inflációs rátáját.
- (2) Költségvetés: Az éves költségvetési hiánynak a GDP három százaléka alatt, míg az általános államadósságnak a GDP hatvan százaléka alatt kell lennie.
- (3) Árfolyam: A valutának két évig – leértékelés nélkül – meg kell tartania az euróhoz viszonyított árfolyamát.
- (4) Hosszú távú kamatláb: A hosszú távú kamatláb nem haladhatja meg a három legjobban teljesítő tagállamban érvényes kamatláb átlagát, és nem léphet túl két százalékon. Az államadóssági kritérium magasabb adósság szinten is elfogadható, ha a változás iránya kedvező.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l25014.htm>

Convergence criteria

Konzervatívok

A brit, dán és spanyol konzervatívok az Európai Parlamentben Európai Demokraták néven közös konzervatív csoportot alkottak. A konzervatív pártok újabban az [EPP/ED](#)-csoportban egyesültek a Kereszténydemokratákkal, ahol az ED betűpár az Európai Demokratákra utal.

Conservatives

Koppenhágai kritériumok

Az 1993 júniusában Koppenhágában megtartott EU-csúcson elhatározták, hogy megnyitják az EU-tagság útját a közép- és kelet-európai államok előtt.

Megállapították azokat a kritériumokat, amelyeknek minden a felvételét kérő országnak meg kell felelnie, e feltételek a következők

- stabil demokratikus intézmények és működő piacgazdaság;
- a törvények, az emberi jogok és a kisebbségek tiszteletben tartása.

Az országoknak – esetleg átmeneti időszakot követően – vállalniuk kell az EU-tagsággal járó kötelezettségeket. A 2002. decemberi koppenhágai csúcson tíz új tag felvételéről határoztak. A megállapodást 2003 április 16.-án Athénben ünnepélyesen aláírták.

Megjegyzés:

Arról is megállapodás született, hogy Bulgária és Románia 2007-ben válhatnak taggá. Elhatározták, hogy Törökország 2004. január 1-jével kezdődően pénzügyi támogatáshoz juthat, annak ellenére, hogy nem teljesítette határidőre az EU-tagság koppenhágai kritériumait. Ezt a határozatot 2004 decemberéig nem vizsgálják felül.

Kapcsolat:

http://www.yenicag-net.com/kitap/belgeler/copenhagen_criteria.htm

Copenhagen criteria

Korai figyelmeztetőrendszer

A Konventben a [szubszidiaritással](#) és a nemzeti parlamentek szerepével foglalkozó munkacsoport egy „korai figyelmeztető rendszerre” tett javaslatot.

Ennek segítségével a nemzeti parlamentek a Bizottság törvényjavaslatainak közzétételét követően hat héten belül kifogást emelhetnek, azon a címen, hogy a javasolt törvény sérti a szubszidiaritás elvét, vagyis azt az elvet, hogy ha valamit helyi szinten jobban meg lehet oldani, akkor abba az EU ne avatkozzon bele. Ilyen kifogás esetén a javaslatot a Bizottságnak felül kell vizsgálnia.

Kapcsolat:

Lásd még: a [Konvent szubszidiaritással foglalkozó munkacsoportja](#), valamint az [alkotmánytervezetben](#) a szubszidiaritással kapcsolatos jegyzőkönyv.

Early warning system

Kormányközi együttműködés

Kormányok közötti együttműködés az állami [szuverenitás](#) fenntartásának alapján, szemben a [nemzetek feletti](#) (szupranacionális) integrációval, amelyben a kormányzati funkciók és jogkörök országos szintről átkerülnek az EU-szintű együttműködéshez.

Az EU nemzetek fölötti az első pillérben, ahol az EU-jog elsőbbséget élvez a nemzeti jog felett bármely vitás esetben, illetve kormányközi a [külügy és a biztonságpolitika](#) második pillérében, valamint az [igazságügy és a belpolitika](#) harmadik pillérében. Az utóbbi két pillérben a tagállamok továbbra is fenntartják hagyományos nemzeti szuverenitásukat.

Megjegyzés:

Az európai integráció kormányközi kérdéseket előtérbe helyező elmélete az európai integrációs folyamat legfontosabb elemének a kormányközi és szupranacionális viszonyok alakulását tekinti.

Intergovernmental method**Kormányközi konferencia, IGC**

Az IGC az EU egyik döntéshozó testülete, amely egyhangulag, valamennyi tagállam egyetértésével hoz döntéseket.

Az EU-szerződéseket csak olyan kormányközi konferencia után lehet módosítani, ahol minden tagállam képviselteti magát.

Az IGC eredménye szerződésben fogalmazódik meg, és ratifikálás céljára elküldik a tagállamoknak. A szerződés [ratifikálása](#) az egyes alkotmányos rendelkezésekkel összhangban történhet meg még annak hatálybalépése előtt.

A jövő:

A [Konvent](#) azt javasolja, hogy az Európai Tanács egyszerű többséggel összehívhasson egy konventet amely az EU parlament, a nemzeti parlamentek, a nemzeti kormányok és az EU Bizottság képviselőiből állna. Ez a konvent azután alkotmánymódosításokat fogadhatna el. Ezeket a módosításokat ezt követően minden tagállamnak ratifikálni kell. Az alkotmánytervezet I-24.4 cikke szerint a miniszterelnököknek lehetőségük van arra, hogy az alkotmány által egyhangúságot előíró döntéseket minősített többségi döntésekre alakítsák át, anélkül, hogy ez ratifikációt igényelne.

Intergovernmental conference, IGC**Költségvetés a 2003. évre:**

A 2003-ra szóló EU-költségvetést 2002 decemberében fogadták el. Meghaladja a 98 milliárd eurót.

Bevételek:

EU-mezőgazdasági lefölözések és cukorvám	1,426 milliárd euró
EU-vámbevételek	10,712 milliárd euró
Áfa a tagállamoktól	24,121 milliárd euró
Negyedik bevételi forrás (A tagállamok befizetései a bruttó nemzeti jövedelem alapján)	59,404 milliárd euró
Vegyes bevételek+ előző évről áthozott többlet	1,837 milliárd euró

Összes bevétel **97,503 milliárd euró**

Kiadások (kötelezettségvállalások)

Mezőgazdaság	44,780 milliárd euró
Strukturális tevékenységek	33,980 milliárd euró
Belső politikák	6,796 milliárd euró
Külső lépések	4,949 milliárd euró
Belépést előkészítő támogatások	3,386 milliárd euró
Igazgatási kiadások	5,360 milliárd euró
Tartalékok	0,434 milliárd euró

Összes kiadás **99,686 milliárd euró**

A kötelezettségvállalások a 2003-ban elkölthető (engedélyezett) összegek. A kiadások azok az összegek, amelyeket az év folyamán ténylegesen ki lehet fizetni. A költségvetés mindig ebből a két különböző oszlopból áll. Itt csak a fontosabb kötelezettségvállalásokat és kiadásokat tüntettük fel.

Budget for 2003

Környezetvédelmi jelzés

Az EU-nak saját környezetvédelmi pecsétje van, ami egy sárga virág 12 csillaggal.

Environmental mark

Környezetvédelmi kereszt-követelmény

A környezetvédelmi kritériumok teljesítése a [KAP](#) keretében megfigyelésre kerül. A gazdálkodóknak történő [közvetlen kifizetéseket](#) összekapcsolják a környezetvédelmi követelmények teljesítésével. Aki nem teljesíti a környezetvédelmi kritériumokat, azok számára a kifizetéseket csökkenthetik.

Cross-compliance

Környezetvédelmi politika

Az EU környezetvédelmi kérdésekben környezetvédelmi minimumokat állapít meg. A legtöbb közös környezetvédelmi szabályról a Tanácsban [minősített többséggel](#) és az EU parlamentjével közös döntéssel határoznak. Az egyhangúságot megkövetelő kivételek körébe az energiahordozó megválasztása, a város- és vidéktervezés, a vízkészletekkel való mennyiségi gazdálkodás és a földhasználat tartozik. A hulladékgazdálkodás minősített többséget igényel.

A tagállamoknak joguk van arra, hogy az EU szabályozásnál szigorúbb környezetvédelmi normákat alkalmazzanak (TEC 174. cikkely).

A nemzeti környezetvédelmi szabályokat gyakran akadállynak tekintik az áruk szabad áramlása előtt.

Az ilyen szabályozás gyakran a [belső piacra](#) vonatkozó szabályokba, vagy az EU egyezmények általános, a megkülönböztetést tiltó rendelkezéseibe ütközik, bár a TEC 95. cikkelye a belső piacra vonatkozó szabályok előírásakor, megemlíti a környezetvédelmi szempontokat is. A nemzeti környezetvédelmi szabályokat az EU-Bizottság vagy végső fokon az EU-Bíróság hatályon kívül helyezheti.

A jövő:

Az alkotmánytervezet az eddiginél több területen javasolja a döntések minősített többséggel való meghozatalát. Azt is javasolja, hogy a környezetvédelmi politika megosztott hatáskörbe kerüljön, ahol az EU jogszabálynak automatikusan elsőbbsége van a nemzeti jogszabállyal szemben.

Kapcsolat:

Lásd még: [Környezetvédelmi záradék](#)

<http://europa.eu.int/comm/environment/>

Európai Környezetvédelmi Információs és Megfigyelő Hálózat: <http://www.eionet.eu.int>

Environmental policy

Környezetvédelmi záradék

1987-ben az egységes európai okmány a belső piacot érintő ügyekben bevezette a minősített többséggel történő döntéseket. Dánia különösen félt attól, hogy környezetvédelmi normáit mások többségi szavazata lerontja. Más országok többségi szavazata, a belső piaci szabványok egységesítése érdekében, felülbírálhatta volna adán környezetvédelmi törvényeket.

Dánia épp ezért egy úgynevezett környezetvédelmi garanciát kapott, ami a tagállamok számára lehetővé teszi, hogy a minősített többséggel megállapított minimális normáknál szigorúbb környezetvédelmi normákat vezessenek be és tartsanak érvényben.

Ez a garancia tette lehetővé, hogy a dán kormány igen szavazatot érjen el az egységes európai okmányról szóló referendumon. Ezt a referendumot a kisebbségi kormány a dán parlamenti többség tanácsa ellenére írta ki.

A záradékot belefoglalták az amszterdami szerződésbe, azonban értékét kétségbe vonták hat hónappal később, mikor a Bizottság úgy döntött, hogy nem engedi meg különleges dán szabályok alkalmazását a rákkeltő nitrátokra és szulfitokra vonatkozólag. 2003-ban az eu bíróság megengedte Dániának, hogy a nitrátokra vonatkozó szabályozását megtartsa, mivel az EU-Bizottság nem vette figyelembe az EU egészségügyi bizottságának állásfoglalását. A szilfidokra vonatkozó dán szabályozást azonban törvényen

kívül helyeték. A záradékot a különböző tagállamokban kizárólag a PCP betiltásában alkalmazták sikeresen, de csak azután, hogy betiltották a PCP gyártását az összes tagállamban.

A záradékot alkalmazták a rákkeltő kreozot betiltására is, de azzal a feltétellel, hogy az nem okoz zavart az EU közös piacán.

A záradékot jelenleg a TEC 95. cikkelye tartalmazza.

2003-ban Dánia pert nyert a nitrátok húshoz való alkalmazásával kapcsolatban, mivel az EU-Bizottság nem vett figyelembe egy, a saját tudományos bizottsága által adott tanácsot. A szulfátok tekintetében azonban Dánia pert veszített.

Megjegyzések:

A környezetvédelemre vonatkozó szabályok csak minimumokat állapítanak meg. Ennek keretében a tagállamok szigorúbb szabályokat vezethetnek be, ha úgy döntenek.

A környezetvédelmi klauzulát arra is használják, hogy a kereskedelmi egyezményekben a termelőket bizonyos környezetvédelmi szabályok betartására kötelezzék.

Environmental clause

Kötelező jellegű kiadások

Lásd: [Kötelező kiadások](#)

Obligatory expenditures

Kötelező kiadások

Az EU költségvetésének az a része, amely elsősorban a mezőgazdasággal függ össze, és amelyben a Tanácsnak van döntő szava.

Kapcsolat:

Lásd még: [Nem kötelező kiadások](#) és [Költségvetés](#)

Compulsory expenditures

Közbeszerzés

A belső piaccal kapcsolatos európai uniós irányelvek kötelezővé teszik bizonyos összehatár felett a közbeszerzések és félig közbeszerzések az egész unióra kiterjedő pályáztatását. Ily módon a tagállamokban minden nagyobb közbeszerzést és szerződést uniós szinten kell meghirdetni, hogy az ajánlattevők és a vállalkozók más tagállamokból is jelentkezhesenek rá. Ezzel meghiúsul minden olyan nemzeti állami stratégia, amely a közbeszerzést arra használná, hogy saját gazdaságának, cégeinek és a határain belüli gazdasági szereplőknek kedvezzen. A közbeszerzési pályázatokat a Hivatalos Lap különkiadásában hirdetik ki.

Public purchasing

Közegészségügy

A szerződések értelmében az Európai Unió jogosult olyan intézkedések megtételére, amelyek az emberi egészség magas színvonalú védelmét szolgálják.

Az Európai Unió kiegészítheti, összehangolhatja és elősegítheti a közegészségügyi nemzeti intézkedéseket, de közvetlenül nem hozhat egészségügyi kérdésekben jogszabályokat, az továbbra is a tagállamok kezében marad.

Az Európai Bíróság a [Kohll-ügyben](#) (C-158/96) úgy ítélkezett, hogy a szolgáltatások szabad mozgásának elve az egészségügyi ellátásra is vonatkozik.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) javaslata szerint a közegészségügyi kérdések is a [megosztott hatáskör](#) körébe tartoznának, ahol az Európai Unió szabályozása a nemzeti szabályozás fölött helyezkedik el.

2003–2008 között a közegészségügyi terület költségvetése 312 millió euró.

Public health

Közelítés

Lásd: [Harmonizáció](#)

Approximation

Közérdekű szolgáltatások

A közérdekű szolgáltatások fogalma a szerződésekben szerepel a tagállamokban található távközlési és egyéb infrastrukturális szolgáltatások, valamint az oktatás, egészségügy és a társadalombiztosítás egyes részeinek leírására.

Az Európai Unió előírja, hogy az ilyen szolgáltatásokat is kötik a verseny, pályáztatás stb. általános szabályai.

A [Kohl- és Decker-ügy](#) kötelezi a tagállamokat, hogy a közszolgáltatásokat (országokra vonatkozó) megkülönböztetés nélkül szervezzék meg.

A jövő:

A [Konvent](#) azt javasolja, hogy a közérdekű szolgáltatásokhoz való hozzájutás jogát az Alapvető Jogok Chartája keretében iktassák be az alkotmányba (I-36. §). Ennél fogva az Uniónak, mint egy alapvető elvet, el kell ismernie ezen szolgáltatásokhoz való hozzájutás nemzeti törvények szerinti szabályozását. A Konvent számos tagja a közérdekű szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosításával kapcsolatban még erőteljesebb hangot kívánt volna használni.

Services of general interest

Közgyűlés

Lásd: [Alkotmányozó gyűlés](#)

Assembly

Közös állásfoglalás

A [közös kül- és biztonságpolitika](#) terén [minősített többséggel](#) hozott döntés. A TEU 12. és 23. cikke. A kifejezést használják az [együttdöntési](#) eljárással összefüggésben is, a tanács által az Európai Parlamenttől származó módosítási javaslatokra adott állásfoglalás elnevezéseként. TEC 251. cikk.

Common position

Közös döntéshozás

Lásd: [Együttdöntés](#)

Common decision-making

Közös fizetőeszköz

A közös fizetőeszköz a nemzeti fizetőeszközök mellett is létezhet. Az EU-ban azonban a [Gazdasági és Monetáris Unió](#) közös valutát működtet, amely mellett a nemzeti fizetőeszközök használata megszűnt.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közös fizetőeszköz](#)

Common currency

Közös halászati politika (CFP)

Az EU-ban a halászatot mezőgazdasági tevékenységnek tekintik, amelyre a mezőgazdaságra vonatkozó törvények érvényesek, de most már egy közös halászati politika (CFP) is létezik.

Annak érdekében, hogy a parti vizek ne legyenek túlságosan lehalászva, az egyes tagállamokra halfogási kvótákat állapítanak meg.

Az EU-ban a tanács minősített többséggel állapítja meg az [összes engedélyezett halfogást](#). A döntések gyakran ellentétesek a halállomány tartós fennmaradásával kapcsolatos tudományos megfontolásokkal. Az EU [minősített többséggel](#) dönti el azt is, hogy az egyes országok mennyi halat foghatnak ki.

Megjegyzés:

2002-ben az Európai Bizottság új halászati politikát javasolt, amivel Spanyolország elégedetlen volt, ezért Aznar miniszterelnök felkérte Romano Prodi bizottsági elnököt, hogy mozdítsa el a halászat ügyeivel foglalkozó főigazgatót. Közbenjárása eredményes volt, és Steffen Smidtet elmozdították hivatalából. 2002 decemberére egy új halászati politikát dolgoztak ki, amellyel már Spanyolország is egyetértett.

A jövő:

A [Konvent alkotmánytervezete](#) azt javasolja, hogy a tengeri biológiai erőforrások megőrzése [kizárólagos EU-hatáskörbe](#) kerüljön, az általános halászati politika pedig [megosztott hatáskörbe](#) tartozzon. Ennek következtében az EU törvények automatikusan a nemzeti törvények felett fognak állni.

Kapcsolat:

http://www.europarl.eu.int/factsheets/4_2_1_en.htm

http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/reform/index_en.htm

Common Fisheries Policy, CFP

Közös kereskedelempolitika

Az EU [vámunió](#), amely gazdasági szerződéseket kötött a legtöbb országgal vagy országcsoporttal. A tagállamok nevében az EU folytat tárgyalásokat. A legtöbb nemzetközi egyezményről jelenleg [minősített többséggel](#) döntenek a Tanácsban, illetve [egyetértési eljárással](#) az Európai Parlamentben.

Kapcsolat:

Lásd még: Megállapodások más országokkal, Szabadkereskedelmi terület, Jogi személyiség

Common Commercial Policy

Közös közlekedéspolitika

A római szerződés alapítói előirányozták egy közös közlekedéspolitika bevezetését, de azt csak részben valósították meg. A luxemburgi bíróság felhasználta a szerződés általános alapelveit a szabadverseny megteremtésére a közlekedés egyes részterületein. Az utóbbi években végre megjelentek irányelvek a közlekedés különböző típusaira vonatkozólag. 2003 februárjában az Európai Parlament átfogó döntést hozott a közlekedéspolitikáról.

Kapcsolat:

http://www.europarl.eu.int/factsheets/4_5_1_en.htm

Common Transport Policy

Közös kül- és biztonságpolitika (CFSP)

Az Európai Unió egy közös piacnak indult, amely az európai országok között lehetővé teszi az emberek és a javak szabad áramlását. Azóta a résztvevő országok más politikai együttműködésekben is megegyeztek. A közös kül- és biztonságpolitika most az EU szerződések úgynevezett II. [pillére](#) keretében működik. E területre vonatkozó elveket az [EU Szerződés](#) V. címe tartalmazza. A közös kül- és biztonságpolitika terén a legfontosabb döntéseket [egyhangúlag](#) hozzák meg. A döntések végrehajtásához [minősített többség](#) szükséges.

Megjegyzés:

A luxemburgi [Európai Bíróság](#) nem hozhat ítéletet az önként nem teljesítő országokkal szemben.

Az Európai Védelmi és Biztonsági Politika része a CFSP-nek, de más szabályok szerint működik. Lásd: [Honvédelem](#)

A jövő:

A [Konvent külpolitikai munkacsoportja](#) azt óhajtja, hogy a minősített többség legyen az általános szabály.

Napjainkban az EU-t külföldön a [Tanács elnöksége](#) és a Főképviselet képviseli. A konventmunkacsoport azt kívánja, hogy a Főképviselet kettős szerepet kapjon, aki az Európai Unió külföldi képviselőjévé válna. Erre a pozícióra az Európai Tanács nevezné ki, és a kinevezést, amely egyben a Bizottság külpolitikáért felelős alelnöki posztja is lenne, [Bizottság elnöke](#) hagyná jóvá.

Az Európai Unión kívüli országokban működő 126 EU-bizottsági delegációt ki lehetne bővíteni, és EUnagykövetségekké alakítani. Franciaország és Németország azt javasolta, hogy hozzanak létre közös külügyminisztériumot, közös külügyminiszter vezetésével.

Kapcsolat:

<http://www.eurunion.org/legislat/cfspweb.htm>

http://www.europa.eu.int/pol/cfsp/index_en.htm

Common Foreign and Security Policy, CFSP

Közös külkereskedelmi politika

Lásd: [Közös kereskedelempolitika](#)

Common Trade Policy

Közös Kutatóközpont, KKK (Joint Research Centre, JRC)

Nyolc különböző, EU által finanszírozott kutatási központ, többek között az ISPRA Olaszországban.

Kapcsolat:

<http://www.jrc.org/>

Joint Research Centre, JRC

Közös mezőgazdasági politika

A közös mezőgazdasági politika volt az első közös politika, amelyet az EU az 1958. évi [Római szerződés](#) alapján alkalmazott.

Ezt a politikát a Franciaországnak nyújtott ellenszolgáltatásként tekintették az ipari termékekre vonatkozó vámunió ellenében, amely elsősorban német érdek volt.

A közös mezőgazdasági politika a mezőgazdasági termékek közös belső piacán alapul, ahol magasabb árak alakultak ki, mint a világpiacon. A magasabb árakat vámokkal és az importált mezőgazdasági termékekre kivetett mezőgazdasági lefölözésekkel támogatják.

Az európai exportvállalatok a közös EU-költségvetésből [export-visszatérítést](#) kapnak, ha mezőgazdasági termékeket adnak el az EU-n kívül. A visszatérítések útján nyújtott támogatás szintje az utóbbi évek folyamán felére olvadt. A gazdálkodók ehelyett inkább [közvetlen kifizetésekben](#) részesülnek.

Jelenleg számottevő reformokat hajtanak végre annak érdekében, hogy a közös mezőgazdasági politika jobban figyelembe vegye a környezetvédelmi célokat, piac-konformabb és szociálisan érzékenyebb legyen. Több mint ötezer különböző EU-szabály irányítja a rendkívül bürokratikus közös mezőgazdasági politikát. A szabályokról [minősített többséggel](#) döntenek a Tanácsban. Ez az úgynevezett „[üres székek válságához](#)”, majd a [Luxemburgi kompromisszumhoz](#) vezetett.

Az igazgatásban több munkacsoport és irányítóbizottság vesz részt, a tagállamok képviselőivel együtt, akik sokszor hetenként ülnek össze az árakat megállapítani.

Megjegyzés:

Az Európai Parlamentnek nincs [együttdöntési joga](#) a mezőgazdaság tekintetében, hanem csak [konzultációs eljárásban](#) adhat hangot véleményének.

A jövő:

A [Konvent](#) együttdöntési jogosultságot javasol a mezőgazdaság és minden más olyan tárgykör tekintetében, amelyről a tanácsban minősített többséggel döntenek.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/pol/agr/index_en.htm

http://www.europarl.eu.int/factsheets/4_1_9_en.htm

Common Agricultural Policy, CAP**Közös Parlamenti Közgyűlés EU-AKCS (afrikai, karibi és csendes-óceáni országok – ACP)**

Olyan konzultatív testület, amely az EU parlamenti képviselőiből és AKCS-képviselőkből áll (nagykövetek és nemzeti parlamenti képviselők).

Megjegyzés:

Van egy olyan tendencia, hogy fokozatosan le kell váltani a nem választott AKCS-képviselőket a nemzeti parlamentek képviselőivel.

Évente kétszer ülésezik felváltva az EU-ban és az AKCS-országokban.

Kapcsolat:

Lásd még: [ACP országok](#)

<http://www.europarl.ep.ec/intcoop/acp/en/default.htm>

Joint Parliamentary Assembly EU-ACP**Közös Piac**

Az [Európai Gazdasági Közösség](#) (EGK) eredeti, általánosan elterjedt elnevezése, amelyet az 1958. évi római szerződés hozott létre.

Kapcsolat:

Lásd még: [Belső piac](#)

Common Market**Közös Piaci Szervezet (Common Market Organization, CMO)**

A közös Piaci Szervezetet azzal a céllal hozták létre, hogy a farmereknek megfelelő jövedelmet, a fogyasztóknak biztonságos élelmiszerellátást biztosítson. Az EU mezőgazdasági termelésének mintegy 90%-át ellenőrzi. A Közös Piaci Szervezet céljait különböző eszközökkel éri el, ezek: a [piaci intervenciók](#), a farmereknek történő [közvetlen kifizetések](#), a [kvóták](#) és az [importvámok](#).

Common Market Organisations, CMO**Közös valuta**

Az Európai Unióban nem csak közös, de egyetlen valuta van. Az úgynevezett euróországokban (Euroland) az euró lépett a korábbi nemzeti fizetőeszközök helyébe. Az országos fizetőeszközöket ki kell vonni a forgalomból. A közös valutáért a németországi Frankfurtban székelő [Európai Központi Bank](#) a felelős.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közös valuta](#), [Euroland](#), [Gazdasági és monetáris unió](#)

<http://www.europa.eu.int/euro/html/home5.html?lang=5>

Single currency

Közös vámtarifák

Az EU [vámunió](#), amely közös vámtarifát alkalmaz a világ többi része tekintetében. A vámtételekről a Tanácsban döntenek [minősített többséggel](#), de a vámtételeket korlátozza a WTO is.

Megjegyzés:

Ha valaki kerékpárt importál Japánból, 15 százalékos vámot kell fizetnie az EU-nak.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/publications/customs/cust_omsbrochure.html

Common Customs Tariff

Közös védelmi politika

Lásd: [Honvédelem](#)

Common Defence Policy, CDP

Közösségi jelleg erősítése

Az EU-szerződések a következőképpen oszthatók fel: létezik egy elsődleges, nemzetek feletti közösségi pillér és két kormányközi pillér, az egyik a külpolitikával, a másik pedig egyes igazságszolgáltatási és belügyi kérdésekkel kapcsolatban.

A jövő:

A konvent a pillérek felszámolását javasolja, és a korábbi kormányközi hatáskörök egy részét egyesíteni kívánja a nemzetek feletti hatáskörökkel.

Communitarisation

Közösségi jogszabály

Lásd: [Közösségi vívmányok](#)

Community law

Közösségi módszer

Ezt a kifejezést gyakran használják az EU szokásos döntéshozatali eljárásának jellemzésére, ami nagyban különbözik a nemzetközi, vagy kormányközi döntések szokásos menetétől.

A közösségi módszer a tagállamok kormányainak olyan döntéseire épül, ahol az egyöntetűség nem követelmény. Az egyes tagállamok emiatt arra kényszerülhetnek, hogy azokat a döntéseket is elfogadják, ami ellen szavaztak. Ez a [nemzetek feletti döntéshozatal](#) az EU Bizottság javaslataira, illetve a Tanács [minősített többségi](#) döntéseire épül. A nemzetek közötti hagyományos együttműködési formák a részt vevő államok [egyhangú](#) döntését követik meg.

Community method

Közösségi növényi fajtagazdagsági hivatal (CPVO)

Angers-ban (Franciaország) 1995-óta működő EU-ügynökség, amely a növényekkel kapcsolatos szellemi tulajdonjogokkal foglalkozik.

Kapcsolat:

<http://www.cpvo.eu.int/>

Community Plant Variety Office, CPVO

Közösségi preferencia

A [közös mezőgazdasági politikában](#) (KAP) alkalmazott kifejezés az EU-ból származó termékek előnyben részesítésére, közös importlefölözések és export-visszatérítések útján. Ezek a preferenciák többletköltséget hárítanak a fogyasztókra, és áremelkedést idéznek elő a gazdaságok szempontjából.

Megjegyzés:

A mezőgazdasági reform és az ártámogatások helyett a gazdálkodóknak folyósítandó közvetlen támogatás mögött meghúzódó egyik érv.

Community preference

Közösségi törvénykezés elsőbbsége

Lásd: [Elsőbbség](#)

Supremacy of community law

Közösségi védjegyügynökség

Szakosított európai [ügynökség](#), amely Alicante-ban (Spanyolország) működik 1984 óta. Közös, az egész EGT-területen használható EU-védjeggyel látja el a vállalatokat.

Community trade-marks

Közösségi vívmányok

Az EU-jogszabályok összessége, amelyet valamennyi új tagállamnak el kell fogadnia, körülbelül 97 ezer oldalt tesz ki a [hivatalos lapban](#). A teljes vívmány fogalmát nehéz meghatározni. Ha megszámláljuk a [Celexben](#), körülbelül 15 ezer különböző okmányt találunk.

A teljes vívmány tartalmazza az összes szerződést, a jelenleg hatályos jogszabályokat, az Európai Bíróság ítéleteit, a második [pillértől](#) (kül- és biztonságpolitika), valamint a harmadik pillértől (igazságszolgáltatás és belügyek) származó valamennyi típusú döntést, továbbá az úgynevezett [puha jogszabályokat](#).

A közösségi vívmány fogalmához hozzátartozik a közösségi jog és az Európai Bíróság által részben [jogi aktivizmus](#) útján kidolgozott egyéb alapelvek [elsőbbsége](#). A tagállamok továbbá kötelesek elfogadni a jövőbeli többségi döntéseket és az Európai Bíróság ítéleteit.

Avívmány fogalmát talán nem könnyű megérteni, de döntő jelentőségű az EU felépítésének, a folyamatban levő bővítési és alkotmányozási folyamatoknak a megértése szempontjából. Az elv jelenleg szerepel az alkotmánytervezetben, annak javasolt 9. cikkelyeként.

Megjegyzés:

A dán parlament olyan értelmű tájékoztatást kapott, hogy körülbelül 26 ezer dokumentumot küldenek meg a felvételüket kérő országoknak jóváhagyásra. Günter Verheugen, a bővítésért felelős EU-biztos kijelentette, hogy több mint húszezer okmány létezik.

A jövő:

Az uniós törvények elsőbbségét a jövőre vonatkozólag az [alkotmánytervezet](#) a 9.1 pontja rögzíti.

Kapcsolat:

http://news.bbc.co.uk/1/hi/in_depth/europe/euro-glossary/1216329.stm

Acquis communautaire

Központi bank átláthatósága

Az [Európai Központi Bank](#) megtagadja az ülésein készült jegyzőkönyvek nyilvánosságra hozatalát. Az Európai Parlament felszólította a bankot a jegyzőkönyvek közzétételére. Az Egyesült Államok és Svédország központi bankjainak jegyzőkönyvei például nyilvánosak.

Transparency in the Central Bank

Központi Bankok Európai Rendszere, ESCB

Összekötő kapocs a nemzeti központi bankok és a Frankfurtban székelő [Európai Központi Bank](#) között az eurózóna tagállamaiban.

Kapcsolat:

Lásd: [Európai Központi Bank](#) és [Gazdasági és Monetáris Unió](#)
<http://www.euro.ecb.int/en/what/system.html>

European System of Central Banks, ESCB

Köztisztviselők

Az EU intézményei több mint harmincezer köztisztviselőt foglalkoztatnak, akik a tagállamok sok más köztisztviselőjével működnek együtt.

A köztisztviselőknek igen jelentős szerepük van mind a nemzeti felkészülési folyamatban, mind pedig az EU-ban. Ténylegesen ők határoznak a legtöbb törvényről zárt ajtók mögött, a parlamentek választott tagjainak jelenléte nélkül.

Napjainkban az összes jogszabálynak körülbelül hetven százalékát dolgozzák ki a tanács munkacsoportjai, 15 százalékukat a [COREPER](#)-ben működő nagykövetek, és csak 15 százalék függ az illetékes Miniszterek Tanácsától.

A Bizottságban a döntések mintegy 90%-át a bizottsági tagok helyett a kabinet köztisztviselői hozzák meg.

A jövő:

A [Konvent](#) azt javasolja, hogy minden tárgyalást a tanács nyilvános ülésein folytassanak le.

A szándékok szerint EU-diplomákból álló testület fogja megerősíteni az EU külső képviseletét. A jelenlegi 126 EUdelegációt nagykövetségekké alakítják át, ahogy a külpolitikával és védelemmel foglalkozó [konventmunkacsoport](#) javasolja.

Civil servants

Közvádoló

A közvádoló az a hivatalos személy, aki feltételezett bűnügyekben vádat emel. Jelenleg az EU-nak nincs közvádolója.

A jövő:

A Konvent [bel- és igazságügyi](#) munkacsoportja javasolta egy, az egész Európai Unió területére kiterjedő hatáskörrel rendelkező közvádoló létrehozását, aki bűnügyi eljárást kezdeményezhetne olyan személyek ellen, akik bizonyos, nemzeteken keresztül nyúló bűnöket követtek el.

Public prosecutor

Közvetlen hatás

A közvetlen hatás azt jelenti, hogy valamely nemzetközi szabály érvényessége nem követeli meg a nemzeti törvénnyé alakítást.

Az EU szabályozások mindig közvetlenül alkalmazhatók. A luxemburgi EU Bíróság közvetlen hatást gyakorol a különböző szerződés-cikkelyekre és irányelvekre, így azok jogilag kötelező erejűek a tagállamok és állampolgáraik számára még akkor is, ha azokat nemzeti szinten nem fogadták el.

Ez bekövetkezik annak ellenére is, hogy ilyen fejlesztést nem irányoztak elő, illetve a szerződések megalkotói vagy az irányelvek elfogadói erről nem határoztak. Ez alapvető példa arra, hogy az Európai Bíróság (ECJ) a [mélyebb integráció](#) tényezőjévé vált, amely az EU illetékességét az eredeti szerződésekben foglaltakat meghaladóan terjeszti ki.

Ez a [jogi aktivizmusra](#) vagy a bírói törvényhozásra példa.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bíróság](#)

Direct effect

Közvetlen kifizetések

A mezőgazdasági termékek ártámogatása helyett az EU mezőgazdasági reformja a gazdák felé történő, a gazdaság nagyságától vagy a megelőző termeléstől függő, közvetlen kifizetések irányában tolódott el az aktuális termelés figyelmen kívül hagyásával. A bevételek termeléstől való függetlenítése kifejezést a gazdák támogatásának és bevételeinek a gazdaság termelésétől való elválasztásának kifejezésére is használják.

Megjegyzések:

A csatlakozási tárgyalások az EU-gazdák felé teljesített, jelenleg rendelkezésre álló közvetlen kifizetések 25 százalékát allokálták a csatlakozni kívánó országok gazdáihoz.

2002-ben a koppenhágai csúcsértekezlet egyes csatlakozni kívánó országoknak az EU-költségvetésből kifizetett összegek kiegészítéseként extra nemzeti támogatások kifizetését engedélyezte.

A lengyel gazdák ezzel nyugati-európai EU-társaikhoz képest hatvanszázalékos támogatásban részesülnek.

Direct payments

Krokodil Klub

Az Európai Parlament tagjainak egy csoportja, akik egy föderalista alkotmány érdekében munkálkodnak. A klubot Altiero Spinelli alapította 1980-ban, és nevét a jól ismert strasbourgi Krokodil étteremről kapta, ahol a klubtagok először találkoztak.

Kapcsolat:

<http://users.skynet.be/clubcrocodile>

Crocodile club

Küldöttségek

Az EU Parlamentnek más országokban és országcsoportokban vannak parlamenti küldöttségei. Van USA-, japán stb. küldöttsége. Vannak küldöttségei az EEA-, ASEAN- stb. országokba.

Kapcsolat:

<http://www.politicalresources.net/eu32.htm>

Delegations

Külképviselet

Lásd: AETR és jogi személyiség

External representation

Különleges képviselők kinevezése

A közös kül- és biztonságpolitika (CFSP, KKBP) területén az unió speciális képviselőket nevezhet ki egyes politikai kérdések megtárgyalására. A nizzai szerződés értelmében a speciális képviselőket minősített többséggel lehet kinevezni (TEU 23. cikk).

Appointment of special representatives

Kultúra 2000

Az EU 2000–2004-re szóló támogatási programja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/culture/eac/c2000condition_en.html

Culture 2000

Kulturális politika

Az EU-szerződések a nemzeti kultúrák [harmonizációjára](#) nem terjednek ki. Az EU a tanácsban hozott [egyhangú](#) határozattal [ajánlásokat](#) és [ösztönző intézkedéseket](#) tehet, ill. az EU Parlamenttel [együtt döntéseket](#) hozhat.

A jövő:

A [Konvent](#) a tanácsnak [minősített többségi szavazásra](#) tesz javaslatot.

Az [alkotmánytervezet](#) azt javasolja, hogy a kultúra a [támogatott](#) területek közé tartozzon.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/culture/eac/index_en.html

Cultural policy

Kupferberg-ügy

Az EU jogügye, amelyben döntés született arról, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások közvetlenül alkalmazhatók valamennyi tagállamban. Ezek automatikusan [elsőbbséget](#) élveznek a nemzeti jog fölött.

Megjegyzés:

A kereskedelmi törvényekről folyó tárgyalások gyakran titkosak anélkül, hogy ezekbe a nemzeti parlamentek és az EU Parlament beleszólási jogot kapna.

Kupferberg case

Kutatás

Az Európai Unió kutatással kapcsolatos kompetenciája az uniós ipar tudományos és műszaki alapjainak megerősítésében és az általános kutatási tevékenység előmozdítására vonatkozik. Ez a kompetencia a nemzeti szintű tevékenységek kiegészítésére, elősegítésére és összehangolására korlátozódik.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) a kutatást különleges kategóriába helyezi, és lehetővé teszi az Európai Unió számára, hogy közös akciókat hajtson végre és programokat valósítson meg, de nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy saját jogkörükkel éljenek (I-13.3§).

A megfelelő kutatási tevékenységeket egy többéves európai uniós program vázolja fel:

Kapcsolat:

Lásd még: [Európai kutatási tér](#)

http://www.europa.eu.int/comm/research/fp6/index_en.html

Research

Kvóta

Egyes mezőgazdasági termékek termelését és a halászatot a felső határt megszabó kvóták szabályozzák. A [közös mezőgazdasági politika](#) értelmében minden országnak megvan a maga tejkvótája stb., amelyet [minősített többséggel](#) határoznak meg.

Kapcsolat:

Lásd: [Tejkvóták](#)

Quota

Kvótaugrás

A közös halászati politika értelmében a valamely európai uniós tagállamhoz tartozó halászati vállalkozások

megkísérelhetnek valamely másik ország halászvizein is megtelepedni, annak kvótája terhére. Ezt a letelepedés szabadsága európai uniós szabály miatt tehetik meg, de az Európai Bíróság előírta, hogy bizonyos fokú tényleges kapcsolatnak kell lennie a kérdéses halászok, hajóik és annak a tagállamnak a zászlója között, amely alatt működni akarnak, hogy megőrizték a tagállamok közötti valós kvóták elképzelését.

Quota hopping

Labdarúgás

1995-ben az EU Bírósága úgy határozott ([Bosman-ügy](#)), hogy a profi labdarúgás gazdasági tevékenységnek számít az EU-szerződésekben definiáltak szerint, ezért az EU-munkaerő áramlására vonatkozó törvények alá tartozik.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) javasolja, hogy a sport legyen [támogatási terület](#).

Football

Laeken-nyilatkozat az Európai Unió jövőjéről

2001 decemberében egy brüsszeli csúcstalálkozó döntést hozott egy új EU-alkotmányt előkészítő [Konvent](#) létrehozásáról.

[Giscard d'Estaing](#)-t nevezték ki elnöknek.

A nyilatkozat 64 kritikus kérdést vet fel az EU jövőjére vonatkozólag, különös tekintettel a [demokráciadeficit](#) megoldásának módjaira.

Kapcsolat:

Itt ingyen letölthető egy a Laeken-nyilatkozatról és az egyezményről szóló könyv:

<http://www.bonde.com/index.phtml?sid=48&aid=10110>

Laeken Declaration on the Future of the European Union

Lamassoure, Alain (1944–)

Az EU Parlament alkotmányos bizottságának jelentéstevője az új EU-alkotmánnyal kapcsolatban.

Franciaország korábbi Európa-minisztere, a Kereszténydemokrata frakció ([EPP](#)) állandó képviselője 1989-től '93-ig. Megválasztása a francia UDF részéről történt.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl§.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=1204&ipolgrp=&itempl=&imode=&ireturn=

Lamassoure, Alain (1944 -)

Lamy, Pascal (1947–)

Francia kereskedelmi megbízott, [Jacques Delors](#) volt kabinetfőnöke. [PES](#).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/lamy/index_en.htm

Lamy, Pascal (1947 -)

LEADER II

Vidéki területek EU-támogatási programja. 2001 december 31.-ével megszűnt.

Kapcsolat:

<http://www.rural-europe.aeidl.be/>

LEADER II

Leértékelés

Valamely ország valutájának leértékelése a többi valutához képest. Erre közös valuta esetén nincs lehetőség. Csak az euró értékelődhet le az eurózónán kívüli valutákhoz képest, mint például a dollár, a jen vagy a sékel stb. 1999. évi bevezetése óta az euró három évig esett a dollárhoz képest. Növekedése 2003-ban kezdődött.

Devaluation

Légi közlekedés

Az EU szabályozni kívánja a légi közlekedés egyes részeit is, és független európai repülésbiztonsági ügynökség felállítását, valamint a polgári repülésbiztonságra vonatkozó közös szabályok kidolgozását tervezi. Rendelettervezetek kidolgozása folyik a balesetek vizsgálata és a kártérítés, a baleseti felelősségbiztosítás, a helyek (slot) kiosztása légikikötőkben, repülésügyi biztosítás, a zajkibocsátás és a tisztességtelen ármegállapítási gyakorlat tekintetében.

2002-ben az Európai Bíróság jogellenesnek nyilvánította a tagállamok és az Egyesült Államok közötti kétoldalú megállapodásokat, és felkérte az EU-t, hogy kössön közös megállapodásokat harmadik országokkal.

A jövő:

Az Európai Bizottság létre kívánja hozni az [Egységes Európai Légteret](#).

Air transport

Legitimitás

Lásd: [Demokratikus legitimáció](#)

Legitimacy

Legkülső régiók

A francia tengerentúli területek, a Kanári-szigetek, az Azori-szigetek és Madeira. Ezek egyedi elbánásban részesülnek.

Kapcsolat:

<http://www.erup.net>

Outermost regions

Leinen, Jo (1948–)

Az EU Parlament alkotmányos bizottságának elnöke. Az EU Parlamenten belül a Szövetségi Inter csoport vezetője, és az Európai Szövetségi Szervezet elnöke 1997 óta. Az SPD-be választott jogász 1999 óta. Az Európai Parlament [szocialista csoportjának](#) tagja.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.europa.eu/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=4262&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Leinen, Jo (1948 -)

Lengyelország

Több mint 312 000 km²-es területével és 38,6 milliós népességével Lengyelország a legnagyobb tagjelölt ország.

Várhatóan 2004. május elsején kap teljes európai uniós tagságot.

Európai megállapodása 1994 óta van és ugyanabban az évben adta be tagsági kérelmét.

A jövő:

Lengyelországnak a tanácsban 27 szavazata és az Európai Parlamentben 54 tagja lehet, éppúgy, mint Spanyolországnak.

Kapcsolat:

<http://www.kprm.gov.pl/>

<http://www.poland.pl/>

Poland**Leonardo II**

2000-től 2006-ig tartó, szakképzéssel foglalkozó EU-program.

Neve az egyik családi botrányhoz is kapcsolható, amely a [Santer-féle EU-bizottság](#) 1999. március 15-i bukásához vezetett.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bizalmatlanság](#)

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html

<http://www.ibeuropa.com/Database/Factsheets/F028leonardo.htm>

Leonardo II**Lettország**

Népessége 2,4 millió fő, területe 64 589 km².

A [csatlakozni kívánó ország](#), amely 2004. május 1-jére várja tagságát. Európai megállapodása van 1995 óta, és 1998-ban belépett a [csatlakozási partnerségbe](#).

A jövő:

2004 novemberétől a tanács 321 szavazatából négy lehet az övé, és az EU Parlament 732 képviselői helyéből kilenc.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/latvia/index.htm>

<http://www.am.gov.lv/lv/>

Latvia**Lex Ausztria**

A nizzai szerződés egyik cikkelye lehetőséget ad arra, hogy egy állam szavazati jogát felfüggeszessék, ha az illető tagállam súlyosan megsérti az emberi jogokat.

A [TEU](#) 7. cikkelyének megfelelően a tagállamok négyötöde figyelmeztethet a közös értékek megszegése miatt, akkor ha azt a Parlament [abszolút többsége](#) is támogatja.

Ezután a szóban forgó tagállam szavazati joga felfüggeszethető, ha a Tanács [minősített többsége](#), valamint az Európai Parlament kétharmados többsége (és egyúttal a képviselők abszolút többsége is) megszavazza.

Kapcsolat:

Lásd még: [Ausztria](#)

Lex Austria**Liberálisok**

A liberális pártok voltak az elsők, amelyek nemzetek feletti pártot hoztak létre az EU-ban.

Liberális pártok az EU Parlamenten belül az [ELDR csoportban](#) is együttműködnek, amelynek elnöke

[Graham Watson](#).

[Pat Cox](#), 2004-ig az EU Parlament elnöke, a liberálisokhoz tartozik.

Kapcsolat:

<http://eld.europarl.eu.int/Content/Default.asp?>

Liberals**Liechtenstein**

Mikroállam, tagja az EFTA-nak, EEA-megállapodása van az EUval.

Kapcsolat:

<http://www.liechtenstein.li>

http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/lichtenstein/intro/index.htm

Liechtenstein**LIFE**

Az EU környezetvédelmi támogató programja 2000-től 2004-ig. Három fő tevékenységi területe van: környezetvédelem, természetvédelem és harmadik országok. Míg mindhárom a környezet javításával kapcsolatos, mindegyiknek saját külön prioritásai vannak.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/environment/life/home.htm>

LIFE**Liikanen, Erkki (1950–)**

A vállalkozások és az információs társadalom finn biztosa, korábbi szociáldemokrata miniszter. A szocialista csoport tagja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/liikanen/index_en.htm

Liikanen, Erkki (1950 -)**Linkek európai webhelyekhez:**

Napi hírek ingyenes elérhetősége: <http://www.EUObserver.com>

Európa Parlament: <http://www.europarl.ep.ec/>

Európai Unió on-line: <http://www.europa.eu.int/>

Európai Unió Tanácsa: <http://ue.eu.int/>

Európai Bizottság: <http://europa.eu.int/comm/>

Európai Parlament Sajtószolgálat: http://www.europarl.ep.ec/press/index_en.htm

Európai Unió Bírósága: <http://curia.eu.int/en/index.htm>

Európai Számvevőszék: <http://www.eca.eu.int/>

Emberi jogok európai biztosa: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/>

Régiók bizottsága: <http://www.cor.eu.int/>

Európai gazdasági és szociális bizottság: <http://www.ces.eu.int/>

Európai Központi Bank: <http://www.ecb.int/>

EurActive.com: <http://www.euractiv.com>

EU-ról szóló ténydokumentumok: http://www.europarl.ep.ec/factsheets/default_en.htm

Dokumentum-hozzáférés az EU adatbázisaiban:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/acc_doc/index_en.htm

CELEX-adatbázis: http://www.europateam.cc.cec/clxint/htm/celex_en.htm

Eur-Lex: <http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/index.html>

Pre-Lex: <http://www.europa.eu.int/prelex/apcnet.cfm?CL=en>

EuroStat: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/>

EU Bizottság gyors szövevényi szolgáltatása: <http://www.europa.eu.int/en/comm/spp/rapid.html>

Európai Dokumentációs Központ: http://europa.eu.int/comm/libraries/bibliotheques_fr.htm

Információs Társadalom Programiroda (ISPO): <http://www.ispo.cec.be>

Ki kicsoda az Európai Unióban? - Intézményközi lexikon: <http://europa.eu.int/idea/en/index.htm>

Az európai intézmények postafiókjai: http://europa.eu.int/geninfo/mailbox/index_en.htm

Parlamenti Közgyűlés: <http://stars.coe.int>

Az Európai Városok és Régiók Tanácsa: <http://www.ccre.org>

Az Európai Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusa: <http://www.coe.fr/cplre/>

Európai Ifjúsági Parlament: <http://www.eyp.org/>

Links to European Websites

Lisszaboni folyamat

Önkéntes foglalkoztatási és szociális koordináció az EU államok között. A lisszaboni folyamat vezette be a [nyílt koordinációs módszert](#).

A 2000-ben a portugál fővárosban tartott csúcstalálkozóról nevezték el.

Azt célozza, hogy az EU 2010-ig a világ legversenyképesebb tudás-alapú gazdasága legyen.

Lisbon-process

Litvánia

Lakossága 3,48 millió, területe 65 000 km².

[Csatlakozni kívánó ország](#), amely 2004. május 1 lesz az EU tagja. A tagságot referendum hagyta jóvá, ahol a szavazók 90%-a a belépésre adta le voksát.

Európai megállapodása van 1995 óta, 1998-ban belépett a [csatlakozási partnerségbe](#).

A jövő:

Az EU Parlament 732 helyéből 13-at, a tanács 321 szavazatából 7-et birtokolhat.

Kapcsolat:

<http://www.lrvk.lt>

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/lithuania/index.htm>

Lithuania**Lobbizók**

Lobbista az a személy aki azon dolgozik, hogy a politikai és az adminisztratív döntéseket befolyásolja. Az elnevezés a „lobby” szóból származik, amely előcsarnokot, jelen esetben a parlament előcsarnokát jelenti, ahol a lobbista találkozhat a politikusokkal. Nincs olyan hivatalos nyilvántartás, amely a Brüsszelben dolgozó összes lobbizót magába foglalná. Számuk biztosan meghaladja a tízezret. Egy forrás szerint tizennégyezren vannak háromezer különböző lobbicsoportban.

Az EU-ban a legtöbb lobbizó cégeket és gazdasági szervezeteket képviselő kereskedelmi lobbizó, míg a lobbizók fele Washingtonban, az Egyesült Államokban nem gazdasági érdekcsoportokat képvisel. Egy 1994-ből származó EU-törvénykönyv szerint a lobbizóknak gondosan igazolniuk kell magukat, tájékoztatást kell adniuk érdekeikről, tilos visszaélniük EU-intézményekkel való kapcsolataikkal, tiszteletben kell tartaniuk a titkos információkat, tartózkodniuk kell hamis információk nyújtásától és hivatalos dokumentumok eladásától, kerülniük kell a szakmai konfliktusokat, és tilos fizetniük az intézmények által foglalkoztatott embereket.

1996 óta az EU Parlamentnek saját szabályai vannak a lobbizókra vonatkozólag, amelyeket tiszteletben kell tartania a lobbizóknak, ha be akarnak jutni az EU Parlament épületeibe.

Kapcsolat:

<http://www2.europarl.eu.int/lobby/lobby.jsp?lng=en>

Lobbyists**Lomé-megállapodás vagy Lomé-egyezmény**

A Lomé-megállapodás még mindig a népszerű neve az EU és a korábbi, legfőképpen [afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni](#) gyarmatoknak, amelyek jelenlegi száma 78. A megállapodás nevét megváltoztatták [cotonoui megállapodásra](#) 2000 júniusában Benin fővárosában. A megállapodás húsz évre szól.

Kapcsolat:

<http://www.acpsec.org/gb/cotonou/accord1.htm>

Lomé agreement or Lomé Convention**Luxemburg**

Luxemburg lakossága 0,4 millió, területe 2586 km².

Luxemburg egyike az eredeti EGK-tagállamoknak.

Jelenleg a tanács 87 szavazatából kettővel, az EU Parlament 626 helyéből hattal rendelkezik.

A jövő:

Az első bővítés után a tanács 321 szavazatából négy, az EU Parlament 732 helyéből hat lesz az övé.

Kapcsolatok:

<http://www.ont.lu/>

<http://www.gouvernement.lu>

Luxembourg**Luxemburgi kompromisszum**

1965 júniusában Charles de Gaulle francia elnök a Tanács valamennyi ülését bojkottálni kezdte – ez volt az „[üres székek válsága](#)”.

A római szerződés többségi határozatokat irányzott elő a mezőgazdasági és költségvetési kérdésekben olyan átmeneti időszak után, amikor ezek egyhangúlag kerültek elfogadásra. Az átmeneti periódus végén De Gaulle visszautasította az [egyhangúságra](#) vonatkozó szabály eltörlésének elfogadását és ekkor kezdődött a francia bojkott.

1966 januárjára kompromisszumos megoldást találtak, amely lehetővé tette, hogy a tagállamok megvétőzhassanak olyan határozatokat, amelyeket „létfontosságú nemzeti érdeknek” tekintettek.

A „luxemburgi kompromisszumnak” nincs jogi státusa, de olyan kommunikében kifejezett politikai megállapodás volt, amely Franciaország és az EGK többi öt alapító tagországa közötti egyet nem értésekre utalt.

Mindazonáltal a kompromisszumot betartották 1985 decemberéig, amikor az EU elnökei és miniszterelnökei megállapodtak annak figyelmen kívül hagyásáról, és lehetővé tették egymás számára, hogy letagadják annak figyelmen kívül hagyására vonatkozó megállapodásukat.

Megjegyzések:

1982-ben az Egyesült Királyság megpróbálta ezt használni a mezőgazdasági termékek javasolt áremeléseivel szemben, de a többiek megtagadták ennek figyelembevételét, mivel a cél a [brit rabatt](#) elérése volt.

Az utolsó olyan vétőjogot, amely létfontosságú nemzeti érdekre vonatkozott, 1984-ben alkalmazták sikeresen.

1988 májusában Görögország megkísérelte politikai vétőjog alkalmazását, de sikertelenül.

A luxemburgi kompromisszumként emlegetett vétőjog nem összekeverendő ama vétőjoggal, amellyel minden EU-tagállam rendelkezik olyan politikai területekre vonatkozó szerződésekkel szemben, ahol továbbra is az egyhangúság szabálya érvényesül.

Hasonló vétőjogot illesztett be az [Amszterdami szerződés](#) a TEU-ba a külpolitika területén: a tagállamok megakadályozhatják, hogy a Tanács többségi döntési eljárással hozzon meg egy határozatot, azzal, hogy a kérdést az Európai Tanács elé terjesztik, amelynek ezt követően eghangú határozatot kell hoznia.

A jövő:

A Konvent az alkotmány I-22 és I-33 cikkei alapján elveti a luxemburgi kompromisszumot. Georges Berthoin, aki korábban Jean Monnet jobbkeze volt, javasolta a vétőjog visszaállítását létfontosságú kérdésekben annak követelésével, hogy a miniszterelnököknek meg kell védenie vétőjogát a következő EU-csúcstalálkozón.

Ezt a javaslatot propagálta a [Konvent Demokráciaforum csoportja](#) azzal a kiegészítő követeléssel, hogy a vétőről az illető nemzeti parlamentnek is döntést kell hoznia saját olvasatában.

Kapcsolat:

http://www.essaybank.co.uk/free_coursework/591.html

Luxembourg compromise

Maastrichti szerződés

Az Európai Uniót létrehozó szerződésként ([TEU](#)) is ismert maastrichti szerződés – különösen a Gadaügyi és Monetáris Unió (közös valuta) bevezetésével – előkészítette az utat a további európai integráció számára. Az összes korábbi szerződéshez képest ez jelentette a legnagyobb előrelépést az integráció útján. 1992-ben írták alá és 1993. november 1.-jén lépett életbe.

A korábbi szerződések – a párizsi, római szerződés és az egységes európai okmány – módosításával a politikai unió megvalósítását tűzték ki célul.

Az új politikai területeket az első nemzetek feletti közösségi pillér mellett két új [kormányközi pillérre](#) osztották. A második pillér a közös kül- és biztonságpolitika (CFSP), míg a harmadik pillér a [bel- és igazságügy](#) (JHA).

Megjegyzések:

A maastrichti szerződés:

megváltoztatta a korábbi Európai Gazdasági Közösség (EGK) és Európai Közösség (EK) elnevezéseket is Európai Unióra (EU);

beépítették a szerződésbe a [Gazdasági és Monetáris Unió](#), az EMU-t;

létrehozta az ombudsman intézményét és a [régiók bizottságát](#);

bevezette a [minősített többségi szavazást](#);

bevezette az együtdöntési eljárást;

az új [együtdöntési eljárás](#) révén növelte az Európai Parlament befolyását.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/en/record/mt/top.html>

Treaty of Maastricht**MacDougall-jelentés**

1977-ben ez a jelentés az állította, hogy az EU-n belüli nagyobb integráció és a monetáris unió létrehozása egy olyan szövetségi költségvetést igényel, amely:

a GDP 2-2,5 százalékát teszi ki a föderációt előkészítő szakaszban

a GDP 5-7 százalékát egy későbbi szakaszban, és

a GDP 25 százalékát, ha az EU az Egyesült Államokhoz hasonló szövetségi állammá kíván válni.

Ma az EU a bruttó nemzeti termék 1,27 százalékát határozta meg plafonként az egész EU-ra vonatkozólag, amely arányt újra kell tárgyalni 2006 előtt.

MacDougall Report**Macedónia**

Korábban Jugoszlávia része, amely most a [FYROM](#) (Macedónia volt Jugoszláv Köztársaság) nevet viseli.

A Macedonia név a legősibb európai országnév. Ezt a nevet a Krisztus előtt 808-ban megalapított királyság kapta.

Kapcsolat:

<http://www.macedonia.org>

Macedonia**Maghreb**

Nyugati arab országok csoportja, speciális [együttműködési megállapodással](#) az EU-val 1978 óta.

Beletartozik Algéria, Marokkó és Tunézia.

Kapcsolat:

Lásd még: [Mashreg](#).

<http://www.maghrebarabe.org/>

Maghreb**Magyarok a bizottságnál**

A csatlakozást követő hét évben az Európai Bizottságnál csaknem ötszáz magyar kezdheti meg munkáját – köztük egy főigazgató, hat igazgató és 27 középvezető.

Magyarok a bizottságnál

Magyarország

Magyarország lakossága 10,2 millió fő, területe 93 030 km².

Csatlakozni kívánó ország, amely várhatóan 2004. május 1-jén válik taggá.

2003 április 12.-én egy ügydöntő referendumon a magyarok 83.69%-a „igenrel” szavazott az Európai Unióba való belépésre. A referendumon való részvétel azonban alacsony volt, kevesebb mint a választópolgárok fele (45.62%) ment el szavazni.

Magyarország az EU Parlament 732 képviselői helyéből 24-gyel, a Tanács 321 szavazatából 12-vel rendelkezhet.

1988-ban Magyarország volt az első a közép- és keleteurópai országok közül, amely kereskedelmi és együttműködési szerződést írt alá az Európai Unióval.

1991. óta az Európai Megállapodás tagja és 1994-ben a régióból elsőként kérte felvételét az Európai Unióba.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/hungary/index.htm>

<http://www.ekormanyzat.hu/english>

Hungary

Málta

Lakossága 385 000 fő, területe 316 km².

Társulási megállapodása van az EU-val 1970 óta, és 2004. május 1-jén teljes jogú taggá válik.

1990-ben folyamodott az EU tagságért.

Az EU Parlament 732 helyéből ötten, a tanács 321 szavazatából hárommal rendelkezhet.

Az ország politikailag megosztott két párt között. Az irányító konzervatív Nemzeti Párt tagságot akart az ellenzéki Munkáspárttal szemben, amely a partnerségi megállapodást részesíti előnyben az EUval. Egy 2003 márciusában tartott népszavazáson a szavazók 53 százaléka fejezte ki kívánságát, hogy csatlakozni szeretne az EU-hoz.

A 2003 április 13-án tartott választásokat a Málta uniós tagságát támogató Nemzeti Párt nyerte meg és április 16-án jóváhagyta a csatlakozást.

Kapcsolatok:

Máltai kormány: <http://www.gov.mt/>

No2EU: <http://www.no2eu.org/>

<http://www.visitmalta.com>

Malta

Marco Polo-program

2003–2006 vonatkozásában 75 millió euró használható fel az áruszállítás átállításának elősegítésére a közúti szállításról az áruszállítás sokkal inkább környezetbarát módozataira.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/transport/themes/land/english/lt_28_en.html#polo

Marco Polo programme

Marhahúsváság

1996-ban megállapították, hogy összefüggés van a kergemarhakór (BSE) és annak emberi formája, a CJD között. Az EU 1999-ig megtiltotta a brit marhaexportot. Franciaország és Németország azonban, noha a többi EU-ország megszüntette a brit marhahúsexporttal szembeni tilalmat és újrakezdte a behozatalt, nem volt hajlandó így eljárni. Végül sikerült békemegállapodást, az úgynevezett egyetértési jegyzőkönyvet aláírni. A francia kormány beleegyezett a tilalom megszüntetésébe, az Egyesült Királyság pedig elfogadta

új vizsgálati eljárások kifejlesztését, a franciáknak tett jelképes engedményként. Az Európai Parlament vizsgálóbizottságot állított fel a BSE kérdésével kapcsolatban, és megállapította, hogy helytelen eljárás történt a betegség leküzdése tekintetében.

Beef crisis

Marleasing-ügy

Egy [EU-Bírószáki](#) döntés szerint a tagállamok számára kötelező a nemzeti törvények európai irányelveknek megfelelő értelmezése, akkor is, ha azokat még nem ültették át a nemzeti törvények közé. C-106/89. és a módosított C-91/92. ügy.

Marleasing case

Marokkó (királyság)

Észak-afrikai állam 29,2 millió lakossal és 710 850 km² területtel.

Nem fogadták el [tagjelölt országgént](#) 1987-ben azzal érvelve, hogy Marokkó nem európai nemzet.

Külön együttműködési megállapodása van az EU-val.

Kapcsolat:

Lásd még: [Maghreb](#)

<http://www.morocco.com/>

Morocco, Kingdom of

Marshall-terv

George Marshall amerikai külügyminiszter 1947-ben gazdasági segélytervet javasolt 18 nyugat-európai ország számára, amelynek támogatási összege kb. 14 milliárd dollár volt 1952-ig.

Kapcsolat:

<http://www.usaid.gov/multimedia/video/marshall/>

Marshall plan

Martin, David (1954–)

Brit munkáspárti politikus, az EU Parlament első elnökhelyettese. 1995-ben [Bourlangesszel](#) együtt megfogalmazta az EU-alkotmány harmadik javaslatát. Az EU Parlament elnöki tisztjéért folytatott küzdelmet [Pat Coxszal](#) szemben elvesztette 2002-ben. A szocialista csoport tagja.

Kapcsolat:

<http://www.martinmep.com>

Martin, David (1954 -)

Mashreq

Keleti arab országok csoportja, amelynek különleges együttműködési megállapodása van az EU-val 1978 óta. Magában foglalja Egyiptomot, Jordániát, Libanont és Szíriát.

Kapcsolat:

Lásd még: [Maghreb](#)

Mashreq

Másodlagos jogszabály

Az [elsődleges törvényekkel](#) szemben, amelyeket az Európai Közösséget, az Európai Szén és Acélközösséget, az Atomenergiái Közösséget létrehozó és az azokat módosító egyezmények (például az Egységes Európa Egyezmény, a Maastricht-i, Amszterdami és Nizzai Egyezmény) testesítenek meg, a

másodlagos EU törvények az előbbiekből származó direktívák, szabályozások, határozatok, ajánlások vagy vélemények, vagy pedig olyan jogszabályok, amelyek az EU Bíróság határozataiból következnek, vagy azzal kapcsolatosak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Előzetes döntéshozatal](#)

http://europa.eu.int/eur-lex/en/about/abc/abc_19.html

Secondary law

MATTHAEUS

EU-támogatási program vámköztisztviselők számára. 1999-ben felváltotta a [CUSTOMS 2002](#)

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l11039.htm>

Matthaeus

MEDA

Az EU földközi-tengeri országokkal kapcsolatos partnerségi programja 1996-ból.

Magában foglalja Algériát, Ciprust, Egyiptomot, Izraelt, Jordániát, Libanont, Máltát, Marokkót, a Palesztin Nemzeti Hatóságot, Szíriát, Tunéziát és Törökországot.

A cél az, hogy az Európai-Mediterrán Partnerség révén egy szabadkereskedelmi övezetet hozzanak létre.

Kapcsolat

Lásd: [Mediterrán politika](#)

http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/euomed/meda

MEDA

Media Plus-program

Az európai filmgyártás és az audiovizuális ipar EU-támogatási programja 2001 és 2005 között. Nyitva áll a nem EU-országok részére is.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_en.html

Media Plus programme

Mediterrán politika

1995-ből származó EU-partnerség 12 földközi-tengeri országgal – beleértve a PFSZ-vezette Palesztin Nemzeti Hatóság által képviselt Palesztinát is –, amelynek célja a szabad kereskedelem kialakítása 12 év alatt. E politikát szolgálja [MEDA](#).

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/med_mideast/intro/index.htm

Mediterranean policy

Medstat

Az euromediterrán statisztikai intézetek regionális együttműködési programja.

Kapcsolatok:

Lásd még: [Maghreb](#) és [Mashreq](#)

<http://www.euromed.net/economic-chapter/MEDSTAT/default.htm>

Medstat

Megállapodások más országokkal

Mind az EU, mind pedig a tagállamok kötöttek megállapodásokat más országokkal. Az EU köthet a tagállamok nevében megállapodást számos kérdésben, de nem valamennyiben. Abban az esetben köthet megállapodásokat, ha van jogi személyisége. Az egész Európai Unió, az EU egyelőre még nem bír [jogi személyiséggel](#). Ha az EU alá kíván írni egy megállapodást, gyakran valamennyi tagállamnak is alá kell azt írnia.

Az [Európai Közösség](#) (EK) jogi személyiség, és köthet megállapodásokat harmadik államokkal. Az EK abban az esetben jogosult megállapodásokat kötni, amikor ez a jogosultság szerepel a megállapodásokban. Az EK akkor is köthet megállapodást más országokkal, amikor belső illetékessége van valamely kérdéskör szabályozására.

Kapcsolat:

Lásd még: [AETR](#).

Megjegyzés:

Nemzetközi megállapodások, továbbá fejlesztési, környezetvédelmi és kereskedelmi megállapodások esetén konzultációt kell lefolytatni az Európai Parlamenttel (TEC 300., 181., 174., 133. cikk). Társulási megállapodásokhoz, az Európa- és más hasonló, bonyolultabb megállapodásokhoz az Európai Parlament egyetértési eljárásának lefolytatása szükséges (TEC, 300 III.2 10. cikk).

Agreements with other Countries

Megfigyelők

A megfigyelő az a személy, aki részt vehet a tárgyalásokon, de nincs szavazati joga.

Az EU-csatlakozási szerződéseket 2003. április 16-án írták alá, és 2004 májusában lépnek érvénybe. Az aláírás napjától fogva engedélyezik a tagjelölt országoknak, hogy megfigyelőket küldjenek a tanács és a munkacsoportok valamennyi tanácsülésére.

Ezeket felszólalhatnak, de nem szavazhatnak.

Formális konzultációt kérhetnek az EU-15-ökkel, amennyiben valamely javaslat érinti őket.

A konzultációkat külön ideiglenes bizottságokban tartják, amelyekben helyet foglalnak a jelenlegi tagállamok, a tagjelölt országok és az EU Bizottság képviselői.

A tagjelölt országok megfigyelői 2003 májusától az EU Parlamentben is jelen vannak.

Megjegyzés:

Amennyiben egy ország nemmel szavaz a csatlakozási szerződésre a népszavazáskor, az adott ország megfigyelői hazatérnek.

Observers

Megkülönböztetés

A TEC 12 cikkelye tiltja a nemzetiség alapján történő megkülönböztetést. A Tanács [minősített többséggel](#), a Parlament [eggyüttdöntésével](#) szabályokat fogadhat el ilyen diszkrimináció tiltása érdekében.

A TEC 13 cikkelye lehetővé teszi, hogy a nemi, faji vagy etnikai eredetű, vallás vagy hit, rokkantság, kor vagy szexuális orientáltság szerinti megkülönböztetés ellen lépéseket lehessen tenni. E kérdésekben a Tanács [egyöntetűen](#) határoz.

A nizzai szerződés szerint a tanácsban és az EU Parlamenttel közös határozat alapján minősített többséggel [ösztönző intézkedések](#) határozhatók el, anélkül, hogy ehhez a tagállamok jogrendjének megfelelő módosítására (harmonizáció) szükség volna.

A tagállamok jogrendjeinek harmonizálása a tagállamok között csak egyhangú határozattal lehetséges.

Ezek a cikkelyek alkotmányjellegűek és az élet igen széles területeit fedik le.

Megjegyzések:

A luxemburgi EU Bíróság a megkülönböztetés tilalmát a férfiakkal egyenrangú katonai tevékenységet végző német női katonák jogainak támogatására mondta ki (Kreil-ügy). Ekkor, 2000-ben, a katonai szféra határozottan kívül esett az EU-szerződések hatáskörén. Mindez nem gátolta a luxemburgi EU Bíróságot abban, hogy kimondja, hogy a nők az EU-jog alapján katonai ügyekben is egyenrangúak.

Ezen, megkülönböztetést tiltó cikkely használatával a bíróságnak lehetősége nyílt olyan ügyekben való határozathozatalra is, mint a női papokkal, az egyház helyzetével, az abortusz legalizálásával, az egyneműek házasságával és homoszexuális párok örökbefogadási jogával kapcsolatos ügyek az EU tagállamaiban.

Az országok az ilyen tevékenységgel szemben a vonatkozó EU-szerződésekben lévő speciális jegyzőkönyvekkel védekezhetnek.

Írországnak és Máltának speciális [abortuszszabályai](#) vannak.

A jövő:

Az EU [Alapvető Jogok Chartája](#) az EU Bíróság hatáskörét valószínűleg kiterjeszti emberi jogi ügyekre is, ha azt az EU-alkotmány jogilag kötelező erejűvé teszi.

Discrimination

Megosztott hatáskörök

A „megosztott hatáskör” normális esetben azt jelentené, hogy két különböző döntéshozó megosztja a döntések és a törvények meghozatala feletti jogot.

Amikor az Európai Unió és a tagállamok között van megosztott hatáskör, a tagállamok elvesztik hatáskörüket, ha az Unió törvénykezik egy adott területen. Fordítva azonban nincs így, az EU nem veszti el a hatáskörét, ha a tagállamok egy területen törvényeket hoznak.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) az I-13. §-ban a következő területeken javasol megosztott hatásköröket: versenyszabályok a belső piacon, a szabadság, biztonság és igazságosság térsége, a mezőgazdaság és a halászat, a szállítás, a transeurópai hálózatok, az energiaellátás, a szociálpolitika, gazdasági és szociális és területi kohézió, a környezetvédelem, a közegészségügy, valamint fogyasztóvédelem terén.

Kapcsolat:

Lásd még: [Hatásköri kategóriák](#)

Shared competence

Megsemmisítés

A luxemburgi [Európai Bíróság](#) megsemmisítheti az EU intézkedéseket. A kimenetelben érintett személyek vagy társaságok eljárást indíthatnak a bíróság előtt az intézkedés megsemmisítése iránt.

Annulment

Méndez de Vigo, Inigo (1956–)

Az EU Parlament kereszténydemokrata képviselője, valamint az EU parlamenti delegáció elnöke a [Konventben](#), és az [elnökség](#) tagja.

Ő volt a [szubszidiaritással](#) foglalkozó [konventmunkacsoport](#) elnöke.

[Jean Monnet professzor](#) Spanyolországban.

De Vigo egyben az EU Parlament delegációjának elnöke is volt az [Alapvető Jogok Chartájával](#) kapcsolatban 2000-ben. A néppárti csoport tagja

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=DE&iucd=1873&ipolgrp=PPE-DE&ictry=ES&itempl=&ireturn=&imode=
<http://www.mendezdevigo.org/>

Méndez de Vigo, Iñigo (1956 -)

Menedékjog

Az EU-nak a menedékejog tekintetében közös politikája van. 2004-től az EU menedékpolitikáját már minősített többséggel fogják kialakítani. A tanács állapítja meg a közös meghatározásokat és a menedékkérők visszatérését szabályozó rendeleteket, kezdve az afganisztáni menekültekkel. A menedékkérelmet átvevő első EU-ország jár el valamennyi tagállam nevében. Ezt a szabályt bírálatok érték azon a címen, hogy ellentétben áll az Egyesült Nemzetek Szervezete idevágó egyezményeinek intézkedéseivel.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/s17000.htm#ASILE>

Asylum

MEP (európai parlamenti képviselő)

Az [Európai Parlament](#) képviselője.

Lásd még: [Képviselői alapszabály](#)

MEP

Mercosur

Gazdasági együttműködés Argentína, Brazília, Paraguay, Uruguay, Chile és Bolívia között.

Kapcsolat:

<http://www.conway.com/sshighlights/1296/cover.htm>

http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/mercosur/intro/index.htm

Mercosur

Messina konferencia

1955-ben az olasz, francia, német és luxemburgi külügyminiszterek a szicíliai fővárosban [kormányközi konferencián](#) találkoztak, előkészítendő a majdani 1958-as római szerződést. A föderalisták azóta az új Messina konferencia kifejezést használják azon óhajuk kifejezésére, hogy Európában politikai egységnek kellene újjászülnie egy [alkotmány](#) által. A [Konvent](#) valósítja meg ezt az óhaját.

Messina Conference

Metrikus rendszerre való áttérés

A birodalmi brit és amerikai mértékegységekről a tízes számrendszer alapú kontinentális európai mértékegységekre való áttérés.

Az EU közös metrikus mértékegységeket fogadott el és tett kötelezővé az EU-jogban. Ez a közvélemény ellenkezését váltotta ki az Egyesült Királyságban, és bírósági esethez vezetett, amelyet az úgynevezett metrikus mártírok kezdeményeztek. A mártírok semmibe vették azon EU-alapú törvényeket, amelyek illegálisnak nyilvánítják a hagyományos birodalmi súly- és hossz mértékegységeket használó árucikkek értékesítését.

Kapcsolat:

<http://www.metricmartyrs.sageweb.co.uk/>

Metrication

Mezőgazdasági árak

A mezőgazdasági termékek árát általában a piac határozza meg. Az EU-ban azonban egyes mezőgazdasági

árakat az EU [közös mezőgazdasági politikája](#) alapján nyújtott támogatás is befolyásol. Az EU-ban az árak rendszerint magasabbak, mint a világpiacra.

Agricultural prices

Mezőgazdasági földárak

A mezőgazdasági földárak különbsége Lengyelország és Hollandia között 1:30. A holland farmerek elkezdtek felvásárolni az olcsó mezőgazdasági földeket Lengyelországban.

A lengyel megállapodás az EU-val 3-12 évig terjedő átmeneti időszakot köt ki, ameddig nem-lengyel EU állampolgár nem vásárolhat lengyel mezőgazdasági területet.

Ugyanakkor az átmenetek a gyakorlatban nem alkalmazhatók azokra az egyéni gazdákra, akik földet bérelnek, illetve vásárolnak.

Az egykori német Szudétákban a Cseh Köztársaságban a mezőgazdasági földek tizedannyiba kerülnek, mint a határ német oldalán. A csehekre vonatkozó átmeneti időszak hét év, illetve garanciazáradékkal tíz év.

Kapcsolat:

Lásd még: [derogációk](#).

Farm land prices

Mezőgazdasági kiadások

Az EU-költségvetés legnagyobb tétele a [mezőgazdasági kiadás](#), amely a költségvetésnek majdnem a felét teszi ki.

A jövő:

2002 októberében a brüsszeli csúcsértekezleten a 25 tagállamból álló EU számára a mezőgazdasági kiadások felső szintjét

45 306 millió euróban rögzítették 2004 és 2006 közötti időszakra

48 574 millió euróban határozták meg a 2007-2013 közötti időszakra

Agricultural spending

Mezőgazdasági reform

Az EU [közös agrárpolitikát](#) (CAP) folytat, amelynek megreformálása folyamatban van. Az úgynevezett McSharry-reform 1992-től megindította az áttérést az ártámogatás helyett a gazdálkodók közvetlen jövedelemtámogatására. A [Fischler-javaslatok](#) révén a bizottság ebben az értelemben igyekszik megreformálni a közös mezőgazdasági politikát.

A jövő:

A 2002. évi bővítési csúcsértekezlet előtt Franciaország rávette Németországot annak elfogadására, hogy az EU-támogatás jelenlegi szintje maradjon meg 2006-ig.

Agricultural reform

Mezőgazdasági termékek készletezése

Az EU-nak [közös mezőgazdasági politikája](#) (CAP) van, amelynek következtében az árak rendszerint meghaladják a világpiaci árakat. Az EU beavatkozik a mezőgazdasági piacokon az árak stabilizálására, készleteket halmozva fel, amikor az árak csökkennek. 2002-ben ezek az intervenciós készletek körülbelül 160 ezer tonna marhahúst, 166 ezer tonna mennyiségig terjedő [vaj](#) és 135 ezer tonna tejport tettek ki.

Agricultural storage

Mezőgazdasági vámok

Az EU-nak [közös mezőgazdasági politikája](#) van, amelynek értelmében a mezőgazdasági termékek árai rendszerint magasabbak, mint az EU-országokon kívüli világpiacra. Ennek célja, hogy az EU gazdálkozóit

megvédje a világpiaci árak változásától. A rendes [vámokon](#) kívül az EU változó importlefölözéseket is kivet a mezőgazdasági termékekre.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/agriculture/info.htm>

Agricultural levies

Mikroállamok

Európa mikroállamai: Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino és a Vatikán

Andorra tagja az Európai Tanácsnak, és részt vesz az EU vámuniójában anélkül, hogy tagja lenne az EU-nak.

Liechtenstein az [EEA](#) és az [EFTA](#) tagja.

Monaco de facto tagja a vámunióknak külön megállapodás nélkül. San Marino szintén de facto tagja a vámunióknak.

A Vatikán nem tartozik az EU [vámuniójába](#), és export-visszatérítéseket kap, ha Olaszország más helyeiről származó vajad adnak el ott.

Micro states

Minimálbérek

A havi minimálbérek az Európai Unióban és a csatlakozó országokban 56 eurótól (Bulgária) 1369 euróig (Luxemburg) változnak.

A jelenlegi EU-államok több mint fele rendelkezik a kötelező minimálbérekről, amely szerint illegális bárkit a kötelező minimálbér alatti bérért foglalkoztatni.

Más országok a kollektív alku folyamatával tárgyalják meg a minimálbéreket.

A bérrögzítés nem tartozik kifejezetten az EU jogkörébe, és kizárólag országos szinten marad.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) azt javasolja, hogy a szociálpolitika tartozzon a [megosztott hatáskörök](#) közé, amelyben az EU-jog felülírja a nemzeti jogot.

Minimum wages

Miniszterek Tanácsa

A Miniszterek Tanácsát rendszerint Tanácsnak nevezik.

Meg kell különböztetni az [Európai Tanácstól](#), amely az állam- és kormányfők találkozóit jelenti.

Az Európai Tanács évente legalább kétszer, átlagosan négyszer ülésezik és az EU általános politikai irányait rögzíti (TEU 4. cikkely).

A miniszterek informális üléseken is találkoznak, ahol szabadabban tanácskoznak, de ahol formális döntéseket nem hozhatnak.

A [Tanácsot](#) egy rotációs alapon működő [elnökség](#) vezeti, és Brüsszelben egy főtitkár és egy titkárság segíti a munkájukat.

A Miniszterek Tanácsában a tagállamok mezőgazdasági miniszterei a Mezőgazdasági Tanácsban, a közlekedési miniszterek a Közlekedési Tanácsban találkoznak és így folytatódik a többi miniszter esetében is. A tanács eljárási ügyekben többségi alapon határoz, amely az EU-bővítés előtt 15-ből 8 szavazatot jelent.

A Tanács a legtöbb politikai ügygel, irányelvvel és szabályozással kapcsolatban súlyozottan, [minősített többséggel](#) határoz. Minden államnak meghatározott szavazata van.

Bizonyos kulcsfontosságú határozatok, például új tagállamok felvétele, adóügyek és fontos kül- és biztonságpolitikai kérdések, [egyhangú határozatot](#) igényelnek. A minisztereket a tanácsban egyes esetekben

államtitkáraik vagy más hivatalnokok helyettesítik.

Megjegyzés:

Az EU-törvények mintegy hetven százalékaról a tanács munkacsoportjaiban határoznak, míg 15 százalékaról a COREPER-ben. A Miniszterek Tanácsa csak 15 százalékot tárgyal. a Tanácshoz 297 munkacsoport tartozik, míg a Bizottsághoz 1352.

A jövő:

A [Konventben](#), amely a Tanács reformjáról is értekezik, felmerült, hogy a rotációs rendszer helyébe egy elnöki rendszert vezetssnek be állandó, vagy félig állandó elnökkel.

Kapcsolat:

Lásd még: [Luxemburgi kompromisszum](#)
<http://ue.eu.int/>

Council of Ministers

Minősített többségi szavazás (QMV)

Az [egyszerű többség](#) a leadott szavazatok több mint 50%-át igényli.

Az [abszolút többség](#) a tagok több mint 50%-ának szavazatát igényli függetlenül attól, hogy hányan szavaznak.

A minősített többségi szavazással hozott döntés jelenleg az EU [Miniszterek Tanácsában](#) 62 szavazatot igényel a lehetséges 87-ből.

Megjegyzés:

A megszokott szavazási rendszerben minden tag egy szavazatot jelent.

Az EU Miniszterek Tanácsában a tagállamok szavazatait súlyozzák.

A minősített többségi szavazás a leggyakoribb szavazási forma az EU Miniszterek Tanácsában.

A jövő:

A bővített unióban, ahol 25 ország lesz 2004 után, a minősített többség várhatóan 232 lesz a 321 szavazatból.

A 2007-re tervezett 27 országos Európai Unióban pedig már 258 szavazatot kell megszerezni a 345-ből. A minősített többségi szavazás a leggyakoribb szavazási módszer az EU Miniszterek Tanácsában.

Kapcsolat:

Lásd: [Szavazás a Tanácsban](#)

Qualified majority voting, QMV

Missoc

A szociális biztonsággal foglalkozó nemzeti szakértők EU-hálózata.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/missoc2001/index_en.htm

Missoc

Mitterrand, François (1916–96)

Francia elnök 1981 és 1995 között, aki személyes barátjával, [Helmut Kohllal](#) együtt végigvitte a [maastrichti szerződés](#) ügyét.

Kohllal együtt létrehozta a katonai [Eurocorpst](#).

Mitterrand a német újraegyesítés ellen volt, de elfogadta azzal a feltétellel, hogy Németországnak az [integráció elmélyítésén](#) keresztül meg kell osztania a politikai hatalmat Franciaországgal.

Amikor a dánok 1992-ben „nem”-el szavaztak a maastrichti szerződésre Mitterrand bizonyítani akarta, hogy a szerződésnek Franciaországban széleskörű támogatottsága van, ám az 1992. szeptemberi népszavazás során a szerződés csak 51 százalékos támogatottságot tudott elérni.

Bár a maastrichti szerződést Franciaország ratifikálta, az még tovább erősítette a szövetséggellenes és szuverenitás iránti érzelmeket Franciaországban.

Kapcsolat:

Lásd még: [Franciaország](#)

Mitterrand, Francois (1916 - 96)

Moduláció

Az egyedi gazdálkodók által kapható teljes közvetlen kifizetések EU szintjén meghatározott korlátja. Azon farmerek esetében, akik vagy nem teljesítik a környezetvédelmi normákat ([környezetvédelmi kereszt-követelmény](#)), vagy nem alkalmaznak elegendő munkaerőt, a kifizetés csökkenthető.

Modulation

Molitor-csoport

1994-ben jött létre az EU-bizottsági munkacsoport a közösségi törvényalkotás egyszerűsítésére, valamint a következő elvek érvényesítésére:

a törvényeket és a politikát a lehető legalacsonyabb szinten kell kialakítani ([szubszidiaritás](#))

az EU szintű törvénykezés nem menjen túl azon, ami az Egyezmények céljainak elérése érdekében feltétlenül szükséges ([arányosság](#)).

Megjegyzés:

Német elnökéről, Bernhard Molitorról nevezték el.

Kapcsolat:

<http://socrates.cim.fh-aalen.de/start/future.htm>

Molitor Group

Monnet, Jean (1888–1979)

Francia építész, a Schuman-terv felvázolója, amely az [Európai Szén- és Acélközösséghez](#) vezetett. Ő lett az első elnöke az Európai Szén- és Acélközösségnek, amely a jelenlegi Európai Unióhoz vezetett.

A „Monnet-módszer” vagy a „[közösségi módszer](#)” kifejezést váltakozva használják az EU-Bizottság által javasolt törvények alapján történő [nemzetek feletti döntéshozatalra](#), szemben a [kormányköziség](#) gondolatával, amelynek értelmében minden állam megtartja szuverenitását.

Életrajz:

Konyak-kiskereskedő volt, és vezető köztisztviselőként tagja volt a Nemzetek Ligájának a második világháború előtt.

1955-ben létrehozta az Európai Egyesült Államok akcióbizottságát, további nemzetek fölötti integrációt irányozva elő.

Végső célja mindig ugyanaz maradt: az európai [szövetségi](#) együttműködés, ahogy azt 1976-os Memoárjában leírja.

Monnet reménykedett nemcsak Európa államainak, hanem népeinek egyesítésében is.

Megjegyzés:

Az [EU Parlament](#) megvásárolta kastélyát, és múzeummá alakította.

Kapcsolat:

<http://www.jean-monnet.net>

Monnet, Jean (1888 - 1979)

Monnet-professzorok

Az EU több száz Monnet-professzort fizet azért, hogy tanítsák az európai integrációt az európai egyetemeken és főiskolákon.

Fontos ideológiai befolyásoló szerepet töltenek be a társadalomtudományi elméleti szakemberek között az EU-integráció támogatottságának növelésében.

Az EU „szülőatyjáról” [Jean Monnet](#)-ről nevezték el.

2002-ig világszerte több mint 601 Monnet-tanszék működött.

Monnet professors

Montenegró

A korábbi Jugoszlávia része.

2003-ban [Jugoszlávia](#) két államra bomlott, Szerbiára és Montenegróra.

Kapcsolat:

<http://www.montenegro.org/>

<http://www.gov.yu>

Montenegro

Monti, Mario (1943–)

Olasz bizottsági tag 1999-óta, aki a versenypolitikáért felelős. Az [EPP](#) tagja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/monti/index_en

<http://www.europa.eu.int/comm/commissioners/monti/cv>

Monti, Mario (1943 -)

Mostar

Híres történelmi város Bosznia-Hercegovinában, melynek nevezetes hídját a horvát hadsereg 1993-ban lerombolta.

Az EU-nak közigazgatási szerve – EUAM – van ebben a volt jugoszláv városban. Pénzeinek felhasználását bírálta a [számvevőszék](#).

Kapcsolat:

http://www.ohr.int/ohr-offices/mostar/history/default.asp?content_id=5533

Mostar

Műholdas Európa (EBS)

Az EU-intézményekben rendezett sajtótájékoztatókat és rendezvényeket közvetíthetővé teszi a rádió- és televíziócsatornák számára.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/ebs/>

Europe By Satellite, EBS

Munkaidő

Heti 48 órára van korlátozva, néhány eltérés ([derogáció](#)) megengedett.

1993-ban az [Egységes Európai Okmány](#) rendelkezései alapján [minősített többségi szavazással](#) az egész

Európai Unió elfogadta.

Megjegyzés:

Ezen a területen vannak olyan irányelvek is, amelyek a részmunkaidőt szabályozzák.

Working time

Művelésből való kivonás

A [közös mezőgazdasági politikából](#) származó kifejezés arra, hogy a gazdálkodóknak azért adnak kifizetéseket, hogy művelhető földjeik egy bizonyos részén egy bizonyos ideig ne gazdálkodjanak, vagyis vonják ki a művelésből.

Set-aside

NAFTA

Észak-atlanti Szabadkereskedelmi Társulás Kanada, az Egyesült Államok és Mexikó között 1994 óta, amely mára Chilét is magában foglalja.

Kapcsolat:

<http://www.nafta-sec-alena.org/english/index.htm>

NAFTA

Nagy Károly (742-814)

Az eredeti EU zömének területéhez (különösképpen Németországhoz, Franciaországhoz és a Benelux-országokhoz) hasonló birodalom fölött uralkodott. A híres császár még most is inspirálja az európai integráció híveit. Így pl. az Európai Tanács régebbi épületét Nagy Károly-épületnek nevezik. Van továbbá egy speciális Nagy Károly-díj, amelyet minden évben egy-egy európai politikus kap meg [Aachenben](#).

Charlemagne (742 - 814)

Napolitano, Giorgio (1925–)

Az [EU Parlament](#) alkotmányos bizottságának elnöke, akit az olasz kommunisták, jelenleg szocialisták képviselőjében választottak 1989–92 között és 1999-ben megint. A szocialista frakció tagja.

Kapcsolat:

http://www.wfdb.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=1103&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Napolitano, Giorgio (1925 -)

Natali, Lorenzo (-díj)

Az EU Bizottság volt olasz tagja, aki nevét adta az EU éves újságírói díjához, amelyet azok az újságírók kaphatnak meg, akik az emberi jogokról, a demáciáról és a fejlődésről írnak.

Kapcsolat:

<http://www.ifj.org/hrights/lorenzo/inpr.html>

Natali, Lorenzo

NATO

Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete, amelynek központja Brüsszelben van. 19 ország a tagja beleértve az Egyesült Államokat, Kanadát és számos európai országot.

Megjegyzések:

Az Észak-atlanti Szerződés Szervezetét létrehozó 1949-es szerződés 14 cikkelyt tartalmaz a kollektív

kölcsönös védelemre és biztonságra vonatkozólag az 5. cikkben.

A jövő:

2002-ben a prágai csúcstervezés hét újabb országnak, Bulgáriának, Észtországnak, Lettországnak, Litvániának, Romániának, Szlovákiának és Szlovéniának kínálta fel, hogy 2004 májusától a NATO tagja lehet.

A [Konvent](#) védelmi munkacsoportjának javaslatára a NATO európai pillérjét az Eurogroup-ot nemsokára az EU irányíthatja.

A [NYEU](#)-ra vonatkozólag is van egy automatikus kölcsönös védelmi záradék szintén az 5. cikkben. A Konvent javasolja, hogy ilyen szolidaritási záradékot az EU-alkotmány is tartalmazzon, amely lehetővé teszi az EU-államoknak, hogy ahhoz idővel csatlakozzanak hozzá.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#)

<http://www.nato.int/>

NATO

Négy alapszabadság

Az áruk, szolgáltatások, tőke és személyek szabad mozgása, a híres négy alapszabadság a római szerződésben.

Ugyanezeket az elveket az [Egységes Európai Okmány](#) által bevezetett „belső piaci” szabályozások keretében most kibővítették.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/abc/cit2_en.htm

Four freedoms

Nem kötelező kiadások

Az EU-költségvetés legjelentősebb része, amelyben az EU Parlamenté az utolsó szó bizonyos korlátokon belül.

Kapcsolat:

Lásd még: [Költségvetés](#) és [Kötelező kiadások](#)

Non-compulsory expenditures

Nem okmány minősítésű anyagok

Minden hivatalos EU dokumentumnak van egy azonosító kódja. Lásd: [Dokumentumok](#). A nem okmány minősítésű anyagok (non-papers) olyan javaslatok, amelyeknek még nincs hivatalos javaslati státusuk, de gyakran érdekes dokumentumok. Sokszor valós tárgyalások alapjai.

Non-papers

Németh Zsolt (1963–)

Az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke.

Németh Zsolt (1963–)

Németország

Németország lakossága 82,3 millió fő, területe pedig 360 000 km². Németország egyike volt az eredeti EGK tagállamoknak. Jelenleg a tanács 87 szavazatából tíz, az EU Parlament 626 képviselői helyéből pedig 99 az övé.

A jövő:

Az első bővítés után a tanács 321 szavazatából 29-et, az EU Parlament 732 képviselői helyéből pedig továbbra is 99-et tart majd magánál.

Kapcsolat:

<http://www.deutschland.de/>

Germany**Nemzetek Európája**

Nemzetek feletti integráció helyett szuverén nemzetállamokon alapuló európai együttműködés koncepciója. Szerepel az EU Parlament [UEN csoportjának](#) nevében is.

Europe of Nations**Nemzetek feletti pártok**

Lásd: [Politikai pártok](#)

Transnational parties**Nemzetek felettsége**

Az Európai Unióban a tagállamok szuverenitásuk egy részét átengedték a nemzetek feletti szintre. Egy ország, az EU tagjaként nem dönthet önállóan a különböző bel- és külpolitikai ügyekben.

Az EU többségi szavazással olyan törvényeket hozhat, amelyek akkor is érvényesek a tagországokban, ha azok ellene szavaztak. Ily módon a nemzeti parlamentek hatáskörük egy részét átadták az EU intézményeinek.

Kapcsolat:

Lásd még: [Elsőbbség](#)

Supra-nationality**Nemzetek Ligája**

Nemzetközi együttműködés az államok között a két világháború közötti években az ENSZ előfutára.

Kapcsolat:

<http://www.yale.edu/lawweb/avalon/leagcov.htm>

League of Nations**Nemzeti képviselők**

Valamennyi EU-tagállam nemzeti képviselőt tart fenn az EU-ban Brüsszelben, amely különvált a rendes nagykövetségektől. Ezt az európai zsargonban még az adott tagállam állandó képviselőének vagy „repnek” nevezik. Az Állandó Képviselők Tanácsa, a [COREPER](#) készíti elő a legtöbb ügyet az EU Tanács miniszteri találkozóira.

National representations**Nemzeti parlamentek**

Az EU-tagállamok valamennyi nemzeti parlamentjében vannak az európai ügyekre szakosodott bizottságok.

A nemzeti parlamentek jelenleg a COSAC-on keresztül működnek együtt egymással.

Vannak olyan nemzeti parlamentek, amelyeknek saját képviselőik vannak Brüsszelben, akik korai jelző funkciót töltenek be a nemzeti parlamentek felé.

Egészen mostanáig a nemzeti parlamentek soha nem játszottak jelentős szerepet az európai integráció folyamatában, kivéve néhány országot.

National parliaments

Nemzetközi Bíróság (International Court of Justice, ICJ)

A Nemzetközi Bíróság az [Egyesült Nemzetek](#) legfőbb jogi intézménye, székhelye Hágában van. 1946-ban hozták létre a korábbi Nemzetközi Igazságszolgáltatási Állandó Bírósága helyett. A nemzetközi jog alapján az ICJ döntéseket hozhat az ENSZ tagállamok hozzá beterveztett vitatott kérdéseiben. A Bíróságnak 15, különböző országból származó tagja van.

Megjegyzés:

2002-ben az ENSZ [Nemzetközi Büntetőbíróságot](#) hozott létre.
Az Egyesült Államok nem ismerte el a Nemzetközi Bíróság hatáskörét.

Kapcsolat:

<http://www.icj-cij.org/>

International Court of Justice, ICJ

Nemzetközi Büntetőbíróság (International Criminal Court, ICC)

A [jugoszláv](#) konfliktust követően felerősödött egy nemzetközi büntetőbíróság létrehozása iránti igény. Ennek eredményeként, mint a nemzetközi jogi rendszer még hiányzó láncszemét az [ENSZ](#) 2002 Július 1.-jével létrehozta a Nemzetközi Büntetőbíróságot. A [Hágai Nemzetközi Bíróság](#) csak nemzetek közötti ügyeket és nem személyekre vonatkozó ügyeket intéz. Személyek beperelhetők e bíróság előtt.

Megjegyzés:

Az EU üdvözölte a nemzetközi büntetőbíróság létrehozását.
Az Egyesült Államok mindezt nem ismerte el az ICC jogkörét.

Kapcsolat:

<http://www.icc-cpi.int/index.php>

International Criminal Court, ICC

Nemzetközi Fizetések Bankja

A világ 120 központi bankjának központi bankja, székhelye Baselben van. Feladata a szabad tőkeáramlás előmozdítása.

Kapcsolat:

<http://www.bis.org/index.htm>

Bank for International Settlements, BIS

Nemzetközi Handelsgesellschaft- és Simmenthal-ügyek

Jelentős EU-jogi esetek 1970-ből és 1977-ből, amelyekben az [EU bírósága](#) megállapította, hogy az EU-jog a nemzeti alkotmányok fölötti jog legyen.

Azóta az az elv érvényesül, hogy a nemzeti törvényeket bele értve az alkotmányt is az EU törvényeknek megfelelően kell módosítani. 11/70. és 106/77. esetek.

Kapcsolat:

Lásd: [Costa/Enel](#) és [Karlsruhe](#)

Internationale Handelsgesellschaft and Simmenthal cases

Nemzetközi megállapodások

A nizzai szerződés lehetőséget ad az EU-nak nemzetközi megállapodásokban való részvételre a kereskedelem és más témákban, amennyiben az adott kérdésekben jogköre van az EU-n belül.

A külső megállapodások ugyanolyan szabályok szerint jönnek létre, mint a belpolitikára vonatkozó szabályok. Ezt az elvet most az alkotmánytervezet 133.6 cikkkel meg is fogalmazza. Amennyiben minősített többséggel lehet döntést hozni a belpolitikáról, a nemzetközi megállapodásokra vonatkozólag is [minősített többségi](#) szavazás útján lehet határozatot hozni.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolja, hogy a minősített többségi szavazás külpolitikára vonatkozólag is váljék elfogadott határozathozatali módszerré.

Kapcsolat:

Lásd: [Megállapodások más országokkal](#)

International agreements

Népek Európája

Az [Adonnino-csoport](#) javaslata a nyolcvanas évek közepén, amely arra biztatta az európaiakat, hogy dolgozzanak ki egy közös azonosságtudatot, amely közös állampolgárságon és európai szintű jelképek elfogadásában nyilvánulna meg, mint amilyen az [uniós zászló](#), [himnusz](#), útlevele, gépjármű-rendszámtábla, szimfonikus zenekar, sportesemények és így tovább.

A csoport nevét az olasz kereszténydemokrata európai parlamenti képviselőről kapta.

Javaslatokat tett az oktatásügygel, egészségügygel, kábítószerekkel, terrorizmussal és egyéb, népszerű szociális témákkal kapcsolatos tágabb szintű európai együttműködés kialakítására is, amelyek meghaladták a hagyományos közös piaci felfogás elsődlegesen gazdasági indíttatását. Ezekről a témákról úgy gondolták, nagyobb valószínűséggel ragadják meg a polgárok képzeletét, és arra ösztönzik őket, hogy saját hazájuk és nemzeti kormányuk iránt érzett lojalitáshoz és hazaszeretethez hasonló kapcsolódást alakítsanak ki bennük az Európai Unió iránt is.

A csoport javaslatai közül ma már a legtöbbet megvalósították.

People's Europe

Népesség

Az Európai Unió 15 tagállamában 380 millió ember él.

A 25 tagállamból álló uniós lakossága 455 millió lesz.

Az első tíz tagjelölt országnak 75 millió lakosa van összesen, amiből csak Lengyelország 39 milliót tesz ki. Jelenleg az egész világon 6,1 milliárd ember él, és ez a szám 2050-re várhatóan 9,3 milliárdra nő.

Population

Népi Kongresszus

[Giscard d'Estaing](#) azt javasolta, hogy az uniós elnökét és egyéb vezetőket az országos parlamentekből és az Európai Parlamentből összetevődő népi kongresszus jelölje ki. A javaslat azt is tartalmazta, hogy ez a kongresszus vitassa meg az Unió állapotát, és az [Európai Parlament](#) elnökének vezényletével készítse elő a [szerződést érintő változtatásokat](#).

A javaslat a Konventben nem kapott támogatást.

People's Congress

Népszavazás európai uniós ügyekben

Majdnem az összes tagjelölt államban tartanak majd népszavazást az Európai Unióba való belépésről. A népszavazás időpontjául az alábbi dátumokat jelölték meg:

- Cseh Köztársaság: Népszavazás 2003. június 15–16-án
- Ciprus: A csatlakozási okmány aláírását követően parlamenti ratifikálás

- Észtország: Népszavazás 2003. szeptember 14-én
- Magyarország: Népszavazás 2003. április 12-én . 84% igennel szavazott.
- Lettország: Népszavazás 2003. szeptember 20-án
- Litvánia: Népszavazás 2003. május 11-én
- Málta: Népszavazás 2003. március 8-án. 53% volt az igen szavazatok aránya.
- Lengyelország: Népszavazás 2003. június 7-8-án
- Szlovákia: Népszavazás 2003. május 16–17-én
- Szlovénia: Népszavazás 2003. március 23-án. 89% szavazott igennel az EU, és 66% a NATO tagságra

Kapcsolat:

<http://www.rferl.org/nca/features/2002/09/19092002181033.asp>

Referendums on EU accession

Népszavazás Párt

Lásd: [Goldsmith](#)

Referendum Party

Népszavazás

A tervezett alkotmány kialakításával kapcsolatosan mind az európai [föderalisták](#), mind az [euroszeptikusok](#) követelték népszavazás kiírását az összes tagállamban.

[Giscard d'Estaing](#) szintén népszavazás megtartását javasolta.

2003 februárjára világossá vált, hogy minimum Portugália, Hollandia, Franciaország, Írország és Dánia fog népszavazást tartani az [alkotmánytervezetről](#).

Egy kampánycsoport, a [Kezdeményezések és Népszavazások Intézete](#) (Initiative and Referendum Institute, IRI), azt követeli, hogy az Alkotmányról az összes tagállamban a 2004 júniusában tartandó európai uniós választásokkal egyszerre legyen a népszavazás.

Az olyan országokban, ahol az alkotmány nem engedi meg a kötelező érvényű népszavazás kiírását, az IRI kampánya nem ügydöntő népszavazás kiírására szólít fel.

Kapcsolat:

Lásd még: [Népszavazás európai uniós ügyekben](#)

<http://www.iri-europe.org/>

<http://www.europeanreferendum.org/>

Referendum

Netd@ys

EU-kezdeményezés az új technológiák és az internet alkalmazásának elősegítésére az oktatásban és a kultúrában.

Kapcsolat:

<http://www.netdayseurope.org/>

Netd@ys

NIC

Újonnan iparosodott országok: például Észak-Korea, Tajvan, Szingapúr és Hongkong. Hongkong jelenleg Kínához tartozik.

Kapcsolat:

<http://ssmu.mcgill.ca/journals/latitudes/1nics.htm>

NIC

Nielson, Poul (1943–)

Dán fejlesztési és humanitárius segély biztos, egykori szociáldemokrata miniszter. A szocialista csoport tagja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/nielson/index_en.htm

Nielson, Poul (1943 -)

NIS

A korábbi Szovjetunió felbomlásával újonnan függetlenné vált államok: Ürményország, Azerbajdzsán, Beloruszia, Grúzia, Kazahsztán. Kirgizisztán, Moldova, Oroszország, Tadzsikisztán, Türkmenisztán, Ukrajna és Üzbegisztán.

NIS, Newly Independent States

Nizzai csúcstalálkozó

Az EU 2000. december 7–11-i csúcstalálkozója véglegesítette a nizzai szerződést és politikai nyilatkozatban fogadta el az [Alapvető Jogok Chartáját](#).

Kapcsolat:

<http://www.bonde.com/index.phtml?sid=55>

<http://www.euobserver.com/index.phtml?sid=38>

Nice Summit

Nizzai szerződés

A nizzai szerződést a valaha volt leghosszabb ideig tartó európai uniós csúcsértekezletet követően, 2000. december 11-én fogadták el. A tagállamok keményen védték érdekeiket, ami hosszas alkudozáshoz és néhány bizzar kompromisszumhoz vezetett, például a szavazatok súlyozásához a Tanácsban.

A nizzai szerződés legfontosabb rendelkezései az Európai Unió intézményeinek átalakítására vonatkoznak, hogy képesek legyenek megbirkózni az előbb 25 tagú, majd 27 vagy akár 28 tagú uniós kihívásaival.

A nizzai szerződés egy nem kötelező érvényű [nyilatkozatban](#) és egy kötelező érvényű jegyzőkönyvben rögzíti, hogyan működnek majd az Európai Unió intézményei, ha a bővítés befejeződött.

A nizzai szerződést 2001. február 26-án írták alá és 2003. február elsején lépett életbe, miután [Írország](#) egy 2001 júniusában tartott népszavazáson először elvetett, majd a második körben, 2003 októberében mégis megszavazta.

Megjegyzés:

A nizzai Európa-csúcs ünnepélyesen kikiáltotta az [Európai Unió Alapjogi Chartáját](#) is mint politikai nyilatkozatot.

Kapcsolat:

A nizzai csúcsról szóló könyv az alábbi oldalról ingyen letölthető:

<http://www.nicetreatyonline.com/>

<http://www.euobserver.com/index.phtml?sid=38>

<http://www.bonde.com/index.phtml?sid=48&aid=10110>

Treaty of Nice

Nők

A nők átlagosan 28 százalékkal keresnek kevesebbet az EU-ban, mint a férfiak.

Women

Norvégia

Lakossága 4,5 millió fő, területe 385 364 km².

Tagja az EFTA-nak és az EEA-nak (Európai Gazdasági Térség, amely tömöríti az EU-tagokat és az EFTA-tagokat Svájc kivételével).

Megjegyzések:

Népszavazással kétszer elutasította az EU-hoz való csatlakozást.

A keresztény néppárt miniszterelnöke, Kjell Magne Bondevik – aki maga is kétszer nemmel szavazott a norvég népszavazásokon – célzott arra: várhatóan lesz egy harmadik népszavazás is 2010 előtt, ahol elképzelhető, hogy javasolni fogja a tagságot.

Kapcsolat:

<http://www.neitleu.no/>

<http://www.europabevegelsen.no/>

<http://www.norway.org>

<http://odin.dep.no>

Norway

Növényvédő szerek

Évente mintegy 300 000 tonna növényvédő szer kerül a környezetbe Európában. A növényvédő szerek régóta a viták középpontjában állnak, és az emberi egészségre és/vagy a környezetre gyakorolt veszélyes hatásuk van. Vannak, akik elfogadják ezeket a kockázatokat a növényvédő szerek használatával kapcsolatban vélt előnyök ellenében, különösen a mezőgazdasági termelés területén. Bármilyen növényvédelmi termék (PPP) piacra vitelének előfeltétele, hogy a 91/414/EGK irányelv előírásainak megfelelő kockázatfelmérést végezzenek. A bizottság tájékoztatót adott ki A növényvédő szerek fenntartható felhasználásának tematikus stratégiája felé címmel. A tájékoztatót erőteljes kritikák érték, mert nagyon gyenge lábakon áll és nem kötelező érvényű.

Pesticides

Nyáraló és második ház

Dánia [derogációt](#) kapott a szerződéseken, amely megengedi az ország nemzeti törvényhozásának, hogy megtartsa azokat a jogszabályokat, amelyek megtiltják a külföldieknek nyáraló és második ház megvételét, ha nem élnek folyamatosan Dániában.

Amikor Ausztria, Svédország és Finnország csatlakozott az Európai Unióhoz, ötéves [átmeneti időszakra](#) kaptak felmentést.

2000. január elseje óta immár mindhárom országban megengedett a második ház vagy otthon megvétele.

A jövő:

Az új tagjelölt országok közül kizárólag Málta kapott állandó felmentést a házak szabad adásvételének kényszere alól. Ha valaki második otthonot akar vásárolni Máltán, előbb legalább öt évig ott kell élnie.

Summer houses or second homes

Nyári időszámítás

Ma már a nyári időszámítás szabály az egész [EEA-térségben](#) (European Economic Area, Európai Gazdasági Térség). Nem javasolt azonban, hogy az egész EEA-térség ugyanabba az időzónába kerüljön.

Summer time

Nyelvek

Az EU-nak 11 hivatalos munkanyelve van, ami 2004-re 21-re emelkedhet.

Franciaország különleges befolyásos szerepe miatt az EK/EU korai éveiben a francia nyelv „egyenlőbb”, mint a többi, és az EU Bíróság nyelve.

Languages

NYEU

Lásd: [Nyugat-európai unió](#)

WEU

Nyilatkozatok

A szerződéshez csatolt, jogilag nem kötelező erejű szövegek. Elősegíthetik a jogilag kötelező erejű cikkelyek megértését. Minden tagállam egyetértése esetén a nyilatkozatok közös politikai állásfoglalást jelentenek.

Megjegyzés:

A csak egy ország részéről tett nyilatkozat (egyoldalú nyilatkozat) általában olyan kérdéseket érint, ahol a többi ország nem ért egyet az adott országgal. Az állásfoglalás tehát csak egy ország véleménye. Ha a többiek egyetértettek volna, akkor közös nyilatkozatot tettek volna. A [jegyzőkönyvek](#) – a szerződéscikkelyekkel azonos módon – jogilag kötelező erejű szövegek. A valamiben részt nem vevést deklaráló nyilatkozatokat (derogációkat) mindig a lehető legszűkebben értelmezik.

Declarations

Nyílt koordináció módszere

A kötelező érvényű törvényalkotás helyett az EU „[puha jogszabályokat](#)” és önkéntes koordinációt alkalmaz bizonyos területeken, például a szociális és foglalkoztatási területen. Ennek célja a közös célok és irányelvek létrehozása, a mutatószámok bevezetése, valamint a legjobb gyakorlat beazonosítása azokon a területeken, ahol az EU-nak nincs vagy csak [megosztott](#), vagy [támogatói hatásköre](#) van. Ezt a [lisszaboni folyamat](#) vezette be.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolta, a nyílt koordináció módszerének [alkotmánytervezetbe](#) való belefoglalását, azonban a végső változatba mégsem került be.

Kapcsolat:

Lásd még: [Foglalkoztatás](#)

Open co-ordination method

Nyitottság

Lásd: [Átláthatóság](#)

Openness

Nyugat Európai Unió, NYEU

Védelmi szervezet 1948-ból, eredetileg az Egyesült Királyság, Franciaország és a Benelux-államok írták alá.

A [maastrichti szerződés](#) a NYEU-t az Európai Unió védelmi komponensének szánta.

Miután a NYEU [Petersbergi feladatait](#) beépítették az [amszterdami szerződésbe](#) és a szerződéssel együtt folyamatosan fejlesztik a [közös biztonságpolitikát és honvédelmi politikát](#), a NYEU a továbbiakban nem játszik szerepet.

A brüsszeli szerződés 5. cikke vonatkozik a NYEU-ra, amennyiben automatikus kölcsönös védelmi kötelezettséget ír elő.

A jövő:

A kölcsönös védelmi záradék befoglalták az alkotmányba, azon tagok számára akik a védelem területén – meghatározott szabályok szerint – fokozott együttműködést kívánnak megvalósítani.

Kapcsolatok:

Lásd még: [Honvédelem](#), [NATO](#), [Semlegesség](#), [Szolidaritási klauzula](#), [Brüsszeli szerződés](#)
<http://www.assembly-weu.org/fr/include/erreur.html>

Western European Union**Nyugat-európai Unió (NYEU) társult tagjai**

A Nyugat-európai Unió (NYEU) védelmi szövetség volt. Csak az EU-tagok lehettek teljes jogú tagjai. Az EU-n kívüli NATO országok társult tagságot kaphattak. Így Norvégia, Izland és Törökország is ilyen státust kapott.

Dánia, Svédországgal, Ausztriával Finnországgal és Írországgal együtt megfigyelői státussal bírt. A tíz kelet- és középeurópai csatlakozó ország a NYEU társult tagjai voltak. Mint társult tagok részt vehettek a NYEU ülésein. A védelmi szervezetet most már gyakorlatilag feloszlatták, és helyette maga az EU közvetlenül irányítja a katonai erőket.

Kapcsolat:

<http://int-serv.weu.int/>

Associated members and partners of WEU**Nyugdíjak**

Az állam által biztosított öregkori nyugdíjellátás szintje a nemzeti kompetencia körébe tartozik, akárcsak annak megállapítása, hogy milyen életkorban válnak jogosulttá rá az emberek.

Az Európai Bíróság a nyugdíjrendszerek finanszírozásába a [Danner-ügy](#) kapcsán avatkozott bele, amikor az egyik országnak nem engedték meg, hogy a saját határain belül kialakított nyugdíjrendszer adókedvezményeinek szintjét korlátozza.

Az Európai Unió tiltja a nemek vagy a nemzeti hovatartozás alapján történő bármilyen [különbségtételt](#) is. Ez néhány európai uniós tagállamot, például Nagy-Britanniát arra ösztönözte, hogy mind a férfiak, mind pedig a nők számára hasonló minősítési feltételeket vezessen be az öregkori nyugdíjjogosultság igazolására.

A legtöbb európai tagállam nyugdíjrendszere felhalmozó rendszerű (fizetésfüggő), ám az Egyesült Királyságban és Írországgal átalánydíjas, ezért finanszírozása sokkal kevesebbe kerül.

Az öregkori nyugdíjak várható költségei az Európai Unió egész területén növekvő gondokat okoznak, miután a népesség öregszik és a problémának kihatásai vannak a különböző tagállamokban a jövőben várható eladósodottság mértékére és az euró kezelésére is.

A jövő:

Az [alkotmánytervezetben](#) található javaslat szerint a szociálpolitika bizonyos területeinek (amit az alkotmánytervezet III része határoz meg) a [megosztott hatáskör](#) hatálya alá kell kerülnie. Ekkor a nemzeti szintű szabályozást az európai uniós jogszabály felülírhatja. (Az alkotmánytervezet 12.4. cikke.)

Pensions**O'Sullivan, David**

A bizottság főtitkára.

Kapcsolat:

Lásd: [Kabinet](#)

<http://european-convention.eu.int/CVs/pdf/OSullivan.pdf>

O'Sullivan, David

Obnova

Bosznia, Horvátország és a FYROM (Macedónia) újjáépítésének támogató EU programja.

Kapcsolat:

<http://www.seerecon.org/>

Obnova

Odüsszeusz program

Az EU menedékgöji és bevándorlási támogató programja. Az [AGIS](#) részben átvette a szerepét.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/funding/odysseus/funding_odysseus_en.htm

Odysseus

Odüsszeusz-művelet

Együttműködés Spanyolország, Franciaország, Portugália, Olaszország és Nagy-Britannia között az illegális tengeri bevándorlás megfékezésére. Az öt nemzet hajói egy kísérleti program keretében közösen járőröznek majd a Földközi-tengeren és az Atlanti-óceánon ami a jövőbeli közös tengeri határrendészet megteremtésének előpróbája lesz.

Kapcsolat:

Lásd még: [Odüsszeusz program](#)

Operation Odysseus

OISIN

A bűnözés elleni harc rendőri és vámszervezetek közötti együttműködést elősegítő európai támogatási programja.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/funding/oisin/funding_oisin_en.htm

OISIN

Oktatási politika

Az oktatáspolitikában az EU-nak csak korlátozott hatásköre van. Hozzájárulhat a tagállami oktatás minőségének javításához.

Az EU oktatási politikájának [öszkönyzéséről](#) Tanács [minősített többséggel](#) és az EU Parlamenttel való közös döntéssel hozhat határozatot (149. cikk, EK-szerződés). A tagállamok oktatási rendszereiben a tartalom [harmonizálására](#) nincs lehetőség.

A jövő:

Az [alkotmánytervezetben](#) az oktatás a Támogató intézkedések területe cím alatt szerepel, ahol a nemzeti jogszabályok közvetlen harmonizálására még nincs lehetőség.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/pol/educ/index_en.htm

Education policy

OLAF (Office européen de Lutte Anti-Fraude)

Csalások ellen létrehozott független hivatal az EU Bizottságban, Franz-Hermann Brüner vezetésével. Az [UCLAF](#) szerepét vette át.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/anti_fraud/index_en.html

OLAF**Olaszország**

Olaszország lakossága 57,8 millió fő, területe 301 300 km².

Olaszország volt az egyik eredeti EGK-tagállam.

Jelenleg a 87 szavazatból tízzel, az EU Parlament 626 helyéből 87-tel rendelkezik.

A jövő:

Az első bővítés után a tanács 321 szavazatából 29, az EU Parlament 732 képviselői helyéből 78 illeti meg.

Kapcsolat:

<http://www.initaly.com/>

Italy**Olimpiai körök**

Lásd: [Változtatható geometria](#)

Olympic circles**Ombudsman**

Az ombudsman egy olyan köztisztviselő aki a lakosság hatóságok elleni panaszaival foglalkozik.

Az európai ombudsman intézményét a maastrichti szerződés hozta létre 1993-ban.

Az első választott ombudsman Jacob Söderman volt, korábbi finn igazságügy miniszter, aki 2003-ban vonult nyugdíjba, és akit a görög ombudsman, Nikiforos Diamandouros váltott fel.

Az [EU Parlament](#) rendszeren teljes választási ciklusra választja az ombudsmant (öt évre). Új választást 2004 júniusában, az EU parlamenti választások után tartanak.

Megjegyzés:

Az EU-ombudsman reformokat javasolt az EUintézményekben az átláthatóság és a korszerűbb igazgatás ösztönzésére.

Kapcsolat:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/>

Ombudsman**Önkéntes kilépés az Unióból**

A Tanáccsal történt megállapodás alapján bármely tagállam kiléphet az Unióból. A megállapodásról a Tanácsban minősített többséggel döntenek és az EP egyetértésére is szükség van. A kilépő ország nem vehet részt a Tanács öt érintő megbeszélésein. Egy tagállam 2 év után akkor is kiléphet, ha nem ért el egyességet a Tanáccsal.

Voluntary withdrawal from the Union**Önkormányzati választások**

Az [EU-állampolgárság](#) része, hogy minden EU-polgár számára lehetőség van az önkormányzati és európai választásokon való részvételre saját lakóhelyükön. Az EU polgárság még nem foglalja magában az országos választásokon való részvétel jogát.

Municipal elections

Optimális valutatértség

Gazdasági elmélet, amely szerint a valutáknak olyan területen kell működniük, amely eléggé homogén a valuta stabil alapjának biztosításához.

Egyébként a területi egységek nyomást fognak gyakorolni az elszakadás vagy olyan követelmények irányába, hogy a központi kormányzat biztosítson jelentős pénzügyi transzfereket a regionális különbségek kiegyenlítésére.

A régen létrejött stabil államok általában optimális valutaterületeknek tekinthetők, mivel saját valutájuk van, illetve a gazdasági politikák minden szükséges eszközzel rendelkeznek.

Megjegyzés:

Az [eurózóna](#) még nem optimális valutaterület. Ráadásul az EU-nak csak jogköre van a monetáris politika szervezésére – azaz, nincs minden szükséges eszköz a kezében

Kapcsolat:

Lásd: [Gazdasági és monetáris unió](#)

Optimal Currency Area

Organikus törvény

Félalkotmányos különleges státusú törvény a szerződési rendelkezések és a rendes EU irányelvek között.

Organic law

Oroszország

Területe 17 millió km², lakossága 147 millió fő.

Az Európai Unió és Oroszország közötti nemzetközi kapcsolatok jogi alapja az 1994-ben kötött partneri és együttműködési megállapodás.

Az Európai Unió az 1999-ben elfogadott úgynevezett közös stratégia révén kialakította a maga alapvető megközelítését az Oroszországgal való kapcsolatokban.

Az előre megállapodott célkitűzések támogatása érdekében a [TACIS](#) program részeként technikai segítségnyújtást végeznek.

Jó néhány különleges kereskedelmi megállapodást, valamint tudományos és technikai megállapodásokat is kötöttek.

A legtöbb uniós politikus és bizottsági tisztviselő nem úgy tekint Oroszországra, mint amely a jövőben az unió tagja lehet.

Az orosz tagsággal szembeni ellenkezés elsődlegesen politikai indokokkal magyarázható, amelyek Oroszország hatalmas népességével állnak kapcsolatban. A tagság helyett az Európai Unió egyfajta különleges [partneri megállapodást](#) ajánl.

Az Európai Unió és Oroszország 2002-ben megállapodott egy különleges vízumfajtában, amely a kalinyingrádi orosz enklávéból Litvánián keresztül Oroszországba utazni kívánó orosz állampolgárokra vonatkozik.

Kapcsolat:

<http://www.gov.ru>

http://europa.eu.int/comm/external_relations/russia/intro/

Russia

Összegezhetőség

Számos projektet finanszíroznak részben nemzeti, részben EU-hozzájárulásból. Az összegezhetőség elve azt jelenti, hogy az EU-pénzeket csak a tagállamok által folyósított hozzájárulás kiegészítéseként, nem pedig azok helyett lehet fizetni.

Kapcsolat:

<http://www.cordis.lu/itt/itt-en/01-3/policy03.htm>

Additionality**Összeolvadási szerződés**

1967-ben az Európai Szén- és Acélközösség, az Euratom és az EGK közös intézményeket hozott létre az 1965-ös összeolvadási szerződéssel.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/abc/obj/treaties/en/entoc112.htm>

Merger Treaty**Ösztönző intézkedések**

Az ösztönző intézkedések az uniós szerződések nem pontosan definiált határozathozatali módszere. Magukban foglalhatnak [támogató intézkedéseket](#), kötelező érvényű [szabályozásokat](#). Tipikusan akkor használják, ha az EU-nak nincs kompetenciája és amikor a nemzeti törvényeket nem kell harmonizálni, például a kultúra és a foglalkoztatáspolitikai területén.

A jövő:

A [Konvent](#) az ösztönző intézkedéseket [támogató intézkedésekkel](#) kívánja helyettesíteni.

Incentive measures**Ózonréteg**

Az EU aláírta az ózon-romboló anyagok korlátozásáról szóló montreáli jegyzőkönyvet.

Ozone layer**Palacio, Loyola de (1950–)**

A Bizottság elnökhelyettese, valamint az [EU-Parlamenti](#) kapcsolatok, közlekedés- és energiaügyek spanyol biztosa

A spanyol külügyminiszter, Ana Palacio (Európai Néppárt) húga. Az Európai Néppárt parlamenti csoportjának tagja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/palacio/index_en.htm

Palacio, Loyola de (1950 -)**Pán-Európa**

Valamennyi európai nép együttműködésének elképzelése, amelyet a Nobel-díjas gróf [Richard Coudenhove-Kalergi](#) javasolt 1920-ban, és amelyet az [Európai Mozgalom](#) egyik elődjének tartanak.

Pan-Europa**Párizsi szerződés**

Az 1951-ben megfogalmazott tervezet 1952-ben lépett életbe mint az [Európai Szén- és Acélközösség](#) jogi alapja. 2002 júliusában veszítette hatályát.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/abc/obj/treaties/en/entoc29.htm>

Treaty of Paris

Parlamenti képviselő (MP)

A [nemzeti parlament](#) tagja.

Kapcsolat:

Lásd még: [MEP](#) (európai parlamenti képviselő)

MP**Partnerség a békéért**

NATO-kezdeményezés 1994-ből, amely lehetővé teszi a részvételt a védelmi tárgyalásokban a kelet- és középeurópai országok számára még a NATO-tagság előtt, és a NATO-val együttműködni kívánó országok számára.

Kapcsolat:

<http://www.nato.int/pfp/pfp.htm>

Partnership for Peace**Partnerségi megállapodás**

A partnerségi megállapodásokat és az [együttműködési megállapodásokat](#) a kiterjesztett közös kereskedelmi megállapodások részének tekintik, melyeket a TEC 133. és 308. cikke szabályoz. Az EU-Parlamenttel csak konzultálnak, vagy csak tájékoztatják azt.

- Az [európai megállapodásokat](#) olyan országokkal kötik, amelyek előreláthatólag az EU jövőbeni tagjai lesznek.
- A [partnerségi megállapodások](#) azokat szolgálják, akiknek nincsenek azonnali kilátásaik az EU-tagságra.

Az európai és partnerségi megállapodások az EU Parlament egyetértését igénylik.

Megjegyzés:

A definíció nem egységes, de a csoportosítás fontos az elfogadási eljárás és az EU Parlament bevonása szempontjából.

Kapcsolat:

Lásd: [Megállapodások más országokkal](#)

Partnership Agreement**Pasqua, Charles (1927–)**

Az [EU Parlament UEN-csoportjának](#) elnöke 1999 óta. Franciaország volt belügyminisztere és a maastrichti szerződés legfőbb ellenzője az 1992-es francia népszavazás előtt. Az országgyűlés tagja 1968 óta. 1999-ben választották az EU Parlamentbe a francia szuverenitási mozgalom listavezetőjeként.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.europa.eu/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=4359&ipolgrp=UEN&ictry=&itempl=&ireturn=&imode=

Pasqua, Charles (1927 -)**Passarelle**

A francia szó egy keskeny átjárót jelent és a Maastricht-i szerződés „áthidaló” cikkelyére utal, amelyet azért iktattak be, hogy a tagállamok számára lehetővé tegye a döntések [kormányközi](#) pillérből a [nemzetek feletti](#) pillérbe való áthelyezését, illetve, hogy az [egyhangú döntések](#) helyett [minősített többségi döntéseket](#) hozzanak.

E változtatások valamennyi kormány egyhangú döntését igénylik, nincs azonban szükség a nehézkes egyezménymódosításokra és a ratifikációs eljárásokra, amelyek esetében elengedhetetlen a nemzeti

parlamentek és a népszavazások általi jóváhagyás ([ratifikálás](#)).

Passarelle

Patten, Chris (1944–)

Brit nemzetiségű külügyi főbiztos, korábban Hongkong kormányzója és konzervatív brit miniszter (Európai Néppárt parlamenti csoportjába tartozik).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/patten/index_en.htm

Patten, Chris (1944 -)

Pénélope

A görög mitológiában Odüsszeusz felesége.

Így nevezték el a Bizottság elnökének, Romano Prodinak az Európai Unió alkotmányára tett saját javaslatát.

Kapcsolatok:

Lásd még: [Alkotmánytervezet](#) és [Prodi](#)

http://www.europa.eu.int/comm/commissioners/prodi/index_en.htm

Penelope

Pénzügyi előirányzat

Az EU dönt a pénzügyi előirányzat kérdésében korlátozva az EU-kiadásokat az egyes ráfordítási kategóriákban. Ez része a [kölségvetési eljárásnak](#), amely megelőzi az intézményi kiadások becslését és a Bizottság előzetes költségvetési tervének összeállítását.

A pénzügyi előirányzatot a Bizottság, a Tanács és a Parlament [intézményközi megállapodása](#) szabályozza. Az EU decemberi koppenhágai csúcstalálkozója döntést hozott a bővítés költségeit magában foglaló új pénzügyi előirányzatokról. Ekkor a számadatok bekerültek a csatlakozási szerződésekbe is. Ilyen módon elvették az EU Parlamenttől a kiadásokba való beleszólás lehetőségét.

Az EU Parlament erre azzal a fenyegetéssel reagált, hogy késleltetni fogja a bővítés folyamatát.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) javasolhatja, hogy a pénzügyi perspektíva elfogadása váljék az alkotmány részévé.

Financial perspective

Pénzügyi jegyzőkönyv

Az EU gyakran köt olyan kereskedelmi egyezményeket szegényebb országokkal, amely alapján minden évben pénzügyi támogatást nyújt nekik. Az segély összegét pénzügyi jegyzőkönyvben rögzítik (financial protocol).

Kapcsolat:

Lásd még: [Szabadkereskedelmi terület](#)

Financial protocol

PES/PSE csoport

Az Európai Szocialisták Pártja az Európai Parlamentben. A csoport elnöke a spanyol MEP, [Enrique Baron Crespo](#).

Kapcsolat:

<http://www.europarl.eu.int/pes/>

PES/PSE Group

Peterle, Alojz (1948–)

A tagjelölt államok megfigyelője a [Konvent elnökségében](#). A kereszténydemokrata PPE-csoportosulás tagja, 1990 óta a szlovén parlament választott képviselője és az első demokratikusan megválasztott miniszterelnök 1990–92 között.

Kapcsolat:

<http://search.yahoo.com/bin/search?p=Peterle%2C+Alojz>

Peterle, Alojz (1948 -)

Petersberg-feladatok

Eredetileg a [Nyugat-európai Unió](#), NYEU (Western European Union, WEU) által 1992 júniusában összeállított biztonsági, védelmi és béketeremtési feladatok listája.

Ezeket a feladatokat az Európai Unió új hatásköréiként az [amszterdami szerződés](#) a TEU részévé tette, amely területeken az Európai Unió cselekedhet.

Ezek a feladatok nincsenek kifejezetten ENSZ-mandátumhoz kötve.

Megjegyzések:

Azért hívják Petersberg-feladatoknak őket, mert a tanács ülése 1992-ben Németországban, Bonn mellett Petersberg hegyi üdülőhelyen zajlott.

A szerződés szerint a feladatok humanitárius és mentéssel kapcsolatos feladatokat, békefenntartó feladatokat, valamint a harci alakulatok válságkezelési feladatait tartalmazza, amelybe a béketeremtés is tartozik.

A békefenntartó küldetés azt feltételezi, hogy a béke jelenleg fennáll két korábbi vagy esetlegesen harcoló fél között. Ilyenkor az Európai Unió tehet lépéseket ennek a békének a fenntartására, például azáltal, hogy katonákkal járul hozzá egy ENSZ-békefenntartó művelet sikeréhez. A válságkezelés és béketeremtés kifejezések pontos jelentése nem tisztázott, de itt katonai hadműveletek is szerepelhetnek.

A jövő:

A Petersbergfeladatokat a jövőben az Európai Unió [gyors reagálású haderői](#) fogják ellátni.

Ezt a haderőt az Európai Unió politikai és biztonsági bizottsága, a nizzai szerződés értelmében létrehozott új testület irányítja.

Az Európai Unió tanácsában [egyöntetű szavazásra](#) van szükség ahhoz, hogy valamelyik petersbergi feladatot végrehajtsák.

A [Konvent](#) védelmi munkacsoportja szeretné a [konstruktív tartózkodás](#) intézményét bevezetni, hogy felül lehessen emelkedni az egyöntetű szavazás elérésével kapcsolatos nehézségeken.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#)

<http://www.nato.int/docu/handbook/2001/hb150401.htm>

Petersberg-Tasks

Petíció

Minden uniós állampolgárnak jogában áll az Európai Parlament petíciós bizottságához petíciót benyújtani. Ez része az [európai állampolgárságnak](#).

Petition

PHARE

A kelet-közép európai reformfolyamatok támogatására létrehozott program, amely különböző projekteket támogat.

24 gazdag ország hozta létre 1989-ben és a Bizottság koordinálja. A PHARE jelenleg a legfontosabb

program a jelölt országok uniós tagságra való felkészítése szempontjából.

Az Európai Unió a programot 1995–1999 között 6,7 milliárd euróval támogatta, 2000–2006 között pedig tízmilliárd euró van előirányozva.

Kapcsolat:

Lásd még: [TACIS](#)

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/>

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/rpt/2000/com2000_0183en01.pdf

Phare

Pillérek

Az Európai Unió felépítésének leírására gyakran használt metafora, amely három ilyen pilléren nyugszik.

Az első, úgynevezett [közösségi pillér](#) a luxemburgi Európai Bíróság felügyelete mellett nemzetek feletti döntéseket hozhat.

A második pillér a biztonság és külpolitika kormányközi területével foglalkozik ([CFSP](#)).

A harmadik pillér pedig az [igazságügy és belpolitika](#) kormányközi területére vonatkozik.

Az utóbbi két területtel kapcsolatos ügyekben a kormányközi pillérek lassan áttevődnek a nemzeti szintről a nemzetek feletti szintre, ahol viszont az európai uniós jogszabályok hatálya alá tartoznak.

A jövő:

A [Konvent](#) az unió e három pillérre épülő szerkezetének lebontását fogja javasolni. A két kormányközi pillért is a közösségi pillér alá rendeli és az Európai Uniót [jogi személyiséggel](#) ruházza fel. Ezzel az Európai Unió önálló, teljes jogú nemzetközi szereplővé válik, más független szuverén nemzetállamokhoz hasonlóan.

Pillars

Pleven-terv

Az eredeti hat EGK-ország integrált védelmi együttműködésére vonatkozó első terv, amelyet arról a francia miniszterelnökről neveztek el, aki először javasolta 1950-ben.

A terv akkor omlott össze, amikor nem sikerült többségi támogatásra szert tennie a francia nemzetgyűlésben.

Ezután döntött úgy [Monnet](#) és az európai föderalisták, hogy a helyzet még nem érett egy ilyen tervre, és először a gazdasági ügyekre kell koncentrálni, amelyet csak később fog követni a politikai és katonai integrációs, nem pedig fordítva. A tervet azonban, akárcsak a Schuman-tervet, valójában Jean Monnet gondolta ki és írta le.

Lásd még: [Honvédelem](#)

<http://www.let.leidenuniv.nl/history/rtg/res1/pleven.htm>

Pleven plan

Politikai Bizottság (Comité Politique, COPO)

A politikai bizottság a tagállamok külügyminisztériumainak politikai kérdésekkel foglalkozó vezetőiből áll.

Feladata, hogy a [közös kül- és biztonságpolitika](#) terén a nemzetközi fejleményeket nyomon kövesse és hogy a közös megállapodáson alapuló politika végrehajtását felügyelje.

Megjegyzés:

A bizottság neve 2000-ben [Politikai és Biztonságpolitikai Bizottságra](#) változott.

Comité Politique, COPO

Politikai csoportok

Az Európai Parlamentben hét politikai csoport (csoportosulás) van jelen, és 31 olyan képviselő, aki egyetlen politikai csoporthoz sem tartozik (NI-független képviselő).

Politikai csoport	Képviselők száma
PPE-DE http://www.EUParliamentppe-ed.org	232
PSE http://www.socialistgroup.org	175
ELDR http://eld.europarl.eu.int/Content/Default.asp?	53
GUE/NGL http://www.greens-efa.org/	49
Verts/ALE http://www.europarl.eu.int/gue/	45
UEN http://www.europarl.eu.int/uen/	23
EDD http://www.europarl.eu.int/edd/	18
NI	31

Kapcsolat:

<http://www.europarl.eu.int/groups/>

Political groups

Politikai és biztonságpolitikai bizottság

A nizzai szerződés értelmében a politikai és biztonságpolitikai bizottság kapta azt a feladatot, hogy ellássa az Európai Unió katonai bizottságának és katonai vezérkarának politikai felügyeletét, amikor ezek az Európai Unió katonai hadműveleteit végzik, és a hatvanezer katonából álló európai [gyors reagálású hadtest](#) tevékenységét irányítják.

A tagállamok külügyi hivatalainak vezetői havonta egyszer találkoznak Brüsszelben, hogy külügyminisztereik számára előkészítsék az általános tanács ülésének külügyi részét.

Megjegyzés:

Korábban [COPOL](#) néven volt ismert, de 2000-ben átnevezték.

Kapcsolat:

Lásd: [Honvédelem](#)

<http://www.umn.edu/gavel/mun/handbook/com-political.html>

Political and Security Committee

Politikai igazgatók

Az Európai Unió biztonságpolitikáját és külpolitikai ügyeit felügyelő magas rangú külügyi állami tisztviselők találkozója, akik a külügyminiszterek tanácsának anyagait és javaslatait előkészítik, illetve a nizzai szerződés értelmében politikai felügyeletet gyakorolnak az Európai Unió honvédelmi kérdéseiben.

Political directors

Politikai pártok

Az EU-ban jelenleg öt transznacionális párt működik.

A rokon politikai nézeteket vallók számára nemsokára európai uniós párttörvény készül, amely a nemzetek feletti politikai pártokról rendelkezik, és lehetővé teszi az uniós költségvetéséből történő támogatásukat.

A nizzai szerződés értelmében ezt a jogszabályt [minősített többségi szavazással](#) kell megalkotni.

A liberálisok, kereszténydemokraták, szocialisták, zöldek és regionalisták már most is nemzetek feletti pártokba vannak szervezve, amelyek jogosultak az uniós támogatásának igénybevételére.

Az Európai Parlamentben az uniót kritizáló pártok ellenzik a nemzetek feletti európai uniós pártoknak adandó pénzügyi támogatást és a 2003. február 19-én kelt bizottsági javaslattervezet szerint nem részesülhetnek az uniós pénzekből.

A javaslat megköveteli, hogy a nemzetek feletti pártként való minősítéshez a tagállamok legalább egyharmadában kell tagjainak lenni, ami jelenleg öt államot jelent, és 2004. május elsejét követően valószínűleg kilencet.

A javaslat sérti az egyenlőség elvét, és valószínűleg a bíróság elé kerül.

A nemzetek feletti pártok már ma is kapnak támogatást az Európai Unió költségvetéséből.

A támogatásokat az európai [számvevőség](#) illegálisnak minősítette. A párttörvény ezt orvosolja azáltal, hogy a közpénzekből való támogatást törvényessé teszi.

A száz eurót meghaladó összegű magánpénzből származó adományokat nyilvántartásba kell venni.

Political parties

Pontszámrendszer

Az önkéntes szociális politikai koordináció egy pontszámrendszert használ annak nyomon követésére, hogy mennyire sikerült megvalósítani a [szociálpolitikai célkitűzéseket](#).

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.htm

Scoreboard

Portugália

Portugália népessége 10,4 millió fő, területe 92 000 km². Az Európai Unióba 1986-ban lépett be.

A tanács 87 szavazatából jelenleg öt szavazata van, és 25 képviselői hely illeti meg a 626 tagú Európai Parlamentben.

A jövő:

Az első bővítést követően a 321 tagú tanácsban 12 szavazata lesz, és 24 képviselői helye a 732 fős Európai Parlamentben.

Kapcsolat:

<http://www.portugal.org/>

<http://www.portugal.gov.pt>

Portugal

Pöttering, Hans-Gert (1945–)

Az Európai Parlament legnagyobb politikai csoportja, az EPP/ED elnöke.

Az Európai Parlamentnek, a német CDU képviselőjében, az első, 1979-es választások óta tagja.

Kapcsolat:

<http://www.cdu-lkos.de/poettering/>

http://www.epp-ed.europarl.eu.int/home/de/cv_poett.asp

Pöttering, Hans-Gert (1945 -)

Pozitív és negatív integráció

Az integrációs elmélet megkülönböztetést tesz a pozitív és negatív integráció között.

A pozitív integráció az a folyamat, amikor valamilyen magasabb rangú hatóság rendeli el a közös jogszabályok bevezetését a regionális és egyéb egyenlőtlenségek kiegyenlítéséért.

A negatív integráció pedig az országok közötti korlátok lebontására utal.

A legtöbb elméleti szakember úgy látja, az Európai Unió inkább a negatív integrációra példa, mint a pozitívra, mert forrásai meglehetősen szerények a legtöbb tagállam rendelkezésére álló forrásokhoz képest.

Éves szinten az Európai Unió kiadásai az unió évi bruttó (nemzeti) össztermékének mindössze egy százaléka, míg a tagállamok éves nemzeti össztermékük átlagosan 35–50 százalék közötti részét költik el.

Az Európai Unió nagyobb nemzetek feletti hatalomra és kompetenciára tehet szert, és több törvényt és jogszabályt írhat elő a tagállamokra – ezzel fokozva a negatív integrációt –, de nem áll módjában saját adóit megemelni, így nem rendelkezik semmi olyasmivel, mint egy átlagos nemzetállam.

A funkcionista elméleti szakértők azt állítják, hogy ennek idővel változnia kell, ám mások ezzel nem értenek egyet, megkérdőjelezve az olyan nemzetek közötti szolidaritás létrejöttét, amely lehetővé tenné, hogy a gazdagabb országok és azok polgárai több pénzt fizessenek ki Brüsszelnek, amely aztán továbbadja azt a szegényebb országoknak és azok polgárainak.

Ez a másik kulcskérdés, amely megosztja az európai uniós integráció híveit és ellenzőit.

Positive and negative integration

Preamble

Valamely szerződés bevezetője vagy első mondatai, amely általánosságban határozza meg és írja le annak célját, célkitűzéseit és gyakran megjelöli a létrejöttét irányító alapelveket, elérendő célokat vagy értékeket is.

Bár nem tekinthetők jogilag kötelező érvényűnek, a kontinentális joggyakorlatban az angolszász jogi hagyományokkal ellentétben a bíróságokon a törvényekkel kapcsolatos ügyekben hozott döntéseknél hivatkozni lehet a preambulumra mint olyan jogforrásra, amely jelzi a törvényhozó szándékát és azt, hogy mit kívánt elérni a jogszabállyal.

Az [Európai Bíróság](#) gyakran használta fel a szerződések preambulumaiban ebben az értelemben olyan bírósági ítéletek megindoklásánál, amelyek az angolszász jogtudomány értelmezésének középpontjában álló szerződés szó szerinti szövegének értelmezése tekintetében túllépték az európai uniós jog és kompetencia határait.

Preamble

Prestige

A spanyol partokat az 1999-ben elsüllyedt Erika után 2002-ben elszennyező, elsüllyedt tartályhajó. Az Európai Parlamentben a tagok több mint egynegyede követelte egy különleges [vizsgálóbizottság](#) felállítását. A követelést az [elnökök konferenciáján](#) többségi szavazással elvetették, és helyette 13 tagból és 13 tartalékból álló különleges munkacsoportra tettek javaslatot.

Prestige

PRINCE

Az Európai Bizottság által finanszírozott és az uniós polgárainak címzett információs program.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/en/comm/dg10/api/>

PRINCE

Prodi, Romano (1939–)

Az Európai Bizottság 1999-ben, a [Santer-bizottság](#) bukása után megválasztott elnöke.

Prodi korábban olasz miniszterelnök volt, és a politikai gazdaságtan professzora. Jól ismert a politikai kérdésekben hangoztatott kendőzetlen őszinteségéről. Hajlama arra, hogy „névén nevezze a gyereket”, megörövendeztetni az euro-kritikusokat, de néha kiborítja saját stábját.

2002-ben a stabilitási és növekedési paktumot egyszerűen „butaságpaktumnak” nevezte, mert az nagyon rugalmatlan, és nem képes megbirkózni olyan politikák szükségességével, amelyek a növekedést és a foglalkoztatottságot ösztönöznék az euroterületeken.

Az európai gyors reagálású haderőkkel kapcsolatosan, amelyről a brit kormány kijelentette, hogy az nem egy európai hadsereg, ezt mondta: »Amikor európai hadseregről beszéltem, nem tréfáltam. Ha nem akarják európai hadseregnek nevezni, ne nevezzék annak. Felőlem hívhatják „Margarétának”, hívhatják „Annamáriának”, bármilyen nevet kitalálhatnak neki, de ez akkor is békefenntartó küldetésekre tett közös erőfeszítés, az első alkalom, hogy közös és nem kétoldalú, európai szintű próbálkozást tettünk.«

Amikor a dán közvéleményt népszavazáson kérdezték meg 2000-ben a közös pénz bevezetéséről, azt mondta, nem kötelességük megszavazni az eurót.

Az írekkel pedig 2002-ben – amikor azok a nizzai népszavazást tartották – Prodi közölte, hogy az Európai Unió bővítése zavartalanul fog tovább haladni a maga útján, akár elfogadják az írek a nizzai szerződést, akár nem, és hogy Nizza valójában a bővítésnek csak politikai és nem jogi feltétele. Egy ilyen üzenet nem talált elragadtatott fogadtatásra az ír kormánynál és Írország „igen”-kampányolóinak körében.

Prodi volt az, aki megengedte, hogy a François Lamoureux körül csoportosuló európai uniós köztisztviselők egy kicsiny csoportja titokban megszövegezze a teljes európai uniós alkotmányt, amelyet Odüsszeusz felesége után „Pénélopé”-nak neveztek el.

Ezt az anyagot mindössze néhány számozott példányban másolták le, és a legutolsó pillanatig titokban tartották. Ezt követően az Európai Bizottság nagy többsége megtagadta, hogy támogassa, és inkább a mellé álltak, hogy a „hivatalos” bizottsági verziót terjesszék be az Európa jövőjéről szóló konvent elé.

Prodi „Pénélopé”-tervezete éppen ezért csak az előzetes munkaanyag státusát élvezte, noha sokkal részletesebb és politikailag jóval érzékenyebb anyag, mint a hivatalos bizottsági dokumentum. Prodi elkötelezett európai föderalista, aki levelezési listájának egy részét egyszerűen feltette az internetre, és – szintén a neten – rendelkezésre bocsátotta az Európai Bizottság napirendi pontjait és jegyzőkönyveit is. Előszót írt a dán euroszeptikus, Jens-Peter Bonde Nizzáról szóló könyvéhez, bár nézeteik alaposan eltérnek egymástól.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/futurum/documents/offtext/const051202_en.pdf
http://europa.eu.int/comm/commissioners/prodi/index_en.htm

Prodi, Romano (1939 -)

Rák

Az EU támogatja a rák leküzdésére irányuló kutatást, de bírálatok érik amiatt, hogy egyidejűleg támogatja a [dohánytermesztést](#), és megtiltja a tagállamoknak, hogy betiltsák a bizonyos koncentrációban rákot okozó nitrátokat és szulfidokat.

Cancer

Raphael

A tagállamok kulturális örökségét támogató európai uniós program.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/ISPO/infosoc/heritage/appendix.doc>

Raphael

Rassizmus és idegengyűlölet

A [faji megkülönböztetés](#) tilos az Európai Unióban. Európai uniós szinten először 1986-ban, az intézmények közös nyilatkozatában szerepelt a rasszizmus és idegengyűlölet tilalma, de ma már, az [Amszterdami szerződés](#) keretében, a [TEC](#) 13. cikke.

Megjegyzés:

Az Európai Unió külön hivatalt működtet Bécsben, amelynek feladata, hogy felmérje és jelentse a tagállamokban lévő rasszizmus és idegengyűlölet mértékét.

Kapcsolat:

<http://www.europarl.eu.int/en/discrimi/ssi/race/default.shtm>

Racism and xenophobia

Ratifikálás eszköze

Annak érdekében, hogy egy nemzetközi szerződés jogi kötelezettséget jelentsen egy állam számára, az állam, vagy kormányfőnek alá kell írnia, és ratifikálni kell.

Egy konkrét EU-tagország államfője által küldött levél az olasz kormánynak, amelyben tájékoztat arról,

hogy a kérdéses ország EU-szerződést ratifikált.

A levél vagy a ratifikálás eszközének letétbe helyezése jelenti a szerződés ratifikálási folyamatának utolsó lépését. A ratifikálásra vonatkozó levél elküldése után már nem lehet visszalépni. Az EU-szerződések meghatározott dátummal lépnek életbe, miután valamennyi tagállam letétbe helyezte saját ratifikálási eszközét.

Megjegyzés:

Mivel jelenleg törvény nem rendelkezik az EU-ból való kilépésről, egy állam csak akkor léphet ki ténylegesen, ha azt egyoldalú döntésével megteszi, vagy ahhoz valamennyi tagállam [egyhangúan](#) hozzájárul.

A jövő:

A [Konvent](#) olyan záradékot javasol, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok saját döntésük alapján kiléphessenek az EU-ból, lásd I-59§.

Kapcsolat:

Lásd még: [Ratifikálás](#)

Instruments of Ratification

Ratifikálás

A ratifikálás a már egyeztetett szöveg megerősítése.

A szerződéseket a tagállamoknak saját alkotmányuk előírásainak megfelelően ratifikálniuk kell.

Hiába írtak alá egy szerződést valamely állam vagy némely államok részéről, az addig jogilag nem kötelező érvényű, amíg az összes aláíró állam nem deklarálja hivatalosan is a ratifikációját. Ráadásul az az időperiódus, amelyet az egyezmény életbelépésére meghatároztak kimerülhet. A szerződéseket vagy az adott ország parlamentjének, vagy népszavazásnak kell többségi szavazással a ratifikáláshoz megerősítenie. Ezen túlmenően a szerződés a benne meghatározott időponttól válik kötelező erejűvé.

A jövő:

Az EU Konvent számos tagja javasolta, hogy az [EU alkotmány](#) Konvent, illetve Államközi Konferencián való elfogadását minden országban egy referendumnak kell követnie mielőtt az alkotmányt ratifikálják. Azonban néhány tagállam, például az Egyesült Királyság nem fogadja el ezt a javaslatot.

Kapcsolat:

Lásd még: [Referendum](#) és a [Ratifikálás eszköze](#)

Ratification

RECHAR

Az Európai Unió strukturális alapjai a korábban szénbányászattal foglalkozó régiók támogatására.

Kapcsolat:

<http://www.staffs.com/~sgc1/rechar/index.html>

RECHAR

Reding, Viviane (1951–)

Luxemburgból származó oktatási és kulturális biztos 1999 óta, korábban kereszténydemokrata parlamenti képviselő. [EPP](#).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/reding/index_en.htm

Reding, Viviane (1951 -)

Régiók bizottsága CoR

Kétszázhuszonkét tagja van, akik a helyi hatóságokat képviselik az EU-ban. Napjainkban a régiók bizottságának kizárólag tanácsadó szerepe van.

A jövő:

A konvent esetleg azt javasolja, hogy a régiók bizottsága fordulhasson a luxemburgi Európai Bírósághoz, és indíthasson keresetet azon a címen, hogy egyes javasolt EU-rendeletek megsértik a szubszidiaritás elvét.

A bővítést követően a Régiók Bizottságának 344 tagja lesz, országonként a következő eloszlásban:

Németország	24
Egyesült Királyság	24
Franciaország	24
Olaszország	24
Spanyolország	21
Lengyelország	21
Románia	15
Hollandia	12
Görögország	12
Cseh Köztársaság	12
Belgium	12
Magyarország	12
Portugal	12
Svédország	12
Bulgária	12
Ausztria	12
Szlovákia	9
Dánia	9
Finnország	9
Irország	9
Litvánia	9
Lettország	7
Szlovénia	7
Észtország	7
Ciprus	6
Luxemburg	6
Málta	5

Kapcsolat:

<http://www.cor.eu.int>

Committee of the Regions, CoR

Regionalizmus

A régió egy ország része.

Egyes föderalisták a Régiók Európájáról beszélnek. Eszerint a szövetségi Európai Unióban az illetékes politikai és közigazgatási egységek a nemzetállamok helyett régióként szerveződnenek. Ez a felvetés részben a föderalisták ama vágyát tükrözi, hogy szeretnék a nemzetállamok hatalmát és funkcióját mindinkább megszüntetni azáltal, hogy a kormányok illetékességi területét egyrészt felfelé, a nemzetek feletti európai uniós szintre, másrészt viszont lefelé, a nemzetek területén található, sőt több nemzetállam határán keresztül nyúló földrajzi vagy történelmi régiók irányába szeretnék eltolni. Egy ilyen szerveződés sok hasonló vonást mutatna az Európában a középkorban létező számos politikai egységgel.

Megjegyzések:

Az Európai Unióban már most is van [régiók bizottsága](#), bár ez egyelőre csak konzultatív testület.

Az Európai Unió regionális politikáját egy külön főigazgatóság irányítja, amelyet a régiók főigazgatóságának neveznek, és a vonatkozó kérdésekben intézkedik.

A nemzetállamokban működő néhány regionalista pártnak képviselte van az Európai Parlamentben is, és saját nemzetek feletti pártjukhoz, az [Európai Szabad Szövetséghez](#) (European Free Alliance, EFA) tartoznak.

Az Európai Parlamentben a [Zöldekkel](#) egy frakcióban ülnek.

Kapcsolat:

<http://www.greens-efa.org/>

Regionalism

RENAVAL

Az Európai Unió strukturális alapja a hajóépítő-ipar támogatására.

RENAVAL

Rendőrségi és bírósági bűnügyi együttműködés

Nemzetek feletti szinten elsőként az amszterdami szerződés vezette be, és ma egy olyan terület, ahol a nizzai szerződés előírásaival összhangban igen kiterjedten alkalmazzák a [minősített többségi szavazást](#). A menedékjogra való előírásokkal együtt a [bel- és igazságügy](#) része.

A jövő:

A [Konvent](#) szabadság-, biztonság- és igazságügyi munkacsoportját, amely ennek a fontos területnek a kiterjesztésével és további jogköröknek a nemzeti parlamentektől uniós szintre emelésével foglalkozó javaslatokat mérlegel.

Az [alkotmánytervezet](#) az igazságügyet és a belügyeket [megosztott hatáskörnek](#) javasolja, ahol az Európai Unió jogalkotása elnyomja a nemzeti jogalkotást.

Police and Judicial Co-operation in Criminal Matters

RESIDER

Az Európai Unió strukturális alapja az acélipar és az acélipartól nagymértékben függő területek támogatására.

Kapcsolat:

<http://www.eubusiness.com/eufinanc/sr6.htm>

<http://www.ijmondijzersterk.nl/html/resider.html>

RESIDER

RETEX

Az Európai Unió strukturális alapja a textilipar és az attól nagymértékben függő területek támogatására.

Kapcsolat:

<http://www.poptel.org.uk/aries/members/funds/archive/msg00129.html>

RETEX

Római szerződés

Rómában, a Compadoglióban írták alá 1957. március 25-én. A szerződés 1958. január elsejétől létrehozta a [Európai gazdasági Közösséget](#) (Közös Piacot) és az [Európai Atomenergia Közösséget](#) (Euratom).

A jövő:

Silvio Berlusconi, az olasz miniszterelnök, azt akarja elérni, hogy a következő európai uniós szerződést 2003 decemberében Rómában fogadják el, és akkor ünnepélyesen eltemetheti a Római Szerződést, és

bábáskodhat a Római Alkotmány születésénél.

Kapcsolat:

<http://www.cerebalaw.com/rome.htm>

Treaties of Rome

Romák

Nyolc-tízmillió roma él a csatlakozni kívánó országokban, amelyek némelyikében a lakosság öt százalékát teszik ki. Az EU megköveteli, hogy a roma lakosság számára egyforma jogokat biztosítsanak.

Kapcsolat:

Lásd még: [Kisebbségek](#)

Roma

Románia

Népessége 22,5 millió fő, területe 235 500 km².

Csatlakozni kívánó ország, európai uniós tagságának elnyerése várhatóan 2007-ben történik meg.

1995 óta európai megállapodása és 1998 óta csatlakozási partnersége van.

A 2002. decemberi koppenhágai értekezlet úgy határozott, hogy Románia 2007-ben taggá válhat, ha felgyorsítja tagsági tárgyalásainak ütemét.

2002. decemberében a 31 tárgyalási fejezetből 16-ot sikerült lezárni.

Kapcsolat:

<http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/ro.html>

<http://www.gov.ro>

Romania

Rugalmasság

Lásd: [Változó geometria](#) és [Fokozott együttműködés](#)

Flexibility

Rugalmassági záradék

Az EU valamivel kapcsolatban csak akkor tud döntést hozni, ha annak az EU egyezményekben törvényi alapjai vannak. Az Európai Uniót létrehozó szerződés (TEC) tartalmaz egy úgynevezett rugalmassági záradékot, amelyet arra használnak, hogy az EU szabályozás hatókörét bővítsék. A TEC 308. cikke lehetővé teszi, hogy az EU hatáskört gyakoroljon olyan területeken is, amelyekre vonatkozóan más törvénycikk nem ad lehetőséget. Ezt elsősorban az [Egységes Európai Okmány](#) (Single European Act – SEA) elfogadása előtt, a 1970-es és 1980-as években használták ki. Az 1987-es Egységes Európai Okmány az EU hatáskörét olyan területekre is kiterjesztette, mint a környezetvédelem, a kutatás, a fejlesztés és a regionális politika.

A jövő:

Az EU egyezménye megtartja a rugalmassági záradékot, amely lehetővé teszi az EU jogköreinek rugalmas módosítását az unió politikáiban.

A jelenlegi rugalmassági záradék csak a közös piaccal kapcsolatban alkalmazható. Az új az Európai Unió minden területére alkalmazható. Lásd: [alkotmánytervezet](#) I-17. cikk

Flexibility clause

S. O. S.-demokrácia

Több demokráciáért és átláthatóbb döntéshozatalért harcoló, csoportok közötti parlamenti szerveződés. Az Európai Parlament minden csoportjából származó tagokat egyesít.

Kapcsolat:

<http://www.bonde.com/index.phtml?sid=57>

Kapcsolatfelvétel: sos-democracy@europarl.eu.int

SOS-Democracy**Saint-Josse, Jean (1944–)**

Az Európai Unió vadászattal kapcsolatos jogszabályai az 1999-es franciaországi uniós választásokon igen heves vitákat váltottak ki, és Jean Saint-Josse-t, a francia CPNT (vadászat-, halászat-, természetvédelmi és hagyományörző párt) listáját. A listára 1,2 millió szavazat érkezett, és pártját az 1999-es választások alatt bejuttatták az Európai Parlamentbe.

Megjegyzés:

Saint-Josse elnökjelölt is volt a 2002-es francia elnökválasztáson.

Kapcsolat:

Lásd még: [Vadászat](#)

Saint-Josse, Jean (1944 -)**Saját bevétel/Saját források**

Az EU úgynevezett saját bevételekből finanszírozza magát, amely vámilletékekből, mezőgazdasági adókból, az egyes országok hozzáadottérték-adóalapjának egy százalékából és az egyes országok GNP-vel kapcsolatos hozzájárulásából áll. A teljes „saját bevétel” nem haladhatja meg a tagállamok összes GDP-je 1.27%-át.

Az EU különböző típusú bevételeit saját forrásnak nevezik, mivel jogilag az EU-hoz tartoznak.

A [vámokat](#) a tagállamok szedik be az EU nevében.

Az EU a beszedett összegből tíz százalékot fizet a tagállamnak a beszedés költségeinek fedezésére.

A bevételekről a tagállamok határoznak a Tanácsban. Ebbe az [EU-Parlamentnek](#) nincs beleszólása.

A jövő:

Egyfajta EU adó bevezetése tervbe van véve, de míg a Bizottság erősen szorgalmazza egy ilyen adó bevezetését, számos tagállamban heves az ellenállás.

Kapcsolat:

Lásd még: [Költségvetés](#)

Own income/Own resources**San Marino**

Lásd: [Mikroállamok](#)

San Marino**Santer, Jacques (1937–)**

1984 és 1995 között Luxemburg miniszterelnöke, majd az Európai Bizottság elnöke lett. Santer vezette az [egységes európai okmányról](#) folyó tárgyalásokat, amely gyakorlatilag hatályon kívül helyezte a húszéves [luxemburgi kompromisszumot](#).

Santer ezt követően az EU Bizottság elnöke lett, amikor is Nagy-Britannia megvétózta a belga miniszterelnök, Jean-Luc Dehaene kinevezését előnyben részesítve a szintén [föderalista](#), de talán gyengébbnek gondolt Jacques Santert.

Santer és a Bizottság egy [független szakértők](#) által készített adminisztratív visszasságokkal kapcsolatos vizsgálat nyomán 1999. március 15-én lemondott. A független szakértők jelentése azt állította, hogy egyetlen embert nem találtak, aki a leghalványabb felelősségtudatot is mutatta volna.

Santer 1999 óta az Európai Parlament kereszténydemokrata tagja.

Kapcsolat:

Lásd még: [Bizalmatlanság, Andreasen és Buitenen](#)
http://www.wdb.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=698&ipolgrp=&itempl=&imode=&ireturn=

Santer, Jacques (1937 -)

Schengeni egyezmény

Németország, Franciaország és a Benelux államok 1985-ben egyezményt kötöttek az utazásokkal kapcsolatos intézkedések szorosabb együttműködési alapokra helyezéséről, amelynek célja az volt, hogy egy belső határok nélküli és közös külső határral rendelkező utazási területet hozzanak létre.

A schengeni egyezmény aláíró országai rendes esetben nem kérik állampolgáraiktól, hogy két, az egyezményhez tartozó ország határán átlépve felmutassák útlevelüket. Azóta a legtöbb tagállam csatlakozott, és schengeni vívmányok néven az 1998-as [amszterdami szerződésben](#) kötelező érvényű uniós jogszabállyá lépett elő. Írország és az Egyesült Királyság még mindig nem tagja a schengeni egyezménynek, erre vonatkozóan [derogációt](#) kapnak. Ennek oka, hogy Nagy-Britannia vonakodik a kontinentális unió országaival közös utazási területet létrehozni, Írország pedig fenn kívánja tartani Nagy-Britanniával a közös utazási területét. Dánia 1997-ben csatlakozott a schengeni egyezményhez, de a [bel- és igazságügy](#) területén derogációt kapott azokra az esetekre, amikor ilyen címen a nemzetek feletti első pillérre hivatkozva intézkedéseket fogadnak el.

Megjegyzések:

Minden újonnan belépő országnak kötelessége elfogadni a schengeni vívmányokat.
 Schengen egy határváros Luxemburgban, ahol az egyezményt megkötötték.

Kapcsolat:

Lásd: [Pillérek](#), [Bel- és igazságügy](#)
<http://europa.eu.int/en/agenda/schengen.html>

Schengen Treaty

Schmidt, Helmut (1918–)

Korábban német kancellár, aki [Giscard d'Estaing](#) francia államelnökkel szoros munkakapcsolatban állt, és vele együtt kezdeményezte a [gazdasági és monetáris rendszer](#) kialakítását (Economic and Monetary System), amely az EMU és a közös pénz elődje.

Kapcsolat:

<http://www.infoplease.com/ce6/people/A0843974.html>

Schmidt, Helmut (1918 -)

Schreyer, Michael (1951–)

1999 óta költségvetési főbiztos.
 Német zöld, aki feladatának érzi a könyvelési rendszer megreformálását.

Kapcsolat:

Lásd még: [Andreasen](#) és [Zöldek](#)
http://europa.eu.int/comm/commissioners/schreyer/index_en.htm

Schreyer, Michael (1951 -)

Schuman, Robert (1886–1963)

Francia külügyminiszter, aki 1950. május 9-én egy beszédében először javasolta a Schuman-tervet, egy szén- és acélközösség elképzelését.

A beszédet úgy tekintik, mint az Európai Unió nemzetekfelettségének egyik alapító pillanatát, és ezért Európa-nap lett a dátum.

A szintén francia [Monnet](#)-vel, az olasz [De Gasperivel](#), a német [Adenauerrel](#), valamint a belga [Spaakkal](#) együtt az Európai Unió alapító atyáinak egyike.

Kapcsolat:

Lásd még: [Európai Szén- és Acélközösség](#)

http://www.rschuman.hu/institute/general_information-2002.htm

Schuman, Robert (1886 - 1963)**Schuman-terv**

A francia külügyminiszter, [Robert Schuman](#) által javasolt, a nemzetek feletti [Európai Szén- és Acélközösség](#) kialakítását célzó terv.

Kapcsolat:

Lásd: [Schuman](#), [Európai Szén- és Acélközösség](#)

http://europa.eu.int/comm/dg10/publications/brochures/docu/50ans/txt03_en.html#II

Schuman Plan**Segély és fejlesztés**

Az EU és tagállamai a szegény országok legnagyobb támogatói, az EU által nyújtott támogatás sorrendben az ötödik, 2001-ben 9,7 milliárd euró. Az EU négyszer annyit fordít erre a célra, mint az Egyesült Államok.

Kapcsolat:

Lásd még: [Cotonui megállapodás](#), [Fejlesztési politika](#), [EDF](#)

http://europa.eu.int/comm/echo/index_en.htm

Aid and Development**Semlegesség**

A 15 EU-tagállam között Írország, Svédország, Finnország és Ausztria semleges olyan értelemben, hogy nem tagjai semmilyen katonai szövetségnek, és nem köti őket semmilyen kölcsönös védelmi kötelezettség. A tagjelölt országok között Málta és Ciprus jelentette ki, hogy semleges marad, és nem társul.

A 2002. decemberi EU-csúcstalálkozón Koppenhágában ragaszkodtak ehhez a különleges státusukhoz.

A semlegesség problémát vet fel a semleges államok számára a maastrichti szerződés értelmében, mivel az meghatározza a kollektív EU-fellépés alapjait a [közös kül- és védelmi politika](#) (CFSP) területén.

A szerződések szerint a semlegesek számára kívánságuk alapján megengedett az EU katonai műveleteiben való részvétel, de erre jogilag nincsenek kötelezve.

Nem kaphatnak vagy adhatnak át NATO-titkokat, mint a részt vevő EU-tagok.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) (I-15.2 §) a tagállamokat a közös kül- és biztonságpolitika támogatására kötelezi.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#)

Neutrality**Skandináv modell**

Az állampolgároknak a munkaerőpiacon betöltött helyüktől teljesen függetlenül is szociális juttatásokat

kínáló jóléti modell. A szociális jóléti modellt néha az angolszász és az európai piaci-gazdasági modellel állítják szembe, utóbbit állítólag a német társadalombiztosítási modell inspirálta.

Kapcsolat:

<http://www.lysator.liu.se/nordic/scn/faq28.html>

Scandinavian model

Smidt, Steffen (1946–)

Halászati főigazgató, míg a spanyol miniszterelnök [Aznar](#) 2002-ben elmozdítását nem kérte a bizottság elnökétől.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közös halászati politika](#)

Smidt, Steffen (1946 -)

Socrates

A Socrates a Közösség egyik, az oktatásra vonatkozó akcióprogramja, amely magában foglalja az [ERASMUS](#), [COMENIUS](#), [Grundtvig](#), [LINGUA](#) és [Minerva](#) programokat.

A Socrates II program 2006-ig fog tartani és az egész [EEA](#)-területre érvényes (European Economic Area, Európai Gazdasági Térség).

Kapcsolatok:

Lásd még: az iskolai csereutakra vonatkozó [COMENIUS](#) és a továbbképzéssel foglalkozó [GRUNDTVIG](#) programot

<http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates.html>

Socrates

Solana, Javier

Solana a Tanács főtitkára és a [közös kül- és biztonságpolitika főképviselője](#). Ő egyben a jelenleg felbomló [Nyugat Európai Unió](#) főtitkára is. A szocialista parlamenti csoport (PES) tagja.

Megjegyzés:

Korábbi spanyol külügyminiszter, aki az ottani szocialista párt (PSOE) révén jutott be az Európai Parlamentbe.

Kapcsolat:

<http://ue.eu.int/solana/default.asp?lang=en>

Solana, Javier

Solbes Mira, Pedro (1942–)

A gazdasági és pénzügyek spanyol biztosa, a szocialista parlamenti csoport (PES) tagja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/solbes/index_en.htm

Solbes Mira, Pedro (1942 -)

Spaak, Paul-Henri (1899–1972)

Belga politikus, aki a római szerződés megszövegezésére 1955-ben [Messinában](#) létrehozott Spaak-bizottság elnöke volt.

Az Európai Parlament nagy, félkör alakú épülete Brüsszelben róla kapta a nevét.

Kapcsolat:

http://www.wikipedia.org/wiki/Paul-Henri_Spaak

Spaak, Paul-Henri (1899 - 1972)**Spaak-bizottság**

A római szerződést szövegező bizottság.

Kapcsolat:

Lásd még: [Spaak, Paul Henri](#)

Spaak Committee**Spanyolország**

Spanyolország lakossága 40,3 millió fő, az ország területe 505 000 km². Az Európai Unióba 1986-ban lépett be.

Jelenleg nyolc szavazata van a tanács 87 szavazatából, és az Európai Parlamentben 64 képviselői helye a 626-ból.

A jövő:

Az első bővítést követően a 321 tagúra növekedett tanácsban 27 szavazatot tudhat magáénak, és 54 képviselői helyet kap a 732 tagú Európai Parlamentben.

Kapcsolat:

<http://www.sispain.org/>

<http://www.la-moncloa.es>

Spain**Spinelli, Altiero (1907–1986)**

Vezető olasz föderalista, aki az első alkotmánytervezetet javasolta, amelyet az Európai Parlament 1984-ben 237 igen, 31 nem szavazattal és 43 tartózkodással fogadott el.

Spinelli alapította meg a [Krokodil Klubot](#) is, és kezdeményezte az Európai Parlament intézményi bizottságának felállítását 1982-ben, amelyet ma alkotmányi bizottságnak neveznek.

A bizottság ezt követően fogalmazta meg azt a szöveget, amelyre a maastrichti szerződés jelentős része is épült.

Megjegyzés:

A II. világháború alatt az olasz fasiszták Ventotenében bebörtönözték, ahol megírta az egyesült Európáról szóló Ventotene-manifesztumot.

Kapcsolat:

<http://www.eurplace.org/federal/spinelen.html>

Spinelli, Altiero (1907 - 1986)**Sport**

A profi sportot a szerződések a [Bosman-ügy](#) alapján gazdasági tevékenységként szabályozzák. Az Európai Unió pénzt használ fel a sporttevékenységekhez és az Európai Unió népszerűsítésére is a sportesemények alkalmával, valamint szervezi az Eurathlon elnevezésű támogatási projekteket.

Megjegyzés:

Az unió döntése értelmében a 2004-es évet az oktatás és a sport európai évének nyilvánították.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) szerint a sportot [támogatandó területként](#) kell meghatározni, ahol az Európai Unió

összehangoló, kiegészítő, támogató lépéseket tehet (I-16.2 cikk).

Kapcsolat:

Lásd még: [Bosman ügy](#)

http://europa.eu.int/comm/sport/key_files/annee_eur/a_2004_en.html

Sport

Stabilitási és növekedési paktum

1997-ben írták alá, hogy megerősítsék a [maastrichti szerződéssel](#) bevezetett [konvergenciakritériumokat](#), azon országok között, amelyek az [EMU](#) harmadik fázisához csatlakoztak. A jogi alapot, amelyet a TEC 104. cikke tartalmaz, túl homályosnak találták és a „túlzott költségvetési hiányt” szabályozással és egy e célú szolgáló jegyzőkönyv segítségével definiálták.

Az eredeti jegyzőkönyvet tehát a stabilitási és növekedési paktum egészíti ki, amely a Tanács két rendeletből és egy ünnepélyes politikai kötelezettségvállalásból áll.

A paktumot az 1997-ben Amszterdamban tartott Európai Tanács-ülés határozata alapján hozták létre.

A stabilitási paktum előírja a tagállamoknak, hogy nullszaldós vagy pozitív költségvetési mérleget érjenek el és tartsanak fenn.

Romano Prodi butaságnak nevezte a paktumot, mert nehezé teszi a közérdekű kiadásokat olyan időkben, amikor az eurózóna gazdaságaiban recesszió van.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/sgp_en.htm

http://www.lemonde.fr/recherche_resumedoc/1,9687,776845,00.html?message=redirection_article

Stability and Growth Pact

Stabilitási paktum Délkelet-Európa számára

A paktumról 1999-ben született döntés azzal a céllal, hogy megszervezze az Európai Unió kapcsolatait a korábbi Jugoszláviával. A paktum egyedi stabilizációs és szövetségi megállapodásokról rendelkezik, amelyek viszont lehetőséget teremthetnek egy esetleges későbbi uniós tagság felé.

Az új államokat pénzügyileg a Thessalonikiben található Európai Újjáépítési Hivatal támogatja.

Kapcsolat:

Lásd még: [Stabilizációs és társulási folyamat](#)

<http://www.stabilitypact.org/>

Stability Pact for South-Eastern Europe

Stabilizációs és társulási folyamat (SAP)

Stabilizációs és társulási folyamat az EU délkelet-európai országokkal való kapcsolatának alapja. Ez a folyamat, amelynek célja, hogy a régióban hozzájáruljon a politikai és gazdasági stabilitáshoz lefedei Albániát, Bosznia-Hercegovinát, Horvátországot, Macedóniát (FYROM) és Jugoszláviát (ma már Szerbia és Montenegró).

A jövő:

Stabilizációs és társulási folyamat vége stabilizációs és társulási megállapodás lehet.

Kapcsolat:

http://www.eudelyug.org/en/eu_in_see/stabilisation.htm

Stabilisation and Association Process, SAP

Strasbourg

Az Európai Parlament évi 12 plenáris ülésének (mindegyik 3 ½ napig tart) hivatalos székhelye.

Ugyancsak Strasbourg a székhelye az [Európa Tanácsnak](#) és itt székel az [Európai Emberi Jogok Bírósága](#) és

a katonai [Eurocorps](#) is.

Kapcsolat:

Lásd még: [Székhelyek](#)
<http://www.strasbourg.com>

Strasbourg

Strukturális alapok

A strukturális alapok az Európai Unió belüli gazdasági és szociális kohézió elérését célozzák és az EU [költés-gvetés](#) részét képezik.

Megjegyzés:

Ezek az alapok a következők:

- az [Európai Regionális Fejlesztési Alap](#),
- az [Európai Szociális Alap](#),
- az [Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap](#) orientációs része (EAGGF) továbbá a halászat orientálását szolgáló pénzügyi alapok (FIFG).

Structural funds

Strukturált párbeszéd

Az [Európa-megállapodást](#) aláírt országok az Európai Unióval végigtárgyalják mindazt a témakört, beleértve a [külpolitikát](#) és a [bel- és igazságügy](#) kérdését is, amelyekre az európai uniós tagságra felkészüléshez szükség van.

Structured dialogue

Stuart, Gisela (1955–)

A [Konvent elnökségének](#) tagja a brit munkáspárti parlamenti képviselőnek nevében. A konvent nemzeti országgyűlésekkel foglalkozó [munkacsoportját](#) vezette. A szocialista csoport (PES) tagja.

Kapcsolat:

<http://www.gisela-stuartmp.co.uk/>

Stuart, Gisela (1955 -)

Stuttgarter nyilatkozat

Egy 1983-ban tett ünnepélyes nyilatkozat, amely kijelenti, hogy az Európai Uniót politikai unióvá kell átalakítani. A [Genser-Colombo terv](#) az európai integráció további elmélyítését és a közös kül- és biztonsági politika megteremtését sürgette.

Kapcsolat:

http://www.ellopos.net/politics/decl_stuttgart.htm

Stuttgart Declaration, the

Svájc

Svájc lakossága 7.3 millió, területe 41,285 km².

Hét kétoldalú megállapodása van az Európai Unióval, miután 1992-ben népszavazással elvetette tagságát az [EEA](#)-ban (European Economic Area, európai gazdasági térség).

Svájc tagja az [EFTA](#)-nak, és európai uniós tagságért is folyamodott.

Bár benyújtottak felvételi kérelmet, azt vissza nem vonták, csak várakozó álláspontra helyezkedtek.

Kapcsolat:

<http://www.switzerland.com/portal.html>

<http://www.gov.ch>

Switzerland

Svédország és az EMU

Svédország 2003. szeptember 14-én fog szavazni az eurózóna-tagságról.

Az ország [csatlakozási szerződése](#) alapján jogilag kötelezhető a részvételre, de eddig politikai okokból úgy döntött, ezt nem tesz meg.

Tekintettel arra, hogy a [német alkotmánybíróság Karlsruheban](#) úgy döntött, Németországnak jogában áll, hogy a [maastrichti szerződés](#) rendelkezései ellenére saját maga határozza meg a részvételről, igen nehezzé vált azt követelni, hogy Svédország jogilag kötelezhető legyen ugyanazon szerződés alapján.

Megjegyzések:

A svéd igenoldal már eljátszotta a gazdasági érveket, és jelenleg a politikaiakkal hozakodik elő az euró elfogadása érdekében.

A svéd miniszterelnök, Göran Persson sok éven át ellenezte az EMU-t, de most politikai súlyát az igennel szavazók kampányának támogatására használta fel.

Sweden and EMU

Svédország

Svédország lakossága 8,9 millió fő, az ország területe 450 000 km².

Az Európai Unióba 1995-ben lépett be. Jelenleg négy szavazata van a tanács 87 szavazatából, és az Európai Parlamentben 22 képviselői helye a 626-ból.

A jövő:

Az első bővítést követően a 321 tagúra növekedett tanácsban tíz szavazatot tudhat magáénak, és 19 képviselői helyet kap a 732 tagú Európai Parlamentben.

Kapcsolat:

Lásd még: [Svédország és az EMU](#)

<http://www.sweden.com/>

<http://www.sverigedirekt.se>

Sweden

Szabadkereskedelmi terület

Olyan terület, amelyen minden árucikket [vámilleték](#) nélkül adnak el. Míg egy szabadkereskedelmi területhez tartozó országok különböző vámilletékeket fizethetnek más országoknak, az EU – [vámunióként](#) – közös vámilletéket alkalmaz [közös kereskedelmi politikája](#) eredményeképpen. A szabad kereskedelem általában véve növeli a termelést, és több elosztható gazdagságot teremt. Ugyanakkor a szabad kereskedelem nem feltétlenül szolgálja egyformán az összes partner érdekeit. Vannak nyertesei és vesztesei, a feltételektől függően. A szabadkereskedelmi megállapodásokhoz ezért gyakran társul pénzügyi protokoll a gazdagabb partnerektől a szegényebb partnerek felé történő gazdasági transzferekre vonatkozó pénzügyi rendelkezésekkel.

Free trade area

Szabadság, biztonság és igazságosság térsége

Az egyezmények egyik célja, ezt a címet adják a [bel- és igazságügyvel](#) foglalkozó fejezetnek.

A [Konvent](#) egyik munkacsoportjának elnevezése.

Kapcsolat:

Lásd: a [Konvent munkacsoportjai](#).

Area of Freedom, Security and Justice

Szabályozások

Olyan EU határozatok, amelyek valamennyi tagállamra és állampolgárra nézve kötelezőek. A nemzeti törvénykezésbe való beillesztés során tilos az EU szabályozások megváltoztatása.

A jövő:

A Konvent azt javasolja, hogy a szabályozásokat EU törvényeknek kereszteljék át. Ebben az esetben a szabályozások adminisztratív határozatokat jelentenének.

Kapcsolat:

Lásd még: [Közvetlen hatások](#)

Regulation

Szájer József (1961–)

Az Országgyűlés fideszes alelnöke, a konvent egyik magyar tagja.

Szájer József (1961–)

Szakképzés-fejlesztési Európai Központ (CEDEFOP)

Egy 1975 óta fennálló EU-intézmény, amely Berlinből Thessalonikába helyezte át székhelyét. LÁSD:

Kapcsolat:

Lásd még: [Ügynökségek](#)
<http://www.cedefop.eu.int/>

European Centre for the Development of Vocational Training, CEDEFOP

Számítógépes bűnözés

A számítógépes bűnözés üldözése a TEU „[Szabadság, Biztonság és Igazságsosság Térsége](#)” fejezetének része ([TEU](#) IV. fejezet 1. szakasz).

Cybercrime

Számvevőszék

Luxemburgban alapították 1977-ben az EU pénzügyeinek auditálására. A [nizzai szerződés](#) alapján [minősített többséggel](#) megválasztott, a tagállamokból származó egy-egy főből áll.

A számvevőszék értékelő jelentést tesz közzé, amely egyre súlyosabb kifogásokat fogalmaz meg csalásokkal és adminisztrációs hibákkal kapcsolatban.

A számvevőszék 1994-óta visszautasította az EU megalapozó tranzakciói érvényességének elfogadását. A bizottság könyvelését mind az auditorok, mind a [vészharangkongató](#) Marta Andreasen kritizálja.

Megjegyzés:

A Számvevőszék elnöke a volt spanyol kereszténydemokrata parlamenti képviselő, Juan Manuel Fabra Vallés.

Kapcsolat:

Lásd az EU-elszámolásokkal és a Bizalmatlansággal kapcsolatban [Andreaset](#), az EU-bizottság 1999. március 15-i bukásához vezető eseményekkel kapcsolatban [Buitenent](#).
<http://www.eca.eu.int/>

Court of Auditors

Szankciók

Politikai szankciók: egy tagállam elveszítheti szavazati jogát, ha a többiek úgy találják, hogy az megsértette

az [emberi jogokat](#).

A 2000. decemberi [Nizzai Egyezményben](#) egy úgynevezett [lex-Ausztria](#) törvénycikk található.

A TEU 7. paragrafusa értelmében a tagállamok 4/5-e az EU parlament [abszolút többségének](#) támogatásával figyelmeztetheti az egyik tagállamot a közös elvek megsértésére. Ezt követően a szavazati jog a Tanács [minősített többségének](#) és az EU parlament 2/3-ának és a képviselők abszolút többségének támogatásával felfüggeszthető.

Gazdasági szankciókat – minősített többséggel – harmadik országokkal szemben lehet alkalmazni a [TEC](#) 301. cikkelye alapján.

Kapcsolat:

Lásd még: [Ausztria](#)

Sanctions

Szavazás a Tanácsban

Az alapszabály a tagállamok abszolút többségét írja elő (vagyis nyolc szavazatot a bővítés előtti 15-ből), de ezt ritkán használják.

Sokkal gyakoribb a minősített többségi szavazás.

1994. május elsejéig a minősített többségi szavazatok száma 62 a 87-ből (lásd a táblázatot).

Az obstrukciós kisebbség ezért 26 szavazatot jelent.

Minősített többségi szavazás esetén a súlyozás az alábbiak szerint folyik:

Németország	10
Franciaország	10
Olaszország	10
Egyesült Királyság	10
Spanyolország	8
Belgium	5
Görögország	5
Hollandia	5
Portugália	5
Ausztria	4
Svédország	4
Dánia	3
Írország	3
Finnország	3
Luxemburg	2
Összesen	87

A tíz új országgal történt bővítést követően a tagállamok szavazatait az alábbiak szerint súlyozzák:

Németország	29
Egyesült Királyság	29
Franciaország	29
Olaszország	29
Spanyolország	27
Lengyelország	27
Hollandia	13
Görögország	12
Cseh Köztársaság	12
Belgium	12
Magyarország	12
Portugália	12
Svédország	10
Ausztria	10
Szlovákia	7

Dánia	7
Finnország	7
Írország	7
Litvánia	7
Lettország	4
Szlovénia	4
Észtország	4
Ciprus	4
Luxemburg	4
Málta	3
ÖSSZESEN	321

Voting in the Council

Szavazás az Európai Bizottságban

A biztosok abszolút többségének kell rábólintani, a húszból legalább 11-nek a bővítés előtti állapotok szerint.

Voting in the EU Commission

Szavazás az Európai Parlamentben

A rendes szabály egyszerű többségi szavazás.

[Együtt döntési eljárás](#)hoz és néhány [egyetértési eljárásokhoz abszolút többségre](#) van szükség.

A bővítés előtt az abszolút többség 314 volt a 626 szavazatból.

A jövő:

Az első bővítés után ez valószínűleg 367 lesz 732 szavazatból.

Voting in the EU Parliament

Székhelyek

Az [Európai Bizottság](#) székháza Brüsszelben van, de törvény írja elő, hogy köteles irodákat fenntartani Luxemburgban is.

A szerződés szerint az [Európai Parlamentnek](#) évente 12 ülészakot kell tartania Strasbourgban, és egy titkárságot kell fenntartania Luxemburgban.

A tanács Brüsszelben ülésezik, évente kilencszer, míg áprilisban, júniusban és októberben Luxemburgban. (Ez a tízes szabály, mert április 4-e + június 6-a = október 10.)

A legtöbb tisztviselő jelenleg Brüsszelben dolgozik, ahol az Európai Parlament fő épületei és bizottsági ülései vannak.

Az Európai Központi Bank székhelye Frankfurtban van.

Az ülések helyszínét csak egyöntetű szavazással lehet módosítani. E kérdést a konvent felvetette, de még nem született döntés. A hivatalok máshol vannak elhelyezve.

Seats

Szélesítés

Az új európai uniós tagok felvételének hatása.

Társulhat vagy nem feltétlenül társul mélyítéssel is, amely viszont további integrációt jelent, amit új szabályozási területekre [minősített többségi szavazás](#) útján tudnak kiterjeszteni.

Widening

Szellemi tulajdon

A szellemi tulajdon lehet egy elképzelés, vagy egy konstrukció, amely annak tulajdonát képezi, aki kitalálta. A törvény megtiltja másoknak, hogy ezt lemásolják. Az EU-ban közös szabályok vonatkoznak a szellemi tulajdonra, például a biotechnikai szabadalmakra.

A jövő:

A Tanács megegyezett egy új közösségi szabadalmi szabályzat közös elveiben és döntött arról, hogy 2010-ig egy új Szabadalmi Bíróságot hoznak létre.

Kapcsolat:

Lásd még: [Európai Szabadalmi Hivatal](#)

http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/intprop/index_all.htm

Intellectual property**Szent-Iványi István (1958–)**

Az integrációs bizottság szabad demokrata elnöke.

Szent-Iványi István (1958–)**Szervezett bűnözés**

Lásd: [Bel- és igazságügy](#)

Organised crime**Szerződés változtatása**

Az Európai Unió szerződéseit a tagállamok egyhangú megállapodásával lehet megváltoztatni – ennél fogva a változtatást egy ország is megakadályozhatja. A szerződéseket, vagy azok módosításait végül a nemzeti parlamentek, vagy népszavazás hagyja jóvá.

A jövő:

[Giscard d'Estaing](#) és az Európai Bizottság javaslata az, hogy a tervezett uniós alkotmányról erős [minősített többséggel](#) lehessen dönten. Ekkor azokat a tagállamokat, amelyek nem ratifikálják, ki lehetne zárni az Európai Unióból.

Treaty change**Szlovákia**

Népessége 5,4 millió fő, területe 40 035 km².

[Csatlakozni kívánó ország](#), európai uniós tagságának elnyerése várhatóan 2004. május elsején történik meg.

Az EUtagsággal kapcsolatos referendumon, 2003 május 16-17-én, a szavazók 92.4%-a szavazott a tagság mellett.

1996 óta [európai megállapodással](#) és 1998 óta [csatlakozási partnerséggel](#) rendelkezik.

Megjegyzés:

Szlovákia 1993-ban vált független állammá, amikor Csehszlovákiát kétfelé osztották.

A jövő:

Szlovákia a Tanácsban a 321 helyből hetet kap meg, míg az [Európai Parlamentben](#) a 732 képviselői helyből 14 illeti meg.

Kapcsolat:

<http://www.vlada.gov.sk/english/>

http://www.vlada.gov.sk/eu_en/

<http://www.slovakia.org>

<http://www.government.gov.sk>

Slovakia

Szlovénia

Népessége 1,95 millió fő, területe 20 273 km².

[Csatlakozni kívánó ország](#), amely csatlakozás várhatóan 2004. május elsején történik meg. 1996 óta [európai megállapodása](#) és 1998 óta [csatlakozási partnersége](#) van.

A 2003. március 23-án tartott népszavazáson a lakosság 89%-a „igen” mondott az EU tagságra.

Megjegyzés:

Korábban Jugoszlávia tagállama, 1991 óta független állam.

A jövő:

Szlovénia a Tanácsban a 321 szavazatból négyet kap meg, míg az Európai Parlamentben a 732 képviselői helyből hét illeti meg.

Kapcsolat:

<http://www.sigov.si/vrs/ang/index-ang.html>

<http://www.gov.si/ops/ang/index.html>

Slovenia

Szociális charták

Nem kötelező jellegű törvények rendszere, amelyek az aláíró államokban a lakosság számára bizonyos alapvető szociális jogokat biztosítanak.

A legújabb szociális charta a „[Dolgozók Alapvető Szociális Jogainak Közösségi Chartája](#)”. 1989 decemberében az Egyesült Királyság kivételével az összes tagállam kormánya elfogadta.

A charta a szerződések értelmében a munkások jogait fogalmazza meg az uniós törvénykezésben, és fontos szimbolikus jelentősége volt a különféle tagállamok szociáldemokratáinak, munkásmozgalmainak és szakszervezeteinek megnyerésében, hogy támogassák a monetáris uniót.

Van egy másik szociális charta is, az eredeti [Európai Szociális Charta](#), amelyet 1961-ben Torinóban fogadott el az [Európa Tanács](#). Ez a charta 38 paragrafusból áll és olyan alapvető jogokat tartalmaz, mint a a munkához való jog, a szervezkedéshez való jog, a kollektív bértárgyalshoz való jog és a társadalombiztosításhoz való jog.

Social charters

Szociális dömping

Az alacsonyabb fizetésekre, szociális kiadásokra vonatkozó kifejezés, amely lehetővé teszi, hogy egyes országok, olcsóbban termeljenek és így módon vonzzák a befektetőket.

A szociális minimumról szóló jogszabályok és a szociális fejezetek háttérben lévő elképzelés szerint a versenyt fenn kell tartani, de magasabb szintű szociális védelem mellett.

Ez ellen az az érv, hogy a szociális védelem túlságosan magas szintje és a magasabb árak arra késztethetik a cégeket, hogy elvigyék onnan a termelést, például Portugáliából Törökországba, vagy éppen a nagyon olcsó munkaerőjű országokba, például Kínába.

Kapcsolat:

Lásd még: [Szociális záradékok](#)

Social dumping

Szociális fejezet

A szociális rendelkezésekkel kapcsolatos főbb jogköröket az amszterdami szerződés adta meg az Európai Uniónak.

Kapcsolat:

Lásd: [Szociálpolitika](#)

Social chapter

Szociális jegyzőkönyv

Ez egy jegyzőkönyv, amit az EU szintű szociális politikában való előrehaladás érdekében a Maastricht-i Szerződéshez csatoltak. Az Egyesült Királyság kivételével minden tagállam aláírta.. Az Egyesült Királyság akkor fogadta el a jegyzőkönyvet, amikor Tony Blair átvette a hatalmat, és ma már a szerződés minden tagállamra nézve kötelező része (a [TEC](#) 136-139 cikkelye).

Social Protocol

Szociális záradékok

A kereskedelmi megállapodásokba beépített cikkek, amelyek célja, hogy minimális szociális szabályokat betartsanak, például megtiltsák a gyermekmunkát.

Social clauses

Szociálpolitika

Általános politikai megjelölés a szociális és foglalkoztatási fejezetekkel kapcsolatos kérdésekre (foglalkoztatás, munkajogi törvény, munkahelyi feltételek, szociális és foglalkozási biztonság). A közösség célkitűzése a foglalkoztatottság emelése, a munkakörülmények és a szociális védőháló javítása, a társadalmi párbeszéd támogatása és a kirekesztések leküzdése.

Az Európai Unió támogathatja és kiegészítheti a tagállamok ilyen irányú tevékenységét.

Az elképzelés az, hogy a szociális dömping elkerülése végett közös minimális szociális normákat alakítsanak ki.

Az ellenérv ezzel szemben az, hogy a túlságosan magas szociális ráfordítások alááshatják a szegényebb országok foglalkoztatottságát.

Ezen a fontos területen [egyhangúlag](#) vagy [minősített többséggel](#) születnek a döntések. A munkások kollektív alkujának és az egyesülési szabadságnak a tiszteletben tartása miatt az Európai Unió csak ösztönözheti a tagállamokban e téren érvényesülő együttműködést.

A szociális kirekesztésre és az öregkori nyugdíjra a [nyílt koordinációs módszerek](#) vonatkoznak.

Megjegyzés:

A szervezkedés szabadsága, a sztrájk és az elbocsátások nem tartoznak semmilyen közösségi jogkör hatálya alá.

A jövő:

A Konvent azt javasolja, hogy a szociálpolitika szélesebb köre kerüljön a minősített többségi döntések körébe. Az alkotmánytervezet szerint a szociálpolitikát megosztott hatáskörbe kell utalni, ahol az európai uniós szabályozás felülírja a nemzeti törvényeket (I-13 cikk).

Kapcsolat:

Lásd még: [Nyílt koordináció módszere](#), [Lisزابoni folyamat](#), [Sztrájkok](#)

Social policy

Szolgáltatási szabadság

Minden EU-polgár szabadon nyújthat szolgáltatásokat az EU egész területén nemzeti alapon, rá vagy a tevékenységeire vonatkozó [megkülönböztetés](#) nélkül.

Kapcsolat:

Lásd: [Négy alapszabadság](#)

Freedom to provide services

Szolidaritási Alap

Az Európai Unió Szolidaritási Alapját a 2002-es kelet-európai árvízi katasztrófák után hozták létre. Az alapból rendelkezésre álló maximális összeg évi 1 milliárd euró.

Kapcsolat:

<http://www.health.fgov.be/WHI3/krant/krantarch2002/kranttekstsept2/020912m02eu.htm>

Solidarity Fund

Szolidaritászáradék

A kölcsönös védelemről szóló cikk az Európai Unió [alkotmányában](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#), [NYEU](#), [NATO](#)

Solidarity clause

Szorosabb együttműködés

Lásd: [Fokozott együttműködés](#)

Closer co-operation

Sztrájkok

A sztrájkok, elbocsátások, munkajogi törvények és bérek jelenleg nem tartoznak a közösség kompetenciájába, ezért a nemzeti törvények hatálya alá tartoznak.

Kapcsolat:

Lásd: [Szociálpolitika](#)

Strikes

Szubszidiaritás

A szubszidiáris elve eredetileg egy katolikus valláselv, amely azt mondja ki, hogy a társadalom nem avatkozhat bele a családok életébe olyan területeken, ahol azok saját maguk is dönthetnek.

A Maastrichti szerződésnek van egy különleges csatolt jegyzőkönyve, amely kötelezi az Európai Uniót, hogy amennyire lehet, decentralizálja a törvénykezést. Azokra a területekre alkalmazható, ahol az EU nem kapott kizárólagos hatáskört.

Jelenleg a brüsszeli Európai Bizottság és a szerződések döntenek el, kinek a joga a törvényhozás. A jogszabályi javaslattevő monopóliuma azt a hatalmat is biztosítja, hogy a javaslattevő eldöntheti, egy adott kompetencia jogi háttérének kezelésekor kötelező érvényű vagy csupán önkéntes alapon történő koordinációt valósítsanak meg.

Az Európai Bizottság javaslatát ebben a kérdésben csak a Tanács egyhangú szavazásával lehet megváltoztatni. Ez azt jelenti, hogy rendes esetben marad a központosítás.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) a szubszidiaritást az „alapvető elvek” egyikének javasolja (I-9. cikk).

A Konventben igen erőteljes volt a nyomás tényleges szubszidiaritás bevezetésére, de végül a központi hatalmat lebontani akarók vesztek azokkal szemben, akik még erőteljesebb centralizációs akarnak elérni, és ezért elleneztek minden olyan lépést, amely a hatalmat a tagállamok kezébe adná vissza.

A Konvent ezért még több hatalmat akar majd az Európai Uniónak adni, nem pedig kevesebbet.

A nemzeti országgyűlések csak arra kapnak lehetőséget, hogy meghúzzák a vészféket, ha úgy érzik, hogy a bizottság valamelyik törvényjavaslata sérti a szubszidiaritás elvét. Ha az országgyűlések egyharmada hat héten belül reagál egy javaslatra, az Európai Bizottság köteles újra átnézni azt – de nem kötelezhető a megváltoztatására.

A Konvent [Demokráciafóruma](#) azt javasolta, hogy az Európai Unió éves törvénycsomagjának katalógusát a tagállamok országgyűlései hagyják jóvá, beleértve az Európai Unió lépésének jogi megalapozottságát is, vagyis hogy a szubszidiaritást lentől felfelé és ne felülről lefelé szervezzék meg.

Kapcsolat:

Lásd még: a [Konvent](#) szubszidiaritás-munkacsoportja
http://european-convention.eu.int/doc_register.asp?lang=EN&Content=WGI

Subsidiarity

Szubszidiaritási lap

A Konvent egyszerűsítési munkacsoportja arra kérte fel az Európai Bizottságot, hogy egy úgynevezett [szubszidiaritási](#) lapon véleményezze, és vegye figyelembe, a jogszabálytervezetek megfelelnek-e a szubszidiaritás elvének.

Kapcsolat:

Lásd még: a Konvent „Szubszidiaritás” munkacsoportjának jelentése:
http://european-convention.eu.int/doc_register.asp?lang=EN&Content=WGI

Subsidiarity sheet

Szülőházak Európája

[Charles de Gaulle](#) néhai francia elnök koncepciója egy nemzetek feletti szuperállam helyett egy szuverén nemzetállamok közötti európai együttműködésről.

Europe of Fatherlands

Szuverenitás

Egy állam akkor szuverén, ha saját maga dönt saját ügyeiben, és tárgyalásokon állapodik meg más államokkal.

Az eredetileg szuverén nemzetállamok közötti együttműködésért életre hívott Európai Unió egyre jobban megnyirbálja a nemzeti szuverenitást.

Más nemzetközi intézményektől eltérően az Európai Uniónak közvetlenül kötelező erejű törvényhozói hatalma van.

Végző soron az Európai Bíróság dönti el, a nemzeti szuverenitás mely részét korlátozzák. Ennél fogva a tagállamok már nem tekinthetők teljes mértékben szuverénnek.

Egyesek úgy érvelnek, hogy valamely ország tényleges befolyással lehet a helyzetére akkor is, ha hivatalos szuverenitásának egy részét megosztja másokkal.

Másrészről viszont egy ország elvesztheti tényleges szuverenitását és demokráciáját, ha olyan kérdésekben osztja meg szuverenitását másokkal, amelyekkel egyedül éppoly jól vagy még jobban megbirkózna.

A jövő:

A [Konvent](#) javasolja, hogy a tagállamok, ha a bejelentés után két évvel az Unióból kilépnek visszanyerhetik teljes szuverenitásukat. Ebben az esetben az adott ország például [partnerségi megállapodást](#) köthet. Ebben az esetben az illető ország annak van kitéve, hogy az Európai Unió tagországainak sok döntését egyszerűen le kell másolnia. Ez tehát nem tényleges szuverenitás és ennél fogva megkülönböztethetünk formális és valóságos szuverenitást.

Kapcsolat:

Lásd még: [Föderalizmus](#), [Konföderáció](#) és [Befolyás](#)

Sovereignty

TAC – Összes megengedett fogás (Total Allowance Catch)

Halászati [kvóta](#). Lásd még: [Közös halászati politika](#)

TAC - Total Allowance Catch

TACIS

Az Európai Unió segélyprogramja Kelet-Európa, Közép Ázsia és Mongólia számára a piacgazdaságba való átmenet és a demokrácia elősegítése érdekében.

Kapcsolat:

<http://www.tacis-mtp.org/tacis-mtp/>

TACIS

Tagállami jogkörök

A tagállamok joga, hogy önálló törvénykezést folytassanak.

Alapjában véve az EU csak azokon a területeken törvénykezhet, amelyeket egyértelműen a hatáskörébe utaltak.

Azok a témakörök, amelyeket az egyezmények nem említenek meg, mint közös feladatokat, automatikusan a tagállamok hatáskörében maradnak.

Kapcsolat:

Lásd: [Hatásköri kategóriák](#), [Emberi jogok](#) és [Megkülönböztetés](#)

Member States competence

Tagjelölt országok

Lásd: [Csatlakozni kívánó országok](#)

Candidate countries

Tájékoztatási eljárás

A tagállamoknak kötelező tájékoztatniuk az EU-bizottságot az EU-t érintő nemzeti törvényalkotási kezdeményezésekről, és ezek beindítása előtt gyakran meg kell várniuk a jóváhagyást is.

Information procedure

Takarmánykeverékek

Az EU egyik irányelve a takarmánykeverékek forgalmazását szabályozza.

Compound feeding stuffs

Támogatás-kiegészítés

Az Európai Unió a tagállamokban a gazdálkodóknak jelenleg adott közvetlen bevételi támogatás 25 százalékát fizeti a tagjelölt országokban 2004-ben, 30 százalékát 2005-ben és 35 százalékát 2006-ban.

Ezt követően a számarány 2013-ig évente 10 százalékkal emelkedik.

A tagjelölt országoknak megengedik, hogy saját költségvetésük terhére ennél többet is kifizessenek, és támogatáskiegészítés címén vidékfejlesztésre szánt összegekből 2004-ben legfeljebb 55 százalékig, 2005-ben 60 százalékig, és 2007 -ben 65 százalékig egészítsék ki azt (kivéve Szlovéniát és Ciprust, amelyeknek a csatlakozás időpontjától szabad kiegészíteniük).

2007-től kezdve ezt a kiegészítő összeget 30 százalékig emelhetik, de nem lehet több, mint amennyit a régi tagállamok gazdái kapnak.

Topping up

Támogató intézkedések

Ahol az Európai Uniónak nincs joga törvényi úton szabályozni valamit, [ösztönző intézkedéseket](#) hozhat.

A jövő:

Ezeket az intézkedéseket ma az alkotmánytervezet [támogató lépéseknek](#) nevezi.

Supporting measures**Támogató lépések**

A [Konvent](#) azt javasolja, hogy amikor az EU nem szabályozhat egy területet és amikor a törvények harmonizációja nem lehetséges, támogató lépéseket fogadjon el.

Jelenleg az ilyen intézkedéseket [támogató intézkedéseknek](#), vagy [ösztönző intézkedéseknek](#) nevezik.

Kapcsolat:

Lásd még: [Hatásköri kategóriák](#)

Supporting actions**Társadalmi partnerek**

A munkaadók és bérből élők európai társadalmi partnerei az [UNICE](#), a [CEEP](#) és az [ETUC](#).

Kollektíven, partneri viszonyban alkudhatnak egymással és érhetnek el megegyezéseket.

A kollektív megállapodások uniós szinten önmagukra nézve nem kötelezőek. Azokat egy irányelv és/vagy a tagállamok munkaügyi törvényeinek előírásai alapján kell végrehajtani.

A tagállamoknak nem kötelességük az Európai Unióra kiterjedő kollektív szerződések végrehajtása, de garantálniuk kell, hogy az Európai Unió irányelveit olyan törvényekbe ültetik át, amelyek a szakszervezetekbe nem tömörült dolgozókra is vonatkoznak.

Ezt a kötelezettséget [erga omnes](#) elvnek is nevezik.

Az európai kollektív szerződéseknek a nemzeti szintű kollektív szerződésekbe való átültetése a nemzeti társadalmi partnerek felelőssége.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) szerint a szociálpolitikát [megosztott hatáskörbe](#) kell utalni, ahol az európai uniós szabályozás felülírja a nemzeti törvényeket. Az új alkotmány e mellett egy cikkelyében foglalkozik a szociális partnerek közötti dialógussal.

Social partners**Társadalombiztosítási rendszer és szociális védelem**

A társadalombiztosítási rendszer mindenkinek egy minimális jóléti ellátást biztosít.

A szociális védelemmel és a társadalombiztosítási rendszerrel kapcsolatos döntésekhez egyhangú szavazásra van szükség ([TEC](#) 137. cikk).

A társadalombiztosítási rendszer modernizálására törekvő intézkedéseket a nizzai szerződés értelmében [minősített többségi szavazással](#) lehet meghozni.

Hivatalosan nincs jogszabályi harmonizáció a nemzeti törvénykezésben, és a tagállamok jogait nem korlátozzák az alapvető jogok meghatározásában.

Az Európai Bíróság kidolgozta azokat a közös jogelveket, amelyeket minden tagállamnak követnie kell.

Megjegyzés:

Ha a dolgozók heti 12 órát vagy annál többet dolgoznak, minden tagállamban teljes körű társadalombiztosításban kell részesülniük.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) szerint a szociálpolitikát [megosztott hatáskörbe](#) kell utalni, ahol az európai uniós szabályozás felülírja a nemzeti törvényeket (I-13. cikk).

Social security systems and social protection**Társasági törvény**

Az EU-ban közös szabályok alakultak ki például a tájékoztatási követelményekkel, az éves beszámolókkal,

a könyvvizsgálattal és a felvásárlási ajánlatokkal kapcsolatban. Ezekről [minősített többségi szavazással](#) a Tanács dönthet.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/index.htm

Company Law

Társulás az Európai Monetáris Unióért (AMUE)

A monetáris unió megvalósításáért küzdő érdekvédelmi csoport, amelyet nagy üzleti vállalkozások hoztak létre 1987-ben.

Association for the Monetary Union of Europe (AMUE)

Társulási megállapodás

Az EU különböző típusú megállapodásokat köt más országokkal.

Társulási megállapodás

Az EU és harmadik országok között a TEC 310. cikke szerint megkötött társulási megállapodás a szoros együttműködés alapja, és célul tűzheti ki a harmadik ország későbbi tagságát. Ebben az esetben általában Európa-megállapodásnak nevezik.

Európai megállapodás

Azért hozták létre, hogy egy országot az uniós tagságra előkészítsen. Pénzügyi támogatást is magában foglal.

EEA (Európai Gazdasági Térség) megállapodás

Az Európai Gazdasági Térség megállapodás közös gazdasági térséget hoz létre Norvégiával, Izlanddal és Liechtensteinnel.

Partnerségi megállapodás

Az EU partnerségi megállapodást kötött például a Független Államok Közösségével (FÁK)

Stabilitási és társulási egyezmény

Az EU-nak stabilitási és társulási egyezménye van a balkáni országokkal.

Fejlesztési-társulási megállapodás

A fejlesztési társulási megállapodásokat együttműködési megállapodásoknak is nevezik (ilyen például a Maghreb, a Mashreg országaival kötött egyezmény, vagy a cotonui megállapodás).

Szabadkereskedelmi társulás

Szabadkereskedelmi társulás megállapodásai (például európai gazdasági térség).

A jövő:

A konvent egyszerűsítéssel foglalkozó munkacsoportja meg fogja tartani a társulási megállapodásokat.

Association Agreement

Társulási Tanács

Az EU különböző [megállapodásokat kötött más államokkal](#). A [társulási megállapodások](#) tekintetében miniszteri tanács működik mindkét oldal részvételével, amely felügyeletet gyakorol a vonatkozó megállapodás felett.

Association Council

TEAM

Az európai Maastricht elleni szövetséget (European Anti-Maastricht Alliance) az 1992. decemberben, Edinburghban tartott európai csúcsértekezlet alatt alakították meg.

A szervezet nevét ma megváltoztatták az Európai Uniót Kritizáló Mozgalmak Európai Szövetségére (European Alliance of EU-critical Movements).

Húsz ország 55 európai [euroszkeptikus](#) szervezetét kapcsolja össze információcsere és kapcsolattartás formájában.

A Team főtitkára Henrik Dahlsson.

Kapcsolat:

<http://www.teameurope.info/>

TEAM

TEC

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés.

A TEC rövidítést gyakran használják a szerződés egy-egy cikkelye után, hogy megkülönböztessék a TEU, az Európai Uniót létrehozó Egyezménytől (Treaty on European Union) cikkelyeitől.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/abc/treaties_en.htm

<http://www.hri.org/docs/Rome57/>

TEC

Tejkvóta

A tejkvóta az a tejmennyiség, amelyet egy ország, vagy egy farmer az Unió engedélye alapján termelhet. A [közös mezőgazdasági politikán](#) belül minden nemzetnek saját tejkvótája stb. van, amelyet [minősített többségi](#) szavazással határoznak meg.

A jövő:

A tagjelölt országok összesített tejkvótája 19 milliárd kg lesz 2006-ban. Az EU-15-ök kvótája jelenleg 118,9 milliárd kg. A tagjelölt országok tejkvótája összesen 13,5 százalékát teszi ki az EU 25-ök kvótájának.

Ország	Tejkvóta (1000 t) 2004	Maximális tejkvóta (1000 t) 2006
Észtország	624	646
Lettország	695	729
Litvánia	1 647	1 705
Szlovákia	1 013	1 041
Szlovénia	560	576
Cseh Közt.	2 682	2 738
Magyarország	1 947	1 990
Málta	49	49
Ciprus	145	145
Lengyelország	8 964	9 380
Összesen	18 327	18 998

Milk Quota

TEMPUS

Az Európai Uniónak a 2000-2006 közötti időszakra vonatkozó támogatási programja, amely oktatás és képzés átalakítását szolgálja a Nyugat-Balkánon, Kelet Európában, Közép Ázsiában és 2002-től a mediterán országokban.

Megjegyzés:

A TACIS- és a PHARE programhoz kapcsolódik.

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/comm/education/tempus/home.html>

TEMPUS**TEN, transzeurópai hálózatok**

A TEN-t a belső piac és a szociális kohézió elősegítése kulcselemének tekintik. Az országok közötti szállítási, telekommunikációs és energiahálózat kiépítését a strukturális alapok, a kohéziós alapok és az Európai Beruházási Bank finanszírozza.

A jövő:

Az [alkotmánytervezet](#) javaslata szerint a transzeurópai hálózatok a [megosztott hatáskörök](#) közé fognak tartozni, ahol az Európai Unió jogszabályai felülírják a nemzeti törvényeket.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/energy_transport/en/tn_en

TEN, Trans-European Networks**Tengerentúli országok és területek (TOT)**

Franciaország, az Egyesült Királyság, Belgium és Hollandia legtöbb volt gyarmatának nem mezőgazdasági exportjai szabad hozzáférést élveznek az EU piacához, és pénzügyi segítségnyújtást is kapnak.

Jelenleg minden EU-országnak mint volt gyarmatbirodalmi országnak jogában áll cégeket és gazdasági társaságokat létrehozni, illetve termékeiket eladni a TOT-országokban.

A TOT országok EU-val való kapcsolatát a TEC egyik fejezete határozza meg.

Megjegyzés:

1985-ben Grönland megváltoztatta kapcsolatát az EU-val, és EU-tagból (Dánia részeként) TOT-státusúvá vált. Lásd: [Grönland](#)

Kapcsolat:

<http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/s05034.htm>

Overseas Countries and Territories, OCT's**Tervező és korai előrejelző egység**

A Tanács titkárságán található egység, amelyet rendszerint tervező egységnek neveznek, s amelyet az amszterdami szerződés hozott létre, hogy külpolitikai és biztonságpolitikai kezdeményezéseket készítsen elő.

A közös kül- és biztonságpolitika [főképviseelője](#) és a tanács főtitkára, [Javier Solana](#) vezeti.

Kapcsolat:

<http://www.saferworld.co.uk/pubeu.htm>

Policy planning and early warning unit**Testületi szociális felelősség**

A Bizottság a testületi szociális felelősség tárgyában kidolgozott egy [zöld könyvet](#), amelyről jelenleg folyik a vita.

Corporate social responsibility

Testvérvárosok

Az Európai Unió támogatja az Európa városainak és városi, helyi törvényhatóságainak, valamint a városok polgárainak találkozóit.

2002-ben 2401 pályázatból 1306-ot ítélték sikeresnek, és ezekre 12 millió eurót költöttek el.

Town twinnings

TEU

Az Európai Uniót létrehozó szerződés, vagy másképpen a [Maastricht-i szerződés](#).

A TEU-t gyakran fűzik hozzá egy-egy cikk idézésekor annak jelzésére, hogy az az uniós szerződés második és harmadik pilléréből származik nem pedig a Közösségi szerződésből, amelyet a [TEC](#) fed le.

Kapcsolat:

Lásd: [Pillérek](#)

<http://www.europa.eu.int/abc/obj/treaties/en/entoc01.htm>

TEU

Teuro

Az euró nevéből és a teuer (németül: drága) szóból képzett gúnynév. Németországban a drágaság jelölésére használják, és arra utal, hogy Németországban az árak megemelkedtek, amikor a német márka helyét átvette az euró.

Megjegyzés:

A közvélemény-kutatások eredménye szerint egy évvel a váltás és az euró bevezetése után a németek nagy része már megbánta, hogy átálltak a márkáról az euróra.

Teuro

Thatcher, Margaret (1925–)

Brit miniszterelnök 1979–1990 között, aki az 1984-es fontainebleau-i csúcstalálkozón kialakította a britek számára az árendaménnyt.

Megjegyzés:

Híres, az Európai Uniót kritizáló beszédet tartott Bruges-ben, és sürgette, hogy az euroszeptikusok Nagy-Britanniában Bruges csoport néven szervezetet alakítsanak.

Kapcsolat:

<http://www.margarethatcher.com/>

Thatcher, Margaret (1925 -)

Tindemans-jelentés

A korábbi belga miniszterelnök, Tindemans által 1975-ben írt jelentés. Az európai parlament tagjainak közvetlen választását és más az integrációt elősegítő intézkedéseket is javasolt, amelyek már megvalósultak. Ilyen például a Monetáris Unió és a közös kül- és biztonsági politika.

Megjegyzés:

Tindemans-t a belga CVP párt révén az Európai Parlament tagja lett. 1994 és 1997 között ő volt az Európai Parlament kereszténydemokrata csoportjának elnöke.

Tindemans ezenkívül egy munkacsoportot is vezetett, amely öt különféle forgatókönyvet dolgozott ki Európa jövőjére. A könyvet az Európai Unió legtöbb hivatalos nyelvén megjelentették. Az Európai Néppárt tagja.

Kapcsolat:

http://www.epp-ed.org/Press/peve02/eve10_en.asp

Tindemans report

Tiszta közlekedés

Az EU kísérleti projekteket hajt végre 19 városban, a városi tömegközlekedés okozta környezetszennyezés kiküszöbölésére.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/energy_transport/en/cut_en.html

Clean transport

Többségi szavazás

Lásd: [Minősített többségi szavazás](#), [Egyszerű többség](#), [Szavazás a Tanácsban](#) és [Szavazás az Európai Parlamentben](#)

Majority voting

Többszörös megegyezés (MFA)

A nemzetközi textilkereskedelemtől szóló megegyezés.

A [GATT](#) alóli ideiglenes kivételként tárgyalták 1973-ban.

Kialkudott bilaterális kvóták útján szabályozza meghatározott textilipari alapanyagok kereskedelmét az aláíró felek között.

A [WTO](#) textilipari alapanyagokról és ruházatról szóló 1995-ös megállapodása – amely kimondta valamennyi kvóta eltörlését 2005-re – hatályon kívül helyezte.

Kapcsolat:

<http://econserv2.bess.tcd.ie/SER/1998/Essay21.htm>

Multi-fibre Arrangement, MFA

Tobin-adó

A javaslat szerint minden valutaátváltási műveletet például 0,1 százalékos adóval kellene sújtani a nemzetközi valutaspekuláció korlátozása és a bevételekből a fenntartható fejlődés finanszírozása érdekében.

A Tanács elvetette a javaslattevő, James Tobin amerikai közgazdásztól elnevezett ötletet.

Tobin tax

Tőkemozgások

A [maastrichti szerződés](#) a tőke szabad mozgásának mindennemű korlátozását tiltja. Ilyen korlátozások kizárólag a tanács [egyhangú döntésével](#) vezethetők be ismét.

Kapcsolat:

Lásd: [Négy alapszabadság](#)

Capital movements

Törökország

A 2002. decemberi koppenhágai csúcsertekezlet Törökországot előcsatlakozó országgá minősítette. 2004. január elsejétől akkor is részesül előcsatlakozási pénzügyi segítségben, ha az ország megítélését, hogy teljesítette-e a koppenhágai kritériumokat, csak 2004 decemberében fogja az Európai Tanács megítélni.

Törökország 1963-ban vált az európai vámunió részévé és 1967-ben [társulási megállapodást](#) kötött az Európai Közösséggel. 1987-ben Törökország kérelmezte felvételét az Európai Közösségbe és végül 1991-ben egy [Európa-megállapodást](#) írt alá. 2000-ben a Bizottság egy előcsatlakozási stratégiát alakított ki

Törökország számára és 2001-ben [csatlakozási partnerséget](#) kötöttek vele.

Az országnak 610 000 főből álló hadserege van, ami nagyságát tekintve a világon a nyolcadik, messze meghaladva az összes európai uniós tagállamét. 2002 decemberében Törökország beleegyezett, hogy az unió katonai céljaira felhasználhassa NATO-létesítményeit.

A jövő:

Törökország európai uniós tagságát a konvent elnöke, [Giscard d'Estaing](#) és más vezető kereszténydemokrata politikusok elvetették.

A török népesség a 2000 és 2005 közötti 69,2 millióról várhatóan 78,4 millióra nő 2010 és 2015 között, majd 86,2 millióra a 2020 és 2025 közötti időszakban, ami azt jelenti, hogy valószínűleg a legnagyobb népességű tagállam lesz.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/turkey/index.htm>

<http://www.turkey.org>

<http://www.mfa.gov.tr>

Turkey

Történelmi archívumok

Rendszeresen a legtöbb EU-dokumentumot harminc év után szabadítják fel a történelmi archiválás szabályai szerint. Számos dokumentum megtekinthető az [Európai Egyetemi Intézet](#) melletti történelmi levéltárban Firenzében.

Kapcsolat:

<http://www.iue.it/ECArchives/>

1992 óta ezeket az Archis adatbázis kezeli:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/archisplus/arcp_central.cfm?lng=en

Historical Archives

Törvényalkotás elmulasztása

Az EU-ban általában kétféle törvényi eszközt használnak: szabályozásokat és irányelveket.

A szabályozások minden tagállamban [közvetlenül érvényesülnek](#), azokat nem szükséges a nemzeti törvények közé beiktatni.

Az irányelveket viszont be kell építeni a nemzeti jogrendszerbe, ahhoz, hogy jogilag érvényesíthetők legyenek és a nemzetállamok kötelesek is e jogi lépés megtételére. Ha ezt mégsem tennék meg, más tagállamok, vagy a Bizottság az EU Bírósághoz fordulhat azon a címen, hogy valamely ország elmulasztotta a kötelezettségének teljesítését.

Az EU Bíróság arról is dönthet, hogy bizonyos irányelvek még akkor is érvényesek a tagállamokban, ha azokat nem illesztették be a nemzeti törvények közé. Egy EU irányelv szerint ebben az esetben az állampolgároknak joguk van arra, hogy kártérítést kérjenek az államtól azon a címen, hogy az a megfelelő törvényt nem vette át a nemzeti törvények közé.

Az EU-bíróság ezt a határozatot hozta a jelentős [Francovich-ügyben](#).

Kapcsolat:

Lásd még: [Factortame](#)-ügy

Failure to apply EU law

Törvényhozás javítása

A bizottság minden évben jelentést tesz közzé a törvényalkotás javításáról.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/governance/docs/index_en.htm

Better Lawmaking**Törvényhozói hatalom**

Az EU törvényeiről való döntés joga.

Legislative Power**Törvénytár**

Egy jogi szakértők által 1997-ben összeállított jelentés közös büntetőtörvényekkel és EU-üggyessel rendelkező európai jogszolgáltatási területre tett javaslatot.

A törvénytár kifejezést az e területeken érvényben lévő nemzetközi EU-törvények megjelölésére is használják. A témák jelenleg a [bel- és igazságügy-együttműködés](#) részei, és a [nizzai szerződésen](#) belül az [Eurojust](#) jogalapját jelentik.

Corpus Juris**Transzeurópai hálózatok**

Lásd: [TEN](#)

Trans-European Networks**Trichet, Jean-Claude (1942–)**

A francia központi bank elnöke és Wim Duisenberg posztjának várományosa az Európai Központi Bank élén.

Belekeveredett az állami tulajdonban lévő Credit Lyonnais körül kialakult csalási botrányba.

Kapcsolat:

<http://www.banque-france.fr/gb/banque/organi/trichet.htm>

Trichet, Jean-Claude (1942 -)**TRIPS**

A Világkereskedelmi Szervezet ([WTO](#)) égisze alatt folytatott és a szellemi tulajdonjogokról és szolgáltatásokról szóló nemzetközi kereskedelmi tárgyalások neve. Még nincs megegyezés a tárgyban.

Kapcsolat:

Lásd még: [Szellemi tulajdon](#)

http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/wtowip_e.htm

TRIPS**Trojka**

A Tanácsot az úgynevezett trojka (elnöki hármas) képviseli. Az amszterdami szerződést megelőzően a hivatalban lévő európai uniós elnökségből állt, amelyet a korábbi és a következő elnökség támogatott. Az Amszterdami szerződést követően trojkának a Tanács elnöksége és az Európai Bizottság elnöke által támogatott [főképviselet](#) nevezik.

Troika**Túlzott deficitre vonatkozó eljárás**

Az euróterület országai ([Euroland](#)) a [Stabilitási és Növekedési Paktum](#) értelmében csak a bruttó nemzeti termék három százalékáig halmozhatnak fel állami költségvetési hiányt. Az EU-bizottság túlzott deficitre

vonatkozó eljárást indít, ha felmerül annak kockázata, hogy egy ország túllépi a háromszázalékos limitet.

Megjegyzés:

2002-ben az EU-Bizottság eljárást indított Írországgal és Portugáliával szemben. Kritika illette Németországot és Franciaországot 2003 januárjában. Az eljárás bírság kiszabásához vezethet, amennyiben a Miniszterek Tanácsa helybenhagyja a döntést.

Kapcsolat:

Lásd még. [Konvergencia kritériumok](#) és [Európai Monetáris Rendszer](#)

Excessive Deficit procedure

Turizmus

A turizmus a már megkötött szerződésekben nem szerepel az Európai Unió jogkörei között. A Bizottság 2001-ben „Együttműködés az európai turizmus jövője érdekében” címmel közleményt jelentetett meg.

A jövő:

Az alkotmánytervezet nem említi a turizmust.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/index_en.htm

Tourism

Uborka és eper

Az EU-szabályok szerint az ideális uborka harminc cm hosszú, minden tíz cm-en tíz mm-nek megfelelő görbületű. Az 1988. évi 1677 szabály alapján az enyhén görbült uborka görbülete tíz cm-enként húsz mm. A uborkára vonatkozó EU-szabályok a bolti árusítására is kiterjednek, de az előírásoknak meg nem felelő uborka árusítása nem tiltott, tilos viszont forgalomba hozni 18 mm átmérőjűnél kisebb földieperet. Az uborkára és a földieperre vonatkozó EU-szabályokat gyakran idézik az EU mindenre kiterjedő szabályozási mániájának mintapéldájaként.

Megjegyzés:

Az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Szervezete (OECE) és az Európai Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) gyümölcsök és zöldségfélék vonatkozásában önkéntes minőségi normákat állított fel, de csak nagykereskedelmi szinten, kiskereskedelmi szinten nem.

Cucumbers & strawberries

UCLAF

Az EU Bizottság csalások megakadályozására létrehozott szervezetének régi neve. 1999-ben a nevét [OLAF](#)-ra változtatták.

UCLAF

UEF

Az európai föderalisták uniója, akik egy föderatív Európa érdekében munkálkodnak.

Kapcsolat:

<http://www.eurplace.org/orga/uef/>

UEF

UEN csoport

A Népek Európájáért Unió elnevezésű csoport az Európai Parlamentben.

23 tagja van, elnöke a francia Charles Pasqua.

Kapcsolatok:

Lásd még: [Politikai csoportok](http://www.europarl.eu.int/uen/)
<http://www.europarl.eu.int/uen/>

UEN Group

Ügynökségek

Az EU ügynökségeket hozhat létre konkrét ügykörök intézésére. Az EU jelenleg a következő ügynökségeket működteti:

- CdT: Translation Centre for the Bodies of the European Union (Az EU Szerveinek Fordítási Központja) – Luxemburg: <http://www.cdt.eu.int>
- CEDEFOP: European Centre for the Development of Vocational Training (A Szakképzés Fejlesztésének Európai központja) – Thessaloniki (Görögország): <http://www.cedefop.eu.int>
- CPVO Community Plant Variety Office (Közösségi Növényfajtaügyi Ügynökség) – Angers (Franciaország): <http://www.cpvo.eu.int>
- EAR European Agency for Reconstruction (Európai Újjáépítési Ügynökség) – Thessaloniki (Görögország): <http://www.ear.eu.int>
- EASA – European Aviation Safety Agency (Európai Repülésbiztonsági Ügynökség) 2003 szeptemberétől működik: http://europa.eu.int/agencies/easa/index_en.htm
- EEA: European Environment Agency (Európai Környezetvédelmi Ügynökség) – Koppenhága (Dánia): <http://www.eea.eu.int>
- EFSA – European Food Safety Authority (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) – Ideiglenes székhely: Brüsszel (Belgium): <http://www.efsa.eu.int/>
- EMCDA: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (Európai Kábítószerügyi és Addiktológiai Megfigyelőközpont) – Lisszabon (Portugália): <http://www.emcdda.org>
- EMEA: European Agency for the Evaluation of Medicinal Products (Egészségügyi Termékek Értékelését végző Európai Ügynökség) – London (EK): <http://www.emea.eu.int>
- EMSA – European Maritime Safety Agency (Európai Tengerhajózási Biztonsági Ügynökség, 2002 végétől működik). http://europa.eu.int/agencies/emsa/index_en.htm
- ETF: European Training Foundation (Európai Szakképzési Alapítvány) – Torino (Olaszország): <http://www.etf.eu.int>
- EUMC – European Monitoring Centre on racism and Xenophobia (Rasszizmussal és Idegengyűlölettel Foglalkozó Európai Megfigyelő Központ) – Bécs (Ausztria): <http://www.eumc.eu.int> és http://europa.eu.int/agencies/eumc/index_en.htm
- EUROFOUND – European Foundation for the Improvement of the Living and Working Conditions (Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért) – Dublin (Írország): <http://www.eurofound.eu.int>
- OHIM: Office for Harmonisation in the Internal Market (Marks and Designs) (A belső piaci

harmonizálással foglalkozó hivatal – védjegy és dizájn): http://europa.eu.int/agencies/ohim/index_en.htm – Alicante (Spanyolország): <http://oami.eu.int>

- OSHA - European Agency for Safety and Health at work (Európai Munkabiztonsági és -egészségügyi Ügynökség) – Bilbao (Spanyolország): <http://europe.osha.eu.int> és <http://agency.osha.eu.int/>
Az ügynökségekhez a következő címen talál egy általános bevezetőt:
http://europa.eu.int/agencies/index_en.htm

Az ügynökségekhez egy általános eligazítás található:

http://europa.eu.int/agencies/index_en.htm

Agencies

Újratárgyalás

Egy korábbi egyezmény újratárgyalása.

A brit munkáspárti kormány 1974-ben ragaszkodott hozzá, hogy újratárgyalja az Egyesült Királyság felvételi feltételeit. E tárgyalást követően – amely nem változtatta meg a Nagy-Britanniát az Európai Gazdaság Közösséghez kapcsoló csatlakozási szerződés szövegét – Nagy-Britannia 1975-ben népszavazást tartott, hogy fenntartsa-e tagságát az Európai Gazdaság Közösségben, amelyet a szavazók nagy többsége támogatott.

Később a brit miniszterelnök, Margaret Thatcher 1984-ben kialakított Britannia számára egy különleges árendeményt az Európai Közösséghez való pénzügyi hozzájárulás területén, hogy figyelembe vegyék azt, amit ő úgy tekintett, mint országának túlzott mértékű befizetéseit.

Spanyolország szintén kiharcolt bizonyos engedményeket a csatlakozás után, bár egy ország csatlakozási szerződésének szövegében bármiféle változtatás jogilag elképzelhetetlen, ha egyszer azt ratifikálták és hatályba lépett.

A tagjelölt országok megkísérelhetik, hogy csatlakozási szerződésük értelmezésében az Európai Unióhoz való csatlakozásuk után változtatásokat hajtsanak végre, de a megszabott jogszabályi rendelkezésekben és a szerződések szövegében bármiféle változtatás jogilag lehetetlen.

A tagállamoknak lehetőségük van a mások által egy új uniós jogszabállyal kapcsolatban elérni kívánt dolgok megakadályozására, és ez bizonyos politikai tárgyalási pozíciót ad nekik annak elérésére, amit viszont ők akarnak.

A csatlakozás előtt az Európai Unió tagjelölt országainak minden, a közösségi vívmányok alkalmazásával kapcsolatos engedményt meg kell tárgyalniuk az Európai Bizottsággal, és azt minden tagállamnak el kell fogadnia, miután mindegyikük ratifikálni fogja a csatlakozási szerződést. Ezáltal igen nehézvé válik mindenféle rugalmas feltétel, eltérés vagy kivétel ([derogáció](#)) elérése.

Re-negotiation

Újszerű élelmiszer

Genetikailag módosított élelmiszer. Az EU-irányelvek felhatalmazást adnak az újszerű élelmiszerek és újszerű élelmiszer-alapanyagok piacra dobásához a közösségben. A törvényeket jelenleg felülvizsgálják.

Kapcsolat:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l21119.htm>

Novel Food

Unió állampolgárság

Az európai állampolgárságot 1993-ban teremtette meg a maastrichti szerződés.

Az EU állampolgárság ugyanúgy erősebb a nemzeti állampolgárságnál, mint ahogyan pl. a német állampolgárság erősebb a bajor állampolgárságnál.

A jövő:

A [Konvent](#) kettős állampolgárságot javasol úgy, hogy az EU [alkotmánya](#) értelmében az Európai Unió polgárai legyenek mind saját országuk, mind pedig az EU állampolgárai.

Az [alkotmánytervezet](#) 7. cikke határozza meg az „uniós állampolgárság” fogalmát.

Citizenship of the Union**Uniós tanulmányok Magyarországon**

Noha Magyarországon több helyütt már a középiskolákban is tananyag az Európai Unió, a legátfogóbb képzést mégis az egyetemek, főiskolák nyújtják. Hazánkban jelenleg Szombathelyen, Győrben, Tatabányán, Veszprémben, Gödöllőn, Pécsen, Miskolcon, Szegeden, Debrecenben, Nyíregyházán és négy budapesti egyetemen, illetve főiskolán szerezhetnek diplomát, oklevelet a hallgatók az európai uniós tanulmányok elvégzését követően.

Uniós tanulmányok Magyarországon**URBAN**

A közösség városi térségekre vonatkozó kezdeményezése, regionális program a 2000 és 2006 közötti időszakra.

Kapcsolat:

http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/urban2/index_en.htm

URBAN**Üres székek válsága**

Lásd: [Luxemburgi kompromisszum](#)

Empty chair crisis**Útlevel**

Lásd: [Európai útlevel](#)

Passport**Útmutató (puha) jogszabály**

Kifejezés az olyan politikai nyilatkozatokra, határozatokra, tanácsi nyilatkozatokra és az elnökség csúcstalálkozókat követő döntéseire stb., amelyekben a döntések jogilag nem kötelezőek.

Ugyanakkor az Európai Bíróságon értelmezési célokra igénybe lehet venni ezeket, ezért hívják útmutató jogszabályoknak.

Soft law**Üvegházhatás**

Ugy gondolják, hogy az úgynevezett üvegházhatás miatt a következő száz évben a föld hőmérséklete 2-6 C°-kal növekedhet. Az üvegházhatást az „üvegház-gázok” kibocsátása okozza.

A Kyoto Jegyzőkönyv elkötelezettségeket tartalmaz az ilyenfajta gázok kibocsátásának csökkentésére. Az EU és a tagállamok az éghajlatváltozásról szóló [kyotói egyezmény](#) tagjai, és fájlják, hogy ennek aláírását az Egyesült Államok visszautasította.

Megjegyzés:

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) szerint az üvegházhatást kiváló gázok emissziója 2001-ben 1%-kal volt nagyobb mint 2000-ben, ami nagyon valószínűtlenné teszi, hogy az EU meg tud felelni a kyotói jegyzőkönyvben tett ígéreteinek.

Greenhouse effect

Üzletalapítási szabadság

Minden EU-polgár alapíthat üzletet bármely EUországban ugyanolyan módon és ugyanolyan jogi alapon, mint az adott ország polgárai. Ez a személyek szabad mozgásának része.

Kapcsolat:

Lásd: [Négy alapszabadság](#)

Freedom of establishment

Vadászat

1979-ben az EU elfogadta a „Madarak irányelvet”, amely nem rendelkezett konkrét jogi alappal az EU jogrendszerében abban az időben, és csak a 235. cikk (most TEC 308) hivatkozása szerint kapott létjogosultságot.

Ma a TEC 174. cikkelye alapján lehet e kérdésekben döntéseket hozni (lásd: [élőhely, fauna és flora](#)).

A vadászat számos EU-országban aktuális választási téma lett (lásd: [rugalmassági záradék](#)).

1999-ben az EU parlamenti választásokon [Jean Saint-Josse](#) vezette a franciaországi CPNT vadászat-, halászat-, természetvédelmi és hagyományörző párt listáját. A listára 1,2 millió szavazat érkezett (6.72%), így hat képviselővel bekerült az EU-parlamentbe. Céljuk, hogy a [szubszidiaritás elve](#) alapján megkérdőjelezzék „Madarak irányelvet”.

Hunting

Vajhegyek

A [KMP](#) terén a kilencvenes években végrehajtott reformok előtt az EU fizetett a tejtermelőknek a piacon eladhatatlan vaj készletezéséért. Később ezeket a készleteket a világpiacra zúdították, vagy kétszersültgyártó üzemeknek adták el igen alacsony áron.

Megjegyzés:

Az EU továbbra is beavatkozik a mezőgazdasági piacokon.

Kapcsolat:

Lásd még: [Mezőgazdasági termékek készletezése](#)

Butter mountain

Választások megfigyelése

Az EU gyakran megfigyeli a választásokat az EU-n kívüli országokban.

2002-ben megfigyelői küldetést teljesítettek Kambodzsában, Kongóban (Brazzaville), Kelet-Timorban, Ecuadorban, Kenyában, Madagaszkáron, Pakisztánban, Sierra Leonében és Zimbabweban.

Monitoring elections

Vallás

A [nizzai szerződés](#), valamint az [alapvető jogok chartája](#) tiltja a politikai meggyőződés, nem vagy vallás alapján történő bármilyen hátrányos megkülönböztetést (TEC 13. cikkelye és a Charta 21. cikkelye).

A kivétel egy különleges európai uniós irányelv, amely megengedi a nemi alapon történő megkülönböztetést, amikor egy egyház alkalmazásában álló papról van szó (lásd a 2000. november 27-i 2000/78/EK-irányelvet).

A luxemburgi [Európai Bíróság](#) feladata, hogy meghúzza a határvonalat a törvénytelen megkülönböztetés és a vallás vagy teológiai meggyőződés indokolta jogosult különbségtétel között. Ez olyan kérdéseket is felvet, mint például, hogy van-e joga egy vallási iskolának elbocsátania a tanárát, ha az megváltoztatja a

vallását és más hitre tér.

Olyan kérdések is felmerülnek mint:

Törvényesen vagy törvénytelenül jár-e el a dán állam, amikor a Dán Állami Egyházat támogatja megkülönböztetve ezzel a többit?

Megtiltható-e a művi vetélés vallási alapon? Korlátozható-e az Európai Unióban megállapított művi terhességmegszakítási szolgáltatások nyújtásának joga akkor, ha azt adott ország a szerződése mellé csatolt jegyzőkönyvvel nem kötötte ki ezt a lehetőséget magának, mint Málta és Írország?

A jövő:

A Konventben javaslat hangzott el, hogy a vallás az alkotmányban mint az Unió egyik alapértéke legyen megemlítve. Ezt az [elnökség](#) elutasította. Az alkotmánytervezetbe egy mondat került be az Unió vallásos örökségéről amelyet a preambulum és az I-51 cikk tartalmaz és amely elismeri az egyházak státusát és az Unió és az egyházak közötti rendszeres párbeszédre hív fel.

Kapcsolat:

Lásd még: [Megkülönböztetés](#)

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/pdf/1999/com1999_0564en01.pdf

Religion

Változtatható geometria

Ama ötlet kifejtése, hogy az Európai Unió határozatait változtatható geometriában, a tagok különféle csoportjai számára rugalmasabb formában is meg lehet tervezni.

A dán [Június Mozgalom](#) a rugalmasabb ügykezelés és a nemzeti változatosság hangsúlyozása érdekében [olimpiai karikák](#) formájában végrehajtott európai szintű együttműködést javasolt.

Kapcsolat:

Lásd Még: [Európa á la carte](#) és [Kemény mag](#)

<http://www.junibeveagelsen.dk/>

Variable geometry

Vámmentes áruk

Az EU megtiltotta a vámmentes árusítást a kikötőkben és repülőtereken az EU-tagállamok között utazók számára. A vámmentes árusítás továbbra is lehetséges az EU-ból ki vagy az EU-n kívüli országokból beutazók számára.

Megjegyzés:

A finn Aland-szigetek [derogációt](#) élveznek, továbbra is lehetővé téve a vámmentes árusítást a Svédországba és Finnországba tartó hajókon.

Duty-free goods

Vámok

Adó, amelyet egy termék importálásakor fizetnek. Az [EU saját jövedelmeinek](#) része.

Az EU belső tarifák nélküli [vámunió](#), de a külső államok felé közös külső tarifákkal számol. Az EU-ba importált japán kerékpárokat 15 százalékos tarifa terheli.

A 200 euróba kerülő kerékpár 30 euró EU-hozzájárulást tartalmaz, amely az EU bevételeinek egyik forrása. A tagállamok a vámbevételek tíz százalékát kapják a saját EU-határokon végzett beszedéssel kapcsolatos költségek fedezésére.

A fejlődő országoknak speciális szerződéseik vannak az EU-val, amelyek vámolás helyett kvótaalapon vagy speciális, csökkentett vámtételek mellett teszi lehetővé termékek importálását.

A bonyolult rendszer csalások lehetőségét rejti magában.

A vámokról a Tanácsban [minősített többséggel](#) határoznak, az EU-parlamentnek nincs beleszólása.

Kapcsolat:

Lásd még: [Antidömping](#)

Custom duties**Vámunió**

Két vagy több országra kiterjedő kereskedelmi térség, amelyben az országok a belső tarifák és a mennyiségi korlátozások eltörlésében (például kvóták) állapodnak meg, és közös külső tarifákat, valamint egyéb kereskedelmi ellenőrzési eszközöket alkalmaznak.

Megjegyzés:

Nem tévesztendő össze a [szabadkereskedelmi térséggel](#), amelynek nincs [közös kereskedelmi politikája](#).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/index_en.htm

Customs Union**Varsói Szerződés**

A szovjetek által uralt védelmi szerződés, ma már nem létezik, felbomlott.

Megjegyzés:

A Varsói Szerződés legtöbb korábbi tagja ma már a NATO teljes jogú tagja, beleértve a legtöbb tagjelölt országot is.

Kapcsolat:

<http://www.fordham.edu/halsall/mod/1955warsawpact.html>

Warsaw Pact**Vasutak**

Az uniónak vannak olyan kötelező érvényű irányelvei, amelyek a közös közlekedéspolitika értelmében szabályozzák a vasutakat és a vízi utakat.

Az úgynevezett „vasuti csomag” a vasuti forgalom liberalizálását célozza.

Megjegyzés:

Az Európai Gazdasági Térség (EEA) vasutakra és belvizekre vonatkozó direktívái Izlandra is érvényesek, holott Izlandon se vasút se csatorna nem található.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/energy_transport/en/lb_en.html

Railways**Vatikánváros**

Lásd: [Mikroállamok](#)

Kapcsolat:

<http://www.vatican.va>

Vatican city**Védelmi ipar**

A konvent védelmi munkacsoportja közös védelmi piacra és közös fegyver és katonai termék beszerzési ügynökség létrehozására tett javaslatot.

Kapcsolat:

Lásd még: [Honvédelem](#)

Defence industry**Végrehajtási törvények**

Az EU-Bizottság végrehajtási határozatait, amelyek az EU szerződéseken, vagy törvényeken alapulnak.

A jövő:

A Konvent azt javasolja, hogy a jogi eszközök közé egy új kategóriát, „[delegált rendeletek](#)”-et, illesszenek be.

Kapcsolat:

Lásd Még: [delegált törvények](#), [végrehajtó hatalom](#), [jogkörök végrehajtása](#)

Executive acts**Végrehajtó hatalom**

A törvényi végrehajtásra és igazgatásra vonatkozó hatalom. Az EU-ban mind a Bizottságnak, mind pedig a Tanácsnak van végrehajtó hatalma.

Kapcsolat:

Lásd még: [végrehajtási törvények](#), [jogkörök végrehajtása](#), [delegált törvények](#).

Executive Power**Vegyes jogkörök**

Olyan [megosztott jogkörök](#), ahol a tagállamok végezhetik a törvényalkotást egészen addig, amíg ezt az EU át nem veszi.

Kapcsolat:

Lásd: [Hatásköri kategóriák](#)

Mixed competence**Vegyes megállapodás**

Az EU és más országok közötti megállapodás olyan kérdésekről, amelyek a közösség és a tagállamok jogkörét is érintik. Ilyen például a [Cotonou-i szerződés](#).

E vegyes megállapodásokat mind az EU-nak, mind a tagállamoknak alá kell írniok.

A jövő:

A [Konvent](#) külpolitikai munkacsoportja vegyes megállapodásokat javasol a külpolitikára és a közösségi témákra vonatkozóan. Ez azáltal lesz lehetséges ha az EU egésze jogi személyiséggel bír.

Kapcsolat:

Lásd még: [Megállapodások más országokkal](#)

Mixed agreement**Vegyí anyagok**

A vegyi anyagok (és különösen a már régebben is meglevő vegyi anyagok) okozta potenciális veszélyekkel kapcsolatos aggodalmak egyre erősödnek az EUBan. Jelenleg vannak még hézagok a meglevő vegyi anyagokkal kapcsolatos EU-jogszabályokban. Nincs elegendő információ számos olyan, napjainkban is használt anyag hatásairól, amely 1981 előtt került a piacra (ekkor vezették be az új anyagok tesztelésének és az eredmények közzétételének az előírását). Az ilyen anyagok a piacon kapható anyagok összes

menynyiségének körülbelül 99 százalékát teszik ki. 2001 februárjában a bizottság közzétett egy „[fehér könyvet](#)” az EU jövőbeli vegyipar-politikájával kapcsolatban. 2002 decemberében a tanács nyilvános vitát rendezett a bizottság fehér könyvének megvalósításához szükséges jogszabálysomagról. A nem kormányzati szervezetek és a közvélemény aggódik az előrehaladás hiánya miatt.

Chemicals

Vélemény

Vagy franciául avis, jogilag nem kötelező érvényű jogi formula. Lehet például nyilatkozat az [EU-Parlament](#) részéről egy konzultációs eljárásban, belső munkaanyag egy bizottságban, a régiók bizottságának vagy a gazdasági és szociális bizottság nyilatkozata.

Lehet továbbá például [EU-Bizottsági](#) nyilatkozat az EU-bővítés formális tárgyalásainak beindításához szükséges feltételekről, vagy a [bíróóság](#), a [számvevőszék](#) vagy az [Európai Központi Bank](#) nyilatkozata.

Megjegyzés:

Az [ajánlással](#) szemben a tanács vagy vélemény általában egy megfontolás vagy tervezés alatt álló tényleges EU-kezdeményezésre utal.

A jövő:

A konvent [egyszerűsítésért](#) felelős munkacsoportja javasolja az avis vagy vélemény megtartását mint az EU egyik döntéshozatali eszközt.

Opinion

Verheugen, Günter (1944–)

1999 óta az Európai Unió német származású bővítési biztosa. Az SPD tagja ([PES](#)).

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/verheugen/index_en.htm

Verheugen, Günter (1944 -)

Versenypolitika és vállalategyesítési politika

A szabad piac több érték termelésére képes. Amikor a piacot vállalatok kis csoportja ellenőrzi, monopóliumok alakulhatnak ki, megakadályozva a szabad versenyt. Az EU erőteljes trösztellenes politikát folytat, amelyet az Európai Bizottság hajt végre, a luxemburgi bíróság ellenőrzése alatt. A vállalatok közötti ármegállapodásokat tiltják, kivéve, ha ezeket a bizottság jóváhagyja. Bizonyos méret fölött a vállalategyesülésekre jóváhagyást kell kérni. A jóváhagyás rendelkezhet oly módon, hogy bizonyos feltételeket teljesíteni kell.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/pol/comp/index_en.htm

Competition and merger policy

Vészharangkongatók

A kifejezést olyan köztisztviselőkre mondják, akik abban az intézményben történő szabálytalanságról vagy visszalépésről szóló információval, amelyben dolgoznak, a nyilvánossághoz fordulnak.

A [Santer](#) vezette bizottság 1999. március 15-én – miután egy tisztviselő, [Paul van Buitenen](#) felfedte, hogy milyen súlyos hűtlen kezelés folyt az európai uniós pénzekkel – lemondott.

Kapcsolat:

Lásd még: [Marta Andreasen](#) és [Bizalmatlanság](#)

Whistleblowers

Vétó

Bármely tagállam megakadályozhat egy határozatot olyan esetekben, ahol a szerződés [egyhangú szavazást](#) követel meg.

1966 és 1985 között az Európai Unió tagállamai az úgynevezett [luxemburgi kompromisszum](#) alapján politikai vétót is alkalmazhattak.

Veto**Videojátékok**

A tanács határozatot fogadott el, amelyben a fiatal fogyasztók védelmére a videojátékok és számítógépes játékok megjelölését írta elő.

Video games**Világkereskedelmi Szervezet, WTO**

A WTO a [GATT](#) szerepét vette át a világkereskedelem szabadpiaci alapon történő szervezésében.

Az Európai Uniót a WTO kereskedelmi tárgyalásain az Európai Bizottság képviseli, és a legtöbb álláspontot [minősített többségi](#) szavazással alakítják ki.

A nizzai szerződés megköveteli, hogy minősített többségi szavazás döntsön minden olyan nemzetközi megállapodásban, ahol az azzal kapcsolatos belső döntéseket minősített többségi úton hozzák meg.

Kapcsolat:

<http://www.wto.org/>

World Trade Organisation**Világűr**

Az [alkotmánytervezet](#) javasolja, hogy az űrkutatás közös feladat legyen összhangban a Bizottság közös európai űrstratégiára vonatkozó javaslatával.

Kapcsolat:

Lásd még: [Európai Űrügynökség](#)

http://www.esa.int/export/esaCP/GGGOJX8UGEC_index_0.html

Space**Vinci, Leonardo da**

Az Európai Unió szakképzési programja.

A név azzal a csalási botrányral is kapcsolatra került, amely miatt a Santer-Bizottság 1999-ben lemondani kényszerült.

Kapcsolat:

Lásd: [Santer](#)

<http://www.europa.eu.int/comm/education/leonardo.html>

Vinci, Leonardo da**Visegrádi országok**

1991 február 15-én három közép-európai állam vezetője a cseh elnök Václav Havel, a magyar miniszterelnök Antall József, és a lengyel elnök Lech Walesa a magyarországi Visegrádon találkozott, és egy nyilatkozatot írt alá az európai integráció során követendő szorosabb együttműködésről.

Megjegyzés:

1335-ben a magyar király visegrádi várban találkozott a cseh, a lengyel és a magyar király és megegyeztek abban, hogy a politika és a kereskedelem terén szorosabb együttműködést fognak kialakítani.

Kapcsolat:

<http://www.visegradgroup.org/group.php>

Visegrad states**Visszatérítés**

Az Európai Unió [közös mezőgazdasági politikájának](#) egyik exporttámogatási formája. Lásd:

[Exportvisszatérítés](#)

Restitution**Vitorino, Antonio (1957–)**

A [bel- és igazságügy](#) portugál származású biztosa. ([PES](#))

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/vitorino/index_en.htm

Vitorino, Antonio (1957 -)**Vizsgálóbizottság**

Az Európai Parlament felállíthat különbizottságot az EUBan elkövetett visszaélések vizsgálatára. Ehhez az Európai Parlament tagjai 25 százalékanak aláírására és a teljes ülésen egyszerű többséggel hozott határozatra van szükség.

Committee of Inquiry**Voggenhuber, Johannes (1950–)**

A zöldek csoportjának koordinátora az Európai Parlament alkotmányügyi bizottságában.

Az ausztriai zöldek választották meg 1995-ben

A [Konvent](#) tagja.

Az EU parlamentben a [Zöldek](#) csoportjába tartozik.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=2053&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Voggenhuber, Johannes (1950 -)**Wallström, Margot (1954–)**

1999-óta az EU svéd származású környezetvédelmi biztosa.

Korábban Svédország szociáldemokrata kormányának minisztere.

Az Európai Parlamentben a szocialista csoport tagja.

Kapcsolat:

http://europa.eu.int/comm/commissioners/wallstrom/index_en.htm

Wallström, Margot (1954 -)**Watson, Graham (1956–)**

2002 óta a liberális [ELDR csoport](#) elnöke az Európai Parlamentben.

Korábban az állampolgári jogok és szabadság-, igazságügy- és belügybizottságának elnöke.

1994-ben választották meg mint brit liberális képviselőt.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.ep.ec/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=2155&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Watson, Graham (1956 -)

Werner-jelentés

A monetáris unióról szóló első jelentés még 1970-ből, amelyet a luxemburgi miniszterelnökről nevezek el. Az ötletet a hetvenes évek olajválsága hosszú időre a háttérbe szorította. A [Hágai csúcson](#) fogadták el.

Kapcsolat:

<http://www.dip-badajoz.es/eurolocal/entxt/emu/antecedentes/werner.htm>

Werner report

Wurtz, Francis (1948–)

A baloldali [GUE/NGL](#)-csoport elnöke az Európai Parlamentben. Francia kommunista képviselő, egyike a 12 veterán képviselőnek, aki az 1979-es első közvetlen európai parlamenti választás óta tag.

Kapcsolat:

http://www.db.europarl.eu.int/ep5/owa/whos_mep.data?ipid=0&ilg=EN&iucd=1018&ipolgrp=&itempl=&mode=&ireturn=

Wurtz, Francis (1948 -)

Yaounde-egyezmény

Kereskedelmi megállapodás az Európai Gazdaság Közösség és a korábbi, főként francia és belga gyarmatok között 1963-as keltezéssel. Elődje az 1975-ös [Lomé-egyezménynek](#) és a 2000-es [Cotonui megállapodásnak](#).

Yaounde Convention

Zahradil, Jan

Az [Európai Konvent](#) [Demokráciafórumának](#) társelnöke, ahol a cseh ODS pártot képviseli, amelynek helyettes vezetője.

Kapcsolat:

http://european-convention.eu.int/Static.asp?lang=EN&Content=Candidats_Parl

Zahradil, Jan

Zöld könyv

Az EU-bizottság írásos anyaga egy új politikára vonatkozó javaslat megvitatásának elősegítésére. Ténylegesen egy, az adott helyzetet összefoglaló anyag, amely a megvitatás célját szolgálja.

Megjegyzés:

Ellentétben áll a fehér könyvvel, amely egy bizonyos politikára vonatkozó konkrét elkötelezettségeket tartalmaz.

Green Paper

Zöldek

Az EU-parlamenten belüli csoport, amely jelenleg magába foglalja [Daniel Cohn-Bendit](#), a volt francia lázadó diákvezér és az olasz [Monica Frasson](#)i vezette Európai Szabad Szövetséget (EFA-European Free Alliance, regionalisták). A Zöldeknek van egy transznacionális pártja is, amely támogatja az EU szövetségi fejlődését. Az EU-parlament zöld csoportjában találhatók olyan eurokritikusok, akik az írországi, angliai és svédországi zöld csoportokhoz tartoznak.

Kapcsolat:

<http://www.greens-efa.org/>

Greens